

epravo.cz

MAGAZINE

Jan Lata

(Ne)závislí státní zástupci?

str. 8

&

MT Legal – specialisté nejen na veřejné zakázky

str. 15

&

Svěřenské fondy ve světle insolvenční
regulace – neúčinnost vyčlenění majetku

str. 73

&

(Ne)stavení promlčecí lhůty v případě zahájení
rozhodčího řízení podle neplatné rozhodčí doložky

str. 86

3
2019

KREJČOVSTVÍ BLÁŽEK
OBLEKY A KOŠILE NA MÍRU

Tomáš Satoranský, hráč Chicago Bulls
krejcovstvi.blazek.cz

63

editorial

názor

- 5 Ukradené děti
- 6 A zase ty daně!
- 7 Zpráva o stavu zakládání společností v ČR
- 8 (Ne)závislí státní zástupci?
- 10 Co s pracně získanými zaměstnanci v dobách krizových, aneb kam s nimi
- 13 Paměť jako záznam historie?

profil

- 15 MT Legal – specialisté nejen na veřejné zakázky

z právní praxe

- 21 Konkurenční činnost zaměstnanců a vymáhání smluvní pokuty
- 25 Konec dynamického biometrického podpisu v ČR?
- 27 Musí mít opravdu všichni zaměstnavatelé „píchačky“?
- 29 Zamyšlení nad evidencí tzv. skutečných majitelů
- 33 Vedlejší výdělečná činnost osob ve služebním poměru
- 37 Pár slov o nezbytné cestě k pozemku určenému územním plánem k zastavění
- 39 Rodinná ústava aneb písemný tmel rodinných firem
- 42 Registrovat či nikoli? Možnosti ochrany neregistrovaného označení
- 45 Dopad změny pohlaví člena zastupitelstva obce na trvání jeho mandátu
- 47 Zájem dítěte v řízeních týkajících se péče a výživy nezletilých
- 50 Ustanovení zákona o pozemních komunikacích o nutnosti předchozího souhlasu vlastníka místní komunikace s připojením k sousední nemovitosti je v souladu s ústavním pořádkem a ani legislativní změna nepřinesla zásadní změnu
- 53 Vláda bude mít pravomoc zakázat zahraniční investice
- 55 Evropský právní rámec vysokofrekvenčního obchodování
- 58 Posuzování úvěruschopnosti spotřebitele při poskytování mikroúvěrů

- 61 Bude možné uložit Facebooku povinnost analyzovat podobnost protiprávního obsahu?
- 63 První zkušenosti s řízením o inovačním partnerství
- 66 Jak nejlépe zajistit nucený výkon zástavního práva
- 69 Kybernetická bezpečnost jako právní problém
- 73 Svěřenské fondy ve světle insolvenční regulace – neúčinnost vyčlenění majetku
- 75 Sjednání slevy z ceny díla ve výši pozastávky pro případ úpadku zhotovitele? Konečně bez pochybností
- 79 Přelomové rozhodnutí Nejvyššího soudu o předlužení
- 80 Lze po právu odmítnout dovolání po uplynutí zákonné 6měsíční lhůty? A lze po právu odmítnout dovolání odkazem na jiné odmítavé usnesení Nejvyššího soudu ČR, jímž měla být již vyřešena dovolatelem předložená právní otázka?
- 83 Zkoumání úvěruschopnosti dlužníků, quo vadis judikatura?
- 86 (Ne)stavení promlčecí lhůty v případě zahájení rozhodčího řízení podle neplatné rozhodčí doložky
- 89 Vybrané aktuální otázky institutu převzetí majetku v nemovitostních transakcích
- 93 Nařízení (EU) č. 2018/389 – nová pravidla pro poskytovatele platebních služeb
- 95 Zrušení karenční doby, předstíraná práceneschopnost a možnosti zaměstnavatele
- 99 Konsorciální spolupráce ve veřejných zakázkách z pohledu soutěžního práva
- 107 Uznání dluhu částečným plněním
- 111 Změna právní formy obchodní společnosti a den, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní formy
- 113 Vybrané aspekty problematiky

- 116 Právní aspekty přidatného spoluvlastnictví
- 116 Prokurista a péče řádného hospodáře
- 117 Nový systém evidence přepravy nebezpečných odpadů a omezení možnosti převzetí odpadu mezi mobilními zařízeními
- 121 Je používání dynamického biometrického podpisu v rozporu s GDPR?

judikatura

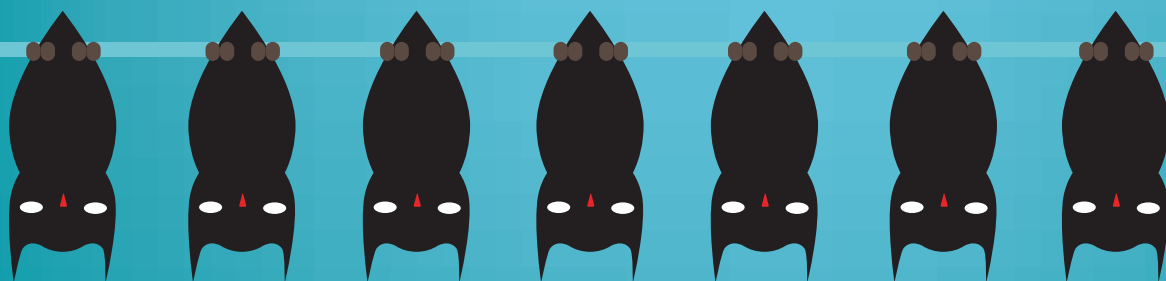
- 125 Z aktuální judikatury

lifestyle

- 134 Nové BMW řady 8 Gran Coupé
- 136 Nechte se okouzlit komfortem luxusních lodí
- 138 Wellness & spa hotel Villa Regenhart
- 141 Praha se stává evropskou metropolí coworkingu
- 143 Okna od Gočára zůstanou. I tak Akademie výtvarných umění v Praze ušetří přes 3 miliony korun ročně za energie
- 145 Nový projekt prémiových bytů ve viladomech na Třebešíně
- 147 Rezidence Neklanka: městské bydlení s lesem za okny
- 149 Letectví je krásné životní poslání i koníček mnoha Čechů, ale pozor na rizika
- 151 V areálu bývalých papíren v Bubenči vznikne nová rezidenční čtvrť
- 152 České žezlo ukované z rodinného stříbra - X. a XI. setkání vlastníků rodinných firem
- 155 CEVRO Institut zakládá Centrum blízkovýchodních vztahů
- 156 Ochrana vody je životní nutnost i odpovědná investiční příležitost
- 158 Čapí hnízdo, osobitý resort pro rodinnou dovolenou či romantický výlet ve dvou
- 160 Energetické centrum recyklace Rapotín má první výrobní biometanu v České republice
- 163 Rozvedeni, ale stále rodiče
- 166 Krejčovství Blažek

Think Different

www.wilsonscee.com

Wilsons
Czech & Slovak Law Firm

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

držíte v rukou třetí vydání našeho čtvrtletníku EPRAVO.CZ Magazine. Jako vždy, toto číslo přináší skvělé názory a glosy našich oblíbených autorů, jako jsou advokáti Tomáš Sokol, Monika Novotná, Josef Vejmelka či Daniela Kovářová. Jsme rádi, že nám do tohoto čísla přispěl i prezident Unie státních zástupců Jan Lata a prezident Notářské komory Radim Neubauer.

Kancelář, kterou Vám v tomto čísle představujeme, se specializuje na veřejné zakázky. Advokáti z kanceláře MT Legal se pohybují se na poli tuzemském i mezinárodním, navíc v oblastech navýsost komplikovaných a specifických. Ve všech sférách svého působení nabízejí komplexní a vysoce kvalitní služby. Profesionalita jejich práce se opírá nejen o kvalitní vzdělání a bohaté zkušenosti, ale také o osobní nasazení. Nejlepším ohodnocením je pro MT Legal spokojený klient. Za téměř jedenáct let působení na trhu jich má tato advokátní kancelář stovky.

Zbývá pár týdnů do vyhlášení letošních výsledků Právníkové firmy roku 2019. Galavečer proběhne, jako již tradičně, první pondělí v listopadu v pražském paláci Žofín. Na výsledky se

můžete těšit v pozdních večerních hodinách v pondělí 4. listopadu, plnou zprávu a fotogalerii Vám přineseme ve dnech následujících po vyhlášení. V příštím čísle EPRAVO.CZ Magazine Vám přineseme čísla a analýzu trhu právních služeb v segmentu tzv. top advokacie. A jako každý rok bude k dispozici i kompletní analýza s meziročním a zahraničním srovnáním.

Závěr roku je již také tradičně spojen s výroční konferencí Soukromé právo, největší civilistickou konferencí v Čechách, která se letos uskuteční 28. listopadu a v tuto chvíli pár volných míst ještě máme.

Přeji Vám vše dobré, přeji příjemné chvíle nad naším čtvrtletníkem a věřím, že se setkáme na některé z našich akcí. ●

**Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny
EPRAVO.CZ**

Vydává:
epravo.cz, a. s., IČ: 26170761

Sídlo redakce:
Dušní 10, 110 00, Praha 1

Telefon:
277 009 912

E-mail:
info@epravo.cz

Šéfredaktor:
Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
miroslav.chochola@epravo.cz

Obchodní a marketingové oddělení:
Jakub Karas
jakub.karas@epravo.cz

Grafický design a zpracování:
Lucie Chocholová
Ondřej Netrh

Registrace:
MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne
31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce:
© ČTK, 2019

Vydavatelství využívá fotografického servisu
Shutterstock.com a redakce

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se
souhlasem redakce

Právnická firma roku kategorie Trestní právo

Působíme v **Praze** a **Přerově**.

Vyřešíme Vaše spory – **civilní i trestní**.

Řešíme také právo **obchodní, občanské, pracovní a rodinné**.

Zahraniční klienti nám nejsou cizí. Své služby nabízíme také ve **světových jazycích**.

Jsme členem mezinárodní advokátní sítě **International GGI**, můžeme tak pomoci klientům po celém světě.

Kontakty

telefon: 224 941 946

e-mail: advokati@akbsn.eu

Sídlo

Sokolská 60

Praha 2, 120 00

Naše názory můžete sledovat také na www.facebook.com/brozsokolnovak
www.akbsn.eu

Ukradené děti

se člověk musel stěhovat. Anebo přesněji, jak snadno lze provozovat parciální totalitu v jinak zřejmě demokratické společnosti. Idea zabavování dětí rodičům s poukazem na to, že to podporuje věda a demokraticky se to probralo, by se jistě moc líbila Adolfu Hitlerovi. I jeho smluvnímu partnerovi, co si říkal Stalin, by něco takového jistě konvenovalo. Tedy samozřejmě s tím, že už by šlo jen o to, jak sehnat dost šileného vědce a jak moc mít demokracii na háku. Což Dolfi i Koba, jak se Stalin též nazýval zhruba v době, kdy vylupoval banky, uměli poměrně dobře. Nikdy jsem nepochyboval, že fan klub totality je pořád ještě dost velký, ovšem že i norská vláda...

totality, byť jiného rozměru a co do rodinných poměrů zřejmě bez negativních následků.

Jsem docela zvědav, jestli bude Norsko schopno nějakým racionálním způsobem reagovat a alespoň nahlas přiznat, že stávající praxi přezkoumá v intencích toho, co o ní napsal v uvedeném rozhodnutí ESLP. Nebo snad dokonce vydá prohlášení, že tuto praxi bude měnit. Případně, že se zvednou ochránci lidských práv, co řvou, když někde v dálné Africe nebo Asii někomu šlápnu na kuří oko. Zatímco o to, že se o pár set kilometrů dál kradou děti až musí zasahovat ESLP, se důsledně nezajímají.

Samozřejmě nepředpokládám, že by EU vyhlásila novou kruciátu proti Norsku za účelem osvobození ukradených dětí. Ať si třeba shnijou. V EU je důležitější, aby náhodou nějakému spotřebiteli neprodali zkaženou bramboru, než to, že se v některé její členské zemi rodičům ztrácejí děti, protože je bez rozumného důvodu zabavuje stát a pak rozdává všelijakým zájemcům. Sumárně mi z toho vychází, že kdyby si EU měla dnes vetkat na svůj prapor něco opravdu výstižného, sedělo by třeba „Paternalismus namísto svobody“. Anebo „Ochráníme vás, jak uznáme za vhodné, ale musíte držet hubu, jak uznáme za vhodné“.

Poněkud skepticky se dívám na momentální vlnu zdejších judikátů, v nichž je stále silněji deklarována potřeba, aby v případě jakéhokoli řízení, které se týká nezletilého dítěte, byl zjišťován i názor dotčeného nezletilce, pokud lze alespoň předpokládat, že už umí mluvit. Připadá mi to někdy poněkud exaltované, ale proti tomu, co takzvaní bojovníci za práva dětí vyvádějí v Norsku, je to pořád ještě zlaté. ●

JUDr. Tomáš Sokol,
advokát,
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák, s. r. o.,
místopředseda představenstva České advokátní komory

**Brož
& Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Hezky se z toho dělá legrace, též kolem toho byly a jsou značné emoce, ale přesto jsem byl doposud velmi rezervovaný, pokud jde o nějaký zásadní závěr, ať už interní anebo ventilovaný. Například v takové podobě jako teď. Míním tím Norsko a jednu z tamních forem péče o děti, která podle všeho skutečně spočívá v tom, že když se někomu z úřadu s podivným názvem, který tak trochu zní jako Mordor, něco nelíbí na způsobu jak rodič pečuje o dítě, tak mu ho prostě sebere a nikdy nevrátí. Modus Barnevernet, dalo by se asi říci. I když jsem kdysi svému vnukovi v letadle slíbil, že jestli bude ještě dál zlobit, tak si další výlet uděláme do Osla, tam mu na ulici naackuju a pak už ho nikdo nikdy neuvidí, pořád jsem tak nějak doufal, že věci budou poněkud složitější a v civilizované zemi a v 21. století to prostě tak jednoduše zruďné být nemůže. Jenže jak to teď vypadá, opět jsem poněkud lidstvo přecenil. Velký senát Evropského soudu pro lidská práva v úterý 10. 9. vyhlásil rozhodnutí ve věci paní Strand Lobben. Z rozhodnutí je patrné, že Norsko bez rozumného důvodu ukradlo paní Lobben jejího syna tři týdny po narození, pro jistotu ho rovnou dalo na převychování, takže matka má prostě smůlu. Lidice to trochu připomíná. A nejen to. Norská vláda ještě pořád zjevně trvá na tom, že tak to má být, protože tak je to správné. Pokud je citace přesná a nemám důvod jí nevěřit, pak zástupce vlády v soudní při uvedl před ESLP, že odebrání dětí matkám a rodinám je politické rozhodnutí norské vlády podpořené vědou a demokratickou debatou.

Budiž to jasným důkazem, jak snadno se lze z demokracie dostat do totality, aniž by

Znepokojující je zjištění, že něco podobného může, znovu zdůrazňuji, soudě podle rozhodnutí ESLP, vcelku úspěšně vykvést v zemi, kterou bychom jinak bez váhání zařadili mezi země svobodné, právní státy a proto i demokracie. Nejsem sociolog ani politolog, tudíž mi nepřísluší pouštět se do hlubokomyslných úvah a závěrů o tom, co to s lidmi je, že jsou schopni si možná doopravdy demokraticky odsouhlasit takovou lokální rodinnou totalitu. Na závěr o tom, že kdekým dnes cloumá sociální inženýrství, si ale troufám. Není pomalu den, aby se odněkud nevynořil nějaký dobrák, který je připraven, v krajním případě i ohněm a mečem, prosazovat svou představu o všelidovém dobru. S větším či menším přesahem, podle toho, jak si troufá. Žádný učený z nebe nespadl, ale blbce jak kdyby shazovali, praví lidová pranostika. Momentálně nás na tom samém principu bombardují spasiteli.

Ostatně sama EU je semeništem nejrůznějších, namnoze naprosto hloupých směrnic nebo případně rovnou nařízení, ukládajících povinností, které nám pomohou asi jako další díra v hlavě. Do toho harmonicky zapadá vzpomínka na věčně zpitého předsedu Evropské komise, který nejenže permanentně vrávoral v nějakém politickém procesí, případně fackoval své kolegy v opileckém přesvědčení, že je přátelsky poplácává, ale neváhal se dostavit k odhalování sochy Karla Marxe v březnu 2017. Ne dost na tom, že se celý Trevír koukal na to, jak čínští soudruzi postavili sochu naprosto bezcharakterní kreatuře, která největší a venkoncem jediné opravdové úsilí vynaložila ve svém životě na to, aby nemusela pracovat, ale ještě jim u toho trdloval tenhle eururumotechnik. Což je také takový záchvat

A zase ty daně!

Před nedávnem jsem četla velmi rozumný článek o polarizaci v české společnosti. Autoři v něm dospěli k závěru, že za rozevírajícími se sociálními nůžkami v naší současnosti stojí to, jak rodiče své děti motivují ke vzdělání a práci. Zatímco rodiny s lepším ekonomickým zázemím dbají na vzdělání svých dětí, na jejich kulturní rozvoj, cestují s nimi apod., pro rodiny sociálně slabší není vzdělání a kulturní rozvoj dětí takovou prioritou. Důsledkem je, že děti z ekonomicky silnějšího prostředí mají lepší start do vlastní ekonomické činnosti, který není dán primárně prostředky, které jim jejich rodiče mohou poskytnout, ale jejich vzděláním, schopnostmi i ambicemi, díky kterým dosahují lepšího umístění na trhu práce. Sociologové tak potvrdili čínské přísloví – dej synovi rybu, a dáš mu jídlo na jeden den, nauč jej lovit, a dáš mu jídlo na celý život.

Chová se však náš stát ke svým občanům jako zodpovědný rodič ke svým dětem? Je zjevné, že dosavadní ekonomické úspěchy pobídly vládu k sociálním opatřením, která se nejeví jako rozumné hospodaření, ale spíše populistické rozhazování. Daňová problematika s tím samozřejmě souvisí. Dokud ekonomika „šlape“ na plný plyn, je možné předpokládat, že i výběr daní bude uspokojivý. Varovné signály z průmyslových oborů i prostá ekonomická poučka o cyklickém vývoji ekonomiky vedou k závěru, že bude hůře. Sociální rozdávání však půjde jen velice obtížně zvrátit. Do popředí politické rétoriky, v poslední době

především té pirátské, se proto dostává navýšení daní. A je to rétorika nebezpečná, protože a priori předhazuje voličům, že ti, kdo mají nějaký majetek, jsou osoby nežádoucí, nepoctivé nebo alespoň podezřelé.

Prvním nápadem z řady těch opravdu povedených byl nápad na mimořádné zdanění „prázdných“ bytů v Praze. Ano, je pravdou, že v Praze je nedostatek bytů cenově dostupných pro mladou generaci a je pravdou, že si část lidí pořídila byt v Praze jako investici, které věří více, než penězům v bance. Svobodná společnost, alespoň ta, jak ji vnímám já, přece nemůže přikazovat svým (ani cizím) občanům, jakou podobu mají mít jejich úspory nebo je dokonce trestat za to, že se chovají zodpovědně a investují do něčeho, co vnímají jako stabilní hodnotu.

Zdálo se, že z tohoto nápadu levicově orientovaní pražští radní vycouvali, když zjistili, že zavedení „poplatků“ za prázdné byty nebo dokonce „přikázání nájemníka“ do prázdného bytu bez vůle jeho vlastníka (praktika, které jsme se zbavili před třiceti lety), naráží na zákonné překážky. Ambice trestat „majetné“ další daní se ale někteří poslanci nevzdali. Zdanění bytů, a obecně majetku, vnímají jako zcela legální praktiku, jak zvýšit daňové výnosy. Jeden z autorů tohoto nápadu obhajoval svou myšlenku tím, že u nás je vysoké zdanění práce (s tím bych souhlasila), ale naprosto nedostatečné zdanění majetku, a to se musí změnit! Můj cynický kolega poznamenal, že autor zřejmě pracuje,

ale dosud nemá žádný majetek a proto by jej chtěl zdanit těm druhým.

Další návrh na zdanění majetku na sebe nedal dlouho čekat, a má podobu zrušení osvobození od zdanění příjmů plynoucích z prodeje podílu na obchodní korporaci, který společník dosáhne po uplynutí pěti let od nabytí. Připomínám, že toto osvobození se týká jen fyzických osob a osobních společností, příjmy, které tímto způsobem dosahují kapitálové společnosti, jsou tak jako tak osvobozeny na základě evropské směrnice o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností. Zdanění by tak mělo dopad především na ty podnikatele, kteří by se po letech úspěšného budování své společnosti rozhodli zaslouženě užívat plody svého úsilí a společnost by prodali.

Přijde mi nespravedlivé a nezodpovědné trestat ty, kteří se o sebe starají sami a kteří od státu prakticky nic nežádají, tím, že jim zvýšíme daně a to, co nabyli (za již zdaněné peníze) jim zdanit znovu. ●

JUDr. Monika Novotná,
partner, advokát,
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.,
místopředsedkyně představenstva
České advokátní komory

Rödl & Partner

Zpráva o stavu zakládání společností v ČR

klíčovým faktorem pro výsledek zprávy. S tímto dotazníkem pak osloví vybrané respondenty z řad převážně právnických profesí či státních úřadů. Z výše uvedeného je tedy patrné, že se žádné oslovování čerstvých podnikatelů nekoná. Namísto toho se vybraní respondenti snaží, tu více a tu méně přesně (zejména pokud se zakládáním společností nezabývají), vyplnit zasláný dotazník. Přitom však podle zasláného modelového příkladu lze výsledek spočítat velmi precizně a není třeba celé této skupiny respondentů. Pokud jde o náklady na založení, tak ty jsou z největší části tvořeny odměnou notáře za sepsání společenské smlouvy, která je počítána ze zadaného extrémně vysokého a v dnešní době již téměř nevidaného základního kapitálu ve výši přes 4,5 mil. Kč. Běžně začínající podnikatelé nebo start-upy volí základní kapitál ve výši maximálně nižších tisícovek korun, většinou nemají hned zkraje žádné zaměstnance a rozhodně nedosahují takového obrátu. Jen cena notářského zápisu vypočítána z takto vysokého základního kapitálu činí 18 840 Kč. K tomu další náklady na soudní poplatek, živnostenské oprávnění, výpisy z rejstříku trestů či katastru nemovitostí a ověření podpisů a rázem vychází jako nadprůměrně drahá země pro zahájení podnikání s celkovou cenou kolem 25 000 Kč. Přitom polovina všech společností založených od roku 2015 byly tzv. jednoduché společnosti, kde notářský zápis stojí toliko 2 000 Kč, neplatí se soudní poplatek a celkové náklady činí cca 3 500 Kč.

Dalším zavádějícím kritériem metodiky zprávy Doing business je kalkulace délky trvání založení společnosti. Ze zprávy se konstantně podává, že založení společnosti s ručením omezeným v Česku trvá cca 25 dní. Opět se nejedná o průměrnou dobu zjištěnou na základě toho, jak dlouho reálně založení v příslušném roce trvalo. Zpráva pracuje se systémem, že každá jednotlivá listina potřebná k návrhu na zápis do obchodního rejstříku znamená jeden den trvání procesu založení společnosti. Takže pokud se dle české právní úpravy vyžaduje zakladatelské právní jednání, potvrzení o splacení vkladu z banky, potvrzení správce vkladu, živnostenské oprávnění, list vlastnictví sídla společnosti,

souhlas vlastníka nemovitosti, rejstřík trestů jednatele, četné prohlášení jednatele a souhlas se zápisem do OR, tak jsme již na osmi dnech trvání procesu založení. A k tomu přičtíme ještě sedmáct dní (!) na registraci k DPH. Nevěříte? Já také zprvu ne. Nechme stranou, že přihláška k DPH obecně není nezbytnou podmínkou pro zahájení podnikání. Navíc platí, že odpočet DPH lze uplatnit i zpětně, takže když už podnikatel o registraci k DPH počítá, tak ji nemusí nezbytně mít hned na začátku. Z výše uvedeného tak logicky vyplývá, že proces zakládání společností v Česku ve skutečnosti není ani nákladný, ani časově náročný. Navíc, metodika nepokrývá další veličinu kromě času a peněz, a to právní jistotu. Ano, jsou na světě jurisdikce, kde je založení společnosti výrazně rychlejší a levnější, např. Velká Británie nebo některé státy USA, ale tam jednak není nijak garantována spolehlivost a přezkum údajů zapsaných do obchodního rejstříku (pokud je vůbec veden), příp. jsou účtovány další náklady během doby trvání společnosti. Ať již v podobě každoroční tzv. franšízové daně ve výši stovek amerických dolarů, při jejímž nezaplacení hrozí, kromě vysokého penále, též nekompromisní zrušení společnosti, nebo též nutnosti obstarávat si za obdobné částky potvrzení o existenci společnosti (tzv. Certificate of Good Standing), které je třeba pravidelně dokládat k určitým právním jednáním společnosti, přičemž jeho platnost je omezena zpravidla pouze na několik měsíců.

Notářská komora České republiky ve spojení s Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky proto nedávno zprovoznila internetovou stránku www.zaloztesro.cz, na které občany a podnikatele přehledně informuje, jak si bezpečně, jednoduše a s co nejmenšími náklady založit společnost s ručením omezeným. Ve skutečnosti totiž má připravený podnikatel společnost s ručením omezeným u notáře založenou do druhého dne za částku zhruba 5,5 tis. Kč. Jen se o tom tolik neví, nebo vědět nehodí ... ●

Mgr. Radim Neubauer,
prezident Notářské komory České republiky

V médiích můžeme opakovaně narazit na výroky typu, jak je založení společnosti s ručením omezeným v Česku finančně a časově náročné a pro běžného smrtelníka bez využití služeb tzv. ready-made společností prakticky nezvládnutelné. Aby těmto tvrzením jejich autoři dodali na patřičné vážnosti a naléhavosti, tak je většinou doplní odkazem na umístění Česka v žebříčku zprávy Světové banky Doing Business, kde jsme se např. v roce 2015 (i přes spuštění tzv. přímých zápisů do obchodního rejstříku notáři) nacházeli na 93. místě světa za státy jako jsou Kongo, Bhútán, Senegal či Zambie (zdroj: webové stránky nejmenované společnosti prodávající předzaložené společnosti). Zde je dobré si vysvětlit, jakou metodikou je zpráva Světové banky každoročně zpracovávána. Pokud je snad někdo toho názoru, že Světová banka osloví všechny společnosti zapsané do obchodního rejstříku v uplynulém roce s dotazem, kolikže je stál proces jejich založení a jak dlouho trval, tak je třeba jej vyvést z velkého omylu. Světová banka vypracovala modelový příklad zakládané společnosti, kterým je „společnost vlastněná pěti českými občany, se základním kapitálem ve výši 4 515 066 Kč (ekvivalent 181 600 USD), vykazuje roční obrát 45 150 658 Kč (ekvivalent 1 816 000 USD), do jednoho měsíce od založení společnosti bude mít 10 – 50 zaměstnanců (všichni Češi), provádí běžnou průmyslovou a obchodní činnost, sídlí v pronajatých prostorách o podlahové ploše 929 m² (10 000 stop čtverečních), za které ročně zaplatí 451 507 Kč (ekvivalent 18 160 USD) a, mimo jiné, jejíž společenská smlouva je deset stran dlouhá“. Především se však má jednat o společnost přihlášenou k dani z přidané hodnoty, což, jak si dále ukážeme, je

fotografie: © ČTK, 2019

(Ne)závislí státní zástupci?

Vsouvislosti s diskusemi o novele zákona o státním zastupitelství a únikem informací v jedné známé kauze se objevují otázky, jak to je s nezávislostí státních zástupců. Jsou řadoví státní zástupci nezávislí nebo jde jen o subalterní poskoky svých vedoucích? A mají být vůbec nezávislí, vždyť přece státní zastupitelství je součástí moci výkonné, o jeho nezávislosti v ústavě není řeč.

Při rozplétání tohoto tématu je vhodné v první řadě uvést, že Ústava, na rozdíl od soudců, skutečně nezávislé postavení státních zástupců nejenže negarantuje, ale ani se o státních zástupcích nezmiňuje (řeč je toliko o státním zastupitelství). Státní zastupitelství je přitom řazeno do moci výkonné, z čehož přinejmenším vyplývá vyšší potencialita závislosti na jiných složkách výkonné moci (vlády), než je tomu u jiných složek státní moci (soudní, zákonodárné, NKÚ, ČNB), jež jsou od moci výkonné odlišeny. Nicméně Ústava již tím, že pro státní zastupitelství „vyčlenila“ zvláštní ustanovení, naznačila, že se jedná o specifickou součást výkonné moci, což jednoznačně potvrdila následná judikatura.

Žádný jiný orgán veřejné moci přitom nestojí tak blízko soudnictví, což vyplývá z jediného výslovného úkolu, který Ústava státnímu zastupitelství přiznává, totiž zastupovat veřejnou žalobu v trestním řízení. Vzhledem

k výlučné pozici žalobce v trestních věcech, lze dokonce tvrdit, že (trestní) soudnictví je závislé na státním zastupitelství, neboť nemůže rozhodnout o jiných věcech, než které mu státní zastupitelství formou obžaloby předloží. Právě tato „závislost nezávislého soudu“ na státním zastupitelství je podle mého názoru klíčovým důvodem hovořícím ve prospěch nezávislého postavení státního zastupitelství, resp. státních zástupců. Trestní řád totiž z povahy věci nezná státní zastupitelství, ale toliko a výlučně státního zástupce, který plní roli veřejného žalobce. Klíčové je tedy nezávislé postavení (řadového) státního zástupce, čemuž může napomoci i nezávislé postavení státního zastupitelství jako celku, jeho jednotlivých úřadů a v neposlední řadě též vedoucích státních zástupců.

V trestním řízení je navíc státní zástupce nadán dalšími významnými a nezastupitelnými oprávněními: jako jediný může podat odvolání v neprospěch zproštěného obžalovaného a jako jediný může v odvolání navrhnout, aby mu byl uložen přísnější trest. Výlučně státní zástupce může meritorně ukončit trestní stíhání obviněného, a to buď jeho zastavením (resp. postoupením), nebo v případě méně závažné trestné činnosti odklonem (podmíněným zastavením trestního stíhání, příp. narovnáním), přičemž v rámci odklonu lze obviněnému uložit omezení a opatření, která sice doktrinárně nelze považovat za tresty, ale která se jim svojí

povahou a důsledky fakticky rovnají. Státní zástupce navíc v trestním řízení zastupuje veřejný zájem, jehož obsah je sice závislý na aktuálních potřebách společnosti, avšak rozhodně nejde bez dalšího o státní zájem dekretovaný výkonnou mocí. Významnou součástí veřejného zájmu je ochrana základních práv a svobod obviněných i poškozených a rozhodně nelze zájem na této ochraně stavět do protikladu s veřejným zájmem. Naopak úkolem státního zástupce v trestním řízení je vykonávat dozor nad zachováním zákonnosti v přípravném řízení, mezi jehož esenciální aspekty patří zájem na tom, aby obviněným (i poškozeným) byla v rámci trestního řízení garantována jejich základní lidská práva.

Ze všech těchto stručně shrnutých úkolů státního zástupce vyplývá nutnost garantovat mu vysokou míru nezávislého postavení, třebaže není výslovně deklarována Ústavou. Jak výstižně uvedl Pavel Rychetský v disentu k nálezu Pl. ÚS 17/10: „Pro hledání určujících rysů výkonu funkce státního zástupce sice nenalézáme dostatečnou oporu v samotné dikci ústavního pořádku, avšak v zákonné úpravě, která musí být vždy interpretována v duchu materiálního pojetí Ústavy jako základního zákona demokratického právního státu. A ta pojímá funkci státního zástupce jako zástupce veřejného zájmu, který je při výkonu své funkce nezávislým orgánem státní moci, který je povinen bez ohledu na momentální složení

politicky utvářených orgánů státní moci zákonodárné i výkonné garantovat nezávislý výkon obžaloby ve všech stádiích trestního řízení. Bez akcentu na požadavek absolutní nezávislosti žalobce, který je jediným orgánem nadaným pravomocí rozhodovat o tom, které skutky a jejich pachatelé budou postaveni před soud, by každý stát přestal být státem právním, a tedy i spravedlivým. Soudím proto, že pouhá absence ústavního požadavku nestrannosti nezbavuje státního zástupce atributu nezávislosti jako elementární podmínky pro řádný a ústavnímu pořádku odpovídající výkon funkce veřejné obžaloby.“

Shora uvedeným požadavkům do značné míry odpovídá zákonná úprava postavení státních zástupců. Zřetelně to vynikne při porovnání garancí poskytovaných soudcům a státním zástupcům, které obsahují podstatně větší množství shod než rozdílů.

Nezávislost samozřejmě nelze zaměňovat za svévoli, ignoranci a roztržičnost soustavy. Vždy musí existovat možnost korekce pochybení a případné vyvození odpovědnosti. V tomto směru je významně korigována i zdánlivě úplná nezávislost soudců. Nezávislosti státních zástupců (ale i soudců) je proto nutno rozumět jako souhrnu garancí, které dotyčnému umožňují úspěšně čelit neoprávněným zásahům do jeho rozhodovací činnosti.

Státní zástupce je na rozdíl od soudce v podstatně vyšší míře podřízený svému vedoucímu, zatímco předseda soudu má spíše roli *primus inter pares*. Podřízenost řadového státního zástupce svému vedoucímu je však významně limitována jeho oprávním odmítnout splnit jeho pokyn, pokud jej pokládá za rozporný se zákonem. Zcela je pak potlačena při jednání před soudem, pokud dojde ke změně důkazní situace, kdy se rozhoduje zcela samostatně. Postavení nejen vedoucích ale i řadových státních zástupců bylo posíleno judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle které je odvolání vedoucího státního zástupce správním rozhodnutím přezkoumatelným v režimu správního soudnictví. Obtížnější odvolání vedoucích státních zástupců totiž omezuje možnost vykonávat na ně účinně nepřipustný nátlak, což v posledku vede k vyšší míře ochrany řadových státních zástupců.

Netvrdím přitom (a pokud vím tak ani nikdo jiný), že postavení státních zástupců je či by mělo být zcela stejné jako postavení soudců. Soudce se přeci jen od státního zástupce významně odlišuje v tom směru, že to je právě a pouze on, který finálně rozhoduje o vině a trestu, a jako „nezávislý třetí“ rozhoduje spor, v němž na jedné straně stojí státní zástupce a na straně druhé obviněný. Význam nezávislé soudní moci je zcela esenciální pro fungování demokratického právního státu a nezávislost soudů i soudců

je explicitně garantována nejen Ústavou, ale i po staletí dovozována doktrínou. Je však absurdní dovozovat z nezávislého postavení soudců nutnost závislého postavení státních zástupců.

Státní zástupci mají pro výkon své funkce řadu záruk zajišťujících jejich nezávislé postavení v míře a rozsahu, který se blíží nezávislému postavení soudců. Jedná se přitom o garance nezbytné pro výkon působnosti státního zastupitelství coby orgánu veřejné žaloby, jehož řádné fungování patří mezi významné komponenty zajišťující existenci demokratického právního státu. ●

**JUDr. Jan Lata, Ph.D.,
prezident Unie státních zástupců**

Co s pracně získanými zaměstnanci v dobách krizových, aneb kam s nimi

Jak jsem slíbil v minulém příspěvku v tomto magazínu, v němž jsem radil, jak získat a udržet zaměstnance, nelenil jsem a opět nabízím pár postřehů pro případ, kdy se situace radikálně obrátí a časy hojnosti budou vystřídány jistou dávkou strádání a odříkání. Kdysi se tomu říkávalo politika utahovaných opasků, čemuž ne všichni rozuměli, neřku-li s tím byli srozuměni. Přitom nešlo o nic jiného než o upozornění, že nastane doba, kdy se přetékající břicha velké části populace přece jen nepatrně smrsknou a tím pádem bude hrozit, že jí spadnou kalhoty, pokud si své opasky neutáhnou. Tato hrozba byla ovšem zlehčována osobami, které opasky nenosily, zejména ženami a kojenci, naopak přeceňována coby riziková příslušníky bezpečnostních sborů.

Nechci strašit krizovými scénáři, ostatně díky globalizaci žijeme v době neustálého stresu. Koho kdy v nedávné minulosti zajímalo, co se stalo v nejdlejších koutech naší planety? Jen v případech, kdy šlo skutečně o události natolik významné, že je přenášely tiskové agentury do celého světa a my jsme při jejich čtení napětím téměř nedýchali. A dnes? Jen pár příkladů z posledních dnů:

- Šest Číňanů zemřelo při nehodě na Novém Zélandu.
- Pontony u Severodvinska jsou plné radiace.
- Muž v Íránu zastřelil svou ženu pár minut poté, co je soud rozvedl.
- V Michiganu zakazují e-cigarety s příchutí.
- Slovák rozbíjel na dálnici u Piešťan auta.
- Migrant se ukryl v „rakvi“ na autě.
- V Německu se zřítla montážní plošina, zahynuli tři lidé.

A tak dále a tak dále. Ani zdaleka nezlehčuji vážnost takových světových zpráv, jen za sebe mohu říct, že pokud bych o nich nevěděl, nebudu to pociťovat jako újmu. Zcela mně stačí domácí hrůzy, jimiž jsem každodenně krmen tradičními i moderními informačními zdroji. Jsem si tedy vědom třeba toho, že vloni spáchalo 1352 Čechů sebevraždu, auto nezačalo na stopce, řidič zemřel, víkend proprší, těhotenství už nebude zárukou svobody, blesk uhořel do Žižkovské věže, Praha zpomaluje dopravu, ženy mají být bez –ová, hraboši se pustili už i do vinic apod. Kromě těchto zpráv se pak z jiných rubrik dočítám, co o mém zdraví říká textura mého exkrementu (pro laiky výměšek organismu, lidově zvaný...), zda se vyplatí život na hromádce versus svatba, co dělat, když manžel pořád kouká na televizi (já bych ji vypnul, event. prodal), o ekosexualitě jako novém trendu (biologicky rozložitelné sexuální pomůcky a organické sexuální tampony!), vědeckém potvrzení, že jsou plešouni sexy (smůla, ještě mi všechny nevypadaly), o vařeném buchtě neboli vodouchu a že si mám dopřát švestky, neboť léčí zácpu, dnu i krev.

Na shora uvedených příkladech jsem snad dostatečně ilustroval, že se v jisté krizi nacházíme neustále. Na mysli jsem však měl pro účely tohoto příspěvku krizi ekonomickou, u níž není třeba se ptát, zda přijde, nýbrž jen kdy? A stejně jako kdysi jsem na těchto stránkách radil, jak ji přečkat, nyní se zaměřím (konečně, že?) na to, jak se zachovat vůči pracně získaným zaměstnancům. Nebudu vás zatěžovat omíláním příslušných ustanovení zákoníku práce, ta jistě najdete v důstojnější rubrice tohoto magazínu (Z právní praxe)

a navíc jsou notoricky známá tím, že v praxi nefungují, zejména v případech, kdy zaměstnáváte méně zdatné jedince, s nimiž se ovšem můžete rozejít až po delší době, ačkoliv by si zasloužili výpověď na hodinu. Ano, jistě, již slyším hlasy upozorňující na možnost okamžitého zrušení pracovního poměru. V praxi je ovšem tato možnost spíše zbožným přáním.

Jak tedy naložit se zaměstnanci v dobách nelehkých? Lze samozřejmě postupovat podle již zmíněného zákoníku práce a rozloučit se na základě organizačních důvodů, což ovšem obnáší vyplacení odstupného za předpokladu, že na něj máte. Pokud ne a nechcete skončit potupně v insolventu, zkuste několik následujících metod, ať již po dobrém, nebo po zlém:

Plačtivá metoda neboli vzbudte v zaměstnanci lítost. Té docílíte vhodnými prosbami na téma těžké doby obecně, chatrného zdraví vás i vašich blízkých, nejlépe dětí, kvílením nad stavem vašich financí, tvrdým konkurenčním bojem, manželským rozvratem, nepochopením, agresivní tchýní a jinými životními peripetiemi. Nemá-li zaměstnanec srdce z kamene, odejde bez nároků na cokoli, aby nepřispíval k vašemu životnímu bolu.

Lstivá metoda. Po ranním příchodu do firmy nenápadně, ale hlasitě před daným zaměstnancem upozorněte na nějakou bombastickou informaci, kterou jste před příchodem do práce zaslechli či spatřili na vlastní oči třeba na internetu. Druh informace samozřejmě vyberte podle konkrétní situace. Většina zaměstnanců se nevrhne ihned za vašimi

zády na webové stránky s výsledky fotbalové ligy či senzačního přestupu, nicméně těžko odolá úžasnému drbu, která celebrita to táhne nově s jinou, co je poslední módní výstřelek atd. U zaměstnanců je zvláště účinné upozornit kromě sportovních výsledků na nové hvězdy v porno průmyslu, pravděpodobnost úspěchu je zde enormní. Pak máte vyhráno, ledaže by se dotyční obrnili trpělivostí a na internet se vrhli až doma.

Metoda biče a marcipánu. Nejsem si jist, zda zafunguje, ale z historie je známo, že je velmi účinná. Bič nelze použít doslova, upozorňuji! Zaměstnanec není kůň, naopak marcipánové tyčinky v hořké čokoládě mohou obměkčit.

Metoda přetahování zaměstnanců. Tato metoda je hojně využívána a lze ji hodnotit jako velmi efektivní. Firmy si kradou zaměstnance navzájem, se skřípáním zubů je přeplácují a některé dokonce za každého nového zverbovaného vyplácí odměny těm, kteří je přivedli. Jde tak vlastně o individuální headhuntery čili lovce hlav, kteří směle konkurují firmám, jež tento druh činnosti živí. Genialita mnou doporučené metody zde ovšem tkví v tom, že navrhuji si přetahovat vlastní zaměstnance směrem ven do jiné firmy. Toho je možné docílit vychvalováním konkurenčních soutěžitelů, vystřihováním článků o jejich úspěších, zdůrazňováním jejich benefitů, častých prezentací a dalších pozoruhodností, jimž zaměstnanec nakonec neodolá. V případě velkého štěstí dostanete dokonce odměnu za zaměstnance od nového zaměstnavatele, která při opakované úspěšnosti leckdy vyřeší vaši krizi a uvrhne vás zpět do konjunktury.

Metoda bratříčkování. Selžou-li předchozí možnosti, nezužujte. Udělejte si pár kamarádů mezi politiky z řad poslanců i senátorů a tlačte na ně, aby iniciovali legislativní změny, které umožní pružnější a levnější snížení zaměstnanosti v případě potřeby. Je jasné, že proti tomu budou odboráři, takže vám nezbyvá než zahrnout do okruhu vašich přátel i je. Čím více kamarádů získáte, tím značnější pravděpodobnost úspěchu. Stinnou stránkou věci je, že vaše výdaje mohou převýšit náklady na propuštění všech zaměstnanců včetně štedrého odstupného.

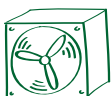
Výše uvedeně nelze interpretovat jako zaručený návod na snížení nákladů na lidské zdroje. Může se proto stát, že se úspěch nedostaví. Ani v takovém případě nepodléhejte panice. Krize pomine a vám pak doporučuji se vrátit k mému příspěvku z minulého čísla. ●

JUDr. Josef Vejmelka,
advokát,
Vejmelka & Wunsch s. r. o.

 VEJMEKLA & WUNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE

Co dělá vaše budova pro příští generace?

Díky EPC projektům snížíte emise CO₂ vašich budov
a spoříte energie.

Až 95 %

nákladů na vytápění či
chlazení se uspoří díky
tepelným výměníkům.

Až 75 %

spotřeby elektřiny
se ušetří pomocí
LED technologie.

Až 15 %

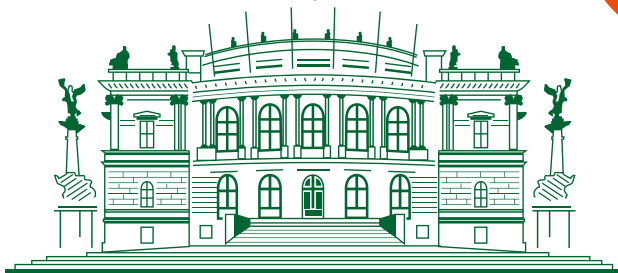
spotřeby energií se sníží
zavedením energetického
managementu.

Až 50 %

energií se uspoří formou
EPC – energetických služeb
s garantovaným výsledkem.

USPORNEBUDOVY.CZ

ČEZ ESCO

Chytrá budoucnost

uspornebudovy.cz | cezesco.cz

Paměť jako záznam historie?

Paměť. Jaké to obdivuhodné médium. Nezbytné pro naši práci, protože do ní jako do počítače ukládáme nové zákony, judikaturu, pravidla a zvyky, klienty, kroky a řešení, jež se nám povedla, a operace, které už naopak nebudeme opakovat. A či paměť je lepší, kdo z nás z té své dokáže rychleji informace vypreparovat, tomu se v naší práci nejspíš žije lépe.

A přece – co když je to všechno jinak? Paměť hraje v našem světě ještě jinou roli – jako vzpomínka, jak záznam minulosti. To když k soudu přicházejí svědkové a vyprávějí, jak věci vnímali, co kolem nich probíhalo, co viděli, co si zapamatovali. Zejména civilní a trestní případy stojí nejen na listinných důkazech, ale i na svědeckých výpovědích. A není výjimkou, když dvě výpovědi stojí proti sobě, když si tři svědkové protirečí a soud musí klopotně rozhodovat, komu uvěří a či verzi naopak odmítne jako nepravdivou. Někteří svědci jsou si jisti svou verzí minulosti, jiní obtížně nalézají slova, tváře, příběhy. Další přiznají, že prostě neví. Nepamatují si. Anebo si možná nechtějí pamatovat.

Nicméně soudní pře bývají leckdy na výpovědích svědků postaveny, dokonce existuje obnova řízení právě pro důkazy, které se nově objeví a vinu, skutek či příběh původní verze vyvracejí. Jenomže je si ta naše tolik vzývaná lidská paměť skutečně tak jistá? My s ní totiž zacházíme, jako kdyby to bylo precizní záznamové zařízení, cosi jako video-

rekordér nebo trvale běžící a zaznamenávající kamera. A pokud tvrzenou výpověď či verzi svědka nebo spoluobviněného u soudu odmítáme, činíme tak nejčastěji pro jejich nevěrohodnost, nikoliv proto, že bychom snad pochybovali o pravdivosti paměti jako média. Tedy svědek si vymýšlí, protože chce lhát. Nikoliv proto, že si chybně myslí, že říká pravdu. A přitom nic není ošidnějšího než naše paměť.

Existují o tom už mnohé knihy, proběhly mnohé výzkumy a mnohé analýzy, podle nichž nic není méně jisté než naše paměť. Vzpomínka prostě nikdy není fakt, ale vždy jde jen o subjektivní pohled. Naše sebejistota o vzpomínce na tom nic nemění, naše přesvědčení je subjektivní a klamné, protože vzpomínky lze velmi lehce měnit a balamutit. Dokážeme to povětšinou sami, protože čím víc vzpomínku vytahujeme na světlo, čím častěji ji někomu sdělujeme, tím více ji sami upravujeme. Vzpomínky se dají i velmi dobře balamutit druhými, což řada pokusů také již bezpečně prokázala. Kdo čte a nevěří, tomu doporučuji například knihu britské autorky Julie Shawové *Iluze paměti – falešné vzpomínky a proč jim věříme*, kterou vydalo nakladatelství Paseka v roce 2016. Právě z této knihy vyjímám následující věty: Vzpomínka je jen asociace, nikoliv obraz reality. Pamatovat si je evoluční nevýhoda, mezi nejdůležitější funkce mozku naopak patří zapomínání. Vzpomínky jsou nakažlivé a jejich převodem do slov se vzpomínka zhorší. Verbalizace vzpomínky

vede ke ztrátě její pravdivosti. A my lidé dáváme vždy přednost své verzi reality před verzemi ostatních. A minulost? Ta je jen fiktivní.

Dočetla jsem a můj pohled na vlastní minulost i na justici se otřásl v základech. Pochopitelně knize nemusíte věřit, i když popisované příklady iluze paměti vám budou vrtat hlavou ještě dlouho poté. Tak třeba naše fotky z dětství. Některé zobrazují příhody, které si pamatujeme. Ale je tomu tak doopravdy? Pamatujeme si je sami? Anebo tu situaci známe z fotoalba a z rodičovského vyprávění? Tato doba přeje psychologům, zejména těch behaviorálních. Některé jejich výzkumy budí úsměv, další údiv a jiné možná udivení. Ale co když právě tento pohled má realitě nejbližší? Výzkumů paměti proběhla v posledních dvaceti letech celá řada a většina potvrzuje její, nebo spíš obecně naši omylnost. Na své paměti prostě nemůžeme stavět. Je děravá, omylná, chybující a nedostatečná. Pak je však nejvyšší čas, aby se o iluzi paměti dověděli i policisté, státní zástupci, advokáti a hlavně soudci. Jenomže jedna věc je vědět, a druhá se podle zjištěného chovat.

S vědomím paměti jako chatrné, děravé schránky by to však byla docela jiná justice, nemyslíte? ●

JUDr. Daniela Kovářová,
prezidentka Unie rodinných advokátů

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Společnost **MT Legal s.r.o.**, advokátní kancelář poskytuje komplexní právní a poradenské služby pro veřejný a soukromý sektor v rámci celé ČR, a to prostřednictvím svých právních specialistů.

NABÍZENÉ SLUŽBY

- komplexní právní poradenství ve všech oblastech specializací
- zpracování právních rozborů a analýz
- zastupování v soudních, správních a arbitrážních řízeních
- přednášková činnost, metodická podpora

HLAVNÍ SPECIALIZACE

- právo veřejného investování – veřejné zakázky, koncese, projekty PPP, veřejná podpora, strukturální fondy EU
- právo EU
- právo duševního vlastnictví, právo ICT
- energetické právo
- GDPR a právo ochrany osobních údajů
- stavební právo
- horní právo
- právo životního prostředí
- zdravotnické právo
- vodní a lesnické právo
- právo obchodní, občanské, správní, pracovní
- arbitráže a investiční spory

Tým právníků **MT Legal** vydal v nakladatelství C.H. Beck nejrozsáhlejší komentář k novému zákonu 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších právních předpisů.

■ BRNO

- Jakubská 121/1, 602 00 Brno 2
- +420 542 210 351

■ PRAHA

- Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2
- +420 222 866 555

■ OSTRAVA

- Bukovanského 1345/30, 710 00 Ostrava
- +420 596 629 503

- info@mt-legal.com
- www.mt-legal.com

MT Legal – specialisté nejen na veřejné zakázky

Pohybují se na poli tuzemském i mezinárodním; navíc v oblastech navýsost komplikovaných a specifických. Ve všech sférách svého působení nabízejí komplexní a vysoce kvalitní služby. Profesionalita jejich práce se opírá nejen o kvalitní vzdělání a bohaté zkušenosti, ale také o osobní nasazení. Nejlepším ohodnocením je pro MT Legal spokojený klient. Za téměř jedenáct let působení na trhu jich má tato advokátní kancelář stovky.

Uzrodu advokátní kanceláře v září 2008 stáli čtyři tehdejší partneři, už tehdy zkušení právníci: Tomáš Machurek, Milan Šebesta, Petr Novotný a David Dvořák. Všichni čtyři jsou stále součástí celého týmu, který se rozrostl na třicet kolegů s kancelářemi v Brně, Praze a Ostravě.

Značka MT Legal je dnes v právní branži synonymem profesionálních služeb především v komplikované oblasti ostře sledovaných veřejných zakázek. Málokdo ví o problematice veřejných tendrů tolik, co právě MT Legal.

„V MT Legal se zaměřujeme především na veřejné investování se specializací na zadávání veřejných zakázek, udělování koncesí a uzavírání koncesních smluv (PPP) a dále na veřejnou podporu,“ vyjmenovává JUDr. Petr Novotný, LL.M.

Veřejné zakázky ale rozhodně nejsou jedinou doménou MT Legal. MT Legal za dobu své existence poskytla právní služby klientům v souvislosti s veřejnými zakázkami, jejichž úhrnná předpokládaná hodnota dosahuje již několika stovek miliard korun. Do výčtu činnosti firmy patří také právo obchodní, občanské či správní. Další specializací týmu MT Legal je právo informačních a komunikačních technologií.

„ICT technologie zaznamenávají obrovský boom a bude tomu tak i nadále; s tím jdou ruku v ruce stále nové a nové právní rébusy, které čekají na rozluštění,“ vysvětluje partner advokátní kanceláře Mgr. Tomáš Machurek.

Odborníky má MT Legal i na právo energetické, horní, zdravotnické, vodohospodářské, lesní a právo ekologické. A protože to pořád není vše, dodejme, že klientům se v MT Legal dostane kvalitních služeb i v případech spada-

jících do pracovního práva, práva ES a mezinárodního a také ve sféře služeb obecného hospodářského zájmu – SGEI vodohospodářských infrastruktur, teplárenství, dopravní obslužnosti v oblasti autobusové i železniční dopravy.

„V oblasti práva veřejného se věnujeme rovněž zastupování klientů v soudních a správních řízeních a poradenství v oblasti práva mezinárodního a další,“ doplňuje Mgr. Milan Šebesta, LL.M. z trojice partnerů, kteří spolu vybudovali silný tým odborníků s bohatými zkušenostmi nejen z právního prostředí Česka, ale také ze zahraničí.

Velkou přidanou hodnotou společnosti MT Legal je fakt, že jejich právníci si prošli praxí v soukromém i státním sektoru. Partneři firmy se osobně podíleli na tvorbě zákona o veřejných zakázkách, včetně metodiky jejich zadávání, jsou zároveň také držiteli osvědčení

mediátora. Tato a další fakta významně posilují komplexnost právních služeb a zkušenosti firmy, které se v případě potřeby ještě rozšiřují o případnou spolupráci s dalšími externími konzultanty a znalci, například z ekonomické či daňové oblasti, prostředí IT/ICT, energetiky nebo ze sféry čerpání prostředků z fondů EU. Jeden příklad za všechny? Tak třeba strategická aliance advokátní kanceláře a společnosti SEVEN (Středisko pro efektivní využívání energie). Cílem tohoto spojení je vyšší komfort klienta, jinými slovy ucelený, kvalitní a profesionální servis při realizaci projektů EPC (Energetické služby se smluvně zaručenou úsporou neboli dosažení energetických a finančních úspor bez nutnosti přímých investic zadavatele).

Lidé z MT Legal nejsou v odborných kruzích žádnými nováčky – jejich jména se pravidelně objevují na konferencích a seminářích nebo v odborných periodikách a zdaleka nejde jen o ty zaměřené čistě na právo, ale právě na oblasti, v nichž MT Legal své právnické služby poskytuje – tedy například vodohospodářství, energetika, IT/ICT problematika či otázky spojené s veřejnými zakázkami. Tomáš Machurek, partner MT Legal, je spoluzakladatelem a současně i dlouholetým předsedou Asociace pro veřejné zakázky, firma je mimo to také členem Asociace pro rozvoj infrastruktury (dříve Asociace PPP), Asociace poskytovatelů energetických služeb ČR (APES), České společnosti pro stavební právo a Těžební unie. Firma nezapomíná ani na pomoc druhým; společnost MT Legal totiž spolupracuje nebo v rámci svých pro bono aktivit podporuje humanitární organizaci Člověk v tísni a také Konto bariéry. Spolupráce s druhou jmenovanou organizací dokonce před pěti lety vyústila v založení Firemního fondu MT Legal, z jehož prostředků firma podporuje hendikepované sportovce, nebo díky kterému je zajišťována asistenční péče, pomůcky a vybavení pro děti i dospělé s komplikovanými zdravotními omezeními. V roce 2014 se společnost stala členem Business Leader Forum (BLF), platformy sdružující podnikatele a firmy naplňující svou činností principy společenské odpovědnosti.

O tom, že MT Legal se chová zodpovědně ke klientům i společnosti jako takové a že členům právnického týmu záleží především na kvalitě jejich služeb, svědčí i fakt, že firma má na svém kontě kromě řady velmi zajímavých klientů také různá nezanedbatelná ocenění. K šestým „narozeninám“ v roce 2014 obdržela advokátní kancelář nejvyšší

ohodnocení „Právnická firma roku pro oblast veřejných zakázek“. Tento úspěch zopakovala hned o rok později a v roce 2018 si cenný titul odnesla potřetí. Zmíněnému hatricku ovšem v roce 2012 předcházelo ještě nejvyšší ocenění „Právnická firma roku pro regionální kancelář“. MT Legal se navíc v této prestižní soutěži pravidelně umísťuje mezi nejlépe hodnocenými kancelářemi jak pro oblast veřejných zakázek, tak pro právo informačních technologií.

MT Legal je rovněž velmi vyhledávaným zaměstnavatelem, a to nejen u koncipientů, ale i zkušených právníků. Svým interním přístupem firma dlouhodobě zvyšuje atraktivitu na trhu práce mezi konkurenčními advokátními kancelářemi, což ještě významně posílilo v loňském roce, kdy společnost zavedla nový interní benefitní systém pro zaměstnance. Neustále je také zdokonalována oblast firemního vzdělávání, kdy si zaměstnanci mohou nad rámec povinných vzdělávacích aktivit sami zvolit témata a aktivity svého dalšího profesního vzdělávání a rozvoje.

Podle slov zaměstnanců patří k největším výhodám otevřeného prostředí a zejména možnost učit se od profesně starších a zkušených kolegů, jejichž jména jsou zárukou kvality. Za úspěchem MT Legal totiž stojí nejen partneři kanceláře, ale všichni zaměstnanci, kteří společně tvoří sehraný a stabilní tým. ●

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

BRNO

Jakubská 121/1
602 00 Brno 2
Tel.: +420 542 210 351
e-mail: info@mt-legal.com

PRAHA

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2 Vinohrady
Tel.: +420 222 866 555
e-mail: info@mt-legal.com

OSTRAVA

Bukovanského 30
710 00 Ostrava
Tel.: +420 596 629 503
e-mail: info@mt-legal.com

www.mt-legal.com

Mgr. Tomáš Machurek

Tomáš Machurek je partnerem v advokátní kanceláři MT Legal a expert na legislativu spojenou se zadáváním veřejných zakázek. Právě této problematice se už více než 20 let věnuje nejen v právní praxi, ale i ve své bohaté publikační a lektorské činnosti, při níž se zaměřuje na zadavatele i dodavatele.

Je jedním z těch, jejichž jméno se s kanceláří MT Legal pojí od samého začátku, patří totiž k zakládajícím členům společnosti. A vzhledem k prioritní oblasti, v níž tato kancelář působí, asi nepřekvapí, že je předsedou výkonného výboru Asociace pro veřejné zakázky (AVZ) – i tentokrát je s Asociací spojen od samotného jejího vzniku, v roce 2006 byl jejím zakládajícím členem. Veřejné zakázky jsou mimochodem synonymem profesního života Tomáše Machurka, jednoho z nejzkušenějších právníků s touto specializací. Není tedy divu, že aktivně přispívá nejen k tvorbě relevantní legislativy, ale také k metodickému vedení zadavatelů. Patří k přímým spolu-

autorům zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, připraveného ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj a podílel se také na obsáhlém komentáři k tomuto zákonu. V souvislosti se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek byl jednak za kancelář MT Legal garantem připomínek k tomuto zákonu v návaznosti na evropskou legislativu, jednak se autorsky podílel na nejrozsáhlejším komentáři k tomuto zákonu – vyšel v dubnu 2017 v nakladatelství C. H. Beck v edici Velké komentáře.

Tomáš Machurek se významně věnuje i vzdělávacím a publikačním aktivitám v souvislosti s komplikovanou problematikou veřejných investic. Právě on proto patřil do autorského týmu, který zpracoval Metodiku zadávání veřejných zakázek podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Navíc je členem několika odborných platforem, které se zabývají touto oblastí. Prostřednictvím již zmíněné AVZ, které předsedá, je i součástí

Expertní skupiny ministryně pro místní rozvoj pro oblast veřejných zakázek. Podílel se rovněž na další publikační činnosti s touto tematikou – kromě toho, že je sám autorem mnoha významných odborných textů, je také dlouholetým členem redakční rady časopisu Veřejné zakázky v praxi.

Své znalosti a zkušenosti si ovšem specialista na veřejné investice rozhodně nenechává pro sebe, naopak, intenzivně přednáší na odborných, seminářích a workshopech, podílí se na kurzech a přednáškách pro odbornou i širokou veřejnost. Těší se pověsti člověka, který i ty nejsložitější problémy dokáže vysvětlit natolik dobře, že je pochopí opravdu každý. ●

JUDr. Petr Novotný, LL.M.

Petr Novotný je partnerem v advokátní kanceláři MT Legal a ve své právní praxi se specializuje zejména na problematiku veřejných zakázek a koncesí. Jeho jméno je spjato se zákonem o zadávání veřejných zakázek, k němuž spolu s týmem připravoval obsáhlý komentář. Na daná témata často publikuje v odborných časopisech.

Na své práci má nejraději různorodost, pestrost a fakt, že člověk se neustále učí něco nového nejen v oblasti paragrafů, ale také v mnoha specifických oborech, mimo jiné i v mezilidských vztazích. Ty ostatně – s nadsázkou řečeno – představují další jeho specializaci. Na základě osvědčení podle zákona č. 202/2012 Sb., o mediaci, je totiž oprávněn vykonávat funkci zapsaného mediátora pro urovnávání obchodních a jiných právních sporů. „Myslím, že je vždy lepší snažit se lidi, jejich postoje, celkovou situaci hlavně pochopit. Rozčilovat se nemá smysl, je to jen ztráta času a cenné energie,“ domnívá se zkušený advokát, který

se v advokacii pohybuje již více než 15 let. V podstatě od začátku své praxe se zabýval primárně problematikou veřejných zakázek – zpravidla ve vazbě na oblast ICT či stavebnictví – a koncesí. V roce 2008 byl jedním ze čtyř zakladatelů kanceláře MT Legal a od té doby působí zde se stejnou specializací. Pokud se ho ostatně zeptáte, kdo ovlivnil jeho profesní život nejvíce, asi nepřekvapí, že odpovědi jsou jména jeho partnerů právě z MT Legal. Jako člen týmu advokátní kanceláře se podílel na vypracování připomínek k nově připravovanému zákonu o veřejných zakázkách ve vazbě na novou evropskou legislativu, jako spolutvůrce také přispěl ke vzniku rozsáhlého komentáře k zákonu č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, vydaného v dubnu 2017. Jeho jméno je také součástí kolektivu, který se podílel na tvorbě zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, současně spoluvytvářel komplexní Metodiku k zákonu č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, vypracovanou pro Ministerstvo pro místní rozvoj. Co se

týče znalostí a zkušenosti v „jeho“ oboru, nezůstává ani zdaleka jen v českých vodách. Postgraduální studium úspěšně završil v roce 2012 na University of Nottingham ve Velké Británii v oboru Public Procurement Law and Policy (Právo a koncepce veřejného zadávání) a získal tak titul Master of Laws (LL.M.). Má široké znalosti v oblasti komunitárního práva veřejných zakázek a koncesí včetně tuzemské i evropské soudní judikatury a rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Přesto, jak sám říká, není výjimkou, že mu práce přinese nejedno překvapení. „Náš obor hodně ovlivňují rozhodnutí dozorových orgánů, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a soudů. Překvapení tak souvisejí hlavně s jejich rozhodováním,“ konstatuje expert na veřejné investování.

Vedle náročné práce Petr Novotný rád vymění kancelář či konferenční sály za štítý hor, kde může být podle jeho slov alespoň na chvíli bez e-mailů a pracovních telefonátů. ●

Mgr. Milan Šebesta, LL.M.

Milan Šebesta absolvoval Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně a zaměřuje se především na problematiku veřejného investování (veřejné zakázky, PPP, koncese) a právo v oblasti ICT. Patří k zakladatelům advokátní kanceláře MT Legal a působí v ní po celou dobu její existence. V roce 2011 úspěšně završil postgraduální studium oboru Public Procurement Law and Policy (Právo a koncepce veřejného zadávání) na University of Nottingham ve Velké Británii a získal titul Master of Laws (LL.M.). Od roku 2014 je oprávněn k výkonu funkce mediátora.

Milan Šebesta patří k uznávaným odborníkům v oblasti práva veřejného investování, zejména ve vazbě na právo ICT, problematiku energetiky a čerpání fondů EU. Ostatně jeho profesní začátky se pojí právě s působením v energetické společnosti. Spolu se svým společníkem Tomášem Machurkem byl členem týmu pro připomínky advokátní kanceláře k novému zákonu o zadávání veřejných zakázek

ve vazbě na novou evropskou legislativu. Jako spoluautor se podílel na obsáhlých komentářích k zákonu o veřejných zakázkách i zákonu o zadávání veřejných zakázek, patřil ale také do autorského týmu, který zpracoval Metodiku zadávání veřejných zakázek podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, vypracovanou pro Ministerstvo pro místní rozvoj. Jeho alma mater je Masarykova univerzita v Brně, kde získal kompletní právní vzdělání. To navíc posléze rozšířil o postgraduální studium v zahraničí, odkud si přivezl titul LL.M. Jeho zahraniční studia ho předurčila k profesionální práci i v cizojazyčném prostředí. Je ale patriot; o tom, zda by se vydal poskytovat své služby natrvalo do zahraničí, má tudíž jasno. Co je podle něj důležité pro lidi pohybující se v oblasti práva? „Aby zůstali stále lidmi,“ konstatuje Milan Šebesta. Mimo jiné také získal osvědčení mediátora dle zákona č. 202/2012 Sb., o mediaci, umožňujícího výkon funkce zapsaného mediátora pro urovnávání obchodních a jiných právních sporů.

Za své největší úspěchy – a tedy i za úspěchy advokátní kanceláře MT Legal – považuje spokojenost klientů: „To je nejlepší možný barometr, ukazující, jestli svou práci děláte dobře,“ myslí si zkušený právník. Vzhledem k tomu, že Milan Šebesta je uznávaným expertem, není divu, že je také žádaným přednášejícím na nejrůznějších oborových konferencích a seminářích. O své zkušenosti se rád podělí, a proto se s ním lze setkat nejen na odborně zaměřených workshopech, ale také v odborném tisku a nebo na tenisových kurtech či greenu, kam chodí relaxovat. ●

natland.cz

Investice nejsou jen peníze

Umíme vzít projekty do vlastních rukou: **ÚSPĚCH BRATISLAVSKÉ ELEKTRÁRNY**

Bratislavské paroplynové elektrárny skupiny PPC Investments před pár lety ztratily klíčové obchodní kontrakty a kvůli problémům stály i investice do dalšího rozvoje. Když do skupiny v roce 2015 vstoupil Natland, přinesl jako vklad nejen finance, ale hlavně zkušenosti. Byly uzavřeny dlouhodobé kontrakty, dokončila se stavba kogenerační jednotky Rolls-Royce. Díky dalším změnám začala firma opět růst: EBITDA vzrostla sedmkrát, o 13,5 milionu eur, roční tržby se zvýšily pětikrát, o 43,1 milionu eur. Po třech letech práce se Natland z firmy stáhl. Novým stoprocentním vlastníkem se stal strategický investor, společnost Veolia Energia Slovensko. Úspěšný obchod se řadí mezi nejvýznamnější transakce roku 2018 na území České republiky i Slovenska.

Konkurenční činnost zaměstnanců a vymáhání smluvní pokuty

Případy, kdy zaměstnanec v průběhu pracovního poměru nebo po jeho skončení začne vykonávat práci pro konkurenci, mohou zaměstnavatelům způsobit velké problémy včetně finančních škod.

V tomto článku se zaměříme na možnosti omezení konkurenční činnosti současných či bývalých zaměstnanců a také na možnost sjednání a vymáhání smluvní pokuty, pokud bývalý zaměstnanec poruší uzavřenou konkurenční doložku.

Zákaz konkurence za trvání pracovního poměru

Po dobu trvání pracovního poměru vyplývá zákaz konkurenční činnosti přímo z § 304 zákoníku práce a není tedy třeba jej se zaměstnancem žádným způsobem sjednávat. Toto omezení neplatí jen pro zaměstnance v pracovním poměru, ale také pro zaměstnance pracující na základě dohody o provedení práce, resp. dohody o pracovní činnosti.

Zaměstnancům (v soukromé sféře) je na základě § 304 zákoníku práce zakázáno bez předchozího písemného souhlasu zaměstnavatele vykonávat výdělečnou činnost shodnou s předmětem činnosti zaměstnavatele. V pracovních smlouvách se lze občas setkat s ujednáními, která rozsah zákonného zákazu konkurence zaměstnance za trvání pracovního poměru rozšiřují, a to například tak, že se zaměstnanci zakazuje jakákoliv vedlejší výdělečná činnost nebo je podmíněna před-

chozím souhlasem zaměstnavatele. Takové ujednání ovšem s největší pravděpodobností nebude platné a vymahatelné, protože se jím nad rámec připuštěný zákonem omezuje právo zaměstnance na práci vyplývající z Listiny základních práv a svobod. Obecně nedoporučujeme ani ujednání, která určitým způsobem mění formulaci zákazu uvedenou v § 304 zákoníku práce, kdy pak mohou vzniknout spory o to, zda bylo či nebylo úmyslem stran touto odlišnou formulací zákaz upravit či omezit (což nepochybně možné je).

Na druhou stranu si dokážeme představit jako platné a užitečné ujednání, dle kterého je zaměstnanec povinen oznámit zaměstnavateli výkon jakékoliv jiné (i nekonkurenční) činnosti – taková povinnost totiž vedlejší výdělečnou činnost nad rámec stanovený právními předpisy neomezuje, ale pouze dává zaměstnavateli způsob, jak se o jiné výdělečné činnosti zaměstnance dozvědět a posoudit, zda se jedná o porušení zákonného zákazu či nikoliv. Taková povinnost ale musí být vždy sjednaná, nelze ji zaměstnanci uložit jednostranně (např. prostřednictvím vnitřního předpisu).

U tohoto zákonného zákazu konkurenční činnosti za trvání pracovního poměru pak není možné pro případ jeho porušení

sjednat smluvní pokutu. V případě porušení zákazu ze strany zaměstnance tak přichází do úvahy disciplinární opatření (od upozornění na možnost výpovědi po rozvázání pracovního poměru dle závažnosti porušení) nebo vymáhání náhrady škody, kterou lze ale v těchto případech jen velice obtížně prokázat.

Pro posouzení, zda zaměstnanec porušil zákaz konkurence, je nutné znát, jakým způsobem soudy zákonný zákaz vykládají. V případě, kdy zaměstnanec vykonává svou další výdělečnou činnost také v pracovním vztahu, srovnávají se pro účely určení "shodnosti výdělečné činnosti" vždy předměty podnikání obou zaměstnavatelů, a to primárně dle jejich zápisu v obchodním rejstříku (případně také živnostenském rejstříku, pokud jejich obsah byl nebo měl být zaměstnanci znám). V tomto případě je tedy zcela nerozhodné, jaký druh práce zaměstnanec pro jednoho či druhého zaměstnavatele vykonává. Stejně pak platí v situaci, když je zaměstnanec členem orgánu jiné obchodní společnosti, kdy se také srovnávají předměty podnikání zaměstnavatele a této společnosti.

V případech, kdy si sám zaměstnanec zřídí živnostenské oprávnění, se pak srovnává shodnost předmětu činnosti zaměstnavatele a živnostenského oprávnění zaměstnance.

Pro hodnocení, zda vedlejší činnost zaměstnance je „výdělečnou činností“, pak není rozhodné, zda zaměstnanec touto činností skutečně dosáhne určitého výdělku (zisku), ale zda daná činnost je ze své podstaty výdělečná. Výdělečnou činností tak je i jen zřízení živnostenského oprávnění (aniž by došlo ke skutečnému zahájení podnikání) nebo zvolení do funkce orgánu obchodní společnosti, byť bez nároku na odměnu. Naopak výdělečnou činností není pouhá účast ve výběrovém řízení nebo získání podílu (majetkové účasti) v jiné obchodní společnosti, pokud se zaměstnanec přímo (aktivně) nepodílí na chodu takové společnosti.

Jak jsme již uvedli výše, zaměstnanec může vykonávat vedlejší výdělečnou činnost, která je shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele, jen na základě předchozího písemného souhlasu zaměstnavatele. Je zcela na uvážení zaměstnavatele, zda souhlas zaměstnanci poskytne či nikoliv, případně jaké si k jeho poskytnutí stanoví podmínky.

V této situaci doporučujeme být nicméně velmi obezřetní, protože v praxi je velmi obtížné ohlídat, aby zaměstnanec následně při své vedlejší výdělečné činnosti nevyzradil například citlivá data, včetně obchodního tajemství, zaměstnavatele. Udělení souhlasu lze tedy doporučit pouze ve výjimečných případech a po důkladném zvážení vzájemných vztahů mezi zaměstnavateli (jejich postavení na trhu) a možných důsledků udělení takového souhlasu.

Po udělení souhlasu jej může zaměstnavatel kdykoliv písemně odvolat, což by měl zaměstnanci náležitě odůvodnit. Takovým důvodem nicméně může být i obrana před únikem obchodního tajemství nebo jiných citlivých informací zaměstnavatele. Po odvolání souhlasu k této výdělečné činnosti by měl zaměstnanec tuto vedlejší výdělečnou činnost bez zbytečného odkladu ukončit (při sjednávání pracovněprávního vztahu s jiným zaměstnavatelem by na to měl zaměstnanec pamatovat). Samozřejmě se může stát, že důsledkem odvolání souhlasu bude ukončení pracovního poměru ze strany zaměstnance, bude-li preferovat zůstat raději u druhého zaměstnavatele (což může být zejména při současné situaci na trhu práce problematické).

Zákaz konkurence po skončení pracovněprávního vztahu

Zákaz konkurence po skončení pracovněprávního vztahu již nevyplývá přímo z právních předpisů a musí být se zaměstnancem sjednán prostřednictvím tzv. konkurenční doložky. Současně také na rozdíl od zákazu konkurence za trvání pracovněprávního vztahu, o kterém jsme hovořili výše, je sjednání konkurenční doložky spojeno s povinným poskytnutím další odměny zaměstnanci za její dodržení.

Pokud není se zaměstnancem konkurenční doložka sjednána, může i následující den po skončení pracovněprávního vztahu zaměstnanec nastoupit k přímé konkurenci. I v takovém případě je ale vázán zákazem nekalé soutěže (viz níže).

Podmínky konkurenční doložky

Konkurenční doložka zaměstnanci zakazuje vykonávat výdělečnou činnost shodnou s předmětem činnosti zaměstnavatele nebo činnost soutěžní povahy, a to po dobu maximálně 1 roku po skončení pracovněprávního vztahu. Z výše uvedeného vyplývá, že vymezení konkurenční doložky se liší od zákazu konkurence za trvání pracovněprávního vztahu zejména zahrnutím činnosti soutěžní povahy nad rámec činnosti shodné s předmětem činnosti zaměstnavatele. Tento zákaz tedy pokrývá rovněž činnosti, které jsou co do jejich předmětu odlišné, ale zaměstnavatelé se mohou i tak ocitnout ve vzájemné soutěži (např. nakupují shodný vstupní materiál, nabírají a soutěží o stejné zaměstnance).

V případě konkurenční doložky se případná existence zakázané konkurenční činnosti hodnotí méně formálně, když za zakázanou konkurenci se považují případy, kdy bývalý zaměstnanec reálně svému bývalému zaměstnavateli konkuruje (ať již sám či v pracovněprávním vztahu u jiného zaměstnavatele).

Lze také doporučit, aby v konkurenční doložce byla sjednána její teritoriální účinnost (tedy např. Česká republika). S ohledem na ochranu zaměstnance jako slabší strany by pak neměla být tato teritoriální účinnost příliš široká, zejména v případech, kde to není pro reálnou ochranu zájmů zaměstnavatele potřebné.

Odměna zaměstnance

V rámci konkurenční doložky musí být vždy sjednána odměna pro zaměstnance za její dodržení, a to ve výši minimálně poloviny průměrného měsíčního výdělku zaměstnance za každý měsíc jejího trvání (před rokem 2012 platilo dokonce 100 % průměrného měsíčního výdělku).

Vzhledem k těmto nemalým nákladům spojeným s uzavřením konkurenční doložky je vhodné její uzavření se zaměstnancem velmi důkladně promyslet, a to také s přihlédnutím k tomu, že ukončení konkurenční doložky bez souhlasu zaměstnance je velice obtížné (viz níže) a rovněž prokázání konkurenční činnosti ze strany zaměstnavatele je v praxi velmi komplikované. Konkurenční doložka se tak často stává v podstatě garantovaným příjmem pro zaměstnance.

Pokud by konkurenční doložka byla sjednána bez odměny, bude k námitce zaměstnan-

ce považována za neplatnou a její případné porušení ze strany zaměstnance nebude prakticky postižitelné. Na druhou stranu, pokud by zaměstnanec neplatnost nenamítl a konkurenční doložku dodržoval, může se po zaměstnavateli domáhat náhrady škody, která mu vznikla, spočívající například v ušlé mzdě z jiného možného zaměstnání, které zaměstnanec z důvodu existence konkurenční doložky odmítl.

Následky porušení konkurenční doložky a smluvní pokuta

Součástí konkurenční doložky by vždy mělo být také ujednání o smluvní pokutě pro případ jejího porušení ze strany zaměstnance. Bez takového ujednání ztrácí konkurenční doložka svůj praktický smysl, protože v takovém případě lze pouze po zaměstnanci vymáhat způsobenou škodu. Při vymáhání náhrady škody ale musí zaměstnavatel prokázat nejen samotné porušení konkurenční doložky (což je dostačující pro smluvní pokutu), ale také vznik a výši škody (jejíž vyčíslení a prokázání je obvykle velice složité) a příčinnou souvislost mezi nimi.

Výše smluvní pokuty sjednané v konkurenční doložce by měla být přiměřená. Obvykle se jako přiměřená smluvní pokuta uvádí pokuta, která nepřekračuje dvojnásobek celkové odměny, kterou by zaměstnanec obdržel při dodržení celého období, na které byla konkurenční doložka uzavřena. Případné sjednání nepřiměřené smluvní pokuty by nicméně nemělo přivodit její celkovou neplatnost, ale pouze možnost soudu ji ve sporu o úhradu smluvní pokuty přiměřeně snížit.

V případě, že dojde k porušení konkurenční doložky a zaměstnanec smluvní pokutu uhradí, jeho závazek z konkurenční doložky zaniká a zaměstnanec již dále konkurenční doložkou není vázán.

Mimo smluvní pokuty lze po zaměstnanci případně vymáhat také náhradu škody vzniklou porušením konkurenční doložky, je-li to v konkurenční doložce sjednáno (byť názory na přípustnost takového ujednání se různí). V praxi je ovšem vymáhání a prokazování způsobené škody velmi obtížné, a proto se většina zaměstnavatelů omezuje právě na uplatnění smluvní pokuty.

Přiměřeností konkurenční doložky a zejména požadavku na její úhradu v plné výši při malém rozsahu činnosti ze strany zaměstnance se nedávno zabývaly také Nejvyšší soud

a Ústavní soud. Nejvyšší soud totiž nejprve dovodil, že v případě, kdy má výdělečná činnost zaměstnance jen krátké trvání, není přiměřené, aby zaměstnavatel požadoval uhradit smluvní pokutu v plné výši. V tomto konkrétním případě, kdy konkurenční výdělečná činnost bývalého zaměstnance trvala jen několik dnů, pak dokonce dovodil, že zaměstnavatel nemůže smluvní pokutu požadovat vůbec. Nejvyšší soud uzavřel, že pro posouzení, zda zaměstnavateli náleží smluvní pokuta, pak není rozhodné, zda došlo či mohlo dojít k vyzrazení obchodního tajemství či jiných důvěrných dat, jelikož toto není přímým předmětem konkurenční doložky.

S výše uvedeným rozsudkem nicméně nesouhlasil Ústavní soud a vrátil věc Nejvyššímu soudu k novému posouzení. Ústavní soud ve svém nálezu vyšel právě z toho, že základním důvodem pro sjednávání konkurenční doložky je ochrana obchodního tajemství a jiných důvěrných informací. Přisvědčil také argumentaci zaměstnavatele, že k vyzrazení obchodního tajemství může nepochybně dojít nejen v rámci pracovněprávního vztahu trvajících několik dnů, ale již v průběhu několika minut. Ústavní soud tak dovodil, že i přes krátkou dobu trvání zakázané výdělečné činnosti je dán nárok zaměstnavatele na úhradu celé smluvní pokuty, která se rovnala plnění, které by zaměstnanec jinak při jejím dodržení obdržel. Takovou výši smluvní pokuty pak shledal Ústavní soud za přiměřenou.

Odstoupení od konkurenční doložky

Ustanovení § 310 odst. 4 zákoníku práce stanoví, že od konkurenční doložky může zaměstnavatel odstoupit nejpozději před skončením pracovního poměru. Po dlouhou dobu se mělo za to, že toto ustanovení je zákonným důvodem pro odstoupení od konkurenční doložky s tím, že jej zaměstnavatel může použít nejpozději do skončení pracovního poměru. Následně ovšem Nejvyšší soud svým rozhodnutím dosavadní vnímání změnil, když uvedl, že toto zákonné ustanovení není samo o sobě zákonným důvodem k odstoupení, ale pouze časovým omezením, v rámci kterého lze možnost odstoupení se zaměstnancem ujednat. K odstoupení od konkurenční doložky tak lze přistoupit pouze v případě, že je to v ní výslovně ujednáno.

Na toto rozhodnutí dále Nejvyšší soud navázal v dalším rozhodnutí, kde uvedl, že není možné ani sjednat právo zaměstnavatele od

konkurenční doložky odstoupit z jakéhokoliv důvodu nebo bez udání důvodu, jelikož by se jednalo o zkrácení práv zaměstnance.

V praxi je tedy nutné, aby si zaměstnavatel sjednal v konkurenční doložce nejen samotnou možnost odstoupení, ale také důvody pro odstoupení, které by měly spočívat spíše v objektivních skutečnostech, nikoliv v tom, že zaměstnavatel prostě změnil názor na potřebnost konkurenční doložky (obvykle ve světle blížící se povinnosti hradit zaměstnanci sjednanou kompenzaci). V současnosti tedy nelze s jistotou říci, jaké konkrétní důvody pro odstoupení konkurenční doložky lze sjednat, a proto lze doporučit, aby konkurenční doložka byla uzavírána vždy jen v případech, kdy si je zaměstnavatel jist, že na jejím dodržení bude mít zájem i v horizontu vzdálené budoucnosti nebo je-li srozuměn s případnou povinností vyplatit zaměstnanci finanční kompenzaci. Rozhodně je nutné se vyhnout dříve aplikované praxi, kdy se konkurenční doložka dávala preventivně do každé pracovní smlouvy pro všechny zaměstnance.

Zákaz nekalé soutěže

Současní i bývalí zaměstnanci jsou nad rámec výše uvedeného vždy vázáni také zákonným zákazem nekalé soutěže podle § 2976 a násl. občanského zákoníku. Jednoduše řečeno konkurenční doložka brání výkonu řádné konkurenční činnosti, zatímco zákaz nekalé soutěže té "neřádné".

Zákaz nekalé soutěže zahrnuje zejména zákaz zneužití obchodního tajemství, dle kterého zaměstnanec nesmí ve svůj prospěch nebo ve prospěch třetí strany využít obchodní tajemství, ke kterému získal přístup v souvislosti se svým zaměstnáním. Obchodním tajemstvím se pak rozumí konkurenčně významné, určité, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.

Mezi obchodní tajemství tak budou patřit zejména výrobní postupy zaměstnavatele, údaje o zákaznících, dodavatelích a smluvních (cenových) ujednáních s nimi, případně i určité informace o odměňování zaměstnanců (minimálně některých z nich). Zaměstnanec tak nesmí po skončení pracovního poměru, a to i když není vázán konkurenční doložkou (viz výše), začít vykonávat konkurenční činnost s využitím know-how

a informací získaných u svého předchozího zaměstnavatele (např. kontaktovat zákazníky bývalého zaměstnavatele s nabídkou lepších podmínek).

V případě porušení zákazu nekalé soutěže vzniká zaměstnanci povinnost vydat prospěch tímto získaný a uhradit zaměstnavateli vzniklou škodu. V případě, že dojde ze strany zaměstnance ke spáchání větší škody, může být takové jednání hodnoceno jako spáchání trestného činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže. V případném trestním řízení se pak může zaměstnavatel jako poškozený domáhat náhrady způsobené škody, respektive mu minimálně mohou skutečnosti zjištěné v rámci trestního řízení být nápomocny pro vymáhání náhrady škody či ušlého zisku před civilním soudem.

Nicméně, rovněž v tomto případě platí, že vymáhání náhrady škody je velice obtížné, když bude na zaměstnavateli, aby prokázal, že bývalý zaměstnanec skutečně obchodní tajemství zneužil (což obvykle nelze dovodit ze samotné skutečnosti, že zákazník odchází jinam). V tomto směru lze tedy apelovat zejména na prevenci, tedy řádné zabezpečení informací a jejich utajení i v rámci zaměstnavatele.

Závěr

Přestože právní předpisy poskytují několik možných institutů, jak se mohou zaměstnavatelé přímo či nepřímo bránit proti konkurenční činnosti svých současných i bývalých zaměstnanců, je praktické uplatnění mnoha z nich velmi komplikované. Je proto nutné věnovat velkou pozornost kvalitě smluvních ujednání se zaměstnancem a nastavení odpovídajících firemních procesů. ●

Mgr. Daniel Vejsada, advokát
JUDr. Jaroslav Škubal, partner
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

P / R / K
 ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Praha / Bratislava / Ostrava

O krok **napřed**

www.prkpartners.com

Konec dynamického biometrického podpisu v ČR?

Používání dynamického biometrického podpisu („DBP“) namísto tradičního podpisu na papír je v České republice stále populárnější. Tento způsob podepisování využívají např. finanční instituce či telefonní operátoři. Důvodem je zejména urychlení smluvních procesů, úspora nákladů a především vyšší úroveň autenticity dokumentů podepsaných DBP.

Cílem tohoto článku je zhodnotit, nakolik je uvedený trend ohrožen aktuálním postojem a rozhodovací praxí Úřadu pro ochranu osobních údajů („Úřad“).

Co je DBP?

Zjednodušeně lze říci, že DBP vedle samotné grafické podoby podpisu obsahuje i informaci o tom, jak byl podpis vytvořen.

DBP vzniká snímáním vlastnoručního podpisu s využitím speciálního zařízení (tablet nebo tzv. signpad). Ten zachycuje dynamické vlastnosti podpisu, jako jsou čas, tlak, rychlost, forma a tvar, křivky, celková velikost atd. Uvedené vlastnosti představují biometrickou stopu, která je unikátní pro každého jednotlivce. Oproti běžnému podpisu tak DBP umožňuje lépe ověřit a potvrdit, že dokument skutečně podepsala deklarovaná osoba.

Z právního hlediska je DBP druh elektronického podpisu. Ve smyslu nařízení eIDAS¹ a zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce² se jedná o tzv. prostý elektronický podpis, který je postaven naruven klasickému vlastnoručnímu podpisu na papír.

Stejně jako klasický podpis představuje i DBP osobní údaj ve smyslu čl. 4 bodu 1) obecného nařízení o ochraně osobních údajů³ („GDPR“). Jelikož DBP zachycuje biometrickou stopu podepisující osoby, patří DBP mezi tzv. biometrické údaje ve smyslu čl. 4 bodu 14) GDPR.⁴

Dosavadní postoj Úřadu k DBP

K DBP se opakovaně vyjadřoval též Úřad. Názory Úřadu ve vztahu k DBP přitom prošly značným vývojem.

Ve svém stanovisku č. 3/2009 se Úřad nezbýval přímo DBP, ale obecně systémy, které zpracovávají biometrické údaje. Úřad tyto systémy rozdělil na (a) systémy zpracovávající „běžné“ osobní údaje a (b) systémy zpracovávající tzv. citlivé údaje,⁵ které vyžadují přísnější režim ochrany. Klíčovým hlediskem pro zařazení konkrétního systému do jedné z těchto kategorií byla skutečnost, zda jsou v jeho rámci zpracovávány (i) úplné biometrické údaje nebo (ii) pouze jejich šablony.⁶ V prvním případě se podle stanoviska Úřadu jednalo o zpracování citlivých údajů, ve druhém pak o zpracování běžných osobních údajů.

Stanovisko č. 2/2014 se již zaměřilo na problematiku DBP z pohledu tehdy platného zákona o ochraně osobních údajů⁷ („ZOOÚ“). Úřad zde konstatoval, že v případě DBP dochází ke zpracování citlivých údajů. Právním titulem umožňujícím takové zpracování realizovat byl podle Úřadu pouze souhlas dotčené osoby.

V červnu 2017 Úřad uveřejnil na svých stránkách zprávu s názvem Změna v hodnocení úrovně právní ochrany biometrických údajů.⁸ V této zprávě s odvoláním na novou právní úpravu (GDPR) opustil dosavadní dělení systémů s biometrickými údaji, které představil ve svém stanovisku č. 3/2009. Úřad deklaroval, že jakýkoliv systém, který shromažďuje biometrické údaje za účelem identifikace fyzické osoby, bude považovat za systém zpracovávající zvláštní kategorie osobních údajů.⁹ Současně Úřad přislíbil, že k biometrickým údajům zveřejní nové stanovisko.¹⁰

Rozhodnutí Úřadu

K využití DBP se Úřad vyjádřil i ve svém rozhodnutí z března 2019¹¹ („Rozhodnutí“). Rozhodnutí bylo vydáno v návaznosti na kontrolu zpracování osobních údajů u finanční instituce („Kontrolovaná osoba“). Ta zpracovávala DBP na základě souhlasů svých klientů. Kontrolou osobou stanoveným účelem zpracování DBP bylo uzavření a uchování smluvní dokumentace, zjednodušení tohoto procesu a v případě potřeby určení, zda se jedná o podpis té které osoby.

Úřad v rámci kontroly a navazujícího správního řízení dospěl k závěru, že Kontrolovaná osoba zjevně zpracovávala DBP za účelem jedinečné identifikace klientů, a jednalo se tedy o zpracování zvláštní kategorie osobních údajů. Dále konstatoval, že zpracování DBP není nezbytné k účelům zpracování, které odsouhlasili klienti Kontrolované osoby.¹²

V návaznosti na svou úvahu o nikoli nezbytném zpracování DBP Úřad uzavřel, že Kontrolovaná osoba porušila zásadu minimalizace údajů.¹³ Za porušení povinností při zpracování osobních údajů klientů¹⁴ pak Úřad uložil Kontrolované osobě pokutu ve výši 250 000 Kč.

Co dál?

Podle autorů tohoto článku by bylo chybou závěry Úřadu uvedené v Rozhodnutí zobecnit a plošně aplikovat na všechny systémy založené na DBP. Takový přístup by mohl mít za následek konec používání DBP v České republice, včetně ztráty benefitů DBP (především vyšší míry jistoty při zpochybnění pravosti podpisu).

Zejména považujeme za nezbytné zdůraznit, že biometrické údaje představují osobní údaje zvláštní kategorie pouze tehdy, jsou-li zpracovávány za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby.¹⁵ To však u DBP zpravidla neplatí. Ve většině případů DBP není zpracováván s cílem identifikovat¹⁶ podepisující osobu, ale umožnit její (následnou) autentizaci.¹⁷

Rizika plynoucí z Rozhodnutí tak lze minimalizovat již vhodným nastavením systé-

mu DBP. Pokud bude systém založený na DBP sloužit k autentizaci podepisující osoby, nebude se jednat o zpracování zvláštních kategorií osobních údajů a zpracování bude probíhat mimo režim čl. 9 GDPR.¹⁸

V závislosti na konkrétním nastavení systému pak podle našeho názoru může docházet ke zpracování DBP i bez souhlasu dotčené fyzické osoby. Zpracování DBP se může opírat např. o oprávněné zájmy správce.¹⁹ Tento účel zpracování považujeme za legitimní, neboť DBP pomáhá správci předcházet či řešit případné spory o pravost podpisu. Zpracování DBP pro tyto účely lze považovat za přiměřené, relevantní a neporušující zásadu minimalizace údajů podle GDPR.

Závěr

Podle autorů článku zpracování DBP za účelem autentizace fyzické osoby (a) nezakládá zpracování zvláštních kategorií osobních

údajů ve smyslu článku 9 GDPR a (b) je možné i bez souhlasu dotčené fyzické osoby.

Do doby vyjasnění aktuálního postoje a rozhodovací praxe Úřadu k DBP nicméně nelze zaručit, že Úřad bude na systémy založené na DBP nahlížet stejným způsobem. V tomto směru bude klíčové avizované stanovisko Úřadu k biometrickým údajům. ●

Mgr. Matyáš Kužela, partner

Mgr. Tomáš Zwinger, advokát

ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES, čl. 3 bod 10.
- ² Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění pozdějších předpisů, § 7.
- ³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).
- ⁴ Biometrickými údaji se rozumí osobní údaje vyplývající z konkrétního technického zpracování týkající se fyzických či fyziologických znaků nebo znaků chování fyzické osoby, které umožňuje nebo potvrzuje jedinečnou identifikaci, například zobrazení obličeje nebo daktyloskopické údaje.
- ⁵ Citlivým údajem se rozumí osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuální životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů. Viz § 4 písm. b) tehdy platného zákona č. 101/2000 Sb.,

o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- ⁶ Převedené do číselného údaje bez možnosti zpětné rekonstrukce zpět na úplný biometrický údaj.
- ⁷ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupná zde: <https://www.uoou.cz/zmena-v-hodnoceniurovne-pravni-ochrany-biometrickych-udaju/d-23850>.
- ⁸ Zvláštní kategorií osobních údajů se podle čl. 9 odst. 1 GDPR rozumí údaje, které vypovídají o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání či filozofickém přesvědčení nebo členství v odborech, genetické údaje a biometrické údaje zpracovávané za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby a údaje o zdravotním stavu či o sexuálním životě nebo sexuální orientaci fyzické osoby.
- ⁹ To však dosud nebylo uveřejněno.
- ¹⁰ Rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 21. března 2019, č.j. OOOU-10138/18-8, dostupná zde: https://www.uoou.cz/assets/File.ashx?id_org=200144&id_dokumenty=34470.
- ¹¹ Tedy uzavření a uchování smluvní dokumentace, zjednodušení tohoto procesu a v případě potřeby určení, zda se jedná o podpis té které osoby.
- ¹² Jedná se o jednu ze základních zásad zakotvenou v čl. 5 odst. 1 písm. c) GDPR.
- ¹³ Zpracování DBP klientů nebylo jediným

porušením. Kontrolované osoby deklarovaným v Rozhodnutí.

- ¹⁴ Srov. článek 9 odst. 1 GDPR.
- ¹⁵ Identifikace je proces určení identity subjektu. Tento proces je založen na výběru konkrétního subjektu z řady ostatních osob. Proces identifikace tak probíhá nad celou databází (její částí), výběrem jednoho z řady záznamů (porovnání 1:n). V případě DBP by proces identifikace probíhal tak, že systém by po zachycení DBP provedl výběr nad databází více záznamů DBP a z těchto záznamů vybral jeden odpovídající záznam.
- ¹⁶ Autentizace (verifikace) je proces ověření (deklarované) identity subjektu. Identita je přitom ověřována pouze ve vztahu k deklarovanému subjektu. Proces autentizace tedy neprobíhá nad celou databází záznamů, ale pouze ve vztahu k záznamu konkrétní osoby (porovnání 1:1). V případě DBP proces autentizace probíhá tak, že systém porovná zachycený záznam DBP s konkrétním záznamem vedeným v databázi. Výběr záznamu z databáze je přitom proveden na základě jiných údajů/vlastností než je DBP.
- ¹⁷ Pro úplnost uvádíme, že se jedná o rozdíl oproti minulé právní úpravě, která považovala za citlivé i biometrické údaje umožňující autentizaci fyzické osoby; srov. § 4 písm. b) ZOOÚ. V tomto ohledu lze konstatovat, že GDPR je ke zpracování biometrických údajů benevolentnější než byl ZOOÚ.
- ¹⁸ Podle čl. 6 odst. 1 písm. f) GDPR.

RANDA HAVEL ■ LEGAL

Musí mít opravdu všichni zaměstnavatelé „píchačky“?

Poměrně velkou vlnu mediálního zájmu vyvolalo rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ze dne 14. května 2019 ve věci CCOO v. Deutsche Bank SAE, sp. zn. C-55/18, ve kterém SDEU dospěl k závěru, že „členské státy musí uložit zaměstnavatelům povinnost zavést systém umožňující měřit délku denní pracovní doby“. V řadě médií bylo rozhodnutí (dez)interpretováno tak, že všichni zaměstnavatelé jsou povinni opětovně zavést staré známé „píchačky“. Jak však podrobněji rozebíráme níže, takový závěr z uvedeného rozhodnutí nevyplývá.

V dané věci se španělská odborová organizace u Vrchního soudu Španělska (dále jen „Vrchní soud“) domáhala, aby společnosti Deutsche Bank byla uložena povinnost zavést systém evidence pracovní doby za účelem zajištění jejího dodržování a naplnění vnitrostátní zákonné povinnosti sdělovat zástupcům odborové organizace měsíční rozsah práce přesčas. Odborová organizace namítala, že tato povinnost vyplývá z Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a ze směrnice o úpravě pracovní doby,¹ která zakotvuje právo pracovníků na stanovení maximální pracovní doby a minimálního denního a týdenního odpočinku.

Společnost Deutsche bank byla názoru, že žádnou takovou povinnost vnitrostátní právo nestanoví, přičemž odkazovala na judikaturu Nejvyššího soudu Španělska (dále jen „Nejvyšší soud“), ze které vyplývá pouze povinnost zaměstnavatelů vést evidenci odpracovaných přesčasů a na konci každého měsíce sdělit zaměstnancům a zástupcům odborů počet hodin, které zaměstnanci odpracovali přesčas.

Vrchní soud nabyt pochybnosti o souladu španělského právního předpisu s unijním právem a obrátil se s předběžnými otázkami na Soudní dvůr, neboť měl za to, že španělské vnitrostátní předpisy nejsou s to zajistit účinné plnění povinností vyplývajících ze směrnice o úpravě pracovní doby a ze směrnice o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci,² neboť nelze efektivně kontrolovat, zda délka odpracované doby přesahuje stanovené limity či nikoliv.

SDEU dal za pravdu odborové organizaci a rozhodl, že shora uvedené směrnice, vykládané s ohledem na Listinu, brání právní vnitrostátní právní úpravě, která neukládá zaměstnavatelům povinnost zavést systém umožňující měřit délku denní pracovní doby skutečně odpracované každým zaměstnancem. SDEU rovněž při posuzování věci zohlednil faktické nerovné postavení v pracovněprávním vztahu mezi pracovníkem a zaměstnavatelem a připomněl potřebu považovat pracovníka za slabší stranu tohoto vztahu a nutnost zabránit tomu, aby zaměstnavatel mohl omezit jeho práva.

SDEU konstatoval, že bez zavedení systému, který by spolehlivě měřil délku denní pracovní doby u každého pracovníka, nelze objektivně určit počet odpracovaných hodin a dobu odpracované práce přesčas včetně zjištění, zda byla dodržena minimální délka týdenní a denní doby odpočinku. Vnitrostátní právní předpisy členských států, které takovou povinnost nestanoví, nejsou s to zaručit užitečný účinek práv zakotvených v Listině a ve směrnici o úpravě pracovní doby a ohrožují cíl této směrnice, jímž je zajistit lepší ochranu bezpečnosti a zdraví pracovníků.

Ačkoliv SDEU v předmětném rozhodnutí hovoří o povinnosti zavést nástroj, který objektivně a spolehlivě určí počet hodin, které zaměstnanec odpracoval, nelze dle našeho názoru z rozhodnutí dovozovat plošnou povinnost všech zaměstnavatelů zavádět „píchačky“ či jiné obdobné systémy evidence pracovní doby. Nelze totiž přehlédnout, že SDEU tento závěr učinil za stavu, kdy španělský zákoník práce neukládal zaměstnavatelům povinnost evidovat pracovní dobu (vyjma přesčasů).

Na rozdíl od něj však český právní řád stanoví v § 96 zákoníku práce zaměstnavatelům povinnost vést evidenci pracovní doby s vyznačením začátku a konce odpracované směny, práce přesčas, noční práce, doby pracovní pohotovosti, jakož i odpracované doby v době pracovní pohotovosti. Zákoník práce neurčuje, jakým způsobem a jakou formou je nutné evidenci pracovní doby vést – v tomto smyslu záleží pouze na zaměstnavateli, jaký způsob a formu zvolí. Z pohledu českého právního řádu tak nemá shora citovaný rozsudek žádné významné dopady a jeho význam rozhodně nelze přeceňovat. ●

JUDr. Bc. Matěj Řičánek

Mgr. Markéta Třísková

LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.

LEGALITÉ
LAWYERS

Poznámky:

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby (Úř. věst. 2003, L 299, s. 9; Zvl. vyd. 05/04, s. 381).

² Směrnice Rady ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci (Úř. věst. 1989, L 183, s. 1; Zvl. vyd. 05/01, s. 349).

Skils

Skils s.r.o. advokátní kancelář

PRÁVNICKÁ FIRMA
ROKU 2018

- Hlavní cena

PRÁVNICKÁ FIRMA
ROKU 2018

v kategoriích:

- Řešení sporů a arbitráže
- Právo hospodářské soutěže

CHAMBERS
EUROPE 2019

Nejvyšší hodnocení
v kategoriích:

- Competition / Antitrust
- Dispute Resolution
- Projects & Energy

Zamyšlení nad evidencí tzv. skutečných majitelů

Právní základ termínu „skutečný majitel“, a s tím související povinnost zápisu zákonem vymezených údajů do evidence údajů o skutečném majiteli (resp. další pojmy a povinnosti s tímto související), byl do českého právního řádu zaveden zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále také jako „AML zákon“) a zákonem č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a evidenci svěřenských fondů (dále také jako „zákon o veřejných rejstřících“), resp. jejich novelami, vše zejména v reakci na tzv. „čtvrtou směrnici AML“, tedy směrnici Evropského parlamentu a Rady EU 2015/849 (dále také jako „čtvrtá směrnice AML“).¹

Od příslušných ustanovení těchto předpisů se slibovalo především zvýšení transparentnosti finančních transakcí a pomoc při zabránění zneužívání finančního systému, předcházení zneužívání AML zákonem stanovených povinných subjektů (dále také jako „Zapisovaná osoba“) pro legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, zprůhlednění v oblasti zadávacích řízení veřejných zakázek, to vše právě s ohledem na předpokládanou možnost dispozice s informacemi o skutečných majitelích.

Skutečný majitel² je nyní konkrétně definován ustanovením § 4 odst. 4 AML zákona jako fyzická osoba, která (cit.): „má právně nebo fakticky možnost vykonávat přímo či nepřímo rozhodující vliv v právnické osobě, svěřenském fondu či jiném právním uspořádání bez právní osobnosti“ – určení takové osoby bude mnohdy složité, nicméně velmi zjednodušeně řečeno (a za využití širší interpretace zákonných ustanovení) by skutečným majitelem Zapisované osoby měl být „vrcholný článek“ příslušné entity, který zásadním způsobem řídí její činnost a/nebo vlastní její významný podíl a/nebo je významným beneficentem jejích výnosů. AML zákon ve stejném ustanovení (podle toho, zda se jedná např. o obchodní korporaci, spolek či nadaci atd.) dále stanoví určité zákonné vyvratitelné domněnky a pomocná kritéria, která se pro stanovení skutečného majitele za určitých podmínek použijí. Zákonem vymezené údaje o skutečných majitelích se pak zapisují do evidence údajů o skutečném majiteli (dále také jako „Evidence“).

V současné době, kdy je Zapisovaným osobám již delší dobu stanovena povinnost zapsat do Evidence své skutečné majitele, však stále vyvstávají otázky výkladových nejasností aplikovatelných právních předpisů a dostatečnosti nynější podoby právní úpravy této oblasti. Zejména je diskutována přístupnost Evidence,³ která je zatím k dispozici pouze určitým subjektům, a absence přímých sankcí za porušení zákonných povinností souvisejících s Evidencí (viz dále v tomto článku).

1. Pokud jde o první nastíněnou problematiku, je třeba uvést, že do Evidence má v současné době právo nahlížet nebo si z ní pořizovat výpisy pouze úzký okruh subjektů (příkladmo lze uvést zapsané osoby, soudy, orgány činné v trestním řízení, správce daně, zadavatele veřejných zakázek apod.) pro zákonem stanovené účely, resp. v omezeném rozsahu i osoby, které ve vztahu ke konkrétní situaci prokáží oprávněný zájem v souvislosti s předcházením trestným činům dle AML zákona.⁴ Ostatní osoby nemají nijak v praxi k údajům v Evidenci, a tedy ani k samotné informaci, zda se vůbec Zapisované osoby pokusily alespoň svou povinnost ohledně zápisu skutečných majitelů splnit, přístup.

Pokud jde o subjekty, které do výše uvedeného okruhu nespádají, mohou mít i tyto subjekty v určitých případech rovněž zájem na odkrytí nepřehledných vlastnických struktur Zapisovaných osob (např. v souvislosti se svými soukromoprávními nároky), přičemž v těchto případech daným subjektům

nezbývá než pokusit se dohledat informace o skutečných majitelích alespoň nepřímo, a to např. v jednom z českých veřejných rejstříků (sbírkách listin) či prostřednictvím dalších nepřímých prostředků, které obecně právní řády poskytují.

První zmíněný postup, jakkoliv by byl co nejpříjemnější, však samozřejmě většinou nepovede ke zjištění takových požadovaných informací, a to nejen s ohledem na skutečnost, že smysl veřejných rejstříků se nekryje se smyslem Evidence, ale zejména s ohledem na skutečnost, že informace ve veřejných rejstřících (sbírkách listin) nemusejí být aktuální či úplně (což je zejména ve vztahu ke sbírkám listin velmi běžné, když soudy řeší takové nedostatky většinou až/jen na podnět soukromých subjektů; jedná se navíc o zdoluhavou proceduru, kdy sankční prostředky soudy uplatňují spíše výjimečně).

Další možností, jak určité informace o skutečných majitelích získat, je pokusit se o to v případných probíhajících paralelních řízeních, pro něž mohou být informace z Evidence významné. Zde by bylo možné vyzvat např. orgán, před nímž je takové řízení vedeno, aby do Evidence nahlédl nebo k uložení tzv. ediční povinnosti k vydání informace o skutečném majiteli. Ne vždy však s ohledem na různost důvodu potřeby informací o skutečném majiteli bude tento postup aplikovatelný. K evidenční povinnosti je navíc nutno obecně poznamenat, že i tam, kde by příslušné orgány takto obecně postupovat mohly, k ukládání těchto povinností přistupují spíše restriktivně.

VÍCE NEŽ 1 000 VÍN
z celého světa

NA VÁS ČEKÁ NA

Alkohol[®].cz

— Výjimečná vína, destiláty a e-shop —

Proto je v tomto smyslu někdy alternativně využívána i možnost obracet se na zahraniční soudy, když zejména ve státech tzv. common law je k dispozici právní úprava, která v některých případech může umožňovat i vydání informace o skutečném majiteli české společnosti, a to v případě, kdy je prokazatelná vazba na teritorium daného státu.

V odborných kruzích se nicméně diskutuje i možnost, že by byl v České republice okruh subjektů, které mají právo nahlížet do Evidence, rozšířen. To by ostatně mohlo případně i napomoci lepšímu stavu Evidence. Samotným zpřístupněním Evidence pro širokou veřejnost samozřejmě nelze automaticky předpokládat, že by Zapisované osoby bez dalšího své zákonné povinnosti lépe plnily a údaje zapisované o skutečných majitelích by se tak staly bez dalšího úplnými, přesnými a pravdivými. Zveřejněním Evidence by se však mohl významně zvýšit tlak na Zapisované osoby k řádnému plnění svých zákonných povinností, jelikož by zde v tomto případě (oproti aktuálnímu neveřejnému stavu Evidence) bylo větší množství subjektů, které by mohly případně pochybení Zapisované osoby kdykoliv zjistit (např. i na základě dispozice s informacemi, které ostatní subjekty nemají, resp. ani nemohly mít) a domáhat se nápravy.

2. Další diskutovanou problematikou je skutečnost, že v aktuální právní úpravě regulující tuto oblast – aktuálním znění AML zákona, avšak ani v žádném jiném právním předpise – nejsou upraveny žádné přímé sankce za nedodržení povinnosti zapsání skutečného majitele, což je v určitém kontrastu s našimi sousedy, kdy např. v Německu či na Slovensku lze za porušení nejen této povinnosti udělit příslušné osobě sankci ve výši až statisíců eur. Případné sankce uvedené zejména v zákoně o veřejných rejstřících se totiž na nesplnění povinnosti zapsat skutečného majitele vztahovat nebudou, jelikož Evidence není veřejným rejstříkem a je tak vyňata z režimu rejstříkového zákona.

O zápisu skutečného majitele se navíc ani nevydává žádné rozhodnutí, tedy se v zásadě nezkoumá a neproěřuje věcná správnost ani míra údajů obsažených v návrhu na zápis do Evidence, ale pouze se kontroluje, zda jsou navrhované údaje formálně poskytnuty a zda jsou bez dalšího ověřitelné z předložené dokumentace. Z tvrzeného tak vyplývá, že jakkoliv může Zapisovaná osoba splnit svoji povinnost prvotního zápisu sku-

tečného majitele, nelze bez dalšího spoléhat, že takto zapsané údaje jsou pravdivé či správné.

Osobě porušující povinnost zapsat skutečného majitele, resp. osobě již v Evidence zapsané, která by uvedla nepřesné nebo nepravdivé informace o skutečném majiteli, však mohou hrozit alespoň nepřímé negativní následky. Jedním takovým následkem je riziko zrušení a nařízení likvidace zapsané osoby na návrh rejstříkového soudu nebo osoby, která na tom osvědčí právní zájem, jakkoliv se objevují i názory, že Zapisované osobě v případě nezapsání údajů o jejím skutečném majiteli (tím spíše pak pro případ uvedení nepřesných nebo nepravdivých informací) nemůže hrozit dokonce ani zrušení s likvidací. Mezi další a opět pouze nepřímé negativní následky lze zařadit např. i zdržení při vyřizování různých žádostí, případně neprovedení obchodu, vyloučení ze zadávacího řízení veřejných zakázek apod.

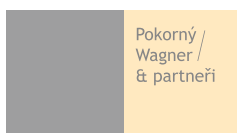
3. Určitou změnu by mohla přinést tzv. „pátá směrnice AML“, tedy směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2018/843 (dále také jako „pátá směrnice AML“),⁵ od které se očekává zejména zpřísnování úpravy, ať už jde o rozsah přezkumu zapisovaných skutečností i ze strany rejstříkových soudů nebo o zavedení případných sankcí za nesplnění povinnosti zápisu do Evidence. Pátá směrnice AML by měla rovněž umožnit i přístup veřejnosti k určitým údajům o osobách skutečných majitelů (zapsaných v Evidencech jednotlivých členských států) a prohloubit spolupráci a vzájemnou výměnu informací na mezinárodní úrovni. S ohledem na pátou směrnici AML tak lze očekávat i adekvátní úpravu českých právních předpisů nejen v tomto smyslu. ●

JUDr. Petr Málek, advokát

Mgr. Jiří Trávníček, advokát

Advokátní kancelář

Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2015/849 ze dne 20. 5. 2015, o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ESAML.
- ² Právnícké osoby zapsané do jednoho z veřejných rejstříků právníckých a fyzických osob a svěřeneckých fondů zapsaných do evidence svěřeneckých fondů.
- ³ Viz např. RONOVSÁ, Kateřina. Evidence skutečných majitelů „v mlze“, bulletin-advokacie.cz [online]. 25. 5. 2018 [cit. 26. 6. 2019] Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/evidence-skutecných-majitelů-v-mlze?browser=full>. NEVRKLA, Luboš. Evidence skutečných majitelů právníckých osob bude veřejná, epravo.cz [online]. 25. 9. 2018 [cit. 26. 6. 2019] Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/evidence-skutecných-majitelů-právníckých-osob-bude-veřejna-108147.html>. DOSTÁL, Dalibor. Transparenční rejstřík zvládli Slováci a Němci lépe, v Česku přibyla zbytečná administrativa, businessinfo.cz [online]. 8. 2. 2018 [cit. 26. 6. 2019] Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/transparenční-rejstřík-zvládli-slováci-a-němci-lepe-v-cesku-přibyla-zbytečná-administrativa-101908.html>. Je však třeba poznamenat, že obecně k této problematice ještě v současné době není k dispozici relevantní judikatura.
- ⁴ Trestný čin podílnictví, podílnictví z nedbalosti, legalizace výnosů z trestné činnosti, legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti a jejich zdrojovým trestným činům a trestného činu financování terorismu podle ustavení § 312d zákona č. 400/2009 Sb., trestní zákoník.
- ⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2018/843 ze dne 30. 5. 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU.

NA IP JE TADY ČERMÁK

Ochrana duševního vlastnictví (*intellectual property, IP*) je běh na dlouhou trať. Vyžaduje kromě vzdělání v oboru, perfektního právníckého myšlení a jazykových znalostí spolehlivý tým lidí, a to nejen právníků, ale i patentových zástupců, finanční zázemí a stabilitu. Bez zkušených, technicky vzdělaných patentových zástupců nelze sepsat úspěšnou patentovou přihlášku. Bez finančního zázemí

nelze koordinovat desítky patentových zástupců a platit úřední poplatky za získávání a údržbu průmyslových práv po celém světě. A bez stability, měřené na desetiletí, nelze dotáhnout patentovou přihlášku do konce (často to trvá víc než deset let) a sledovat lhůty udržování IP portfolií v platnosti. **To všechno máme. A díky tomu můžeme pečovat o Vaše IP.**

Čermák a spol. - advokátní
a patentová kancelář
Elišky Peškové 15
150 00 Praha 5

Tel.: +420 296 167 111
Fax: +420 224 946 724
intelprop@apk.cz
www.cermakaspol.cz

ČERMÁK a spol.

advokátní a patentová kancelář
law and patent office

**PATENTY • OCHRANNÉ ZNÁMKY • UŽITNÉ A PRŮMYSLVÉ VZORY
NEKALÁ SOUTĚŽ • FARMACEUTIKA • SPRÁVA PORTFÓLIÍ • REŠERŠE • SPORY**

Vedlejší výdělečná činnost osob ve služebním poměru

Předmětem tohoto příspěvku je krátké zamyšlení nad limitací výkonu vedlejší výdělečné činnosti u osob ve služebním poměru. Ke dni 30. 6. 2019 totiž nabyly účinnosti nálezy Ústavního soudu České republiky sp. zn. Pl. ÚS 24/2017 ze dne 11. 9. 2018, kterým Ústavní soud zrušil ustanovení § 48 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „služební zákon bezpečnostních sborů“) zakazující výkon vedlejší výdělečné činnosti u příslušníků bezpečnostních sborů.

K uvedenému datu však překážka pro výkon vedlejší výdělečné činnosti pro příslušníky bezpečnostních sborů neopadla, neboť ještě před ním prezident České republiky podepsal novelu příslušného právního předpisu, která omezení výkonu vedlejší výdělečné činnosti pro příslušníky bezpečnostních sborů znovuzavedla ústavně konformním způsobem a která nabyla účinnosti okamžikem jejího vyhlášení ve Sbírce zákonů České republiky.

Ačkoliv se jedná o rok staré rozhodnutí Ústavního soudu a se začátkem prázdnin tak díky zvýšené aktivitě zákonodárského sboru u příslušníků bezpečnostních sborů žádá revoluce co do výkonu vedlejší výdělečné činnosti nenastala, může být toto téma i nadále zajímavé, a to pro další státní zaměstnance ve služebním poměru.

U osob ve služebním poměru dle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „služební zákon“) a zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „služební zákon místních samospráv“) totiž zůstává úprava omezení výkonu vedlejší výdělečné v podobě, která by testem ústavnosti, jak jej Ústavní soud provedl u služebního zákona bezpečnostních sborů, nemusela projít.

Podíváme-li se nejprve na původní zrušenou podobu ustanovení § 48 odst. 2 služebního zákona bezpečnostních sborů, tak toto ustanovení stanovovalo, že příslušník nesmí vykonávat jinou výdělečnou činnost než službu podle tohoto zákona, kdy se toto omezení nevztahovalo pouze na případy vybraných druhů záloh a činností stanovených interními akty vydanými řediteli bezpečnostních sborů.

V souvislosti se zrušením citovaného ustanovení bylo ze strany Ústavního soudu konstatováno, že nelze ústavně připustit nejasnost, vágnost, či dokonce absenci zákonných kritérií při delegaci normotvorby na orgány moci výkonné, kdy neobstojí ani konstrukce zákona spočívající v tom, že zákon limity základního práva vymezí tak, že určitou činnost obecně zakáže či přikáže, přičemž následnými akty exekutivy budou určovány výjimky z této povinnosti, a to bez jakýchkoli kritérií a mezí či při nedostatečně jasném a konkrétním vymezení oněch kritérií a mezí.¹

Ústavní soud v daném ohledu vycházel ze skutečnosti, že právo na výkon vedlejší výdělečné činnosti je odrazem jednoho ze základních práv garantovaných ústavním pořádkem České republiky v ustanovení čl. 26. zákona č. 2/1993 Sb., o vyhlášení listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky (dále jen „LZPS“) a jako

takové tak může být v souladu s ustanovením čl. 4 odst. 2 LZPS pouze modifikováno, a to pouze zákonem a za podmínek stanovených v LZPS.

Ačkoliv jak pro příslušníky bezpečnostních sborů, tak i pro soudce, státní zástupce, jakož i zaměstnance státní správy a územní samosprávy platí přísnější právní úprava dle ustanovení čl. 44 LZPS, které stanovuje, že právo na podnikání a jinou hospodářskou činnost a další výslovně uvedená práva jim mohou být limitována, tak stále platí, že tato práva mohou být pouze omezena, a nikoliv zcela odňata, a to vždy na základě zákona.

Ve vztahu k příslušníkům bezpečnostních sborů, jakož i státním úředníkům a úředníkům místních samospráv tedy platí, že jejich právo na podnikání a jinou hospodářskou činnost může být omezeno, a to pouze na základě zákona a v rozsahu a způsobem stanoveným zákonem.

Z výše uvedeného vyplývá, že ustanovení § 48 odst. 2 služebního zákona bezpečnostních sborů neobstálo, neboť limitace práva na vedlejší výdělečnou činnost příslušníků bezpečnostních sborů, tj. jejich práva na podnikání a jinou hospodářskou činnost, byla prováděna nikoliv zákonem a způsobem a v rozsahu stanoveným zákonem, ale prostřednictvím interních aktů, které se navíc

DIAMANT
& PARTNERS
a d v o k á t n í k a n c e l á ř

Definujeme úspěch.
Společně.

www.diamantpartners.com

mohly u jednotlivých sborů lišit, čímž by vznikl nepřipustný prostor pro vznik nerovného postavení mezi příslušníky jednotlivých bezpečnostních sborů a svévoli na straně jejich ředitelů.²

Na výtky Ústavního soudu reagoval zákonodárce tak, že nové znění ustanovení § 48 odst. 2 služebního zákona bezpečnostních sborů v rámci shora uvedené novely stanovuje, že příslušník může vykonávat jinou výdělečnou činnost než službu pouze se souhlasem služebního funkcionáře, přičemž služební funkcionář udělí rozhodnutím souhlas s výkonem jiné výdělečné činnosti za podmínky, že tato činnost nemůže vést ke střetu zájmů osobních se zájmy služby, k ohrožení dobré pověsti bezpečnostního sboru nebo k ohrožení důležitosti zájmu služby.

Nové znění ustanovení § 48 odst. 4 služebního zákona bezpečnostních sborů pak stanovuje standardní okruh činností, pro něž souhlas služebního funkcionáře není třeba, jako je např. vědecká, pedagogická, publicistická, literární nebo umělecká činnost.

Od okamžiku nabytí účinnosti novely služebního zákona bezpečnostních sborů tedy nebudou mít příslušníci bezpečnostních sborů a priori zakázán výkon jiné výdělečné činnosti, ale budou muset pro její vykonávání získat souhlas služebního funkcionáře, jemuž byly zákonem vymezeny alespoň základní mantinely pro jeho udělení, či neudělení.

Nakolik bude nová právní úprava pro příslušníky bezpečnostních sborů efektivní, ukáže až její aplikace v praxi, nicméně v kontextu shora uvedeného a nového pojetí limitace výkonu vedlejší výdělečné činnosti u příslušníků bezpečnostních sborů vyvstává otázka, zda úprava této problematiky obsažená ve služebním zákoně a služebním zákoně místních samospráv splňuje požadavky vymezené ústavním soudem.

Podíváme-li se totiž na ustanovení § 81 odst. 2 služebního zákona a na ustanovení § 16 odst. 4 služebního zákona místních samospráv, tak tyto v obou případech stanovují, že výkon jiné výdělečné činnosti je podmíněn předchozím písemným souhlasem služebního orgánu, resp. územně samosprávného celku. Ačkoliv se tato ustanovení mohou jevit jako obdoba novelizovaného ustanovení § 48 odst. 2 služebního zákona bezpečnostních sborů, kdy oba právní předpisy rovněž stanovují obdobné výjimky z této podmínky, tak zde jedna klíčová věc schází.

Citovaná ustanovení služebního zákona i služebního zákona místních samospráv totiž pro služební orgány i územně samosprávné celky představují de facto bílý šek pro neudělení souhlasu s výkonem jiné výdělečné činnosti, neboť neobsahují jakékoliv výslovné zákonné vodítko pro to, v jakých případech souhlas s výkonem jiné výdělečné činnosti může, či naopak nemůže být udělen.

S ohledem na absenci vymezení jakýchkoliv zákonných vodítek pro omezení výkonu jiné výdělečné činnosti jsou tak státní zaměstnanci a úředníci územně samosprávních celků v podstatě stejně jako příslušníci bezpečnostních sborů před zásahem ze strany Ústavního soudu odkázáni na individuální uvážení osob rozhodujících o udělení žádosti o umožnění výkonu jiné výdělečné činnosti, či interní předpisy, které za tím účelem příslušné státní úřady a územně samosprávné celky vydávají, což opětovně vede k Ústavním soudem kritizované nerovnosti v právech a svévoli na straně rozhodujících subjektů.

Jedinou snahou o vytvoření jednotných postupů, které však v praxi nejsou zdaleka všude respektovány, jsou pak výkladová stanoviska Ministerstva vnitra České republiky, jenž v rámci jednoho ze svých stanovisek konstatovalo, že státní zaměstnanci mohou vykonávat jinou výdělečnou činnost než službu, kdy v případě omezování tohoto práva státních zaměstnanců v rámci posuzování žádostí dle ustanovení § 81 odst. 2 služebního zákona musí být vždy šetřena jeho podstata a ze strany příslušného služebního orgánu musí být do tohoto práva zasahováno jen v rozsahu nezbytně nutném.³

Jakkoliv je snaha o nastavení jednotných podmínek pro posuzování žádostí o povolení výkonu jiné výdělečné činnosti v podobě výkladových stanovisek ministerstva adresátů příslušných právních norem nepochybně vítána, je třeba mít stále na paměti, že výkladová stanoviska, jakož ani jiné interní akty, nemohou zhojit skutečnost, že základní práva garantovaná ústavním pořádkem České republiky mohou a musí být omezována výhradně na základě zákona, a to způsobem a v rozsahu stanoveným zákonem.

Vzato do důsledku tedy mohou být veškerá rozhodnutí o žádostech o umožnění jiné výdělečné činnosti státních zaměstnanců a úředníků územně samosprávních celků, kterými není podané žádosti vyhověno, nezákonná pro rozpor s ustanovením čl. 4. odst. 2 ve spojení s ustanovením čl. 44 LZPS, což

může vést nejen k jejich úspěšnému napadení řádnými i mimořádnými opravnými prostředky, ale v konečném důsledku i k opětovnému negativnímu zákonodárnému zásahu do dotčených právních předpisů ze strany Ústavního soudu České republiky.

Co tedy uvést závěrem? Předně by se státní zaměstnanci a úředníci územně samosprávních celků neměli bát bránit se případným negativním rozhodnutím o jejich žádostech o umožnění výkonu jiné výdělečné činnosti, neboť jim nedokonalá úprava této otázky v dotčených právních předpisech dává dobrou šanci na úspěch. Za druhé by se pak měl zákonodárce zamyslet, zda by se po úpravě zákona o služebním poměru bezpečnostních sborů neměl zabývat i obdobnou úpravou služebního zákona a služebního zákona místních samospráv. ●

**Mgr. Lukáš Nezpěvák, advokát
Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.**

advokátní kancelář
tdpa

Poznámky:

¹ Viz bod 54. odůvodnění nálezu Ústavního soudu České republiky sp. zn. Pl. ÚS 24/2017 ze dne 11. 9. 2018 (dále jen „Nález ÚS“).

² Viz bod 67. odůvodnění Nálezu ÚS.

³ Viz výkladové stanovisko Ministerstva vnitra České republiky k ustanovení § 81 služebního zákona dostupné na následující webové adrese: <https://www.mvcr.cz/služba/clanek/stanovisko-k-aplikaci-81-zakona-o-statni-službe.aspx>. „Při posuzování žádosti o udělení souhlasu s výkonem jiné výdělečné činnosti než služby je třeba vycházet ze zásady, že státní zaměstnanci obecně mohou vykonávat jinou výdělečnou činnost než službu. Jde o promítnutí ústavně zaručeného práva vlastnit majetek, práva podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost. Při omezení těchto práv je třeba vždy šetřit jejich podstatu a postupovat v rámci zásady proporcionality požadující, aby služební orgán zasahoval do těchto práv jen za podmínek stanovených zákonem a v rozsahu nezbytně nutném.“

www.havelpartners.cz

Od 1. 9. 2019 výrazně rozšiřujeme daňový tým a portfolio daňových služeb

Největší česko-slovenská kancelář s mezinárodním dosahem

- HAVEL & PARTNERS** s 6 kancelářemi v Praze, Brně, Bratislavě, Plzni, Olomouci a Ostravě je s týmem 30 partnerů, cca 150 advokátů a 220 právníků největší nezávislou právníčkou firmou ve střední Evropě
- Vysoce specializovaný tým právníků věnujících se oblasti veřejného sektoru** se zkušenostmi z úřadů a institucí v ČR i EU; špičkové právní služby v oblasti veřejných zakázek, specializované týmy pro jednotlivé oblasti regulační praxe a hospodářskou soutěž, včetně na trhu ojedinělého poradenství v oblasti soutěžní ekonomie
- Unikátní tým odborníků na legislativní činnost;** návrhy i tvorba zákonů a podzákoných právních předpisů ve všech oblastech soukromého i veřejného práva, aktivní zapojení v rámci odborných komisí a poradních orgánů veřejné správy, včetně Legislativní rady vlády
- Vzdělávání v oblasti práva na nejvyšší úrovni prostřednictvím AKADEMIE HAVEL & PARTNERS;** úzce specializované aktuální semináře, konzultace a expertní posudky, nejsilnější tým odborníků v oblasti soukromého práva v rámci jedné advokátní kanceláře, přímá vazba na akademickou obec a justici

Nejúspěšnější kancelář v ČR
a na Slovensku dle počtu
nominací a titulů dosavadních
ročníků soutěže

Právnícká firma roku
v České republice
(2018, 2019)

Nejllepší právnícká firma
roku v České republice
(2018)

1. místo TOP Zaměstnavatelé
v kategorii Advokátní kancelář
(2015–2019)

Pár slov o nezbytné cestě k pozemku určenému územním plánem k zastavění

S účinností zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“) se do českého právního řádu navrátila řada tradičních institutů, kterou předchozí právní úprava vynechala nebo znala v omezené podobě. Jedním z takových je i právo nezbytné cesty, kterou zákon č. 40/1964 Sb. upravoval poměrně kusým způsobem. V novém občanském zákoníku se institut dočkal zpracování detailnějšího, přičemž svou dikcí otevřel prostor k polemikám nad některými otázkami, které se v poslední době staly tématem rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu. Jednou z takových je i otázka zřízení nezbytné cesty k pozemku, který má být teprve zastavěn.

Dle občanského zákoníku účinného do 31. prosince 2013 totiž mohla být nezbytná cesta zřízena pouze ve prospěch vlastníka stavby, což předem vylučovalo případné diskuse nad otázkou, zda je možné zřídit nezbytnou cestu též k pozemku, který je v souladu s územním plánem určený k zastavění, a to v takovém rozsahu, aby mohl být realizován účel předpokládaný územním plánem. Současný občanský zákoník takto úzké pojetí nepřebíral a právo požadovat zřízení nezbytné cesty přiznává kterémukoli vlastníku nemovité věci, na níž nelze řádně hospodařit či jinak ji řádně užívat proto, že není dostatečně spojena s veřejnou cestou. Tento článek si klade za cíl představit některá nedávná rozhodnutí týkající se uvedené problematiky a snaží se

o shrnutí teoretických i praktických dopadů poslední judikatury.

Účel pozemku a vážný úmysl stavebníka

Pro uchopení řečené problematiky je primárně rozhodující právě skutečnost, že pozemek je v souladu s územním plánem určený k zastavění. Judikatura totiž opakovaně dovodila, že při úvaze, zda a v jakém rozsahu by měl být vlastník sousedního pozemku zatížen, je nutno vycházet právě z toho, jakému účelu nemovitost, ke které má být cesta zřízena, podle stavebních předpisů slouží (resp. má sloužit).¹ V návaznosti na toto stanovisko dovodil pak Nejvyšší soud ve svém nedávném rozhodnutí ve věci spis. zn. 22 Cdo 880/2018 ze dne 27. února 2019, že „je-li územním plá-

nem [pozemek] určen k zástavbě, je k tomu třeba při rozhodování o povolení nezbytné cesty přihlídnout; v takovém případě lze potřebu vlastníka pozemek řádně užívat vyložit tak, že jde o užívání, které je v souladu s územním plánem.“

Ovšem pouhý fakt, že pozemek je dle územního plánu evidován jako plocha k zastavění, k úspěšnému zřízení nezbytné cesty v rozsahu, který vyžaduje výstavba a následné užívání uvažované stavby, nestačí. Dle řečeného rozhodnutí musí žalobce prokázat další skutečnosti, kterými důvodnost zřízení takové služebnosti podpoří, a to zejména v případě, kdy příprava stavby dosáhla určitého stupně (např. má-li být nezbytná cesta povolena k pozemku, který je součástí zemědělského půdního fondu, pak o úmyslu

stavebníka realizovat záměr stavby svědčí, že o odnětí pozemku zemědělského půdního fondu řádně požádal),² dále musí žalobce znát základní parametry uvažované stavby a být schopen sdělit k jakému účelu má stavba sloužit. V poslední řadě by měl doložit, že z hlediska územního plánování lze takovou stavbu na pozemku zřídit (k tomu dle Nejvyššího soudu může sloužit i odborné vyjádření orgánu veřejné moci dle § 127 odst. 1 OSŘ).

V případě, že žalobce neprokáže potřebnou připravenost a vážný úmysl v blízké době stavbu realizovat, hrozí, že v jeho prospěch nebude nezbytná cesta v potřebném rozsahu zřízena.³ Řečený postup je na místě. Pokud by žalobce vážný úmysl nedoložil, mohla by mu být povolena nezbytná cesta v rozsahu odpovídajícím provozu údajně budoucí stavby, avšak přesahující skutečnou objektivní potřebu vlastníka nezastavěného pozemku řádně jej užívat.

Je třeba ovšem připomenout, že i kdyby byl pozemek územním plánem určen k zastavění, a žalobce prokázal další skutečnosti tak, jak je uvádí Nejvyšší soud, neznamená to nutně, že má žalobce usilující o zřízení nezbytné cesty vyhráno. Že je pozemek určen k zastavění v souladu s veřejným právem ještě neznamená, že vlastník má bez dalšího právo na zřízení nezbytné cesty v požadovaném rozsahu. Soud musí nadále brát na zřetel zákonné podmínky zřízení nezbytné cesty, jak jsou upraveny v ust. § 1029 OZ a násl., a to zejména dbát, aby žalovaný byl povolením nebo užíváním nezbytné cesty co nejméně obtěžován a jeho pozemek co nejméně zasažen, a uvážit, zda nelze zajistit přístup k pozemku i jinak.

Konkurence § 1029 a 1022 OZ

Institut nezbytné cesty totiž není jediným právním prostředkem, který lze v dané situaci využít. Občanský zákoník ust. § 1022 výslovně pamatuje na situaci, kdy lze užít sousední pozemek k provedení rozsáhlejších či závažnějších stavebních prací (je-li to nezbytné), aniž je třeba sousední pozemek nutné zatížit služebností nezbytné cesty. Takové práce přitom mohou zahrnovat nejen dílčí stavební zásahy do již existující stavby (tj. opravy či obnovu stavby), ale i její samotné vybudování nebo demolici. I přes relativně citelný zásah do vlastnických práv představuje ust. § 1022 OZ stále mírnější právní prostředek, jenž může sloužit k uspokojení osoby, která na svém pozemku, ke kterému nemá přístup,

hodlá zřídit stavbu, a spíše tak vyhovuje požadavku na minimalizaci zásahů do práv vlastníka zatěžovaného pozemku.⁴

V jakém případě se ovšem přiklonit ke kterému z výše uvedených postupů? Odpověď na tuto otázku nám vedle výše rozebíraného rozhodnutí pomáhá vymezit též rozsudek Nejvyššího soudu ve věci spis. zn. 22 Cdo 3398/2016 ze dne 24. ledna 2017. V uvedené věci se žalobkyně domáhala nároku na zřízení nezbytné cesty k pozemku, na kterém hodlala vybudovat stavbu rodinného domu. Co se skutkové podstaty týče, nelze ignorovat, že v uvedeném případě vedla k pozemku žalobkyně přístupová cesta v šíři 1 m, která spojovala pozemek žalobkyně s veřejnou cestou. Ve faktickém užívání přístupové cesty jí ale bránila stavba části bývalého výměnku, který bylo třeba odstranit, a i po případném odstranění výměnku byl zajištěný přístup zcela nevhodný pro přesun těžké techniky a přepravu stavebního materiálu. Z těchto důvodů se žalobkyně domáhala nezbytné cesty přes pozemek cizího vlastníka, který by přesun techniky i materiálu umožnil. V uvedeném případě Nejvyšší soud nárok žalobkyně zamítnul s poukazem právě na existenci přístupové cesty, kterou měla žalobkyně možnost – byť s většími technickými nároky, nepohodlím a náklady – užívat, a skutečnost, že k zajištění přístupu na sousední pozemek pro potřeby výstavby domu slouží pro tyto případy právě ust. § 1022, jehož prostřednictvím je možné naplnit identický účel (tj. výstavbu domu), a který více šetří práva vlastníka zatěžovaného pozemku.

Pro doplnění pak uvedme, že k obdobným závěrům došel Nejvyšší soud i co se týče užití obdobného ust. § 1021 OZ, které se týká vstupu na sousední pozemek za účelem údržby pozemku nebo hospodaření na něm, kdy judikoval, že: „povolení nezbytné cesty nebude přicházet v úvahu například tam, kde vlastník nemovité věci žádá, aby mu vlastník sousedního pozemku umožnil přístup za účelem posečení nebo rekultivace pozemku, popřípadě odstranění dřevin na pozemku se nacházejících.“⁵

Závěr

V souladu s výše uvedeným lze konstatovat, že realizovat přístup k pozemku určenému územním plánem k zastavění lze jak prostřednictvím institutu nezbytné cesty dle ust. § 1029 OZ, tak v souladu s ust. § 1022 OZ. Prvně jmenovaný postup se uplatní zejména v případech, kdy pozemek bude postrádat

jakékoli spojení s veřejnou cestou. Bude-li nezastavěný pozemek určen územním plánem k zastavění a prokáže-li žalobce, že má vážný úmysl jej stavbou odpovídající tomuto plánu v blízké době zastavět, popř. že příprava stavby dosáhla již určitého stupně, a budou-li splněny i další zákonné podmínky, lze žalobci ve prospěch jeho pozemku povolit nezbytnou cestu v rozsahu potřebném k řádnému užívání budoucí stavby. V takovém případě žalobu na povolení nezbytné cesty nepůjde zamítnout jen s odkazem na to, že si žalobce může přístup k výstavbě stavby zajistit v souladu s ust. § 1022 OZ. V uvedeném případě by se stavebník mohl dostat do těžko řešitelné situace, kdyby stavbu s použitím sousedního pozemku sice zřídil, ale neměl by k ní přístup zajišťující její řádné užívání.

Naopak žalobě o povolení nezbytné cesty dle § 1029 OZ vyhověno nebude, bude-li nezbytná cesta žádána pouze pro účely zhotovení stavby, tj. zpravidla v případech, kdy nějaký přístup k pozemku zajišťující řádné užívání sice existuje, ale pro účely stavby nebude vhodný. V takovém případě lze očekávat, že žalobce bude odkázán právě na ust. § 1022 OZ. Jedním z předpokladů práva na zřízení nezbytné cesty je totiž prvek nezbytnosti a ten přichází v úvahu mj. pouze tehdy, má-li nezbytná cesta sloužit dlouhodobému účelu. Nikoli toliko k jednorázovému vybudování stavby, po jejímž zhotovení by pominuly příčiny, pro něž byla služebnost nezbytné cesty povolena. ●

Mgr. Bc. Jan Drvota, advokátní koncipient
Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

Mališ Nevrkla Legal
Advokátní kancelář / Attorneys At Law

Poznámky:

- ¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ve věci spis. zn. 22 Cdo 2977/2009 ze dne 23. května 2011.
- ² Blíže ust. § 9 a násl. zákona č. 34/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu.
- ³ Rozsudek Nejvyššího soudu ve věci spis. zn. 22 Cdo 880/2018 ze dne 27. února 2019.
- ⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ve věci spis. zn. 22 Cdo 1897/2004 ze dne 20. července 2015.
- ⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci spis. zn. 22 Cdo 3398/2016 ze dne 24. ledna 2017.

Rodinná ústava aneb písemný tmel rodinných firem

Mohlo by se zdát, že fungování a řízení rodinných firem je díky úzkým osobním vazbám osob, které participují na jejich chodu, jednodušší, než je tomu v případě korporací bez rodinných vazeb. Opak je však mnohdy pravdou. Jsou to právě těsné osobní vztahy a emocionální pouta, které sice někdy pomohou překlenout složité situace, jindy však mohou být prvotní příčinou nedorozumění či sporů. Společně s tím, jak je na vzestupu poskytování specifického právního poradenství vlastníkům rodinných firem, začínají být v českém prostředí stále častěji využívány i některé nové nástroje a instituty. Jedním z takových institutů je rodinná ústava.

Stává se, že sousloví „rodinná ústava“ na první pohled vyvolává pocit, že se jedná o pouze jakýsi nablýskaný, efektní dokument, jehož reálný význam je minimální. Na následujících řádcích se pokusíme nastínit, že tomu tak není a že rodinná ústava by měla mít v současné společnosti stále větší význam.

Co je rodinná ústava

Obecně lze shrnout, že rodinná ústava je písemným dokumentem, který je uzavřen mezi členy rodiny ve vztahu k rodinné podnikatelské činnosti, zpravidla realizované prostřednictvím rodinné firmy. Určitým specifikem je fakt, že na rozdíl od většiny jiných dokumentů v rámci vytváření rodinné ústavy není podstatné pouze její finální znění, ale

rovněž celý průběh její přípravy. V mnoha případech je to právě samotný proces cizelování textu a vzájemné diskuse mezi rodinnými příslušníky, které umožňují členům rodiny překonat případné bariéry a navzájem si představit a ideálně též sladit své představy o směřování rodinného podnikání a rolích jednotlivých příbuzných v něm.

Uplatnění rodinné ústavy

Smysl rodinné ústavy lze spatřovat zejména v situacích, kdy je (anebo do budoucna může být) do řízení rodinné firmy začleněno větší množství rodinných příslušníků. Rodinnou ústavu můžeme vnímat jako pojivo rodinného businessu, které sjednocuje jednotlivé členy rodiny a jejich představy o společném podnikání.

Jedním z typických případů uplatnění rodinné ústavy je vytvoření takového dokumentu na počátku procesu předání rodinné firmy další generaci. V takovém případě představuje rodinná ústava jakýsi středobod celého postupu, seznamující všechny zainteresované osoby s podmínkami a principy, v souladu s nimiž bude předání uskutečněno.

Obsah rodinné ústavy

Z hlediska svého obsahu by rodinná ústava neměla být zbytečně obsáhlá. Měla by být naformulována jednoduše a především jednoznačně. Základním stavebním kamenem rodinných ústav je vymezení hlavních vizí, principů a hodnot dané rodiny, neméně důležité je však stanovení hierarchie mezi těmito principy a hodnotami – tedy vytvoření žebříčku seřazujícího příslušné priority a hodnoty od těch nejdůležitějších po ty podpůrné. Od toho se pak dále odvíjí úprava konkrétnějších otázek. Mezi ně patří zejména nastavení pravidel, podmínek a způsobu předání rodinného majetku z jedné generace na druhou.

Kromě toho může rodinná ústava zakotvovat obecné principy i konkrétnější ustanovení týkající se komunikace mezi členy rodiny ohledně obchodních (pracovních) záležitostí, nakládání s finančními prostředky rodinné firmy z hlediska filantropie či způsobů uchování rodinného obchodního know-how.

Nad rámec uvedeného rodinné ústavy standardně obsahují základní pravidla řešení případných rodinných konfliktů a sporů, a to jak čistě v rámci členů rodiny, tak navenek, například vůči příslušné rodinné firmě. V té souvislosti může rodinná ústava obsahovat určení konkrétní osoby (např. všemi členy respektovaného rodinného známého), která bude v případě sporu plnit funkci rodinného mediátora, případně rozhodce.

ZIZLAVSKY

> 25 let

byznys a insolvency

příležitost ke spolupráci

„Emocionální“ závaznost

Je třeba mít na paměti, že rodinná ústava je dokumentem, který s ohledem na svůj obsah zpravidla není právně závazný, a tedy případné porušení povinností zakotvených v rodinné ústavě některým z členů rodiny není právně vymahatelné. To však rozhodně neznamená, že by se jednalo toliko o zanedbatelný „kus papíru“.

Díky rodinné ústavě si příslušní členové podnikatelské rodiny navzájem utřídí své představy ohledně fungování rodinného podnikání a rolích jednotlivých členů v něm a dále se také například seznámí s detailními záměry vlastníka rodinné firmy v souvislosti s předáním rodinné firmy další generaci. To vše prostřednictvím dokumentu, jehož pečlivá příprava a písemná forma přinejméně „emocionálně“ zavazují nesrovnatelně více nežli jakékoli ústní sdělení. Rodinná ústava tak umožňuje předejít mnohým negativním překvapením a svárům, které především v souvislosti s předáváním rodinného podnikání mohou nastat a které v důsledku mohou zásadně ohrozit nejen podnikatelskou činnost, ale i soudržnost samotné rodiny.

V kontextu „emocionálních“ aspektů rodinné ústavy je zároveň nezbytné uplatnit jistou obezřetnost, neboť záměr některého z členů rodiny vytvořit rodinnou ústavu může narážet na nepochopení a nedůvěru ze strany pří-

buzných. Ti mohou rodinnou ústavu vnímat jako dokument, který jim namísto zřetelných výhod přináší především povinnosti a který nepatříčně upravuje osobní rodinné vztahy. I proto je třeba proces přípravy rodinné ústavy neuspěchat a věnovat mu značnou péči.

Napojení rodinné ústavy na další právní instituty

Vzhledem k jejímu charakteru velmi doporučujeme rodinnou ústavu začlenit do obsahově propojeného „balíčku“ několika právních institutů, jakými jsou například strukturovaná závěť, dohoda společníků či akcionářů rodinné firmy anebo svěřenský fond. Prostřednictvím těchto institutů mohou být rodinné vztahy v důležitých oblastech upraveny i způsobem, který je právně závazný, což význam rodinné ústavy ještě umocňuje.

Mezi tyto oblasti, které mohou být upraveny některým z dalších právních nástrojů, patří například následující:

- a) otázky nakládání s podíly v rodinné firmě (omezení jejich převoditelnosti, způsoby ukončení majetkové účasti na společnosti dle pravidel good leaver a bad leaver a další instituty standardně uplatňované v dohodách společníků či akcionářů),
- b) řízení rodinné firmy a její zastupování co do nastavení kompetencí jednotlivých orgánů rodinné firmy (např. úpra-

va vztahu představenstva vůči dozorčí radě v akciové společnosti) anebo

- c) otázky nakládání s vybraným majetkem rodinné firmy prostřednictvím svěřenského fondu a související nastavení detailních pravidel výplat finančních prostředků vložených do svěřenského fondu příslušným beneficiářům v jeho statutu a interních směrnících.

Závěr

Ačkoli jsou v českém obchodním prostředí rodinné ústavy využívány stále více, jejich uplatnění přesto dosud nedosahuje takové míry jako v zemích západní Evropy. Na základě debat s vlastníky i jinými členy rodinných firem ovšem předpokládáme, že je otázkou nedlouhého časového horizontu, kdy se rodinná ústava stane zcela standardním a hojně využívaným dokumentem rodinných firem v České republice. ●

Mgr. Bc. Matěj Sýkora
Pavelka s.r.o., advokátní kancelář

STANISLAV SERVUS

SVĚŘENSKÉ FONDY (ZAJÍMAVÝ NÁSTROJ OCHRANY MAJETKU S VELKÝM ALE)

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

[illegible]EPRAVO.CZ Magazine | 3/2019 | www.epravo.cz

Nevěrný zástupce

Další případ kolize mezi ochrannými známkami, z nichž je jedna užívána jako neregistrované označení a druhá již je registrována anebo se o takovou registraci pokouší, je případ tzv. nevěrného zástupce. Dle odborné literatury je tato situace rovněž známá pod označením tzv. nevěrného agenta a nastává tehdy, pokud o zápis neregistrovaného označení do rejstříku ochranných známek požádal na vlastní jméno zástupce vlastníka neregistrované známky. Za takového zástupce je považován například jednatel vlastníka neregistrovaného označení, je-li jím společnost s ručením omezeným, zprostředkovatel anebo jiná osoba, která je oprávněna hájit hospodářské zájmy vlastníka neregistrovaného označení. Podstatné přitom je, že tzv. nevěrný agent požádal o ochranu známky bez souhlasu jejího vlastníka. Tím využil svého domnělého oprávnění zastupovat vlastníka známky ve svůj prospěch. Zákon o ochranných známkách za této situace umožňuje vlastníkově známky podat ve lhůtě 3 měsíců od zveřejnění přihlášky proti registraci ochranné známky námitky v souladu s ust. § 7 písm. d) předmětného zákona. Pokud by již ale došlo k samotné registraci ochranné známky na jméno zástupce vlastníka (opět bez souhlasu vlastníka), pak má její skutečný vlastník dle ust. § 8 odst. 5 zákona o ochranných známkách právo zakázat nevěrnému zástupci užívání této známky anebo dle ust. § 16 předmětného zákona žádat Úřad průmyslového vlastnictví o vyznačení změny vlastníka ochranné známky v rejstříku ochranných známek a tedy uvedení skutečného majitele známky namísto nevěrného zástupce.

Zlá víra

Neregistrované označení může být v případě kolize s jinou registrovanou známkou ochráněno také v případě, pokud je tato užívána anebo byla registrována v rozporu s požadavkem dobré víry. K takovému rozporu dochází tehdy, pokud pozdější přihlašovatel ochranné známky měl povědomí o existenci a užívání neregistrovaného označení na trhu a i přesto svou známkou registroval. Vlastník neregistrované ochranné známky se v tomto případě může bránit námitkami podanými proti zápisu shodné či podobné ochranné známky do rejstříku ochranných známek, a to opět ve lhůtě 3 měsíců od zveřejnění přihlášky dle ust. § 7 písm. d) zákona o ochranných známkách. Pokud již byla shodná či podobná ochranná známka registrována, pak se může vlastník neregistrované ochranné známky

domáhat, aby Úřad průmyslového vlastnictví v souladu s ust. § 32 zákona o ochranných známkách prohlásil kolidující známku za neplatnou právě pro porušení požadavku dobré víry.

Právo na nepřetržité užívání

Lze dále uvést, že ke kolizi dvou ochranných známek, respektive neregistrovaného označení a registrované ochranné známky, dochází běžně i tehdy, pokud nejsou naplněny znaky výše uvedených případů. Zákon o ochranných známkách stanoví v ust. § 8 a násl., jaká má vlastník registrované ochranné známky práva. Mezi ta se řadí zejména výlučné právo k užívání této známky a právo zamezit v jejím užívání třetím subjektům. I přesto je však vlastník ochranné známky v některých případech ve svých nárocích omezen. To například tehdy, pokud bylo užívání neregistrovaného označení zahájeno ještě před tím, než vlastník jiného označení podal přihlášku k registraci ochranné známky. Vlastník registrované ochranné známky tedy v takových případech musí dle ust. § 10 odst. 2 zákona o ochranných známkách strpět užívání neregistrovaného označení, je-li to užíváno v souladu s právními předpisy České republiky.

Lze shrnout, že právní řád České republiky poskytuje právní ochranu i neregistrovaným označením a uživatel neregistrovaného označení tak má k dispozici určité právní nástroje, jak se bránit proti případnému zasahování do jeho práv. I přes tuto skutečnost je ovšem nutno zohlednit rizika, která mohou v souvislosti neregistrovanou ochrannou známkou vzniknout. Každý případ je individuální a posouzení případných nároků tak bude vždy záviset na konkrétních okolnostech. Na vlastníkově neregistrovaného označení přitom bude, aby v případném sporu prokázal, že právě jeho označení je v obchodním styku všeobecně známé, že bylo užíváno již v době před registrací shodné či podobné ochranné známky anebo že byl například třetí subjekt při registraci shodné či podobné ochranné známky ve zlé víře. Ve většině případů je přitom právě neunesení důkazního břemene a nepředložení relevantních důkazů nejčastějším důvodem neúspěchu vlastníků neregistrovaných označení při snaze o zajištění jejich ochrany.

Nepodcenit užívání označení ihned od jeho zahájení, provést řádnou rešerši trhu ve vztahu k registrovaným ochranným známkám a konečně registrovat ochrannou známkou jako takovou – to je mé doporučení, jak pře-

dejit případným sporům a větším finančním nákladům. Ty totiž mohou být v porovnání s výší poplatku za registraci ochranné známky a případné související právní služby mnohonásobně vyšší. ●

Mgr. Lucie Kianková, BA, advokátka
Senior associate, IP & IT Law Team Leader
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Rödl & Partner

Již od roku 2005 poskytujeme PRÁVNÍ PORADENSTVÍ tuzemské a zahraniční klientele s důrazem na komplexní řešení daného problému, jak z právního, tak i daňového hlediska.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se zejména na:

- právo obchodních korporací
- veřejné zakázky
- občanské právo
- pracovní právo
- právo nemovitostí
- trestní právo
- mezinárodní obchod
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- rodinné právo, aj.
- nově se specializujeme také na italské právo

Právní služby poskytujeme v českém, slovenském, anglickém, německém, italském, francouzském a španělském jazyce.

Dopad změny pohlaví člena zastupitelstva obce na trvání jeho mandátu

Tento článek pojednává o v praxi pravděpodobně příliš nefrekventované, leč z hlediska právní praxe zajímavé záležitosti, o dopadu změny pohlaví člena/členky zastupitelstva obce na jeho/její setrvání ve funkci či trvání mandátu.

Hlavním východiskem v rámci právní úpravy je pro předmětnou oblast především ust. § 29 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v účinném znění (dále jen „občanský zákoník“). Další úpravu problematiky změny pohlaví člověka pak obsahuje zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel; dále jen „evidenční zákon“) a v neposlední řadě též zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech (dále jen „zákon o občanských průkazech“), v účinných zněních.

Občanský zákoník¹ stanoví, že „změna pohlaví člověka nastává chirurgickým zákrokem při současném znemožnění reprodukční funkce a přeměně pohlavních orgánů“. Jedním z následků změny pohlaví člověka je ve smyslu § 17 odst. 2 písm. d) evidenčního zákona nutnost provedení změny, resp. vydání nového rodného čísla. Pro úplnost je

vhodné uvést skutečnost, že jméno a příjmení člověka je možné změnit již v průběhu procesu změny pohlaví, a to na rodově neutrální, přičemž dané vychází z právní úpravy zakotvené v § 72 odst. 5 písm. a) zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, v účinném znění (dále jen „zákon o matrikách“), na základě čehož následně dochází, v souladu s § 12 odst. 1 písm. c) zákona o občanských průkazech, ke změně v občanském průkazu daného člověka. Po dokončení léčby pro změnu pohlaví člověka, je danému člověku vydán² nový rodný list. Na základě výše uvedeného tak lze konstatovat, že z hlediska identifikace dané osoby se jedná o osobu zcela jinou.

Dle zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, v účinném znění (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“)³ jsou v rámci kandidátních listin do zastupitelstev jednotlivých obcí jednotliví kandidáti identifikováni

mimo jiné právě svým jménem, příjmením, pohlavím a věkem ke druhému dni voleb, popřípadě ke dni voleb, konají-li se volby v jednom dni. Aplikací výše uvedených norem v souvislosti se změnou pohlaví člověka tak v případě zvoleného zastupitele/zastupitelky obce nutně dochází k situaci, kdy v dané funkci setrvává člověk, jehož jméno a příjmení se fakticky neobjevilo ani na kandidátní listině.

Na druhou stranu, v rámci zákona o volbách do zastupitelstev obcí jsou taxativním výčtem vyjmenovány zákonné důvody pro zánik mandátu člena zastupitelstva, který zaniká:

- odmítnutím slibu člena zastupitelstva obce nebo složením slibu s výhradou;
- dnem, kdy starosta nebo primátor a v hlavním městě Praze primátor hlavního města Prahy nebo starosta městské části obdrží písemnou rezignaci člena zastupitelstva obce na jeho mandát, dnem, kdy starosta nebo primátor a v hlavním městě Praze primátor hlavního města Prahy nebo starosta městské

části podá rezignaci na zasedání zastupitelstva obce;

- úmrtím člena zastupitelstva obce;
- dnem voleb do zastupitelstva obce;
- dnem sloučení obcí nebo připojení obce k jiné obci;

a po přistoupení dalších zákonných podmínek uvedených v ust. § 55 zákona o volbách do zastupitelstev obcí dále

- z důvodů pravomocného rozhodnutí soudu, kterým byl člen zastupitelstva obce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody;
- že člen zastupitelstva obce přestal být volitelný dle § 5 zákon o volbách do zastupitelstev obcí; nebo
- pro neslučitelnost funkcí podle § 5 odst. 2 zákon o volbách do zastupitelstev obcí.

S přihlédnutím k zákonné úpravě dané oblasti a k jejímu smyslu ji tak dle našeho názoru nelze vyložit jinak, než že změna pohlaví člověka nezpůsobuje zánik mandátu člena/členky zastupitelstva obce. Ve prospěch tohoto závěru hovoří nejenom skutečnost, že tento důvod (změna pohlaví člena/členky zastupitelstva obce) není uveden v taxativním výčtu zákona o volbách do zastupitelstev obcí, nýbrž i skutečnost, že občanský zákoník⁴ stanoví, že „změna pohlaví nemá vliv na osobní stav člověka, ani na jeho osobní a majetkové poměry“⁵, a jelikož funkce zastupitele obce může být vykonávána pouze osobně,⁶ jedná se o poměrně typický osobní poměr, který se jako takový nezmění. Názor, že zastupitel/ka nebyl/a uveden/a na kandidátní listině, a z tohoto důvodu by neměl/a vykonávat funkci, je nutné odmítnout, když na ní uveden byl/a, neboť ani v rámci nového rodného listu, do něhož se zaznamenává změna pohlaví daného člověka, se ohledně rodičů nezapisují

žádné změny, a vychází se ze stavu, kdy došlo k rozhodným skutečnostem (v našem případě okamžik zvolení členem zastupitelstva obce).

Výše uvedené lze uzavřít i filozofickým výkladem o změně nádoby, resp. „tělesné schránky“, kdy zástupce lidu, jenž byl zvolen mj. pro své osobnostní kvality, a tedy obsah, zůstává nezměněn; proto mu nemůže zaniknout ani mandát, byť se z formálního hlediska jedná o jinou osobu.

Nad rámec výše uvedeného lze dodat, že změna pohlaví člověka nemusí být v praxi řešena pouze ve vztahu k trvání mandátu člena/ky zastupitele/ky obce, nýbrž i ve vztahu k funkci zastupitelů/lek, funkce jednatele obchodní společnosti a obsazení orgánů obchodní společnosti, přísedících soudu či ve vztahu k vedoucím pozicím v pracovních vztazích, do nichž jsou osoby jmenovány.

Závěrem lze dodat, že takovéto situace nepředstavují pouhé hypotetické akademické problémy, nýbrž jsou reálnými, které přináší sám život, a s nimiž je nutné se v praxi vypořádat i přes skutečnost, že rigidnější právní řád medicíny a na tím vyvolané faktické důsledky ne vždy účinně legislativně reaguje. ●

Mgr. Ivana Sedláčková, advokátní koncipient
JUDr. Jiří Polanský, advokát
TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
advokátní kancelář, s.r.o.

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- ¹ Srov. § 29 odst. 1 občanského zákoníku.
- ² Nový rodný list je danému člověku vydán na základě dodatečného matričního záznamu v knize narození, který je dle ust. § 17a zákona o matrikách proveden na základě potvrzení vydaného provozovatelem zdravotních služeb.
- ³ Srov. § 22 odst. 1 písm. d) zákona o volbách do zastupitelstev obcí.
- ⁴ § 29 odst. 2 občanského zákoníku.
- ⁵ Přestože změna pohlaví nemá vliv na osobní stav člověka, ex lege dochází dnem změny pohlaví k zániku manželství, příp. registrovaného partnerství. Dnem změny pohlaví je dle vyvratitelné domněnky zakotvené v § 29 odst. 1 občanského zákoníku den uvedený v potvrzení o provedení změny pohlaví vydaném pacientovi poskytovatelem zdravotních služeb dle § 23 odst. 2 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, v účinném znění.
- ⁶ Jak stanoví § 69 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v účinném znění.

LUCIE KIANKOVÁ

DARK PATTERNS

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Zájem dítěte v řízeních týkajících se péče a výživy nezletilých

O víkendu jsem absolvovala zajímavý rozhovor se skupinou lidí - rozvedený otec nezletilého dítěte, dospělá žena, jejíž rodiče se rozvedli, já a pedagogická pracovnice gymnázia plnící zde i funkci psycholožky. Diskuse byla velmi zajímavá a podnětná a vedla mě k zamyšlení, jakým způsobem vlastně lze tuto oblast ovlivnit z hlediska našich pozic, osobních rolí a profesí. A vedla mě také k závěru, že ne všichni si uvědomují závažnost dopadů právě řízení o úpravě péče a výživy nezletilých dětí, což mě ve finále přimělo napsat tento příspěvek.

Ustanovení § 906 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „NOZ“) říká v odstavci 1, že „má-li být rozhodnuto o rozvodu manželství rodičů dítěte, soud nejprve určí, jak bude každý z rodičů napříště o dítě pečovat, a to s uvážením zájmu dítěte; s tímto zřetelem se od souhlasného stanoviska rodičů soud odchýlí jen tehdy, vyžaduje-li to zájem dítěte. Soud vezme v úvahu nejen vztah dítěte ke každému z rodičů, ale také jeho vztah k sourozencům, popřípadě i k prarodičům.“ Odstavec 2 pak hovoří o tom, že „soud může rozhodnout i tak, že schválí dohodu rodičů, ledaže je zřejmé, že dohodnutý způsob výkonu rodičovské odpovědnosti není v souladu se zájmem dítěte.“

V ustanovení § 907 NOZ pak zákonodárce řeší v podstatě 3 druhy péče – péče jednoho z rodičů, společná péče nebo péče střídavá. Jiný způsob svěření dítěte do péče jiné osoby

než rodiče nyní ponechme stranou. A nyní se dostáváme k odstavci 2 ustanovení § 907 NOZ, kde je uvedena jedna klíčová věta která mne motivovala k sepsání tohoto článku. Říká se zde totiž, že při rozhodování o svěření do péče soud rozhoduje tak, aby rozhodnutí odpovídalo zájmu dítěte (dále je uvedeno, že „soud přitom bere ohled na osobnost dítěte, zejména na jeho vlohly a schopnosti ve vztahu k vývojovým možnostem a životním poměrům rodičů, jakož i na citovou orientaci a zázemí dítěte, na výchovné schopnosti každého z rodičů, na stávající a očekávanou stálost výchovného prostředí, v němž má dítě napříště žít, na citové vazby dítěte k jeho sourozencům, prarodičům, popřípadě dalším příbuzným i nepříbuzným osobám. Soud vezme vždy v úvahu, který z rodičů dosud o dítě řádně pečoval a řádně dbal o jeho citovou, rozumovou a mravní výchovu, jakož i to, u kterého z rodičů má dítě lepší předpoklady zdravého a úspěšného vývoje“). Pro jistotu to znovu zopakují: rozhodnutí soudu má odpo-

vídat zájmům dítěte. Tomuto záměru odpovídá i rozsáhlá judikatura, kdy si dovolím připomenout pár judikátů, které se zájmem dítěte zabývají.

Rozhodnutí Ústavního soudu č. II. ÚS 363/2003: „Z ústavněprávního pohledu není možné nadřazovat modely fungování vztahů mezi oddělenými rodiči a nezletilými dětmi, které mají orgány veřejné moci zažité, nad zájem dítěte, který je definován v čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Tyto modely, jakkoliv jsou v mnoha případech přínosné a použitelné, nemohou postihovat situaci každého jednotlivého nezletilého dítěte. Je proto věcí obecných soudů, aby při zohledňování všech konkrétních okolností daného případu a z nich vyplývajících zájmu dítěte, který musí být vždy předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy nebo správními orgány, rozhodly o konkrétní podobě nejhodnějšího

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Sokolovská 22, Praha 8
tel.: 224 818 736–7
praha@moreno-vlk.eu

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

uspořádání vztahu mezi rodiči a dětmi. Na tom nemůže nic měnit ani to, že se rodiče nejsou schopni na takovémto uspořádání sami dohodnout. To je dáno především tím, že dítě samo je bytostí jedinečnou, nadanou nezadatelnými, nezczitelnými, nepromlčitelnými a nezrušitelnými základními právy a svobodami, a tedy bytostí, které by se mělo dostat při jejím vývinu toho nejlepšího, totiž toho, aby uvedené atributy nezůstaly prázdnými slovy.“ A přesně to je názor, který není často reflektován už v samotném počátku řízení o péči a výživě nezletilých dětí, a to samotnými rodiči dítěte, neboť je řada rodičů, kteří jdou do takového řízení s tím, že se absolutně nezamyslí nad tím, jaký dopad samotné řízení nebo finální rozhodnutí bude mít právě na nezletilé dítě. Dítě se často stává pingpongovým míčkem mezi rodiči, aniž si to rodiče uvědomují.

Často stojíme před sebou v řízení, kde jeden rodič trvá na výlučné péči s žádným nebo minimálním stykem a druhý rodič chce péči střídavou, to je asi nejtypičtější model těchto řízení, avšak právě tento způsob uvažování nereflktuje zájmy dítěte, ale je spíše bojem rodičů, případně advokátů. Prokazování skutečností, že právě jeden rodič je hoden péče a druhý nikoliv, nebo dokonce není hoden ani styku, je jednak složité, ale za druhé často vede k tomu, že se vytahují ty nejhorší vlastnosti toho druhého z rodičů a vytahují se na světlo věci, které měly zůstat soukromé, jde se do hloubky, ubližuje se a útočí a aniž si to kdokoli v tu chvíli uvědomuje, je to opět dítě, na které tyto skutečnosti doléhají. Místo respektování názoru dítěte dochází spíše k jeho manipulaci jedním nebo druhým rodičem a dítě je v kruhu, ze kterého neumí vystoupit. Rozhodnutí Ústavního soudu č. IV. ÚS 1921/17 prezentuje naprosto zdravý názor, totiž, dle něj: „pojem „v péči obou rodičů“ nelze chápat jako paušalizaci (upřednostnění) střídavé péče jakožto základního východiska při rozhodování o výchově dětí. Naopak je nezbytné, aby obecné soudy vždy zohlednily ad hoc všechny okolnosti posuzované věci a rozhodly o formě péče v nejlepší zájmu dítěte – tak, aby byl podíl obou rodičů na péči a výchově dítěte zásadně rovnocenný, čehož nelze dosáhnout jen úpravou péče střídavé nebo společné, ale i svěřením dítěte do výlučné péče jednoho z rodičů, avšak za současné odpovídající úpravy styku dítěte s druhým rodičem (úpravou „širokého“ styku).“ A přesně o to jde. Rodiče mají stejná práva na dítě a málokdy si rodiče na jedné či druhé straně uvědomují, že ona péče jedno-

ho nebo styk apod. žádnému z rodičů tato práva neberou. V současné době se nabízí řešení v podobě společné péče, nicméně ta je samozřejmě v mnoha případech těžko realizovatelná, neboť předpokládá dohodu rodičů o všech záležitostech a zároveň společnou péči rodičů o dítě, což je mnohdy velmi obtížně realizovatelné. Psychologicky je společná péče pro rodiče dobrým kompromisem, ale často se soustředí jen na název společná péče (dle rodičů kompromis – nikdo nemá moc a dítě v péči), ale málokdy se řeší, zda v konkrétním daném případě lze společnou péči skutečně realizovat.

Onen boj mezi rodiči je často naprosto zbytečný, protože kdyby pochopili základní věc, kterou je, že každý rodič má na své dítě právo, pokud vyložené není jeho styk s dítětem v rozporu s jeho zájmy, jak vyplývá mj. i z rozhodnutí Ústavního soudu č. III. ÚS 2298/15: I. „Rozhodují-li obecné soudy o úpravě styku rodičů s dítětem, nutno vycházet z toho, že oba rodiče mají právo pečovat o dítě v zásadě stejnou měrou a podílet se na jeho výchově; tomu odpovídá právo dítěte na péči obou rodičů.“ II. „Svěří-li proto soud dítě do péče jednoho z rodičů, pak by mělo být dítěti umožněno stýkat se s druhým rodičem v takové míře, aby byla tato zásada co nejvíce naplněna. Stát proto může do těchto práv rodičů a dětí podle čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod zasáhnout pouze, je-li to nezbytně nutné; tak tomu není v případě, kdy úprava styku rodičů s dítětem dosažená u nalézacího soudu není ve zjevném rozporu se zájmem dítěte a žádný z rodičů ji vůbec nebo v principu v odvolacím řízení nerozporoval.“

Posledním a rozhodně stojícím za zmínku je rozhodnutí Ústavního soudu č. II. ÚS 2224/14: „V případě rozhodování v tak individualizovaných věcech, jakými jsou spory o úpravu výchovných poměrů nezletilých dětí, je třeba obecná ústavněprávní kritéria a požadavky pro svěřování dětí do péče zkoumat s ohledem na konkrétní okolnosti daného individuálního případu. Ústavní soud proto nemá důvod přehodnotit skutkový a právní závěr obecného soudu o nevhodnosti střídavé péče, pokud tento závěr není projevem jeho apriorní neochoty a negativního přístupu k samotnému institutu střídavé výchovy, nýbrž je odrazem ústavního požadavku na zohlednění zájmů nezletilého dítěte, mezi které patří mj. soulad s přáním nezletilého dítěte nebo minimalizace zásahu do soukromého (rodinného) života a míra zachování identity dítěte a jeho rodinných vazeb.“

A nyní se všichni zeptejme sami sebe, zda skutečně děláme my jako advokáti, klienti jako rodiče a v neposlední řadě právě orgány sociálně – právní ochrany dětí vše pro to, aby finální rozhodnutí soudu bylo skutečně v zájmu dítěte.

Možná je to jen můj pohled na věc, ale mám dojem, že v dnešní společnosti je v rámci řešení péče a výživy kladen čím dál menší důraz právě na zájmy a přání dětí. Každé druhé manželství se dle statistik rozvádí a řada rodičů není schopna společně komunikovat a vyhledávají advokáty, aby jim pomohli dostat z rozvodu co nejvíce a ideálně omezit co nejvíce vliv druhého rodiče na dítě, často právě na úkor dětí. Je mi jasné, že nelze docílit toho, aby všichni byli uvědomělí a nejednali emotivně, ale ráda bych apelovala na všechny, kdo s tím mohou a chtějí něco udělat, aby se snažili dojít ve věcech péče a výživy k dohodám, které skutečně budou reflektovat zájmy dítěte. Možná si to neuvědomujeme, ale tímto jednáním tvoříme naši budoucnost, formujeme se jako lidstvo a dáváme vzory chování budoucím generacím. Pojďme za pomoci právního systému a možností, které dnes máme, zkusit, alespoň pokud jde o děti, udělat vše pro to, aby skutečně soudní rozhodnutí o péči a výživě, byla v jejich nejlepším zájmu.

Využívejme mediátory, neboť jsou schopni vést strany ke kompromisu, kdy soudně lze nařídit pouze první setkání s mediátorem, nicméně skutečně dle mého názoru má takové jednání smysl, využijeme i služeb psychologů a odborníků, abychom nečinili emotivní či formalistické kroky, ale aby pro nás pro všechny bylo méně patologie a nenávisti právě v těchto typech řízení. ●

Mgr. Lucie Mokrenová, advokát
Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

JELÍNEK
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Ustanovení zákona o pozemních komunikacích o nutnosti předchozího souhlasu vlastníka místní komunikace s připojením k sousední nemovitosti je v souladu s ústavním pořádkem a ani legislativní změna nepřinesla zásadní změnu

Krajský soud v Praze (dále jen „navrhovatel“) navrhl podle Ústavy České republiky a zákona o Ústavním soudu prohlášení neústavnosti § 10 odst. 4 písm. b) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění účinném do 30. 12. 2015 (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“).

Dle ust. § 10 odst. 4 písm. b) zákona o pozemních komunikacích si příslušný silniční správní úřad před vydáním povolení o připojení sousední nemovitosti k dálnici, silnici nebo k místní komunikaci, o úpravě takového připojení nebo o jeho zrušení vyžádá předchozí souhlas vlastníka dotčené pozemní komunikace.

Navrhovatel uvedl, že vede řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, jíž se žalobkyně domáhá zrušení rozhodnutí krajského úřadu o zamítnutí žádosti žalobkyně o připojení pozemků na místní komunikaci. Důvodem pro zamítnutí byl nesouhlas obce

jakožto vlastníka pozemní komunikace, když tento souhlas byl nezbytný dle shora citovaného ustanovení zákona o pozemních komunikacích. Navrhovatel dospěl k závěru, že předmětné zákonné ustanovení nelze vyložit způsobem souladným s ústavním pořádkem, když taková úprava je v rozporu s právem na soudní ochranu, právem na ochranu vlastnictví a rovností v právech.

Ústavní soud dospěl nálezem Pl. ÚS 25/15 ze dne 18. 6. 2019 k závěru, že návrh není důvodný, neboť napadené ustanovení zákona o pozemních komunikacích nebylo v nesouladu s ústavním pořádkem.

Jak Ústavní soud odůvodnil, právní úprava v zákoně o pozemních komunikacích sleduje veřejný zájem na existenci a fungování sítě pozemních komunikací, bez nichž si moderní společnost nelze představit a tento veřejný zájem je natolik zásadní, že může při splnění určitých podmínek vést i k vyvlastnění nebo omezení vlastnického práva. Výhradní vlastnictví dálnic, silnic a místních komunikací slouží k uspokojování dopravní potřeby veřejnosti tím, že každý smí užívat pozemní komunikace bezplatně obvyklým způsobem a k účelům, ke kterým jsou určeny, pokud tak činí v mezích předpisů upravujících provoz na pozemních komunikacích a za podmínek stanovených zákonem o pozemních komunikacích. Místní komunikace jsou sice vlastnictvím obcí, nemohou s nimi však zacházet jako běžný vlastník, tj. v mezích právního řádu s ním libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit. Jejich úkolem je naopak zabezpečit obecné užívání komunikací. Při udělení souhlasu obce jde tedy dle Ústavního soudu o výkon vlastnického práva, ovšem při plnění veřejného úkolu.

K otázce samotného přezkumu rozhodnutí o povolení připojení Ústavní soud konstatoval, že to soudnímu přezkumu zjevně podléhá. V otázce přezkumu neudělení souhlasu je třeba vycházet z jím popsaného vymezení povahy výkonu vlastnického práva obce k místní komunikaci. Neudělení souhlasu není rozhodnutím ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny, neboť tak není zákonem konstruováno co do formy a svým obsahem nezakládá, nemění, neruší či neurčuje práva vlastníků nemovitostí z pozice nadřízenosti.

K dalšímu navrhovatelem namítanému důvodu protiústavnosti, který byl spatřován v nepřiměřeném zásahu do ústavně zaručeného vlastnického práva vlastníka nemovitosti přilehlé k místní komunikaci spočívajícím v nemožnosti jejího připojení na komunikaci bez souhlasu obce, Ústavní soud dovodil, že právo na připojení nemovité věci k místní komunikaci z čl. 11 Listiny neplatí. Vlastník nemovité věci přilehlé k místní komunikaci není napadeným ustanovením zákona o pozemních komunikacích ve svém vlastnickém právu (možnosti nemovitost držet, užívat ji a nakládat s ní) jakkoliv omezen. Fakticky je omezen toliko v možnosti užívat nemovitou věc nad rámec stávajícího stavu, tj. typicky v možnosti zlepšení využití pozemku jeho připojením na místní komunikaci prostřednictvím nájezdu.

Za připomenutí stojí i odůvodnění Ústavního soudu k námitce navrhovatele o diskriminačním charakteru souhlasu vlastníka s připojením sousední nemovitosti, kdy souhlas byl vyžadován toliko u místní komunikace, nikoliv však u komunikace účelové, k níž Ústavní soud konstatoval, že je-li zákonným účelem účelových komunikací propojení jednotlivých nemovitostí, případně spojení s ostatními pozemními komunikacemi, zatímco místní komunikace slouží převážně místní dopravě na území obce, je stanovení odlišných podmínek pro připojení ke komunikaci odlišné kategorie racionální.

Závěr

Ústavní soud dospěl k závěru, že napadené ust. § 10 odst. 4 písm. b) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění účinném do 30. 12. 2015, bylo v souladu s ústavním pořádkem. Nutno upozornit, že předmětné ustanovení bylo zákonem č. 268/2015 Sb. s účinností k 31. 12. 2015 novelizováno, když předchozí „souhlas vlastníka“ byl změněn na „stanovisko vlastníka“. I ze závěrů Ústavního soudu je zřejmé, že žádným postupem nebylo možné nahradit souhlas vlastníka pozemní komunikace. Návrh změny právní úpravy ze souhlasu na stanovisko byl odůvodněn v důvodové zprávě k zákonu č. 268/2015 Sb. tak, že silniční správní úřad bude v souladu se správním řádem povinen ke stanovisku přihlédnout, a pokud dospěje k závěru, že je třeba se od tohoto odchýlit, svůj postoj bude muset řádně zdůvodnit v rozhodnutí o povolení připojení.

Legislativní změnu však nelze chápat jako odklon od nutnosti zajistit si souhlasný postoj vlastníka místní komunikace, natož přesvědčivou či odůvodněnou. Těžko si lze představit vydání rozhodnutí o povolení připojení při nesouhlasném stanovisku. Problematickým se pak jeví rovněž neutrální stanovisko, tj. nevyjadřující s určitostí kladný či záporný postoj vlastníka k věci, které nelze považovat v postavení obce za řádné nakládání s jejím

majetkem, resp. výkonem vlastnického práva obce dle zájmů obce či jejích občanů.

Nelze než uzavřít, že přijatá legislativní změna může mít praktické dopady pouze při neutrálním stanovisku vlastníka s podmínkami, které by správní orgán přiměřeně aplikoval v samotném rozhodnutí. Stanovisko vlastníka, ač vyhodnoceno správním orgánem tak či onak, v konečném důsledku znamená přenesení břemene jeho vyhodnocení a vypořádání v rámci správního rozhodování na příslušný správní orgán, včetně nezbytnosti jeho důkladného a přesvědčivého odůvodnění, a to zvláště v případech, kdy rozhodnutí nebude odpovídat obsahu stanoviska vlastníka. ●

Mgr. Martina Švestková,
advokátní koncipientka
HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

KNIHOVNA ON-LINE VIDEÍ

ROČNÍ PŘEDPLATNÉ

Získejte přístup ke 157 unikátním video kurzům zaměřeným na nejruznější obory práva na celý rok.

ROČNÍ PŘEDPLATNÉ naleznete:
<https://predplatne.epravo.cz>

tdpA

Vláda bude mít pravomoc zakázat zahraniční investice

Celosvětový trend ochrany vnitřního hospodářského prostředí dorazil i do České republiky a řada zahraničních investic zřejmě bude od příštího roku předmětem prověřování a povolování ze strany státních orgánů. Od dubna je k dispozici první návrh paragrafovaného znění nového zákona o prověřování zahraničních investic přicházející do ČR. Vláda a ministerstvo průmyslu a obchodu získají pravomoc odmítnout investici přicházející do ČR, pokud by mohla ohrozit široce definované zájmy státu.

Zákon se přitom netýká pouze investic přicházejících ze zemí mimo EU, ale také od investorů z EU, pokud v nich „může uplatňovat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv“ mimo-evropská společnost. Je zřejmé, že každá větší investice bude nově podléhat přinejmenším kontrole toho, zda se na ni nový zákon uplatní. Nová pravidla mají začít platit v průběhu roku 2020.

Kromě připravované domácí legislativy letos začalo platit také nové nařízení EU o prověřování zahraničních investic, které bude koordinovat vnitrostátní mechanismy kontroly investic v celé Evropské unii a stanovuje některé mantinely pro tento typ zákonů.

Ostatně nový český zákon zřejmě reaguje na evropskou legislativu a v EU tak vzniká systém kontroly před agresivními zahraničními investory například do pokročilých technologií, do infrastruktury nebo i do pozemků, které jsou blízko důležitých objektů.

Nové nařízení EU o kontrole zahraničních investic

V řadě států existují speciální zákony, které omezují příliv zahraničních investic a kontrolují jednotlivé investory a případná rizika pro stát. Příkladem může být Německo, Austrálie nebo USA. V Německu se například v posledních letech posuzovaly zahraničních investice čínských společností do výrobce

polovodičů Aixtron, strojírenské společnosti Leifeld Metal Spinning AG, distributora elektřiny 50Hertz nebo výrobce průmyslových robotů Kuka. Základním principem podobných zákonů zpravidla bývá poměrně velká pravomoc regulátora, široké definice v zákoně a volnost pro posouzení konkrétní kauzy.

V současnosti existuje specializovaná vnitrostátní legislativa ve 14 členských státech EU (Dánsko, Finsko, Francie, Itálie, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Německo, Nizozemí, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Spojené království a Španělsko), nicméně každý kontrolní systém je jiný a doposud v zásadě nedocházelo ke koordinaci. Nové evropské Nařízení, kterým se stanoví rámec pro prověřování

přímých zahraničních investic do Evropské unie (Nařízení o prověřování zahraničních investic) je v platnosti od dubna a má za cíl koordinovat jednotlivé vnitrostátní kontrolní systémy. Nové nařízení státům umožňuje (ale nenařizuje) zavedení vlastních domácích kontrolních systémů a stanovuje určité požadavky, které musí tyto mechanismy splňovat, jako je transparentnost, bezpečnost důvěrných informací, nediskriminace a dostupnost opravných prostředků pro zahraniční investory.

Členské státy EU budou povinny poskytovat Komisi a ostatním členským státům informace o prověřených investicích a případně na vyžádání odpovídat na dodatečné otázky, ačkoliv v konkrétní věci si členský stát udrží poslední slovo. Komise bude mít také pravomoc vydávat stanoviska, pokud by investice mohla představovat hrozbu pro evropskou infrastrukturu, programy nebo projekty EU, jako jsou Galileo nebo Horizon 2020.

Lze očekávat, že nové nařízení přiměje řadu dalších států EU k přijetí vlastních kontrolních zákonů tak, aby se do evropského systému zapojily. To je také případ České republiky.

Český zákon o prověřování zahraničních investic

Základním cílem nového českého zákona dle současného znění bude posuzovat, zda konkrétní zahraniční investice může mít vliv na bezpečnost a vnitřní pořádek České republiky, a to včetně případných dopadů na důležitou infrastrukturu, volby, velká média, moderní technologie nebo další oblasti. Nový zákon tedy ovlivní široké spektrum transakcí, a to podle několika kritérií. Zásadní je identita zahraničního investora, podstata zahraniční investice a zaměření zahraniční investice.

Zahraničním investorem je nejen společnost (osoba) se sídlem (občanstvím) mimo EU, ale také společnost z EU, v níž „může uplatňovat přímo či nepřímo rozhodující vliv“ jiná společnost (osoba) se sídlem (občanstvím) mimo EU.

Zahraniční investicí je investice jakékoli povahy uskutečňovaná zahraničním investorem, která slouží k tomu, aby „vytvořila nebo udržela dlouhodobé a přímé vztahy“ mezi zahraničním investorem a cílovou společností (podnikatelským subjektem). Investice přitom má umožňovat zahraničnímu investo-

rovi vykonávat „účinný vliv na řízení podnikatelského subjektu nebo skrze podnikatelský subjekt získat přístup k informacím“. Účinný vliv zákon definuje jako 10% podíl na hlasovacích právech.

Zásadním kritériem je také zaměření zahraniční investice, tedy zda investice zasahuje do zájmů chráněných novým zákonem. Sledované jsou zahraniční investice směřující do subjektů, které se zabývají vojenským materiálem, provozují prvek kritické infrastruktury nebo i systém základní služby (např. energetika, doprava, bankovníctví, infrastruktura finančních trhů, zdravotnictví, vodní hospodářství, digitální infrastruktura, chemický průmysl, farmaceutický průmysl), a vyvíjí nebo vyrábí zboží dvojího užití.

Výše uvedené sledované oblasti sice částečně omezují rámec transakcí, které zákon primárně považuje za rizikové, nicméně nejedná se o kategorické omezení. Záběr nového zákona je totiž mnohem širší.

Široký záběr zákona o prověřování zahraničních investic

Návrh nového zákona neomezuje pravomoc regulátora pouze na společnosti zabývající se vojenským materiálem nebo kritickou infrastrukturou v úzkém slova smyslu, ale zákon se bude vztahovat obecně také na zahraniční investice, které „jsou způsobilé ohrozit bezpečnost České republiky nebo její vnitřní pořádek“.

„Bezpečnost“ a „pořádek“ jsou samozřejmě velmi široké pojmy a dle zákona se vztahují například na oblast důležité infrastruktury (energetická, dopravní, volební, finanční atd.); včetně pozemků a nemovitostí, které jsou pro využívání infrastruktury zásadní; na moderní technologie; na energetickou, surovinovou nebo potravinovou bezpečnost; na přístup k informacím (včetně osobních údajů); na možnost ovlivňovat sdělovací prostředky; a také například na nemovitosti, které mohou být zásadní pro zájmy státu (například poblíž jaderné elektrárny, vojenské základny, datového centra atd.).

Je evidentní, že zákon se potenciálně vztahuje na velkou řadu zahraničních investic, a to nejen těch, které směřují do vojenských nebo technologických oborů, ale také do médií, infrastruktury nebo i do pozemků a nemovitostí.

Proces kontroly investic a kdy se začít připravovat

Hlavním regulátorem v oblasti kontroly zahraničních investic bude Ministerstvo průmyslu a obchodu, které bude investice povolovat, a to na základě informací od řady ministerstev, policie, Finančního analytického úřadu nebo i tajných služeb. Pokud se při prověřování objeví pochybnosti, bude rozhodovat vláda, a to buď podmíněným povolením investice, jejím zákazem nebo zpětným zrušením. Od plánované účinnosti zákona v průběhu roku 2020 tak bude možné zpětně zrušit jakoukoliv investici (např. přinucením k prodeji), a to pět let zpátky (nikoliv však před rok 2020). Proti rozhodnutí o nepovolení bude možné podat správní žalobu. Zákon se přitom má vztahovat na investice dokončené v roce 2020 (bude záležet na výsledku legislativního procesu, kdy nabude zákon účinnosti), když za den dokončení zahraniční investice se považuje den uzavření smlouvy či smluv nebo den nabytí vlastnického práva k předmětu investice či den zahájení podnikatelské činnosti podle toho, která z těchto skutečností nastane později. Text zákona o prověřování zahraničních investic přináší poměrně nový způsob regulace, který doposud v ČR neexistoval. Na konkrétnější závěry je nutné vyčkat na zcela finální podobu zákona, a především praxi povolování, nicméně již dnes je zřejmé, že zahraniční investoři budou muset počítat s tímto novým mechanismem. Investoři se od roku 2020 musí připravit na případné prověření mezinárodních transakcí ze strany státu.

S ohledem na výše uvedené lze určitě doporučit, aby investice či transakce, které jsou v současné době připravované a u nichž lze očekávat dokončení v roce 2020, byly již nyní posuzovány také s ohledem na možné dopady podle připravovaného zákona o prověřování zahraničních investic. ●

Mgr. Lukáš Hoder, LL.M., senior attorney
Mgr. Lukáš Srbecký, partner
CERHA HEMPEL Kališ & Partners

CERHA HEMPEL
Kališ & Partners

Evropský právní rámec vysokofrekvenčního obchodování

Vysokofrekvenční obchodování (dále jen „HFT“, z angl. high-frequency trading) je obchodování na trzích cenných papírů postavené na používání nejnovějšího hardwaru, softwaru, propracovaných matematických modelů a obchodních algoritmů, díky čemuž je schopné posílat velké množství příkazů v extrémně krátkém čase. Společně se schopností rychle zpracovávat obrovské množství dat je v rámci HFT možné obchodovat na více obchodních platformách a se stovkami obchodních nástrojů najednou. Obchodník využívající HFT je schopný za 1 sekundu poslat i 10 milionů příkazů. Ačkoliv jsou taktiky HFT postavené na minimálních ziscích v rámci jednoho obchodu, díky velkému množství uzavřených obchodů a téměř neexistenci rizika ztráty, dosahují obrovských profitů.

Historie HFT jde ruku v ruce s digitalizací obchodu na trzích cenných papírů. Již v roce 1971 americká burza NASDAQ nabídla první automatizovaný systém pro zadávání příkazů, následovaný podobnými systémy na evropských burzách. Přestože se současná podoba HFT začala rozvíjet až na začátku 21. století, první taktiky připomínající dnešní taktiky HFT vznikly se zavedením tzv. SOES systému v roce 1988 na NASDAQ. SOES systém zvýhodňoval střední a menší brokery oproti velkým institucím, a to tím, že pro velké instituce zavedl časový limit mezi jednotlivými příkazy, během kterého nemohly zadat nový příkaz. Tohoto zpoždění začali brzo využívat menší obchodníci, kteří tak mohli téměř bez riziku dosahovat vysokých výdělků. Později dostali takový obchodníci označení „SOES Bandits“. Na stejném principu dnes fungují i taktiky HFT. Díky své technologické převaze a s tím spojené vysoké rychlosti zpracování obrovského množství dat, zadávání příkazů, a svého umístění, jsou také schopni mnohem lépe a rychleji reagovat na události na trhu.

S rozvíjejícím se HFT se začalo diskutovat o tom, jaký vliv má HFT na trhy cenných papírů. Za tímto účelem vzniklo spoustu studií, které se snažily zhodnotit vliv na likviditu, cenové rozpětí, cenu, stabilitu trhu a důvěru obchodníků v trh, avšak bez reálného výsledku. Díky kontroverzi tématu, nedostatku reálných dat a rozdílným zájmům nakonec existují desítky (ne-li stovky) studií s protichůdnými výsledky. Co se však po událostech jako Flash Crash z 6. května 2010 (a dalších tisících menších Flash-Crash),¹ ukázalo být jasné, je to, že je nutné se o HFT více zajímat, kontrolovat a regulovat. Za tímto účelem byla do směrnice 2014/65/EU (tzv. Mifid 2)

inkorporována mnohá ustanovení regulující činnost HFT.

Pro určení působnosti článků regulujících HFT, bylo ze všeho nejdříve nutné HFT definovat. MiFID 2 definuje HFT jako: „způsob algoritmického obchodování, který se vyznačuje:

- a) infrastrukturou sloužící k minimalizaci síťových a jiných typů latencí, jež zahrnuje přinejmenším jedno z následujících zařízení pro algoritmické zadání pokynu: společné umístění, blízký hosting nebo vysokorychlostní přímý elektronický přístup;
- b) systémovým určením zahájení, vytvoření, směrování nebo provedení pokynu bez lidského zásahu pro jednotlivý obchod nebo pokyn a
- c) vysokým počtem zpráv během dne, jež zahrnují pokyny, kotace nebo zrušení;²

Tato definice je dále doplněna v nařízení evropské komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/565, která v čl. 19 odst. 1 přesněji definuje, co se považuje za „vysoký počet zpráv během dne“, a to tak, že takový počet se skládá z:

- a) nejméně dvou zpráv za sekundu v případě kteréhokoli jednotlivého finančního nástroje obchodovaného v obchodním systému, nebo
- b) nejméně čtyř zpráv za sekundu v případě všech finančních nástrojů obchodovaných v obchodním systému.

Velkou novinkou, kterou Mifid 2 přinesl, je povinnost každého obchodníka využívajícího HFT zaregistrovat se jako investiční společnost. Navíc se na HFT nevztahují výjimky z působnosti směrnice.³ Díky tomu se na všechny HFT obchodníky vztahují veškeré povinnosti spojené s investičními společnostmi a algoritmickým obchodováním.⁴

Takovou povinností je např. zabudovat do algoritmů účinné systémy a kontroly rizika, které zajistí, že algoritmické obchodování je odolné, má dostatečnou kapacitu, podléhá vhodným prahovým hodnotám a limitům obchodování a brání zaslání chybného pokynu nebo fungování systémů způsobem, který může způsobit narušení trhu. Dále systémy, které zajistí, že algoritmem nemohou být porušena ustanovení nařízení o zneužívání trhu (MAR),⁵ popř. pravidla obchodního systému.⁶

Dále, na vyžádání poskytnout kontrolním orgánům informace o jeho strategiích algoritmického obchodování, parametrech a limitech obchodování, o výsledcích kontrol stability systému, o tom kdo je napsal, kdo je řídí a kontroluje. Nicméně nikde není stanovena povinnost poskytnout kontrolním orgánům samotné algoritmy. V tomto ohledu by však mohla být problematická poslední věta druhého pododstavce čl. 17 odst. 2: „Příslušný orgán domovského členského státu investičního podniku si může od investičního podniku kdykoliv vyžádat další informace o jeho algoritmickém obchodování a systémech, které pro toto obchodování používá.“

Užitím obecného spojení „další informace“ se nabízí otázka, zda by tento pojem nešel vyložit i tak, že kontrolní orgán může požadovat i samotný algoritmus. To by však byl poměrně extenzivní výklad tohoto pojmu. V tomto ohledu bude zajímavé, jak se k výkladu postaví ESMA, popř. SDEU.

Dále HFT přibyla povinnost po dobu 5 let⁷ uchovávat věrné a časově posloupné záznamy veškerých svých zadaných pokynů, včetně zrušení pokynů, provedených pokynů a kota-

Špičkové poradenské služby v oblasti pojištění a risk managementu.

Ceníme si své nezávislosti, která nám umožňuje
stát vždy na straně klienta

Spolupracujeme se stabilními pojišťovacími společnostmi v ČR i zahraničí a pečlivě posuzujeme desítky pojišťovacích produktů. S Vámi pak vybíráme tu nejvhodnější kombinaci a zároveň využíváme své velikosti k vyjednání těch nejvýhodnějších podmínek. Rychle, pro Vás a s radostí.

- Detailně známe český i mezinárodní pojišťovací trh
- Přinášíme poradenský přístup založený na znalostech oborů a našich specializacích
- Zajistíme rychlou likvidaci škod
- Poskytujeme všechny druhy pojištění podle potřeby

cí v obchodních systémech a na vyžádání je poskytnout kontrolnímu orgánu.⁸

HFT společnosti, která se zabývá strategií „tvorby trhu“⁹ přibyla povinnost uzavřít písemnou smlouvu s obchodním systémem a „vykonávat činnost tvorby trhu nepřetržitě během stanovené části doby“¹⁰ obchodování obchodního systému, s výjimkou mimořádných okolností, a danému obchodnímu systému tak pravidelně a předvídatelným způsobem poskytovat likviditu;¹¹

Mimořádné události komise definovala jako mimořádné výkyvy trhu, narušení řádného fungování trhu (objevující se zpoždění, přesáhnutí maximální kapacity obchodní platformy, atd.), technické potíže na straně investiční společnosti, nebo i válka, občanské nepokoje a kybernetická sabotáž.¹²

A právě část „s výjimkou mimořádných událostí“ je v tomto případě problematická. A to proto, že tzv. tvůrci trhu všeobecně nemají problém likviditu dlouhodobě zajišťovat, což je logické, vzhledem k tomu, že to dělají velice výnosným způsobem. Také většina studií zkoumající vliv HFT na likviditu došla k závěru, že pokud je trh stabilní, HFT má na likviditu kladný vliv. Problém však nastává právě při mimořádných událostech, kdy je trh nestabilní. V tu chvíli veškerá likvidita dodávaná HFT mizí. Andy Haldane (Výkonný ředitel v Bank of England) to popsal slovy „dodávání likvidity v období monzunu a její absorbování v době sucha“.¹³ Tento problém tedy zavedení povinnosti uzavřít s tvůrci trhu smlouvu nijak neřeší. Navíc smlouvy mezi tvůrci trhu a obchodními platformami existovali již dříve a tudíž si nemyslím, že by tato povinnost měla na HFT nebo trh větší vliv.

Další povinností ve vztahu k HFT je povinnost organizátora regulovaného trhu, aby „zavedl účinné systémy, postupy a opatření s cílem zajistit, aby algoritmické obchodní systémy nemohly vytvořit obchodní podmínky narušující řádné fungování trhu.“¹⁴

Takovou povinností je pak např. požadovat po účastnících trhu náležité testování algoritmů a vytvoření podmínek, které takovéto testování umožní (tzn. testovací platformy s historickými daty, dle kterých bude možné posoudit fungování algoritmu). Dále zavedení systémů omezujících poměr mezi neprovedenými (tzn. zrušenými/změněnými) a všemi zadanými pokyny jednoho účastníka. A nakonec zavedení pravidel ohledně

minimálního kroku kotace, který lze na trhu provést.¹⁵

Aby byly HFT obchodníci schopni co nejrychleji reagovat na situaci na trhu využívající služeb tzv. „společného sdílení“.¹⁶ Jelikož využívání takové služby znamená obrovskou soutěžní výhodu, musí každý organizátor regulovaného trhu na svých internetových stránkách zveřejnit pravidla pro poskytování této služby, která navíc musí být transparentní, spravedlivá a nediskriminační.¹⁷

Aby bylo možné důsledně sledovat dodržování pravidel trhu a analyzovat případné příčiny a následky mimořádných událostí, je nutné, aby existoval přesný záznam všech příkazů a událostí, tak jak za sebou následovaly v přesném časovém sledu a to i na více obchodních platformách najednou. Za tímto účelem bylo zapotřebí synchronizovat obchodní čas mezi jednotlivými obchodními platformami a investičními společnostmi. Proto musí HFT obchodníci a obchodní platformy zajistit, aby jejich obchodní hodiny, které používají k zaznamenávání času oznamovaných událostí, dodržovaly vysokou míru přesnosti, a to v maximálním odchylce 100 ms od přesného světového času, a aby ke každé události bylo přiřazeno časové razítko s přesností na 1 ms.¹⁸ ●

Denis Tichánek
MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář

Poznámky:

¹ Braun T, Fiegen JA, Wagner DC, Krause SM, Guhr T (2018) Impact and recovery process of mini flash crashes: An empirical study. PLoS ONE 13(5):e0196920. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0196920>.

² Čl. 4 odst. 40 MiFID 2.

³ Čl. 2 MiFID 2.

⁴ Dříve byla stanovena výjimka např. pro střední a menší podniky.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014.

⁶ Čl. 17 odst. 2 MiFID 2.

⁷ Čl. 28 odst. 3 NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRÁVOMOCI (EU) 2017/589.

⁸ Čl. 17 odst. 2 pododstavec 5 MiFID 2.

⁹ V rámci této strategie HFT obchodník v rámci jednoho finančního nástroje působí ve stejnou chvíli na obou stranách obchodu, tzn. současně prodává i nakupuje určitý finanční nástroj. Tato strategie využívá systému poplatků a odměn využívaného na většině obchodních systémů, tzv. „maker-taker model“ kdy účastník, který odebírá likviditu (využije již existujícího příkazu k prodeji či nákupu a zadá příkaz, který je ihned proveden) platí obchodnímu systému poplatek, zatímco účastník, který přidává likviditu (zadá příkazy k prodeji či nákupu, které v době zadání nemohou být ihned provedeny) dostává od obchodního systému odměnu.

¹⁰ V rozsahu nejméně 50 % denní doby, kdy probíhá průběžné obchodování, čl. 2 odst. 1 písm. b) NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRÁVOMOCI (EU) 2017/578.

¹¹ Čl. 17 odst. 3 MiFID 2.

¹² NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRÁVOMOCI (EU) 2017/578

¹³ Andrew Haldane, příspěvek „The Race to Zero“, v rámci „International Economic Association 16th World Congress in Beijing, China“ 8. července 2011, Bank for International Settlements website, <http://www.bis.org/review/r110720a.pdf>.

¹⁴ Čl. 48 odst. 6 MiFID 2.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Jedná se o umístění počítače obsahující algoritmus přímo v budově burzy, aby bylo zajištěno nejrychlejší možné spojení s burzou.

¹⁷ Čl. 48 odst. 8 MiFID 2.

¹⁸ NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRÁVOMOCI (EU) 2017/574.

Posuzování úvěruschopnosti spotřebitele při poskytování mikroúvěrů

Otázku poskytování úvěrů spotřebitelům upravuje zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů (dále též „ZSÚ“). Ustanovení § 86 ZSÚ stanoví povinnost poskytovatele úvěru prověřit před poskytnutím úvěru spotřebiteli jeho úvěruschopnost, tedy jeho schopnost daný úvěr splácet. Je zřejmé, že cílem zákona je ochrana spotřebitele, ale nejsou pod vidinou ochrany spotřebitele znevýhodňování poskytovatelé mikroúvěrů?

Ustanovení § 86 odst. 1 ZSÚ uvádí, že úvěruschopnost je nutné posuzovat na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele. Dále uvádí, že pokud je to nezbytné, i z informací získaných z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo z jiných zdrojů. K tomuto se vyjádřil i Nejvyšší správní soud, který ve svém rozhodnutí ze dne 1. 4. 2015, č.j. 1 As 30/2015-39, uvádí: „Je tedy třeba uzavřít, že postup stěžovatelky, která posuzovala úvěruschopnost spotřebitele pouze na základě jejich ničím nedoložených prohlášení, byl v rozporu s požadavkem zjištění schopnosti spotřebitele splácet úvěr s odbornou péčí ve smyslu § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském

úvěru.“ Nejvyšší soud tak s odkazem na povinnost odborné péče stanovené v ust. § 9 odst. 1 ZSÚ blíže specifikoval, že tvrzení spotřebitele je třeba ověřit.

Aktuálním trendem při sporech vzniklých mezi spotřebiteli a poskytovateli úvěrů, ať již se jedná o banky nebo nebankovní poskytovatele, je podávat návrh na zahájení řízení k finančnímu arbitrovi. To slibuje rychlé rozhodnutí sporu bez nutnosti platit poplatek za řízení. Finanční arbitr při rozhodování těchto sporů zavedl pro poskytovatele mikroúvěrů nemilou praxi. Většina předmětných sporů je ze strany finančního arbitra rozhodována s právním názorem, že nebyla řádně posouzena úvěruschopnost spotřebitele, a to když neměla být dostatečně ověřena příjmo-

vá a výdajová stránka spotřebitele. Smlouvy o spotřebitelském úvěru tak dle názoru finančního arbitra nebyly, v souladu s ust. § 87 odst. 1 ZSÚ, uzavřeny platně, což má za následek kromě jiného to, že je spotřebiteli poskytnut ve své podstatě bezúročný úvěr.

Zájem zákonodárce na ochraně spotřebitelů před nepoctivými poskytovateli úvěrů by měl být jistě prioritou a ochrana spotřebitele je legitimním důvodem pro právní úpravu. Aktuálním problémem rozhodovací praxe finančního arbitra však je, že finanční arbitr při svém rozhodování nebere v potaz charakter poskytnutých úvěrů, v jehož důsledku, zaslepen ochranou spotřebitele, vydává rozhodnutí, jež poškozují poctivé poskytovatele mikroúvěrů. Dle mého názoru by totiž

požadavky na posuzování úvěruschopnosti u statisčových či milionových úvěrů ve vztahu k mikroúvěrům, tj. úvěrům, jejichž výše často nepřesahuje 15 000 Kč, měly být odlišné. Potřeba prověřit spotřebitele a jeho úvěruschopnost v případě, kdy mu má poskytovatel poskytnout úvěr v řádu sta tisíců je nepochybně mnohem větší než v případě, kdy jde o úvěr řádově v částce do 15 000 Kč, když důsledky pro zájemce o úvěr jsou kvantitativně i kvalitativně odlišné.

Lze se ztotožnit s názorem Nejvyššího správního soudu v tom, že v kontextu ust. § 9 odst. 1 ZSÚ, by měly být některé informace poskytnuté spotřebitelem ověřovány, a to příjmová stránka spotřebitele. Tedy, že by si měl poskytovatel mikroúvěrů vyžádat alespoň výplatní pásku, ideálně za předcházející měsíc. Po prostudování ZSÚ v kontextu zmíněného judikátu však musíme dojít k závěru, že by měly být ověřovány pouze podstatné informace. Jiné informace nutně prověřovány být nemusí, pokud zde není pochybnost o tom, že spotřebitel je bonitní.

Lze však za takovou podstatnou informaci označit i výdaje spotřebitele, o to víc, pokud se jedná o poskytování mikroúvěrů? Dle mého názoru nikoli, a to z následujících důvodů. Výdaje spotřebitele jsou jistě důležitou informací, ale jedná se o informaci, kterou lze jen těžko ověřit. Stejně tak výdaje spotřebitele jsou v čase velmi proměnlivé a jsou navázané na závazky spotřebitele. Je zřejmé, že pokud si spotřebitel vezme úvěr, tak své výdaje omezí. Vzhledem k tomu, že údaje o výdajích spotřebitele lze jen velmi těžko spolehlivě ověřit, mělo by v případě tvrzení výdajové stránky stačit pouze prohlášení spotřebitele. Nadto Nejvyšší správní soud ve výše zmíněném judikátu k ověřování informací uvádí: „Mělo by jít o doklady vydané spotřebiteli třetí stranou, které budou objektivně a věrohodně vypovídat o spotřebitelově schopnosti dostát svým závazkům ze smlouvy o úvěru.“ I kdyby spotřebitel doložil výpis z bankovního účtu, stále by zde nemusel mít zaznamenány veškeré své výdaje, neboť část plateb může provádět v hotovosti a tyto údaje o výdajích spotřebitele by mohly být zkreslené. Z tohoto hlediska vnímám jako zbytečné a nadměrně administrativně zatěžující, aby poskytovatelé mikroúvěrů museli požadovat i ověření výdajové stránky spotřebitele, když mikroúvěr nedosahuje takových kvalit, aby za normálních okolností zapříčinil u spotřebitele úpadek. Obdobně by se dalo polemizovat o tom, zda je nutné při každé žádosti o mikroúvěr pokaždé vyžadovat výplatní pásku.

Mikroúvěry, jsou ze své povahy poskytovány na velmi krátký časový úsek (např. 7, 14 dní). Pokud si spotřebitel požádá o další mikroúvěr například 14 dní poté, co splatí úvěr předcházející, má poskytovatel mikroúvěru v ruce výplatní pásku za měsíc předcházející tomu, ve kterém si požádal o úvěr. Je opravdu nutné, aby si poskytovatel mikroúvěru nutně vyžádal novou výplatní pásku, když i kdyby v inkriminované době dal/dostal spotřebitel výpověď, bude mu minimálně 2 měsíce běžet výpovědní doba, a tedy minimálně tyto 2 celé měsíce bude ještě dostávat výplatu.¹ V takovém případě se dle mého názoru opět jedná o zbytečnou a nedůvodnou zátěž poskytovatele mikroúvěrů, která z hlediska ochrany spotřebitele stejně nemůže mít zákonem zamýšlený účinek.

V případě poskytování mikroúvěrů nesmíme zapomínat i na jinou důležitou rovinu daného problému, a to na administrativní náročnost zpracování půjček, přičemž poskytovatelé těchto půjček jako podnikatelé konají svoji činnost za účelem zisku. Vzhledem ke skutečnosti, že je úroková míra judikaturou poměrně regulována a vzhledem k časovému období, na které se mikroúvěry poskytují, je zisk na úrocích pro poskytovatele úvěrů téměř nulový. Komunikace s klientem, zpravidla telefonická, probíhá na několikrát a pracovníci poskytovatele úvěrů musí žádost klienta zpracovat a posoudit. Toto samozřejmě stojí poskytovatele úvěrů náklady na zaměstnance, pracovní potřeby, nájem prostor a obdobně. Když si propočteme, že poskytovatel úvěru z takového mikroúvěru dostane naprosto minimální „odměnu“, která se mu ještě sníží o uvedené náklady, je zisk na každém mikroúvěru minimální. Pokud bychom nutili tyto poskytovatele k ještě dalším úkonům tak, aby mohli prověřit úvěruschopnost spotřebitele dle požadavků finančního arbitra, nemohli by vykazovat zisk, což by ad absurdum mohlo vést až k zániku poskytovatelů těchto mikroúvěrů.

Uvedené je dále absurdní v tom, že potenciální riziko mikroúvěru pro spotřebitele je taktéž minimální, neboť takovéto malé půjčky nejsou schopné spotřebitele za normálních okolností předlužit. Pokud by se spotřebitel dostával do prodlení, poskytovatelé mikroúvěrů tuto změnu zaznamenají při posuzování žádosti o úvěr a daný úvěr neposkytnou. Pokud tak finanční arbitr rozhoduje dané spory výlučně prospěšně pro spotřebitele pouze na tom, že poskytovatel úvěrů vycházel u části (jiných než podstatných) informací pouze z ústního tvrzení spotřebitele a nevyžadoval

doložení podkladu k jeho ověření, jedná se čistě o formalistický postup, který je výhodný pro spotřebitele, ale negativně a nespravedlivě zatěžuje poskytovatele spotřebitelských úvěrů a staví je do situace, kdy jsou nuceni buďto přijmout skutečnost, že budou vykazovat minimální zisk nebo budou riskovat, že mohou ve výsledku poskytovat bezúročné půjčky. ●

Mgr. Ing. Michal Diamant, advokát
DIAMANT & PARTNERS s. r. o.,
advokátní kancelář

Poznámky:

¹ Samozřejmě může nastat skutečnost, že spotřebitel dostane okamžitou výpověď, ale v takovém případě by se jednalo o velmi nestandardní situaci, kdy nelze po poskytovateli mikroúvěrů vyžadovat, aby ji předpokládal.

CEVROINSTITUT
[vysoká škola]

Kvalitní vzdělání na prvním místě!

arm. gen. Ing. Jiří Šedivý

býv. náčelník generálního štábu,
vedoucí katedry

JUDr. Tomáš Sokol

přední advokát, člen
katedry práva

JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.

odborník na mezinárodní obchodní právo,
garant programu

Tomáš Pojar, M.A.

expert na mezinárodní
vztahy, prorektor

doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D.

specialistka na mimosoudní řešení sporů,
vedoucí katedry

Studujte prestižní **postgraduální programy!**

- **LL.M.** – Ochrana informací
- **LL.M.** – Alternativní řešení sporů
- **LL.M.** – European Business Law
- **MBA** – Management a kybernetická bezpečnost
- **MPA** – Bezpečnostní a krizový management
- **MPA** – Veřejná správa a lidské zdroje
- **MPA** – Diplomacie

www.cevroinstitut.cz

Bude možné uložit Facebooku povinnost analyzovat podobnost protiprávního obsahu?

V tomto článku se zaměříme na problematiku odpovědnosti ISP a příkazů proti nim, konkrétně ve světle stanoviska generálního advokáta ve věci Glawischig-Piesczek se snadno zapamatovatelnou spisovou značkou C-18/18.

totožnou informaci nebude považovat informace opatřená dalšími prvky, nebo zda může hledání probíhat v zásadě i uprostřed dalších informací – textuálně vzato stanovisko nahrává druhé možnosti, což výrazně zvyšuje riziko chybovosti automatického nástroje.

Pokud bude úkolem národního soudu předvídat, zda může jím vydávaný příkaz proti ISP představovat právě riziko, že dojde k nepřiměřenému výskytu chybných výsledků, či nikoli, může si soudce stejně tak hodit myšlenkovou mincí a doufat, že mu nedopadne na hranu.

V opačném gardu (tedy ve vztahu k nedeťkovaným shodám) narážíme i na technické limity, respektive efektivitu technických opatření – v tomto případě na straně GA převážil názor, že je v zásadě triviální jednoduše porovnat řetězec textu a smazat všechny jeho výskyty v příspěvcích uživatelů na daném hostingu. To je sice možná pravda, ale zkreslená. Dle představ GA je například text obsahující překlep nebo chybu v syntaxi či interpunkci již pouze rovnocenná, nikoli totožná, informace. Už se ale nevyjadřuje například k problematice nahrazení klasické mezery mezerou pevnou. Reprodukce je zcela shodná, neobsahuje chyby ani překlepy, ale striktním vyhledáváním shody propadne bez povšimnutí. Další textové hrátky s řetězci ponechme stranou, stejně jako použití pojmu „informace“ a jeho odlišení od „vyjádření informace“. Vystavují jiné, reálnější problémy.

Co obrázky? V původním řízení byla sdílena fotografie dané osoby a hanlivý komentář. Pokud se bavíme o totožnosti, platí, že přidáním jednoho bílého pixelu se povaha obrázku změní na „rovnocennou“ informaci, namísto totožné? Ve světle argumentace GA zřejmě ano, neboť porovnávání vyjádření se změní a nebude tedy možné najít shodu v relaci 1:1. Tentýž problém vyvstává s automatickou konverzí nahrávaných obrázků do nižší kvality, nebo obecně s nahráváním totožných obrázků v různých kvalitách a velikos-

Podle generálního advokáta M. Szpunara (dále jen GA) lze společnosti Facebook uložit povinnost vyhledat a identifikovat (a znepřístupnit) všechny informace, které jsou s protiprávní informací:

- 1) totožné, a to napříč veškerým obsahem všech uživatelů;
- 2) rovnocenné, a to automaticky od shodného uživatele a dále ad hoc na základě ohlášení od třetí osoby.

Totožné informace

Jako je tomu při požadavku na automatizaci rozhodování o lidských výtvorech obvyklé, potýkáme se s problémem kontextu a souvisejícím rizikem tzv. false positives, tedy pří-

padů, kdy automatický algoritmus vyhodnotí jako závadný některý projev jen díky jeho formulační shodnosti s jiným, nehledě na to, že v daném kontextu byl právně v pořádku. Všimněme si, že ve vztahu k informacím totožným se GA pozastavil nad problémem, že i „totožná“ informace může v závislosti na kontextu vyznívat nikoli protiprávně, ale efektivně jej nevyřešil. Pouze na okraj poznamenává, že je třeba zajistit, aby třetí strany měly možnost napadnout u soudu prováděcí opatření přijatá poskytovatelem hostingu na základě soudního příkazu.

Typickým příkladem jiného kontextu může být například kritika, která bude obsahovat citaci původního protiprávního příspěvku. Ze současného stanoviska není zřejmé, zda se za

tech. Z pohledu jejich vyjádření vnímaného automatickým algoritmem zpravidla totožné nebudou.

Obecně se tak můžeme spolehnout pouze na to, že totožná informace bez diskuse bude informace šířená na Facebooku prostřednictvím funkce „Sdílet“, což naznačuje i samotný GA. Na druhou stranu již v současné době platí, že odstraněním původního příspěvku na Facebooku dojde ke znepřístupnění jeho sdílených instancí. Výjimkou budiž sdílení odkazu mimo Facebook, jehož subsekvenci sdílení zůstanou zachována, ovšem bez komentáře přidaného původním autorem.

Rovnocenné informace

Ve vztahu k rovnocenným informacím existuje zcela zásadní problém: obsah tohoto pojmu, stejně jako v případě totožných informací, není zcela určitý. Důvodem je zejména to, že předkládací soud obsah tohoto pojmu neupřesnil. Bude se jednat o informace, „které mají rovnocenný obsah“, respektive informace, které se téměř neliší od původní informace, nebo o situace, kdy zpráva zůstává v podstatě nezměněna. Všechny tyto definice jsou bohužel typické produkty z pera právníka – obsah je rovnocenný (definice kruhem), informace se téměř neliší, zpráva zůstává v podstatě nezměněna. Sám GA uzavírá, že není jasné, zda rovnocennost přesahuje případy překlepů či syntaktických a podobných chyb.

Dle GA je na soudu, aby daný příkaz správně naformuloval tak, aby byl jasný, přesný a předvídatelný. Zároveň takový soud musí vyvažovat dotčená základní práva a zohlednit zásadu proporcionality. Možnosti jsou tedy dvě:

První je, že nebude vůbec možné takový příkaz naformulovat, neboť dojdeme k závěru, že per definitio není možné vydat jasný, přesný a předvídatelný příkaz k identifikaci rovnocenné informace, když nevíme, co znamená pojem rovnocennosti.

Podle druhé poté bude možné navodit situaci, kdy uživatel, proti jehož příspěvku bude soudem nařízeno vymazání, bude zároveň určen jako sledovaný subjekt, ve vztahu k jehož obsahu bude ISP pokaždé vyhodnocovat, zda se nepokouší publikovat informaci rovnocennou s tou, která již byla jednou odstraněna. O zakázanou povinnost aktivního dohledu se dle GA přesto nejedná, neboť ISP bude

vyhodnocovat pouze rovnocennost s určitou a jednotlivě určenou informací.

Možnost uložení této povinnosti vede k velmi vysoké právní nejistotě na straně ISP. Tím spíše, že GA při svých úvahách vycházel z logiky nastavené rozhodnutím v případě L'Oreal a další (C-324/09), které hovoří o implementaci opatření, která mají zabránit dalším porušením stejného druhu (míněno stejný druh porušení) týchž práv, což je potenciálně velmi široká kategorie.

Toto sledování aktivity konkrétního uživatele dle názoru autora není možné automatizovat. Vzhledem k tomu, že navrhovaný výrok sice obsahuje v této části omezení na provozovatele platformy sociální sítě, ale již neobsahuje omezení na difamující obsah, je možné konstatovat, že takový ISP bude mít povinnost vyhodnocovat například i opakované porušení autorských práv ke stejnému dílu, které uživatel v minulosti sdílel (to na Facebooku ani jiných sociálních sítích není vyloučeno).

Nad rámec výše uvedeného je navíc třeba odstranit i takovou rovnocennou informaci, kterou nahraje úplně jiný uživatel, o které se ISP dozví od třetí osoby.

Z hlediska procesní zvládnutelnosti na straně ISP se nabízí možnost (nebo spíše nutnost) vedení databáze odstraněného obsahu, která bude obsahovat mimo jiné příznak uložené povinnosti odstraňovat rovnocenné informace. Poté bude nutné do završení implementace procesu při každém požadavku na odebrání některého obsahu porovnat nahlášený obsah s takovou databází a vyhodnotit rovnocennost nahlášené informace s každou jednotlivou informací nacházející se v takové databázi. Jinými slovy ona nedefinovaná rovnocennost bude sloužit jako jedno z vodítek, proč by měl ISP bez dalšího posuzování nahlášenou informaci odebrat.

Přesah do jiných oblastí

Byť je první navrhovaná část výroku omezena pouze na provozovatele hostingu, který provozuje platformu sociální sítě, o třetím bodu výroku to již neplatí. Je tedy možné, aby poskytovateli hostingu (obecně, tedy například včetně file sharingových serverů) byla uložena povinnost odstranit informace, které jsou rovnocenné informacím, jež byly prohlášeny za protiprávní v situaci, kdy se o protiprávnosti takový poskytovatel dozvěděl na základě oznámení dotyčné osoby, třetích osob nebo z jiného zdroje.

Jedná se o povinnost reagovat na konkrétní oznámení, nikoli tedy provádět automatický přezkum nahrávaného obsahu (ať už plošně, či jedním dříve usvědčeným uživatelem). Lze předpokládat, že tedy nenastane radikální posun, neboť již v současné době tyto platformy na individuální žádosti reagují poměrně pružně a spíše tendují k odstranění nahlášeného obsahu, než k iniciaci sporu. Na druhou stranu zcela jistě existují hraniční případy, kdy bude ISP přesvědčen o legálnosti obsahu a v tu chvíli bude muset při nahlášení brát v úvahu právě onu rovnocennost s obsahem, jehož protiprávnost byla již vyslovena soudem. Je možné, že pokud budou takové příkazy vydávány, budou se platformy muset dovybavit systémem na evidenci obsahu, k němuž budou nuceny vyhodnocovat podobnost, aby byly schopny dostát požadavkům soudů.

Závěr

Bude velmi zajímavé vyčkat, jak Soudní dvůr v této věci rozhodne a zda se přikloní na stranu generálního advokáta, případně zda formulačně upraví navrhované znění výroku. V jeho aktuální podobě je totiž samo o sobě poměrně neurčité a aplikující soudy by měly dle názoru autora velké starosti vyhovět obecně formulovaným podmínkám jasnosti, přesnosti a předvídatelnosti, stejně jako s definováním toho, co je vlastně onou referenční informací, ve vztahu ke které se bude posuzovat totožnost či rovnocennost. Je samozřejmě otázkou, nakolik je možné výrok zpřesnit a tím efektivně odstranit některé problémy a zároveň nevyvolat další. ●

Martin Loučka, advokátní koncipient
Taylor Wessing Česká republika

TaylorWessing

První zkušenosti s řízením o inovačním partnerství

Řízení o inovačním partnerství (ŘOIP) představuje nový druh zadávacího řízení, které předchází právní úpravy zadávání veřejných zakázek neznaly. Právní úprava ŘOIP v zákoně č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (ZZVZ) vychází ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (klasická směrnice).

Z čl. 49 preambule klasické směrnice vyplývá, že zavedení ŘOIP je motivováno snahou uspokojit požadavky veřejných zadavatelů za situace, kdy potřebu vývoje inovativního výrobku nebo služby nebo inovativních stavebních prací a následné koupě výsledných dodávek, služeb nebo stavebních prací nelze uspokojit pomocí řešení, která jsou na trhu již dostupná. Cílem je tak využít zadávání veřejných zakázek k podpoře výzkumu a vývoje při současném zachování tržních principů, a to bez ohledu na to, zda souvisejí s velmi rozsáhlými projekty, nebo malými inovativními projekty.

Zadavatelé by tímto způsobem měli přispívat k zachování trvale udržitelného rozvoje, a to při zohlednění aspektů hospodářských, environmentálních i sociálních. Zadavatel v rámci ŘOIP pořizuje služby spočívající ve výzkumu a vývoji výrobků, služeb nebo stavebních postupů, které dosud neexistují. Prostřednictvím zadávacích podmínek veřej-

né zakázky se zadavatel obrací na soukromý sektor se žádostí, ať vyvine inovativní výrobky, služby nebo postupy, které by uspokojily vymezené požadavky zadavatele. Na rozdíl od ostatních druhů zadávacích řízení tak ŘOIP umožňuje zadavatelům navázat nový druh spolupráce se soukromým sektorem v případech, kdy plnění požadované zadavatelem není na trhu dosud dostupné, resp. jeho dostupnost je podmíněna dalším výzkumem a vývojem.

Dle úpravy klasické směrnice představuje ŘOIP univerzální druh zadávacího řízení, které je využitelné bez dalšího (obdobně jako otevřené řízení či užší řízení). ZZVZ naproti tomu podmiňuje použití tohoto druhu řízení splněním poměrně striktních podmínek vymezených v § 70. Dané „zprůšnění“ oproti klasické směrnici je spíše relativní, neboť podmínky použití ŘOIP vychází ze samotné podstaty a účelu tohoto druhu zadávacího řízení, kterým je skutečnost, že neexistuje-li

potřeba inovace, neexistuje ani předmět inovačního partnerství. V podmínkách ZZVZ se ŘOIP svým průběhem nejvíce podobá jednacímú řízení s uveřejněním (JŘSU). Na rozdíl od všech ostatních druhů zadávacích řízení ZZVZ v případě ŘOIP podrobněji více reguluje i fázi plnění veřejné zakázky, tedy fázi inovačního partnerství, jejíž součástí je fáze výzkumu a vývoje a fáze dodávky nově vytvořeného (inovativního) řešení.

V další části textu se budeme věnovat vybraným aspektům přípravy ŘOIP, které se budeme na základě naší dosavadní zkušenosti s ŘOIP snažit blíže osvětlit a poukázat na jejich aplikovatelnost i úskalí v praxi.

V první řadě je třeba mít na paměti, že ŘOIP patří k časově i organizačně nejsložitějším, a tedy i nejnáročnějším druhům zadávacích řízení. Jeho přípravě musí zadavatel věnovat náležitou pozornost, zejména bude nutné s touto přípravou začít včas. Časový aspekt

RANDA HAVEL ■ LEGAL

TACTICS PRECISION VICTORY.

act legal offices

Amsterdam ▪ Bratislava ▪ Brussels ▪ Budapest ▪ Frankfurt
Madrid ▪ Paris ▪ Prague ▪ Vienna ▪ Warsaw

www.randalegal.com ▪ www.actlegal.com

bude třeba zohlednit také v oblasti rozpočtového plánování, když v častých případech nebude výjimkou, pokud příprava a vedení ŘOIP přesáhne délku jednoho rozpočtového období.

Zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení se skládá z řady vysoce odborných činností, při kterých nelze improvizovat. Bez ohledu na předmět poptávaného plnění tyto činnosti a kroky vyžadují zejména na straně zadavatele velkou časovou dotaci, finanční zdroje a odborné znalosti osob, které se na zadávání veřejných zakázek v ŘOIP podílejí.

Je důležité si uvědomit, že kromě mnoha přínosů představuje zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení také rizika a náklady spojené například s tím, že se nepodaří požadovaný výrobek nebo službu poskytnout, nebo že dojde k nesouladu mezi očekávanými výsledky a dodaným řešením apod. Zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení nepochybně vyžaduje i určitý posun v myšlení nejen u samotných zadavatelů a dalších osob zapojených do tohoto procesu, ale také na straně kontrolních a dohledových orgánů či auditorů.

Před samotným zahájením přípravy ŘOIP je třeba ze strany zadavatele posoudit, zda zadavatelem poptávaný předmět plnění je možné pořídit prostřednictvím ŘOIP, tj. že na trhu neexistují dostupné dodávky, služby nebo stavební práce, prostřednictvím kterých je možné uspokojit potřeby zadavatele. Samotnému posouzení splnění podmínek pro zadání veřejné zakázky v ŘOIP by měla předcházet rozsáhlá a detailní analýza potřeb zadavatele za účelem identifikace, jakými možnými způsoby lze dosáhnout jejich uspokojení. Zadavatel by tak například namísto prosté náhrady zastaralého zařízení novým zařízením měl nejprve provést funkční analýzu svých potřeb a určit případné problémy nebo oblasti pro zlepšení. Tato analýza by měla odhalit, zda dosud používaná zařízení a služby jsou (stále) těmi nejvhodnějšími a zda zde není prostor pro inovace a tím pádem i použití ŘOIP.

Jakmile jsou zadavateli jeho potřeby zřejmé, měl by prozkoumat trh, zda aktuálně nabízí potřebná řešení. Vhodná inovativní řešení mohou již existovat nebo by mohla vzniknout přizpůsobením či kombinací stávajících řešení. Trh může být také schopen včas vyvinout inovativní řešení za předpokladu, že má možnost tak učinit. Rozhodnutí zadavatele o tom, které inovativní dodávky nebo služby nebo

inovativní stavební práce je vhodné pořizovat prostřednictvím ŘOIP a které nikoliv, lze učinit mj. na základě předběžných tržních konzultací postupem dle § 33 ZZVZ a/nebo expertního posouzení od odborníka v dané oblasti.

S ohledem na naše dosavadní zkušenosti s přípravou zadávacích řízení zadávaných v ŘOIP uskutečnění předběžných tržních konzultací velmi doporučujeme. Přestože časová náročnost přípravy ŘOIP realizací předběžných tržních konzultací vzroste, a to mnohdy výrazným způsobem, její přínosy dle našich poznatků převáží nad případnou časovou úsporou. V rámci předběžných tržních konzultací byla v konkrétním případě konzultována specifikace požadovaného plnění, která vedla k jeho přesnějšímu vymezení v zadávacích podmínkách dané veřejné zakázky a byla ověřována časová náročnost výzkumných a vývojových prací včetně časové náročnosti fáze dodávky vyvinutého plnění. Předmětem předběžných tržních konzultací byla rovněž výše stanovené předpokládané hodnoty veřejné zakázky, resp. její skladba, a to zvláště k samotnému výzkumu a vývoji, jakož i hodnotě inovativního řešení. Zadavatel nesmí při stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky zadávané v ŘOIP zapomínat na to, že předpokládaná hodnota plnění spočívajícího ve výzkumu a/nebo vývoji v rámci inovačního partnerství nesmí být nepřiměřená (významně méně nákladná) investici do jejich následné výroby, tedy do výroby konkrétního produktu na základě realizovaného vývoje. Pokud tedy vývoj poptávaného plnění předpokládá relativně malou investici v poměru k předpokládané hodnotě dodávek, služeb či stavebních prací, které mají být výsledkem tohoto vývoje, bude nutné veřejnou zakázku zadat v jiném druhu zadávacího řízení (např. v JŘSU). Nelze přitom obecně stanovit, jaký poměr nákladů na vývoj a následnou investici je přiměřený; poměr nákladů je tak vždy nezbytné posuzovat ad hoc a takové posouzení doporučujeme řádně (minimálně pro interní účely zadavatele) odůvodnit.

V neposlední řadě chtěl zadavatel v rámci předběžné tržní konzultace znát názor účastníků na podmínky a požadavky následného zadávacího řízení. Dostáváme se tak k zásadnímu bodu zadávacích podmínek veřejné zakázky zadávané v ŘOIP, kterým je stanovení jednotlivých fází (etap) spolupráce s vybraným jedním či více dodavateli – partnery; tyto fáze musí dle § 71 ZZVZ odpovídat jednotlivým fázím výzkumu a vývoje

a následného poskytnutí jeho výsledku. Fáze se přitom ukončují dosažením konkrétních (postupných) cílů, rovněž předem vymezených zadavatelem v zadávací dokumentaci. V zadávací dokumentaci tak zadavatel vedle postupných cílů a způsobu jejich vyhodnocení stanoví taktéž pravidla (podmínky) pro poskytování odměn, které mají být vyplaceny partnerům za dosažení uvedených cílů. Způsob vymezení postupných cílů a pravidel (podmínek) pro poskytování odměn patří mezi zadávací podmínky, které mohou mít podstatný vliv na zvažování účasti v zadávacím řízení ze strany dodavatelů; tuto skutečnost by měl zadavatel vzít v potaz.

Lze uzavřít, že veškeré zadavatelem podniknuté kroky v rámci předběžných tržních konzultací byly vedeny cílem ujistit se, nakolik je požadované plnění na trhu dostupné (bude dostupné) či se teprve vyvíjí, zda a za jakých podmínek by dodavatelé měli na jeho vývoji zájem. Za účelem podpory skutečnosti, že zadavatelem požadované plnění splňuje podmínku inovativnosti a je tak možné přistoupit k samotné přípravě zadávacích podmínek veřejné zakázky zadávané v ŘOIP, si zadavatel po ukončení předběžných tržních konzultací nechal zpracovat posudek od externího odborníka v daném oboru. Na základě takto získaných informací a poznatků zadavatel následně přistoupil k samotné přípravě zadávacích podmínek veřejné zakázky.

V příštím díle se budeme podrobněji zabývat samotným vymezením zadávacích podmínek veřejné zakázky, a to i ve vztahu k okruhu potencionálních dodavatelů; rovněž bude poukázáno na těžkosti, se kterými jsme se při stanovení zadávacích podmínek konkrétních veřejných zakázek setkali. ●

Mgr. Michaela Machálková, advokátka
MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Jak nejlépe zajistit nucený výkon zástavního práva

Zajištění splnění pohledávky věřitele prostřednictvím zřízení zástavního práva, obvykle k nemovitému majetku ve vlastnictví dlužníka, je zcela běžnou součástí smluvních vztahů mezi věřitelem a dlužníkem, a to nejen ze strany profesionálně úvěrujících institucí, ale i v rámci běžných závazků.

Není-li dlužník schopen takto zajištěný dluh splnit a věřitel se rozhodne svoji pohledávku nuceně vymoci, důvodně očekává, že mu zřízené zástavní právo poskytuje vysokou pravděpodobnost uspokojení. Cest, prostřednictvím kterých tak může dosáhnout, se nabízí několik. Jaké možnosti má věřitel, jehož pohledávka je zajištěná zástavním právem, tak aby dosáhl rychlý a efektivní způsob zpeněžení, a kterou je kdy vhodné použít?

Přehled možností postupu

Vycházíme-li ze situace, že věřitel nemůže na dlužníkovi dosáhnout dobrovolného splnění a musí tak dosáhnout uspokojení pohledávky jen na základě svého vlastního jednání, v zásadě se mu nabízejí tři způsoby, jak dále postupovat:

- Zjistí-li věřitel, že dlužník splňuje podmínky úpadku dle insolvenčního zákona,¹ může podat na dlužníka insolvenční návrh a ve spolupráci s insolvenčním správcem dosáhnout prodej zajištěného majetku dlužníka v insolvenci;² nebo

• věřitel může využít postupu v řízení o soudním prodeji zástavy dle zákona o zvláštních řízeních soudních³ s následnou možností exekuce tohoto rozhodnutí zpeněžením této zástavy; nebo

- podáním žaloby o zaplacení zahájit standardní sporné řízení dle občanského soudního řádu⁴ na přiznání dlužného plnění s následnou možností toto rozhodnutí vykonat v klasickém exekučním řízení nebo prostřednictvím veřejné dražby nedobrovolně.

Před výběrem některého z nabízených postupů je vhodné, aby věřitel provedl lustraci zajištěné nemovitosti dle úplného výpisu z katastru nemovitostí a lustraci dlužníka dle centrální evidence exekucí, přičemž náklady

na tyto lustrace jen výjimečně překročí řád několika set korun. Výsledky těchto lustrací jsou pak důležitým podkladem pro rozhodnutí o dalších krocích.

Insolvenční návrh

Insolvenční návrh podaný na dlužníka je pro věřitele vhodným nástrojem zejména za situace, kdy je věřitel ve svém postupu realizace zástavního práva „blokován“ v důsledku exekučních řízení zahájených jinými věřiteli dlužníka. Zjistí-li se totiž z provedené lustrace, že je nemovitost postižena exekučními příkazy k jejímu prodeji, musí i zajištěný věřitel respektovat jejich pořadí, a po dobu jejich trvání nedosáhne ani na nedobrovolnou dražbu, ani na prodej nemovitostí prostřednictvím svého exekučního řízení.

Závěr, že dlužník má i další věřitele (resp. alespoň jednoho dalšího), kteří proti němu aktivně vedou exekuci, však zároveň signali-

zuje i to, že dlužník se patrně nachází v úpadku.

Dosáhne-li pak zajištěný věřitel prohlášení úpadku dlužníka prostřednictvím insolvenčního návrhu podaného na dlužníka, bere tím „otěže“ zpeněžování nemovitosti opět do vlastních rukou. V rámci insolvenčního řízení totiž přestávají exekuční příkazy k prodeji nemovitostí hrát zásadní roli a pokyn insolvenčnímu správci, jak naložit se zajištěným majetkem, udělují dle svého pořadí zápisů na listě vlastnictví výhradně zajištění věřitelé. Věřitel tak může svou vlastní aktivitou ve spolupráci s insolvenčním správcem dosáhnout rychlého zpeněžení nemovitosti.

S tímto postupem se na straně věřitele pojí výdaj v podobě zálohy na náklady insolvenčního řízení, která u fyzické osoby činí 10 000 Kč⁵ a u právnické osoby – podnikatele činí 50 000 Kč, tyto zálohy jsou však pohledávkou za majetkovou podstatou a uspokojují se přednostně. S podáním insolvenčního návrhu se rovněž pojí soudní poplatek ve výši 2 000 Kč. Nutno je pamatovat rovněž na náklady spojené s odměnou insolvenčního správce a zpeněžením majetku, které v souhrnu dosahují 14 %⁶ z výtěžku.

Insolvenční návrh je tak vhodné využít zejména za situace, kdy věřitel zjistí, že z důvodu vymáhání dřívějších pohledávek jiných věřitelů za dlužníkem by jinak neměl vliv na způsob a rychlost zpeněžení svého zajištěného majetku.

Soudní prodej zástavy

Zjistí-li věřitel naopak, že dlužníka netíží probíhající exekuce, může být rychlým a hospodárným způsobem jak dosáhnout zpeněžení, zahájení řízení o soudním prodeji zástavy.

Tento způsob přichází ke zvážení zejména za situace, kdy si je věřitel jistý dostatečnou hodnotou a prodejností zástavy a ví, že nebude potřebovat uspokojení i z jiných částí dlužníkovu majetku. Tím se otevírá možnost značného šetření vynakládaných prostředků ze strany věřitele.

Soudní poplatek hrazený za podání návrhu na nařízení soudního prodeje zástavy se totiž neodvívá od výše pohledávky, kterou zástava zajišťuje, ale od počtu listů vlastnictví,⁷ na kterých jsou zapsány zástavy navržené k soudnímu prodeji. Kupříkladu tak u pohledávky ve výši 1 milionu Kč zajištěné nemovitostí zapsané na jednom listu

vlastnictví je soudní poplatek za nařízení soudního prodeje zástavy přibližně desetkrát nižší, než pokud by věřitel podal žalobu na zaplacení.⁸

Nevýhodou tohoto postupu je, že po vydání rozhodnutí o soudním prodeji zástavy lze toliko zahájit exekuční prodej těchto nemovitostí, nelze se pochopitelně domáhat uspokojení z jiného majetku dlužníka. Zároveň dle nedávné judikatury⁹ platí, že tento titul není možné použít ani jako podklad pro zahájení nedobrovolné veřejné dražby, věřitel tak ve srovnání s klasickým exekučním titulem na zaplacení pohledávky tuto možnost výběru ztrácí.

Je-li si však věřitel dostatečně jistý, že i po odpočtu nákladů soudního exekutora¹⁰ mu z hodnoty nemovitosti dlužníka zbyde dost na to, aby svou pohledávku uspokojil, nemusí tato skutečnost pro něj představovat vážnější překážku.

Žaloba na plnění

Naopak v situaci, kdy věřitel ví, že podmínky prohlášení úpadku dlužníka nemá postaveny na jisto, a zároveň si není jistý prodejností a hodnotou zajištěné nemovitosti, nic nebrání věřiteli, aby zvolil jistou cestu podání standardní žaloby o zaplacení a po obdržení exekučního titulu následně zvážil, zda chce exekvovat celý majetek dlužníka anebo využije na základě vydaného titulu institut veřejné nedobrovolné dražby nemovitostí.

Veřejná nedobrovolná dražba probíhá na základě zákona o veřejných dražbách¹¹ a její podstatou je uzavření smlouvy mezi věřitelem a dražebníkem provádějícím veřejnou dražbu, přičemž dražebníka si věřitel smlouvá ze subjektů podnikajících jako dražební společnosti.

Výhodou tohoto postupu oproti exekučnímu prodeji nemovitostí může být zejména otázka nákladů na provedení dražby, kdy odměna dražebníka je limitována výši 10 % z vydražené částky, věřiteli tak zůstává pro uspokojení větší část pohledávky, než je tomu v případě exekučního prodeje nemovitostí.

Na zvážení věřitele je pak zejména skutečnost, zda tento rozdíl v nákladech zpeněžení dostatečně kompenzuje skutečnost, že vstupní náklady na zahájení řízení o zaplacení pohledávky jsou řádově vyšší, než je tomu v případě zahájení řízení o soudním prodeji zástavy.

Shrnutí

V případě přemýšlení nad způsoby realizace zástavního práva by tak věřitel měl vzít do úvahy zejména:

- jestli může prodej zástavy sám realizovat či nikoliv;
- jestli dokáže odhadnout hodnotu a prodejnost zajištěné zástavy; a
- jestli se mu vyplatí investovat vyšší vstupní náklady pro možnost uspokojení i z jiného majetku dlužníka. ●

Mgr. Oliver Uraz

ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.

ARROWS
advisory group

Poznámky:

- ¹ Zák. č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů (ust. § 3).
- ² Tento postup přichází v úvahu jen tehdy, je-li vlastníkem zástavy skutečně dlužník. Pokud by pohledávku věřitele za dlužníkem zajišťovala třetí osoba, nemohl by se její majetek v rámci řešení úpadku dlužníka zpeněžovat.
- ³ Ust. § 353a – 358 zák. č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁴ Zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (ust. § 79 a násl.)
- ⁵ Též u právnické osoby – nepodnikatele.
- ⁶ 9 % odměna správce a 5 % náklady na správu a zpeněžení nemovitosti.
- ⁷ Dle zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, se sice jedná o počet nemovitostí, zákon ale zároveň považuje pro tyto účely jeden list vlastnictví za jednu nemovitost (viz ust. § 6a odst. 6).
- ⁸ 5 000 Kč oproti 50 000 Kč.
- ⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. 21 Cdo 1871/2017.
- ¹⁰ 15 % z vymožené pohledávky a náhrada hotových výdajů.
- ¹¹ Zák. č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů.

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Excellence.
That is what we deliver.

Komplexní právní služby

- Právo obchodních společností
- Přeměny obchodních společností
- Akvizice a transakční poradenství
- Daňové právo
- Správa a řízení společností
- Zakázkové právo
- Veřejné zakázky
- Právo investičních společností a investičních fondů
- Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení
- Trestní právo

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2

T: +420 244 912 463, E: ak@dbkp.cz

www.dbkp.cz

Kybernetická bezpečnost jako právní problém

V poslední době jsem zaznamenal poměrně zajímavou diskusi o problematice autonomních systémů, zejména pokud jde o odpovědnost za škody těmito systémy případně způsobené. Na dané téma lze ale uvažovat pouze o něčem, co zřejmě nastane v budoucnu, protože v současné době autonomní systémy příliš škod způsobit nestihly. V kontrastu s takovými úvahami mi připadá pozoruhodné, že již existující právní úpravě v oblasti, kterou lze s jistou nadsázkou označit za technicky příbuznou, tedy úpravě kybernetické bezpečnosti, není věnována skoro žádná pozornost.

Kybernetickou bezpečností míním „...zajištění bezpečnosti informací v informačních systémech a dostupnosti a spolehlivosti služeb a sítí elektronických komunikací v kybernetickém prostoru“ ve smyslu § 4 odst. 1 je zákon č. 181/2014 Sb. o kybernetické bezpečnosti ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZKB). Přitom jde o úpravu s velkým, ne-li obrovským potenciálem právních problémů všeho druhu. Záměrem tohoto článku není detailní analýza zmíněné legislativy a všech důsledků, které přináší, ale upozornění na fakt její existence a rámcový popis toho, z ní může vyplynout.

Vynecháme-li to, co ZKB označuje v předmětu své úpravy jako „příslušné předpisy EU“ (míněna je především Směrnice Evropského

parlamentu a Rady (EU) 2016/1148 ze dne 6. 7. 2016 o opatřeních zajištění vysoké společné úrovně bezpečnosti sítí a informačních systémů v Unii) je základem bezpečnostní legislativy právě zmíněný ZKB. Obsah ZKB bude opakovaně zmíněn. Pro tuto chvíli je důležitý jeho § 28, který v odst. 1 zmocňuje Úřad (míněno Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost) k vydání vyhlášek stanovujících významné informační systémy (dále VIS) a jejich určující kritéria, typy, kategorie a hodnocení významnosti kybernetických bezpečnostních incidentů, dopadová a odvětvová kritéria pro určení provozovatele základní služby a vymezení významnosti dopadu narušení základní služby na zabezpečení společenských nebo ekonomických činností, a další. Reálným výsledkem této asi na první pohled ne zcela

srozumitelné kompetence je právo Úřadu (a zčásti i Ministerstva vnitra) určit, kdo bude povinen plnit povinnosti, které ZKB ukládá a v jakém rozsahu. Z mého pohledu je nejdůležitější oprávnění Úřadu, zakotvené v § 22a odst.1 ZKB, konkrétně oprávnění určit „... provozovatele základní služby a informační systém základní služby, pokud naplní odvětvová a dopadová kritéria, která zohledňují významnost.“ Kritéria jsou uvedena jednak ve vyhlášce č. 317/2014 Sb. o významných informačních systémech a jejich určujících kritériích, kterou vydal Úřad a Ministerstvo vnitra s odkazem na § 28 odst. ZKB. Dále pak ve vyhlášce č. 437/2017 Sb. o kritériích pro určení provozovatele základní služby. Čemuž rozumím tak, že dospěje-li správní orgán k závěru, že určitý subjekt naplnil určitá kritéria, pro tuto chvíli není podstatné jaká, ale to,

že tato kritéria stanoví stejný orgán, zařadí ho do kategorie povinné osoby. Na to navazuje vyhláška č. 82/2018 Sb., která takto určené povinné osobě ukládá rozsáhlé povinnosti.

Kromě této základní právní platformy, je třeba brát v úvahu i zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení ve znění pozdějších předpisů (krizový zákon) a také nařízení vlády č. 432/2010 Sb. o kritériích pro určení prvků kritické infrastruktury, ale pro tento článek se jimi nebudu zabývat.

Nejen zmíněná vyhláška, ale již ZKB v § 3 definuje orgány a osoby, kterým se ukládají povinnosti v oblasti kybernetické bezpečnosti. Zde je třeba zmínit, že norma výslovně hovoří o orgánech a osobách, tedy rozhodně zákon nemíří pouze na orgány veřejné moci, které asi nesporně jsou správci významných informačních systémů. Adresátem jsou totiž i správci komunikačních systémů, což dále uvedené ustanovení rozvíjí tak, že jde o poskytovatele služeb elektronických komunikací nebo subjekt zajišťující síť elektronických komunikací, správce a provozovatel informačního systému kritické informační struktury, správce a provozovatel významného informačního systému, správce a provozovatel informačního systému základní služby, provozovatel základní služby a poskytovatel digitální služby. Přesná definice těchto orgánů či osob není podstatná pro tento článek. Podstatné je, že takovýmto správcem či provozovatelem se z rozhodnutí úřadu či Úřadu a Ministerstvo vnitra může stát v podstatě kdokoli, pokud uvedené instituce dospějí k závěru, že jím provozovaný informační systém splňuje stanovená kritéria. Velmi zjednodušeně, snad až lidově řečeno, jde o systém, který má z hlediska kybernetické bezpečnosti, míněno státu, podstatnější význam. Velmi ilustrativně to dokládá § 2 lit i) ZKB, který definuje základní službu jako službu, jejíž poskytování je závislé na sítích elektronických komunikací nebo na informačních systémech a jejíž narušení by mohlo mít významný dopad na zabezpečení společenských nebo ekonomických činností v některé z těchto odvětví: energetika, doprava, bankovníctví, infrastruktura finančních trhů, zdravotnictví, vodní hospodářství, digitální infrastruktura, chemický průmysl.

Pro tuto chvíli není podstatné, jaké všechny povinnosti výše zmíněným subjektům ze ZKB a dalších uváděných předpisů vyplývají, podstatné je, že jich je velmi mnoho a týkají se jednak prevence, jednak případné reakce na reálné kybernetické ohrožení.

To, že jsem nezaznamenal žádnou diskusi o rozsahu těchto povinností, rozsahu subjektů, kterých se povinnosti týkají anebo přiměřenosti požadavků, které jsou vůči těmto subjektům uplatňovány, je věc jedna, a možná jsem prostě nebyl jen dostatečně pozorný. Jsem si ale zcela jist, že žádná, či podstatnější diskuse nebyla vedena o odpovědnosti, které z ukládaných povinností vyplývají pro povinné subjekty. Co ale je ve hře, pokud jde o míru odpovědnosti, o tom si lze představu učinit právě z prováděcích vyhlášek.

Vyhláška č. 317/2014 Sb., jak patrně z jejího názvu, se zabývá ochranou VIS a také kritérii, podle kterých je určeno, které systémy to jsou. Stanoví dva druhy určujících kritérií, dopadové a oblastní. Dopadové kritérium je dáno jednak skutečností úplné nebo částečné nefunkčnosti informačního systému způsobené narušením bezpečnosti informací, jež by mohla mít negativní vliv na:

- „1. fungování orgánu veřejné moci,
2. poskytování služeb nebo informací orgánem veřejné moci veřejnosti,
3. hospodaření orgánu veřejné moci nebo hospodaření orgánu veřejné moci, který je správcem významného informačního systému, anebo hospodaření orgánu nebo osoby, která je správcem informačního nebo komunikačního systému kritické informační infrastruktury, nebo
4. provoz jiného významného informačního systému využívajícího služeb hodnoceného informačního systému, který je nefunkční,

příčemž omezení činnosti takového systému by mohlo mít za následek omezení výkonu působnosti orgánu veřejné moci po dobu delší než 3 pracovní dny, nebo výrazné ohrožení výkonu působnosti orgánu veřejné moci, které lze odvrátit za vynaložení nepřiměřených nákladů na provoz nebo obnovu informačního systému...“

Anebo by tato úplná částečná nefunkčnost informací by mohla způsobit:

- „1. ohrožení nebo narušení prvku kritické infrastruktury,
2. oběti na životech s mezní hodnotou více než 10 mrtvých nebo 100 zraněných osob vyžadujících lékařské ošetření, s případnou hospitalizací s dobou delší než 24 hodin,

3. finanční nebo materiální ztráty s mezní hodnotou více než 5 % stanoveného rozpočtu orgánu veřejné moci,

4. zásah do osobního života nebo do práv fyzických nebo právnických osob postihující nejméně 50 000 osob, nebo

5. výrazné ohrožení nebo narušení veřejného zájmu.“

Dopadové kritérium definuje 153 správců VIS, přičemž tyto správce lze dělit dílem na státní orgány, zejména ministerstva a dílem na orgány vykonávající veřejnou správu. Typicky kraje. Výslovně vyloučeno jako správce je hl. město a obce. Naopak, vyloučeno není, aby se správcem VIS stal i jiný subjekt. Podle § 2 vyhlášky „Významný informační systém naplňující určující kritéria uvedená v § 3 je uveden v příloze č. 1 k této vyhlášce.“ Což je oněch 153 konkrétně uvedených subjektů. Ovšem hned další ustanovení, § 3 uvádí v odst. 3: Naplnění určujících kritérií významného informačního systému, který není uveden v příloze č. 1 k této vyhlášce, posuzuje správce informačního systému. Jinak řečeno, správce jakéhokoliv informačního systému by měl posuzovat, zda jeho systém nesplňuje kritéria VIS.

Podobně příloha vyhlášky č. 437/2017 Sb. stanoví kritéria pro určení provozovatele základní služby, jejíž poskytování je závislé na sítích elektronických komunikací a jejíž narušení by mohlo mít významný dopad na zabezpečení společenských nebo ekonomických činností v některém v příloze uváděných odvětvích. A v příloze následuje přehled těchto odvětví a popis hrozících dopadů. Jen namátkou, pro oblast energetiky jsou dopadová kritéria, tedy hrozba, která je spojována s narušením elektronických komunikací nebo informačních systémů, v případě výroby elektřiny prodeje elektřiny, provozu přenosové soustavy nebo provozu distribuční soustavy rozdělena do pěti kategorií označených I. až V. Konkrétně jde o dopady v podobě závažného omezení, narušení či nedostupnost druhů služby postihující více než 50 000 osob, závažného omezení či narušení jiné základní služby, hospodářské ztráty vyšší než 0,25 % HDP, oběti na životech s mezní hodnotou více než 100 mrtvých nebo 1000 zraněných anebo narušení veřejné bezpečnosti na významné části správního obvodu obce s rozšířenou působností, které by mohlo vyžadovat provedení záchranných a likvidačních prací složkami integrovaného záchranného systému. Podobné, skoro až katastrofické důsledky

jsou stanoveny jako kritéria v případě obdobných zásahů do provozu rafinérie či ropovodu, zemního plynu, výroby tepelné energie, provozu letecké dopravy, železniční dopravy, vodní dopravy, silniční dopravy poskytované zdravotních služeb, výroby a distribuce pitné vody a dalších.

Z uvedených kritérií již lze sestavit cosi jako odpovědnostní rovnici. V ní je zřejmé, že na jedné straně výše zmíněné právní předpisy ve spojení s akty Úřadu přímo ukládají anebo z nich vyplývají povinnosti celé řadě subjektů, jak v oblasti veřejné správy tak v soukromém sektoru. To je jedna strana rovnice, která je, až na zmíněnou nejasnost kdo může být správcem VIS, patrná. Ta druhá již tak zřejmě není. Je jí případný postih za porušení povinností uložených ZKB a vyhláškou č. 82/2018 Sb. Porušení mohou být různého rázu, od zcela bagatelních až po velmi zásadní, včetně naprostého ignorování uložených povinností. A pak je zde proměnná, kterou je případný kybernetický incident a jeho následky.

Z celé konstrukce ZKB a prováděcích předpisů je zřejmé, že jejich cílem je, mimo jiné, zabránit kybernetickému útoku resp. eliminovat jeho následky. Mimo vši pochybnost to vyplývá z § 1 odst. 1 ZKB, podle něhož, zákon upravuje práva a povinnosti osob a působnost a pravomoci orgánů veřejné moci v oblasti kybernetické bezpečnosti. Z čehož lze logicky dovozovat, že nesplnění povinností plynoucích z uvedených právních předpisů zvyšuje nebezpečí úspěšného kybernetického útoku. Nebo jinak řečeno, ohrožuje kybernetickou bezpečnost.

Od určitého rozsahu neplnění těchto, řekněme prevenčních povinností, a to mimo jiné včetně povinnosti informovat o kybernetických incidentech, lze hovořit o stavu vytvářejícím ohrožení. A přihládneme-li k tomu, jaké dopady jsou uvažovány v prováděcích předpisech k ZKB, je zřejmé, že hrozba popsaných dopadů je obecným nebezpečím. Logicky je tedy nutno uvažovat o možném naplnění skutkové podstaty tohoto trestného činu. S ohledem na popsané poruchy primárně trestného činu obecného ohrožení dle § 272 anebo 273 tr. zákoníku. Trestného činu dle § 272 odst. 1 tr. zákoníku se dopustí,

„Kdo úmyslně způsobí obecné nebezpečí tím, že vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že zapříčiní požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně

nebezpečných látek nebo sil, nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, nebo kdo takové obecné nebezpečí zvýší anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění...“

Pachatelem tedy může být nejen ten, kdo způsobí obecné nebezpečí, ale i ten, kdo takové obecné nebezpečí zvýší anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění. Obdobně pak se lze dle § 273 tr. zákoníku stejného deliktu dopustit i z pouhé nedbalosti. Nedbalost v té nejmírnější formě je v § 16 odst. 2 tr. zákoníku definována jako jednání pachatele, který nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

Kdo závažnějším způsobem (exaktnější určení míry porušení možná není) buď nesplní některou z řady povinností, uložených ZKB ve spojení s uvedenými vyhláškami, anebo způsobí, že tyto povinnosti nesplnila právnická osoba, může velmi snadno naplnit skutkovou podstatu uvedeného trestného činu. Nemálo povinných právnických osob jsou nestátní právnické osoby, z čehož vyplývá i možnost trestního stíhání této právnické osoby, které může být protiprávní jednání toho, kdo jednal jejím zájmu nebo v rámci její činnosti.

A samozřejmě, stejná právní kvalifikace by přicházela v úvahu, pokud by v důsledku kybernetického incidentu a v příčinné souvislosti s porušením prevenčních povinností dle ZKB a prováděcích předpisů ke škodlivému následku skutečně došlo.

Nejde samozřejmě jen o odpovědnost trestní, která je ostatně subsidiární, ale také odpovědnost za případnou způsobenou škodu, pochopitelně v tomto případě, patrně nikoliv v důsledku ohrožovacího deliktu, ale až poté, kdy se některá z kybernetických hrozeb naplnila. Pro takový případ si zřejmě mnozí okamžitě představí blackout, způsobený partou šikovných východních hackerů, což ale považuji (snad zatím důvodně) spíše za sci-fi. Nicméně mezi významné informační systémy, dle vyhlášky č. 317/2014 Sb., tento předpis zařazuje například webové portály krajů, rejstřík podnikatelů v silniční dopravě, evidenci znalců a tlumočnicků a mnoho jiných obdobných portálů či webových stran, u nichž si mnohem snadněji než zmíněný blackout lze představit DoS resp. DDoS útok, který takový portál na delší dobu zablokuje. A nadto pak uplatnění nároku na škodu způsobenou tím, že významné informace z toho-

to portálu nemohl poškozený v době, kdy je akutně potřeboval získat. Míra pravděpodobnosti či udržitelnosti takové konstrukce je něco jiného a samozřejmě je přímo úměrná, mimo jiné, i délce zablokování přístupu na uvedený portál. Nejde mi však o konstruování možných případů odpovědnosti za škodu, ale o ilustraci toho, jak relativně banální kybernetické útoky mohou mít důsledky. Čímž můj článek splnil záměr, se kterým byl psán. Tudíž upozornit na celou tuto, podle mého názoru poněkud opomíjenou problematiku, nadto problematiku, která není příliš přehledná a predikovatelná, pokud jde o reálné povinnosti.

Pokud jsem již jako kontrapunkt zvolil diskusi o možných protiprávních důsledcích působení autonomních systémů, pak u něj mohu i skončit. Případů, kdy se autonomní systémy chovaly jiným než předpokládaným způsobem a způsobily tím škodu, příliš mnoho zaznamenáno nebylo. Kybernetických útoků na různé cíle a různé intenzity, včetně takových, které jsou označovány jako kyberterrorismus. Již bylo spácháno naprosto neodhadnutelné množství a v řadě případů také s vážnými následky. Z čehož dovozují, že pravděpodobnost naplnění rizika plynoucího z provozování sítí elektronických komunikací a VIS je významně větší a proto mne udivilo, že se o právních instrumentech, které mají zaručit kybernetickou bezpečnost tak málo hovoří a pravděpodobně i málo ví. ●

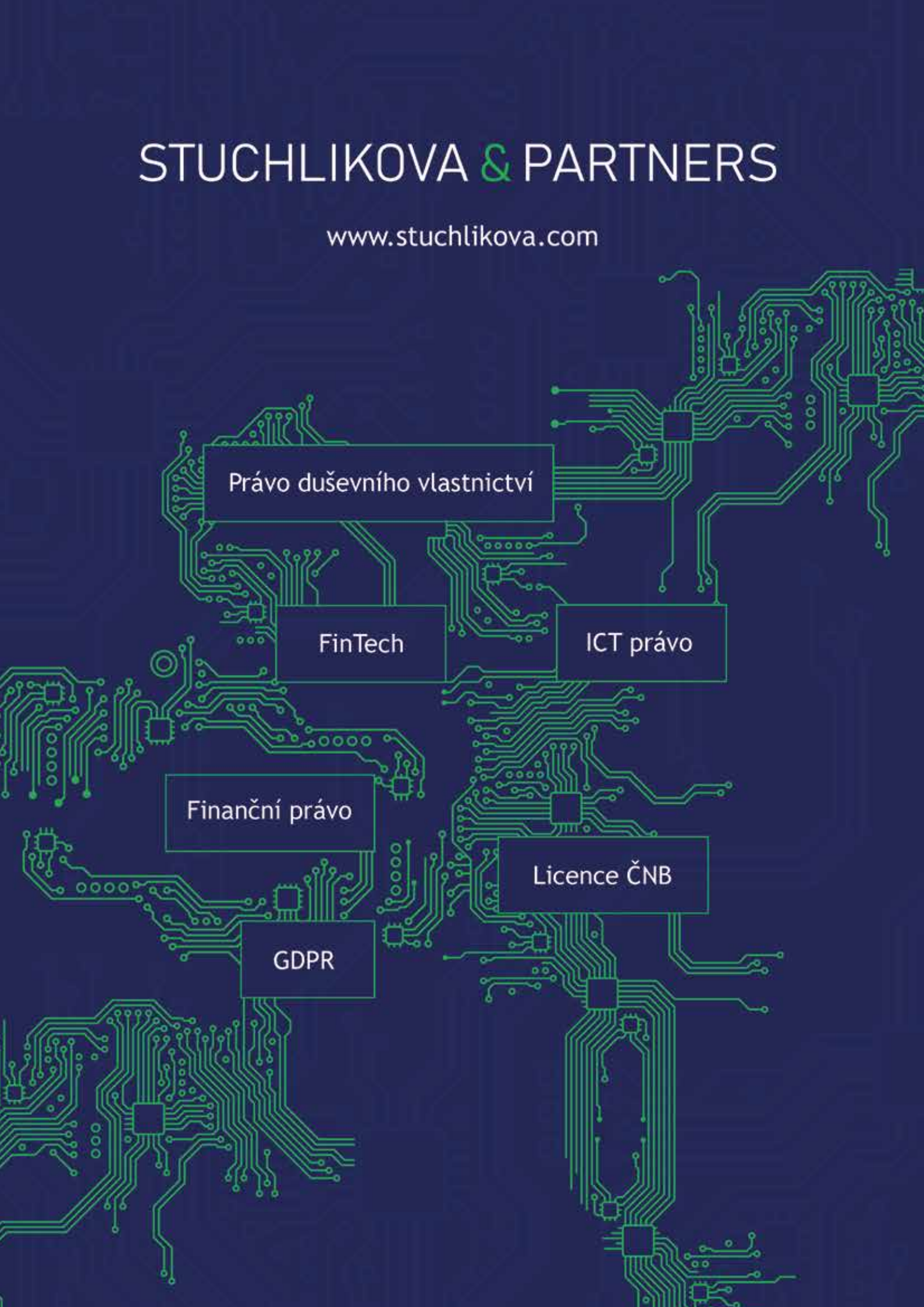
JUDr. Tomáš Sokol, advokát

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

**Brož
& Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

STUCHLIKOVA & PARTNERS

www.stuchlikova.com

Právo duševního vlastnictví

FinTech

ICT právo

Finanční právo

Licence ČNB

GDPR

Svěřenské fondy ve světle insolvenční regulace – neúčinnost vyčlenění majetku

Vzhledem k rostoucí popularitě svěřenských fondů vzniká stále větší poptávka po kvalitním nastavení parametrů svěřenských fondů, tak aby mohly řádně sloužit k účelu, jež zakladatel původně zamýšlel. Cílem tohoto článku je poukázat na omezení v podobě neúčinnosti právních jednání dle zák. č. 182/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InsZ“ nebo „insolvenční zákon“) a jejich možný vliv na zřízení svěřenského fondu, když tato pravidla bývají často zakladateli opomíjena.

Vznikem svěřenského fondu vzniká oddělené a nezávislé vlastnictví vyčleněného majetku, když majetek ve svěřenském fondu není ani vlastnictvím svěřenského správce, ani zakladatele, ani osoby, které má být ze svěřenského fondu plněno (tj. obmyšleného).¹ Vyčleněný majetek je přivlastněn účelu uvedenému ve statutu, který je nezbytným právním jednáním pro zřízení a vznik svěřenského fondu.

Při zřizování svěřenského fondu je nutné respektovat důvody stojící za vznikem svěřenského fondu, jimiž jsou zejména vytvoření nástroje pro budoucí dispozice s vymezeným majetkem a s tím související ochrana majetku vyčleněného ve prospěch obmyšlených, resp. ochrana práv obmyšlených.

Svěřenský fond může sloužit taktéž jako ochrana před věřiteli do budoucna. V tomto ohledu je však nutné zmínit, že svěřenský fond nesmí sloužit k nedovolenému znevýhodňování (popř. zvýhodňování) věřitelů a veškerá právní jednání se svěřenským fondem související musí respektovat nejen ust. § 1400 a násl. zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“ nebo „občanský zákoník“), ale jako každé jiné právní jednání

i všechna ostatní ustanovení občanského zákoníku (zejména ustanovení o platnosti právních jednání a ustanovení o relativní neúčinnosti právních jednání).

Neúčinnost dle insolvenčního zákona

Při uskutečňování právních jednání při zřizování fondu a vyčlenění majetku je mimo obecná ustanovení občanského zákoníku nutné pamatovat i na ust. § 235 a násl. InsZ upravující neúčinná jednání dlužníka, když za taková jednání jsou označena mimo jiné ta právní jednání, kterými dlužník zkracuje možnost uspokojení věřitelů nebo zvýhodňuje některé věřitele na úkor jiných. Z pohledu insolvenčního zákona budou v případě vyčlenění majetku do svěřenského fondu relevantní zejména ustanovení o právním jednání bez přiměřeného protiplnění (viz ust. § 240 InsZ), nelze však vyloučit ani zvýhodňující právní jednání (viz ust. § 241 InsZ) či úmyslně zkracující právní jednání (viz ust. § 242 InsZ).

Stejně tak jako před jakoukoliv jinou majetkovou dispozicí bude tedy nutné před samotnou realizací záměru pečlivě zhodnotit právní a ekonomickou situaci zakladatele, vyhodnotit rizika plynoucí z existujících či hrozících

dluhových pozic zakladatele a zvolit takovou výslednou koncepci, která skutečně naplní zamýšlený cíl zřízení svěřenského fondu a zároveň nebude ohrožena negativními následky plynoucími z neúčinných právních jednání.

Osoba blízká ve vztahu k zakladateli

Jedním z klíčových pojmů v problematice neúčinných jednání ve smyslu insolvenčního zákona je tzv. „osoba blízká“. Klíčovým je proto, že v případech, kdy je právní jednání dlužníka učiněno ve prospěch osoby blízké, stanoví insolvenční zákon přísnější kritéria neúčinnosti, tedy u takových jednání je riziko neúčinnosti větší, a to jak z hlediska obsahového, tak časového. Právní jednání učiněná ve prospěch osob blízkých jsou insolvenční správci v souladu s insolvenčním zákonem oprávněni odporovat až 3 roky, resp. 5 let (v případě úmyslně zkracujícího právního jednání) zpětně před zahájením insolvenčního řízení dlužníka. Navíc insolvenční zákon formuluje vyvratitelnou právní domněnku úpadku dlužníka pro případy, kdy bylo dlužníkem učiněno právní jednání ve prospěch osoby blízké (pouze u právních úkonů bez přiměřeného protiplnění a zvýhodňujících právních jednání).

Osobami blízkými jsou osoby, jež naplňují znaky dle ust. § 22 OZ, zejména tedy příbuzní v řadě přímé, sourozenci a manželé nebo partneři (ve smyslu zvláštního zákona o registrovaném partnerství), avšak současně, v případě právnických osob, taktéž její statutární orgán, případně ten kdo právnickou osobu podstatně ovlivňuje jako její člen nebo na základě dohody či jiné skutečnosti.

I přesto, že na první pohled je svěřenský fond zřizován ve prospěch obmyšleného, dle našeho právního názoru je nutné z hlediska posouzení osoby blízké zároveň zkoumat i vztah zakladatele a správce. V případě právního jednání ve spojitosti s vyčleněním majetku do svěřenského fondu totiž nemusí být primárním cílem jeho převod obmyšlenému, ale cílem může být právě a pouze vyčlenění majetku zakladatele, tedy jeho oddělení od současného majetku zakladatele a přiřazení vyčleňovaného majetku k určitému účelu.

Pro výše uvedený závěr hovoří i právní úprava svěřenských fondů, dle které je možné zřídit svěřenský fond bez určení konkrétního obmyšleného, ale pouze vymezením kritérií, na základě kterých bude obmyšlený určen.² Nadto je nutné zopakovat, že majetek ve svěřenském fondu není vlastnictvím osoby, které má být ze svěřenského fondu plněno (tj. obmyšleného). Právo obmyšleného na jakékoliv plnění ze svěřenského fondu je

pouze relativním oprávněním obmyšleného vůči svěřenskému správci.³

V případě, že by jediným relevantním vztahem z pohledu InsZ byl měl být vztah zakladatele a obmyšleného (jako osoby která má konečný prospěch ze včleněného majetku), vznikaly by situace, kdy insolvenční správci nebudou schopni podat řádnou žalobu na neúčinnost takového právního jednání, na základě kterého by docházelo k zřízení svěřenského fondu ve prospěch obmyšleného, jež v době zřízení fondu ještě neexistuje, popř. je určen pouze obecným okruhem a pravidly pro jeho výběr dle statutu svěřenského fondu.

Z hlediska posuzování právních jednání činěných ve prospěch osoby blízké dle insolvenčního zákona je tak podstatný nejen vztah zakladatele a obmyšleného, ale taktéž vztah zakladatele a správce. V případě, pokud by zakladatel sám byl v souladu s ust. § 1454 OZ svěřenským správcem, je poté nutné posuzovat vztah zakladatele a třetí osoby, která je vedle zakladatele dalším svěřenským správcem jednajícím se zakladatelem společně.

V zásadě je tak při zřizování svěřenského fondu, nebo chcete-li při vyčleňování majetku do svěřenského fondu, nutné dbát na to, aby nebylo možné dovodit úpadek zakladatele ani v jedné z jeho forem ve smyslu ust. § 3 InsZ, resp. aby si vyčleněním majetku zakladatel úpadek nepřivodil. Zároveň s tímto

je současně vhodné vyhodnotit také určení osoby správce, které může mít vliv na lhůty dle insolvenčního zákona pro odporování právních jednání při vyčleňování majetku zakladatele. ●

Mgr. Jindřich Buša, advokát
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Ust. § 1448 OZ.
- ² Ust. § 1452 odst. 2 písm. f) OZ.
- ³ Ust. § 1461 OZ.

DANIELA KOVÁŘOVÁ

UNIKÁTNÍ SOUBOR VIDEO PŘEDNÁŠEK Z RODINNÉHO PRÁVA

Rodinné právo naleznete:
www.epravo.cz

Sjednání slevy z ceny díla ve výši pozastávky pro případ úpadku zhotovitele? Konečně bez pochybností

Úpadek zhotovitele je noční můrou každého objednatele. Odhalit špatnou finanční situaci zhotovitele a předem se jako objednatel chránit pro případ, že by se zhotovitel dostal do úpadku, je velmi obtížné. Před uzavřením smlouvy o dílo se můžete utápět v historických účetních výkazech, které při troše štěstí najdete ve sbírce listin, můžete chtít potvrzení o bezdlužnosti, mít „zaručeně spolehlivé“ reference nebo si ve smlouvě dohodnout „neprůstřelná“ prohlášení, že finanční zdraví zhotovitele je v nejlepším pořádku. To všechno jsou správné postupy, které by měl každý objednatel automaticky zrealizovat. Ale nic si nenalhávejme, žádný z těchto kroků vás nespasí, pokud se zhotovitel v úpadku ocitne.

Situace, kdy nemáte hotové dílo a zaplatili jste valnou část ceny díla, je pak docela běžná. V lepším případě bylo dílo dokončeno a zhotovitel pouze nebude schopen dostat svým povinností z odpovědnosti za případné záruční vady. V ještě lepším případě jste si sjednali tzv. pozastávky jako jistotu za splnění povinností zhotovitele.

A pokud jste byli obzvláště obezřetní (nebo máte dobrého advokáta), sjednali jste si ve smlouvě o dílo se zhotovitelem ujednání, že pro případ úpadku zhotovitele se (i) hodnota zhotovitelem poskytnuté záruky za jakost díla oceňuje na určitou částku (minimálně ve výši pozastávky) a (ii) cena díla automaticky snižuje o cenu záruky v dohodnuté výši

(tj. min. o výši pozastávky). Důvod pro takové ujednání je velmi praktický – bez něj se totiž může stát, že se bude insolvenční správce zhotovitele domáhat doplacení pozastávek do majetkové podstaty. Samozřejmě, že za to nic nedostanete.

Rozpor se zásadami insolvenčního řízení?

Ujednání o slevě z ceny díla se tedy na první pohled jeví jako jasná volba. Až do aktuálního rozhodnutí Nejvyššího soudu¹ to ovšem tak jednoznačné nebylo. Dohoda o slevě z ceny byla totiž často zpochybňována pro její potenciální rozpor se základními zásadami insolvenčního řízení. Zejména pro rozpor se zásadou rovného postavení věři-

telů a jejich poměrného uspokojení, resp. se zásadou povinné kolektivizace uspokojení věřitelů v rámci insolvenčního řízení.²

Úpadek zhotovitele = snížení ceny díla

Pokud se na diskutované ujednání podíváme více teoretickým pohledem, jeho smyslem je zohlednění rizika, že zhotovitel v důsledku později nastalé okolnosti (tj. zjištění jeho úpadku, ale může např. jít i o ukončení jeho podnikatelské činnosti) nemusí již být schopen uspokojovat případné nároky objednatele z poskytnuté záruky.

V případě, který se dostal k Nejvyššímu soudu, uzavřeli zhotovitel a objednatel

Kokoschka

Kintera

Prucha

Kubíček

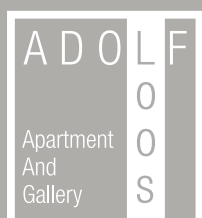
Zoubek

Hilmar

ADOLF LOOS APARTMENT AND GALLERY POŘÁDÁ MIMOŘÁDNOU AUKCI VYBRANÝCH UMĚLECKÝCH DĚL V MÁNESU

NEDĚLE 20. ŘÍJNA 2019 OD 14 HODIN
VÝSTAVNÍ SÍŇ MÁNES
 Masarykovo nábreží 250/1, Praha 1

Adolf Loos Apartment and Gallery
 U Starého hřbitova 40/6 | 110 00 Praha 1
 E: loos@aloos.cz | www.aloos.cz

PŘEDAUKČNÍ VÝSTAVA EXPONÁTŮ

5. —19. října 2019: 10.00—18.00 hodin

20. října 2019: 10.00—13.30 hodin

Výstavní síň Mánes | Masarykovo nábreží 250/1 | Praha 1

smlouvu o dílo, ve které bylo ohledně ceny díla výslovně ujednáno, že pro případ vydání rozhodnutí o úpadku zhotovitele se cena díla automaticky snižuje o cenu záruky ve výši 20 % z celkové ceny díla. Tímto okamžikem měl rovněž zaniknout nárok zhotovitele na uvolnění pozastávky objednatele (cca 10 % ceny díla).

Následně k úpadku zhotovitele skutečně došlo a objednatel, i přes výzvu insolvenčního správce, odmítl vyplatit pozastávku do majetkové podstaty. Bránil se přitom odkazem na výše uvedené ujednání smlouvy o dílo. Insolvenční správce nezaváhal a objednatel zažaloval.

Právní posouzení soudy nižších stupňů

Soud prvního stupně dospěl k závěru, že zadržením pozastávek došlo na straně objednatele ke vzniku bezdůvodného obohacení, neboť insolvenčního správce od smlouvy o dílo na základě fikce stanovené v ustanovení § 253 insolvenčního zákona „odstoupil“. Dále prvostupňový soud uvedl, že ujednání o slevě z ceny díla pro případ úpadku je neplatné a v rozporu se zásadami insolvenčního zákona, neboť nedovoleně zvýhodňuje objednatele oproti jiným věřitelům.

Odvolací soud již uvedenou argumentaci odmítl. Podle něj je ujednání o snížení ceny díla pro případ úpadku zhotovitele pouze

projevem autonomie vůle smluvních stran, která neodporuje svým obsahem a účelem zákonu a není ani v rozporu se základními zásadami insolvenčního zákona.

Nejvyšší soud na straně objednatelů

Nejvyšší soud se ztotožnil se závěry odvolacího soudu. Uvedl, že ujednání smluvních stran, podle kterého se cena za dílo automaticky snižuje o cenu záruky, se svým obsahem ani účelem nepříčí zákonu ani jej neobchází. Naopak „představuje přípustný právní prostředek, jímž může objednatel eliminovat (či alespoň zmírnit) negativní důsledky spojené s (případnou) ztrátou jeho nároků z poskytnuté záruky v případě úpadku zhotovitele“.³ Podle Nejvyššího soudu neodporuje ujednání ani zásadám insolvenčního řízení.

Se závěry Nejvyššího soudu lze jen souhlasit. Pokud snížení ceny díla odpovídá hodnotě záruky, která nemůže být ze strany zhotovitele realizována, nevzniká objednateli ani povinnost za takovou (neposkytnutou) záruku zaplatit. Takové ujednání nemůže být v rozporu se zásadami insolvenčního řízení. Neexistuje-li pohledávka, nemůže být ani uspokojena insolvenčním zákonem zakázaným způsobem.

Ke stejnému závěru lze podle našeho názoru dojít i s jiným odůvodněním. Ujednání smluvních stran o automatickém snížení ceny

díla o částku odpovídající dohodnuté pozastávce totiž ve své podstatě podmiňuje vznik práva na zaplacení (části) ceny díla tím, že až do uvolnění pozastávky nenastane úpadek zhotovitele. Pokud k úpadku dojde, právo na zaplacení (části) ceny díla zhotoviteli vůbec nevznikne. Nemůže proto ani dojít k individuálnímu uspokojení neexistující pohledávky mimo insolvenční řízení v rozporu s insolvenčním zákonem a objednatel nemůže být logicky povinen ani vracet pozastávku do majetkové podstaty.

Konečně v posuzovaném případě není podle Nejvyššího soudu možné aplikovat ani fikci „odstoupení“ od smlouvy ze strany insolvenčního správce, a to ze stále stejného důvodu. Povinnost objednatele vydat zadržované pozastávky do majetkové podstaty v důsledku úpadku zhotovitele vůbec nevznikla.

Závěr

Výše uvedený rozsudek Nejvyššího soudu představuje významné posílení práv objednatelů. Objednatelé se už nemusejí obávat o platnost svých „protiúpadkových“ ujednání ve smlouvách se zhotoviteli. Tato ujednání tedy nejsou jen dalším zbytečným právním textem, který neúčelně prodlužuje smlouvy o dílo. Naopak, objednateli mohou ušetřit významné finanční prostředky. Pokud jako objednatelé ve svých smlouvách obdobné ujednání zatím nemáte, zvažte jeho doplnění. Můžete tím minimalizovat rizika plynoucí z potenciálního úpadku zhotovitele. ●

Mgr. Ing. Dominika Veselá, vedoucí advokát,
Mgr. Jiří Koubek, advokátní koncipient
Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

**EVERSHEDS
SUTHERLAND**

Poznámky:

¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2019, sp. zn. 29 Cdo 561/2017.

² Viz ustanovení § 5 písm. a) a d) insolvenčního zákona.

³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2019, sp. zn. 29 Cdo 561/2017.

ARROWS
advisory group

Právo a daně

akademie ◀ pojištění ◀ dotace

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

+420 910 058 058

office@arws.cz

ARROWS advisory group

Praha, Hradec Králové, Olomouc

www.arws.cz

Přelomové rozhodnutí Nejvyššího soudu o předlužení

Definice úpadku je zásadním prvkem insolvenčního práva. Otevírá totiž celou řadu dalších nástrojů, které věřitelům umožňují chránit svá práva proti dlužníkům, ať už jde o možnost napadat právní jednání dlužníka v rámci institutu insolvenční odporovatelnosti, nárokovat neuhrazený dluh vůči managementu pro opožděné podání insolvenčního návrhu či o jiné kroky. Nejvyšší soud České republiky zveřejnil v předposledním srpnovém týdnu průlomové rozhodnutí, které se zabývá zásadním aspektem vymezení předlužení – otázkou plurality věřitelů.¹

Definice úpadku

Obdobně jako celá řada zahraničních právních řádů rozeznává i český insolvenční zákon dvě formy úpadku – platební neschopnost známou jako tzv. test likvidity a předlužení označované jako tzv. rozvahový test.

Stručně řečeno, platební neschopnost nastává, když má dlužník více věřitelů s peněžitými dluhy po lhůtě splatnosti po dobu delší 30 dnů, které není schopen hradit. Na druhé straně o předlužení jde, má-li dlužník více věřitelů, přičemž souhrn jeho dluhů převyšuje hodnotu jeho majetku. Důležitý faktor, který se bere v úvahu v rámci posuzování předlužení, je potenciální budoucí vývoj na straně dlužníka, a to zda lze se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník bude moci ve správě majetku nebo v provozu svého závodu pokračovat.

Zatímco první test je používán v naprosté většině insolvenčních případů, druhá forma úpadku byla dosud úspěšně využita spíše výjimečně. Hlavním důvodem je mimo jiné informační asymetrie mezi věřiteli a dlužníkem o existenci všech aktiv a dluhů a nejistota ohledně ocenění majetku dlužníka (včetně ohledně uvedeného předpokladu budoucího vývoje správy majetku či provozu závodu).

Rozhodnutí Nejvyššího soudu

Dosud nepanovala shoda na tom, zda pro úpadek ve formě předlužení postačuje věřiteli doložit existenci jednoho, či minimálně dvou věřitelů s pohledávkami po splatnosti. Jak vyplývá z výše uvedeného, na rozdíl od definice platební neschopnosti ustanovení o předlužení výslovně nehovoří o požadavku dvou věřitelů se splatnými pohledávkami; požaduje pouze pluralitu věřitelů, aniž by upřesňovalo další podmínky týkající se splatnosti jejich pohledávek.

Ustanovení § 143 odst. 2 insolvenčního zákona o zamítnutí insolvenčního návrhu v jiné části insolvenčního zákona nicméně stanoví, že insolvenční soud věřitelský insolvenční návrh zamítne, jestliže nebylo osvědčeno, že insolvenční navrhovatel a alespoň jedna další osoba má proti dlužníku splatnou pohledávku.

V případě posuzovaném Nejvyšším soudem měl dlužník k podání insolvenčních návrhů dle insolvenčního navrhovatele celou řadu splatných pohledávek. Dlužník se údajně s cílem předejít rozhodnutí o úpadku dohodl na prodloužení splatnosti svých dluhů s některými věřiteli, zatímco zbylé selektivně uhradil, s výjimkou největší pohledávky insolvenčního navrhovatele. Na základě výše citovaného pravidla příslušný krajský soud i Vrchní soud v Praze jako odvolací soud dovodily, že obě formy úpadku (platební neschopnost a předlužení) vyžadují prokázání existence alespoň dvou věřitelů s pohledávkami po splatnosti. V důsledku toho insolvenční soud zamítl insolvenční návrh s odůvodněním, že insolvenční navrhovatel neprokázal existenci jiného věřitele se splatnou pohledávkou.

Na základě dovolání však Nejvyšší soud správně zrušil předchozí rozhodnutí soudů, když konstatoval, že předpokladem pro zjištění úpadku ve formě předlužení k návrhu věřitele není osvědčení existence další osoby se splatnou pohledávkou vůči dlužníku. Nejvyšší soud v podstatě došel k závěru, že ustanovení § 143 odst. 2 insolvenčního zákona o zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedoložení existence dalšího věřitele se splatnou pohledávkou se týká pouze platební neschopnosti, nikoliv předlužení.²

Nevyřešení dalších problémů

Přestože lze rozhodnutí Nejvyššího soudu kvitovat s povděkem, s klienty narážíme na

celou řadu dalších otevřených relevantních aspektů předlužení. Jedním z nich je metoda oceňování závodu při aplikaci ustanovení o předlužení, včetně otázky, které dluhy je třeba zohlednit. Vzhledem k čím dál více skloňovanému riziku zpomalení ekonomiky nedává absence rozhodovací praxe k otázce předlužení dlužníkům ani jiným osobám mnoho jistoty. ●

Petr Sprinz, partner

HAVEL & PARTNERS s.r.o. advokátní kancelář

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

Poznámky:

¹ Usnesení Nejvyššího soudu č. j. 29 NSCR 206/2017-A-174.

² Ačkoli to Nejvyšší soud přímo nevyslovil, lze dle mého názoru spíše vycházet z předpokladu, že pro účely dlužnického insolvenčního návrhu dokonce není třeba ani jedné splatné pohledávky (postačuje obecně mnohost věřitelů a naplnění dalších předpokladů předlužení).

Lze po právu odmítnout dovolání po uplynutí zákonné 6měsíční lhůty? A lze po právu odmítnout dovolání odkazem na jiné odmítavé usnesení Nejvyššího soudu ČR, jímž měla být již vyřešena dovolatelem předložená právní otázka?

Snad každý advokát, který za svého klienta podával dovolání k Nejvyššímu soudu ČR, se již někdy setkal s jeho odmítnutím pro nepřipustnost, a to po uplynutí zákonné 6měsíční lhůty, mnohdy pak s odůvodněním formou odkazu na jiné odmítavé usnesení dovolacího soudu, kterým již měla být vyřešena právní otázka, kterou nyní neúspěšný dovolatel k dovolacímu přezkumu Nejvyšším soudem ČR předložil.

Lze tedy včasné dovolání, které mj. obsahuje i vymezení přípustnosti dovolání, po právu dovolacím soudem odmítnout po uplynutí zákonné šestiměsíční lhůty [§ 243c odst. (1) o.s.ř.]?

A lze po právu odmítnout dovolání s odkazem na jiné [pouze] odmítavé usnesení Nejvyššího soudu ČR, jímž měla být již vyřešena dovolatelem položená právní otázka?

Mám za to, že nikoli. K tomuto závěru (právnímu názoru) mě vedou přinejmenším tyto argumenty:

K otázce první:

Podle ustanovení § 243c odst. (1) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále též „o.s.ř.“): „Dovolání podané proti rozhodnutí odvolacího soudu, které není přípustné

nebo které trpí vadami, jež nebyly ve lhůtě (§ 241b odst. 3) odstraněny a pro něž nelze v dovolacím řízení pokračovat, dovolací soud odmítne. Usnesení o tom dovolací soud vydá do 6 měsíců ode dne, kdy mu věc byla předložena (§ 241b).“

Ustanovení 243c odst. (1) o.s.ř. vzbuzuje zcela jednoznačnou interpretační pochybnost. Proto pokud tak v zákonem stanovené

prekluzivní lhůtě Nejvyšší soud ČR neučiní, mám za to, že na straně dovolatele vznikne právo [ve formě legitimního očekávání] na meritorní projednání podaného dovolání, s nímž je spojeno i právo na konkrétní zodpovězení všech právně významných otázek, které dovolatel k dovolacímu přezkumu Nejvyššímu soudu ČR předloží.

Za procesní situace, kdy dovolací soud bez věcného přezkumu odmítne dovolání dovolatele po uplynutí zákonné šestiměsíční měsíční lhůty [např. ve věci vedené pod spisovou značkou 29 ICdo 28/2017 se tak stalo až usnesením ze dne 20. 3. 2019, tedy téměř po dvou letech od předložení dovolání Nejvyššímu soudu ČR soudem I. stupně], porušuje zásadu enumerativnosti státních pretenzí, která je vyjádřena v článku 2 odst. (1) a (3) Ústavy ČR, a v článku 2 odst. (2) české Listiny základních práv a svobod, neboť v současné době (od 1. 1. 2013) již dovolací soud není ex lege nadán pravomocí odmítat dovolání po uplynutí 6 měsíců ode dne, kdy je mu věc (dovolání) k projednání předložena. Současné mám za to, že takovýto postup dovolacího soudu je v rozporu s principem právního státu, který je vyjádřen v článku 1 Ústavy ČR.

Mám za to, že nelze sdílet právní názor, že uvedená šestiměsíční lhůta je lhůtou „pouze“ pořádkovou, kterou lze ze strany Nejvyššího soudu ČR bez jakýchkoliv následků a opakovaně porušovat [překračovat]. Kapacitní přetíženost dovolacího soudu není důvodem pro nerespektování § 243c odst. (1) o.s.ř., neboť v opačném případě by moc soudní musela recipročně, bez výhrad a zbytečných formalismů [tedy „automaticky“] akceptovat například kapacitní možnosti účastníků řízení a jejich právních zástupců [advokátů] a umožnit jim podávat řádné i mimořádné opravné prostředky po uplynutí zákonných lhůt například v situacích, kdy je účastník řízení nebo jeho zástupce dlouhodobě nemocen, z důvodů zdravotních na rehabilitačním nebo lázeňském pobytu [což je doba 4–8 týdnů], na delší zahraniční dovolené... atp.

Dlouhodobá a opakovaná tolerance k nerespektování ustanovení § 243c odst. (1) o.s.ř. Nejvyšším soudem ČR ze strany Ústavního soudu ČR má mj. destruktivní důsledky na hodnotové klima v justici i celé společnosti, když tím sama moc soudní dává najevo, že ona zákonné požadavky důsledně respektovat nemusí, zatímco od účastníků řízení to vyžaduje.

Odmítnutím dovolání dovolatele po uplynutí zákonné šestiměsíční měsíční lhůty činí Nejvyšší soud ČR z dovolatelů pouhého „dodavatele materiálu“ pro sjednocování judikatury, který prakticky nikdy nemá jistotu, že jím včas podaný a řádně odůvodněný mimořádný opravný prostředek bude podroben meritornímu přezkumu. Tento dovolacím soudem dlouhodobě zastávaný koncept však již v minulosti Ústavní soud ČR odmítl jako rozporný jednak s ústavním pořádkem České republiky, tak i s mezinárodními závazky České republiky, a to konkrétně v nálezu pléna ze dne 21. 2. 2012 spisové značky Pl. ÚS 29/11, kterým v řízení o kontrole norem zrušil ke dni 31. 12. 2012 tehdejší ustanovení § 237 odst. (1) písm. c) o.s.ř.

Ve shora uvedeném argumentačním rámci pak mám za to, že odmítnutí dovolání po uplynutí zákonné šestiměsíční měsíční lhůty lze považovat za projev libovůle a „zneužití“ pravomoci dovolacího soudu, které by nemělo požívat, prizmatem práva na spravedlivé řízení, ústavněprávní ochrany.

K otázce druhé a třetí:

Nejvyšší soud ČR velmi často zakládá důvod k odmítnutí dovolání pro nepřipustnost na argumentu, že dovolatelem k dovolacímu přezkumu předložená právní otázka již byla vyřešena jiným odmítavým – tedy nemeritorním, ale jen procesním – usnesením dovolacího soudu, na které odkáže.

Procesním – tedy odmítavým – usnesením však již z povahy věci nemůže dovolací soud řešit jakékoliv právní otázky, ale pouze a jen se vyjadřovat k přípustnosti dovolání.

Pokud dovolací soud přesto učiní jako součást odmítavého usnesení odpověď na jakoukoli právně významnou otázku, činí tak zcela zjevně právně nepřipustně [k tomu viz. ustanovení § 243c odst. (1) o.s.ř. a § 243f odst. (3) o.s.ř.],¹ a proto k právním závěrům obsaženým v odmítavém usnesení dovolacího soudu stran merita věci nelze vůbec přihlížet, a tudíž ani s odkazem na takové rozhodnutí odmítnout včasné dovolání jako právně nepřipustné.

Nejvyšší soud ČR taktéž poměrně často odmítá dovolání dovolatelů pro nepřipustnost s odkazem na rozhodnutí, která sice řeší právní otázku dovolatelem k dovolacímu přezkumu předloženou, ale která byla dovolacím soudem usnesena až po podání dovolání dovolatelem u soudu I. stupně, tedy

z pohledu konkrétního dovolatele řeší právní otázku, které byly v judikatuře dovolacího soudu vyřešeny „až“ a nikoliv „již“ (ke dni podání dovolání) [ke dni podání dovolání dovolatelem rozhodnutí, na které dovolací soud v odmítavém usnesení odkazuje prostě a jednoduše ještě „neexistovalo“].

Mám za to, že prizmatem nálezu pléna Ústavního soudu ČR ze dne 21. 2. 2012 spisové značky Pl. ÚS 29/11, kterým bylo v řízení o kontrole norem zrušeno ke dni 31. 12. 2012 tehdejší ustanovení § 237 odst. (1) písm. c) o.s.ř., by měl [resp. musí] dovolací soud posuzovat podané dovolání prizmatem právního stavu a stavem publikované [tj. zveřejněné] judikatury ke dni podání dovolání, a nikoliv právním a judikатурním stavem ke dni, kdy o dovolání fakticky rozhoduje. Opačný přístup totiž činí z dovolatele subjekt většící z křišťálové koule, slovy Ústavního soudu ČR pouhého „dodavatele materiálu“ pro sjednocování judikatury, který prakticky nikdy nemá jistotu, že jím včas podaný a řádně odůvodněný mimořádný opravný prostředek bude podroben meritornímu přezkumu, což je z hlediska záruk poskytovaných českým ústavním pořádkem zcela nepřipustné. Tento dovolacím soudem dlouhodobě zastávaný koncept „dodavatele materiálu pro sjednocování judikatury“ byl proto již v minulosti Ústavním soudem ČR odmítnut jako rozporný jednak s ústavním pořádkem České republiky, tak i s mezinárodními závazky České republiky [k tomu v podrobnostech viz. nálezy pléna Ústavního soudu ČR ze dne 21. 2. 2012 spisové značky Pl. ÚS 29/11].²

Na základě argumentů předestřených v tomto článku mám za to, že ústavněkonformním výkladem ustanovení § 237 o.s.ř. a § 243c o.s.ř. lze dospět k těmto závěrům:

- Přípustnost dovolání musí dovolací soud posuzovat prizmatem právního stavu a stavem publikované judikatury ke dni podání dovolání, a nikoliv právním a judikатурním stavem ke dni, kdy o dovolání fakticky rozhoduje. Jako nepřipustné proto nelze odmítnout dovolání, v němž dovolatel předestřel k dovolacímu přezkumu právně významné otázky, které byly v judikatuře dovolacího soudu řešeny až poté, kdy bylo včasné dovolání podáno. Jiný výklad ustanovení § 237 o.s.ř. by z dovolatele činil pouhého „dodavatele materiálu“ pro sjednocování judikatury, což je z hlediska záruk poskytovaných ústavním pořádkem nepřipustné [viz. nálezy pléna Ústavního soudu ČR ze dne 21. 2. 2012 spisové značky Pl. ÚS 29/11].

- Pokud dovolatel včasným dovoláním otevře k dovolacímu přezkumu právně významné otázky, které byly v judikatuře dovolacího soudu vyřešeny až poté, kdy bylo dovolání podáno, musí z hlediska důvodnosti dovolání dovolací soud ex officio uvážit, zda dovolatelem předestřená argumentace nezakládá důvod, aby vyřešená právní otázka byla dovolacím soudem posouzena jinak. Dospěje-li senát Nejvyššího soudu při posouzení argumentace dovolatele k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí Nejvyššího soudu, postoupí věc k rozhodnutí velkému senátu [§ 20 odst. (1) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích].

- Dovolací soud může odmítnout dovolání jako nepřijatelné pouze ve lhůtě do 6 měsíců ode dne, kdy mu věc byla předložena [§ 243 odst. (1) o.s.ř. a § 241b o.s.ř.]. Pokud tak v této zákonem stanovené lhůtě neučiní, má dovolatel právo na meritorní projednání podaného dovolání, s nímž je spojeno i právo na konkrétní zodpovězení všech právně významných otázek, které předložil Nejvyššímu soudu k dovolacímu přezkumu.

Na definitivní vyřešení shora uvedených právních otázek [které mají i ústavněprávní přesah] si bude muset odborná i laická veřejnost ještě nějakou dobu počkat, nicméně ke včasné a právně přípustné ústavní stížnos-

ti podané mj. proti odmítavému usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 3. 2019 čísla jednací 29 ICdo 28/2017-605 by se jimi měl zabývat Ústavní soud ČR v řízení vedeném pod spisovou značkou II.ÚS 1319/19. ●

Robert Sobotka
ve spolupráci s **DBK PARTNERS**,
advokátní kancelář, s.r.o.

DBK PARTNERS®
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- ¹ Ustanovení § 234f odst. (3) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, if., zní: „V odůvodnění usnesení, jímž bylo dovolání odmítnuto nebo jímž bylo zastaveno dovolací řízení, dovolací soud pouze stručně uvede, proč je dovolání opožděné, nepřijatelné nebo trpí vadami, jež brání pokračování v dovolacím řízení, nebo proč muselo být dovolací řízení zastaveno. Bylo-li dovolání odmítnuto nebo bylo-li dovolací řízení zastaveno, nemusí být rozhodnutí o náhradě nákladů dovolacího řízení odůvodněno.“
- ² V odstavci 44. odůvodnění nálezu pléna Ústavního soudu ČR ze dne 21. 2. 2012 spisové značky Pl. ÚS 29/11 [část „VII. Referenční hlediska pro posouzení návrhu“], je uvedeno: „Nález sp. zn. IV. ÚS 128/05 ze dne 10. 5. 2005 (N 100/37 SbNU 355) mj. konstatoval, že „samotná existence dovolání jako mimořádného opravného prostředku nepoživá ústavněprávně“

ni ochrany, jinými slovy není povinností státu, aby takový prostředek ochrany práv do svého právního řádu komponoval. To však nezabývá soud povinností interpretovat a aplikovat podmínky připuštění tohoto prostředku, pokud jej stát ve svém zákonodárství vytvořil, tak, aby dodržel maximy práva na spravedlivý proces. Existují-li v zákoně omezení práva na přístup k soudu v rámci řízení o mimořádném opravném prostředku, je třeba sledovat, zda tato omezení jsou proporcionální ochraně základního práva, a to nikoliv pouze v rovině normativní, ale též při posuzování konkrétního případu v rovině výkladu a aplikace takových omezení. Jak již uvedeno shora, základní práva nevytvářejí pouze rámec normativního obsahu jednoduchého práva, nýbrž právě i rámec jeho interpretace a aplikace (...). Dovolací soud si musí být při výkladu a aplikaci podmínek připuštění dovolání vě-

dom toho, že účastník řízení jím vždy sleduje ochranu svých subjektivních práv bez ohledu na to, jaký jiný účel řízení o mimořádném opravném prostředku sleduje. Ochranu subjektivních práv proto nelze pouštět ze zřetele ani tam, kde je zákonodárcem sledovaným účelem řízení o mimořádném opravném prostředku tzv. sjednocování judikatury. Tento účel nemůže převážit nad ochranou subjektivních práv účastníka řízení tak, že se ochrana subjektivního práva zcela vyprázdní a tento účastník se stává pouze jakýmsi „dodavatelem materiálu“ pro sjednocování judikatury, nýbrž je třeba hledat vztah přiměřené rovnováhy mezi omezením práva na přístup k soudu a tímto účelem, který současně reprezentuje veřejný zájem, jímž je v daném případě zajištění souladné aplikace a interpretace jednoduchého práva obecnými soudy.“

VÁCLAV VLK

DOVOLENÁ – CO O NÍ MOŽNÁ JEŠTĚ NEVÍTE

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Zkoumání úvěruschopnosti dlužníků, quo vadis judikatura?

Při poskytování úvěrů, a to ať již bankovními nebo nebankovními subjekty, musí být dle § 86 zákona o spotřebitelském úvěru, posouzena úvěruschopnost žadatele o úvěr – spotřebitele, v zásadě pod sankcí relativní neplatnosti při jejím dovolání se spotřebitelem.

Ústavní soud ČR ve svém nálezu III. ÚS 4129/18 ze dne 26. 2. 2019 uvádí, že zkoumání úvěruschopnosti slouží nejen k ochraně spotřebitelů samotných, ale i k ochraně poskytovatelů úvěrů, aby byly poskytovány úvěry takovým osobám, které budou schopny úvěry splácet, což dále rozvedl polemikou „proč by měla státní moc poskytovat ochranu právům v podobě vykonávacího řízení subjektu, který nejenže neproověřil finanční možnosti toho, komu půjčil své peníze, ale také toho, kdo úvěr neposkytl s odůvodněnou důvěrou v to, že bude řádně splacen, nýbrž spíše s cílem dosažení (většího) zisku realizací mnohdy násobného zajištění původního dluhu, k němuž žadatel úvěru – dlužník, ať už z nevědomosti, z bezvýchodnosti aktuální životní situace nebo i z vlastní nezodpovědnosti a lhostejnosti přistoupil“. Poté pokračoval tak, že by soudy měly poskytovatele úvěrů vést (i třeba cestou případného zastavení exekuce k návrhu povinného) k přesvědčivému zkoumání toho, zda (budoucí) dlužník nebude mít zjevný problém svůj úvěr splatit. Respektive, zda je reálné splacení dluhu. Takový značně rozšiřující výklad Ústavního soudu je nutné respektovat, avšak otázkou zůstává, jakým způsobem má být ona úvěruschopnost žadatelů zkoumána a co je oním zjevným problémem úvěr splatit.

Příjmová stránka žadatelů je v zásadě ověřitelná z výpisu z účtu, z výplatní pásky, či z daňového přiznání, stejně tak přiznaných dávek, či jiných pravidelných příjmů, které lze přezkoumat bez vážnějších pochybností o jejich pravdivosti. Stejně tak dobře lze provést lustrace žadatelů o úvěr v bankovních a nebankovních registrech, či insolvenčním rejstříku, zda jsou v prodlení s úhradou některých svých závazků, a případně v jaké výši. Potud je vše jasné.

Zkoumání výdajové stránky žadatele o úvěr

Otázkou však zůstává, jakým způsobem má úvěrující subjekt zkoumat výdajovou stránku žadatele o úvěr, aby vyhověl kladeným požadavkům zákona a extenzivnímu výkladu některých soudů. Řada soudů inklinuje k takovému výkladu, kdy prověřit úvěruschopnost tak, aby bylo vyhověno požadavkům soudu, v zásadě nelze. Soudy ex post, retrospektivním pohledem, docházejí k závěrům o nedostatečném posouzení úvěruschopnosti. Přitom i dle výše citovaného nálezu Ústavního soudu plyne, že v případě, že se dlužník relativní neplatnosti dovolá, lze přezkoumávat neplatnost z pohledu, zda nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet, zatímco v případě zkoumání úvěruschopnosti bez námítky dlužníka, lze soudem posuzovat pouze zjevný problém se splácením, či zda je reálné splacení dluhu, tedy přezkoumávání úvěruschopnosti bez námítky dlužníka má mít nižší intenzitu jejího zkoumání, než v případě, že jej námitkou napadne dlužník.

Pokud by úvěrující subjekt vycházel v otázce výdajů k posouzení úvěruschopnosti pouze z údajů z bankovního účtu, kde žadatel o úvěr přijímá příchozí platby, zejména plat a mzdu, je dostatečným prověřením úvěruschopnosti, respektive je směřovat k neposkytnutí úvěru, když na konci měsíčního období se příchozí platby rovnají odchozím platbám? Nebo pokud je zaměstnavatel v prodlení s úhradou závazků vůči zaměstnancům, kde se zaměstnanec dostane do finanční nouze a nebude schopen příjmy prokázat, jelikož zaměstnavatel své závazky nehradí, je to také důvod k neposkytnutí úvěru? Co když má daná osoba více účtů, na kterých je v kladných či záporných zůstatcích a úvěrující sub-

jekt o existenci těchto účtů není žadatelem informován? Co když na účet přicházejí prostředky partnera nebo si je žadatel o úvěr vybírá a vkládá, aby zvýšil svoje cash flow? Co když žadatel o úvěr s příjmy 50 000 Kč, který není veden mezi dlužníky v žádném z registrů, požádá o úvěr s měsíční splátkou 1 500 Kč, je třeba zkoumat úvěruschopnost, když je vysoce pravděpodobné, že daná osoba dokáže úvěr splácet? Pokud by příjmy i výdaje uvedené žadatelem o úvěr byly akceptovatelné, ale s nízkou rezervou pro nenadálé výdaje, je možné takové osobě poskytnout úvěr? Co je tou dostatečnou rezervou?

Je zřejmé, že posouzení příchozích a odchozích plateb na bankovním účtu není relevantním podkladem pro kategorické stanovení, zda je daná osoba úvěruschopná, či nikoli. Navíc, pokud je spotřebitel průměrného intelektu a uzavře úvěr, u kterého dodatečně zjistí, že je pro něj obtížné jej splácet a jedná se o úvěr se splátkou v řádu tisíců korun měsíčně, přistoupí k řešení takovému, že omezí spotřebu nebo navýší příjmy. Stejně tak uvedený úvěr může sloužit k tomu, aby příjmů mohlo být vůbec dosaženo (např. rozbité auto, kterým žadatel dojíždí do práce).

Česká národní banka ke zkoumání úvěruschopnosti vydala pokyn, podle kterého úvěrující subjekt splní své povinnosti k posouzení úvěruschopnosti v souladu s požadavky § 84 a 86 zákona (o spotřebitelském úvěru), pokud si od spotřebitele vyžádá informace týkající se zadluženosti, přehled příjmů a výdajů (např. potvrzení o zaměstnání a příjmu, výpisy z účtu apod.), a případně majetku (§ 86 odst. 2 zákona). Z uvedených podkladů má úvěrující subjekt vyhodnotit finanční a ekonomickou situaci spotřebitele, včetně ověření výše příjmů a výdajů (nákladů) spotřebitele, historie jeho příjmů a výda-

Česká advokátní kancelář s více než 25ti letou tradicí.
Flexibilní právní služby kdekoliv na světě.
Profesionální přístup. To je HSP & Partners.

Osobní přístup

Ke každému jednotlivému případu přistupujeme individuálně a s náležitou péčí. Naši klienti jsou pro nás vždy na prvním místě.

Společně k úspěchům

Naše advokátní kancelář působí ve specializovaných týmech disponujících nezbytnými odbornými znalostmi v daném oboru práva.
Víme, že víc hlav, víc ví.

Důraz na efektivitu

Při nalézání optimálního právního řešení klademe důraz na maximální efektivitu. Nemrháme prostředky našich klientů. Jsme si vědomi hodnoty jejich času.

Kdekoliv, kdykoliv

Díky čtyřem pobočkám je naše advokátní kancelář schopna přizpůsobit se potřebám našich klientů na celém území České a Slovenské republiky.
24 hodin denně, 7 dní v týdnu, 365 dní v roce.

Sídlo – Praha

Vodičkova 710/31,
Nové Město, 110 00 Praha 1
ak@akhsp.cz
+420 734 363 336

Pobočka – Přerov

Čechova 1184/2, Přerov

Pobočka – Ostrava

Vítkovická 3083/1, Ostrava

Pobočka – Čadca

Májová 1319, Čadca – Slovensko

Advokátní kancelář HSP & Partners

je členem mezinárodní asociace
advokátních kanceláří LIBRALEX E.E.I.G.

 LIBRALEX E.E.I.G

jů, i jejich očekávaného vývoje a případných výkyvů v průběhu času.

Dle dostupných statistik se průměrná mzda v České republice od roku 2000 zvýšila z 12 000 Kč na současných 32 000 Kč, s růstem průměrné mzdy o 8 % za poslední rok. Tedy i k těmto budoucím příjmům by dle České národní banky mohlo být při posuzování úvěruschopnosti přihlédnuto, avšak takový údaj považujeme za pouze pomocný, při posuzování, jaká finanční rezerva by žadateli o úvěr zůstala po odečtení veškerých výdajů a započtení veškerých příjmů. Ani v takovém případě by však výdaje neměly být dle našeho názoru vyšší, než příjmy.

K výdajové stránce, respektive k jejímu paušálnímu určení, by měly zcela postačovat údaje, které poskytuje zákon č. 110/2006 Sb. o životním a existenčním minimu, kdy § 1 tohoto zákona definuje životní minimum jako částku k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb, která je v § 2 stanovena na částku 3 410 Kč. Pokud tedy žadatel o úvěr neuvede vyšší částku na výdajové stránce (vyjma splátek úvěrů či nákladů na bydlení, které se do částky životního minima nezapočítávají), je postupováno v souladu se zákonem, je-li stanovena výše výdajů paušální částkou 3 410 Kč. Tato paušální částka je přímo stanovena zákonem a poskytovatel úvěru se tedy nemůže dopustit pochybení, pokud bude vycházet z takto stanovené částky, jako paušální výdajové stránky žadatele. Pokud by žadatel o úvěr uvedl částku nižší, než 3 410 Kč a poskytovatel úvěru by pro posouzení úvěruschopnosti vycházel z takto uvedené nižší částky, v tu chvíli je třeba žadatelem důvěryhodně vysvětlit, na základě čeho došel k uvedené nižší částce. Jen pro pořádek, je třeba uvést, že životní minimum není minimální částkou stanovenou „k přežití“, ale částkou, která postačuje k obživě.

Zkoumání nákladů na bydlení

Z výše uvedeného je zřejmé, že oproti prediktibilním výdajům na živobytí je dalším významným výdajem žadatelů s nižší prediktibilitou výdaj na bydlení, který nelze stanovit fixně, oproti paušálním životním nákladům. Jak jej však dostatečně posoudit?

Pokud žadatel o úvěr uvede, že výdaje na bydlení jsou ve výši několika tisíc korun (odlišně od běžné cenové hladiny), je možné považovat takovou výši za dostatečně prokázanou nebo je třeba zkoumání, např. doložením nájemní smlouvy? Je třeba prohlášení rodičů

nebo třetí osoby, že u nich žadatel o úvěr bydlí a že na bydlení přispívá pouze částkou ve výši několika tisíc korun, případně že bydlících osob skládajících se na nájemné je více (což je poměrně časté)? Má se prověřovat, zda prohlášení podepsaly opravdu dané osoby a žadatel o úvěr jej nepadělal? Pokud budeme věřit takovému prohlášení, je třeba jej vůbec požadovat, pokud žadatel prohlásí, jaké jsou jeho náklady na bydlení a jakou formou je bydlení uskutečňováno? Je patrné, že věřitel má velmi omezené možnosti ověřit údaje o výdajích poskytnuté žadatelem a kromě zjevně nesmyslných údajů (náklad 100 Kč včetně služeb apod.) mu nezbyvá než věřit sděleným údajům. Věřitel nemá sám reálné prostředky, jak logicky zdůvodněné nižší výdaje, uvedené žadatelem, ověřit.

Závěr

Zde se dostáváme k závěru problematiky posuzování úvěruschopnosti. Lze posoudit úvěruschopnost žadatele o úvěr na základě jeho prohlášení? A pokud žadatel o úvěr uvede vědomě nepravdivé údaje, má být takové chování s odkazem na § 6 občanského zákoníku poskytována právní ochrana? Pokud se žadatel o úvěr v zásadě dopustí úvěrového podvodu tím, že do žádosti o úvěr uvede vědomě nepravdivé a zkreslené údaje, aby úvěr obdržel, bude taková úvěrová smlouva postihnuta absolutní neplatností, ve prospěch takového žadatele? V této věci lze uvést rozhodnutí Nejvyššího soudu 4 Tdo 238/2019 ze dne 20. 3. 2019, ve kterém Nejvyšší soud uvádí, že „je nezbytné zdůraznit, že posuzování splnění povinnosti úvěrové společnosti posoudit schopnosti žadatele hradit úvěr, je třeba vždy posuzovat z toho hlediska, jaké údaje úvěrová společnost po žadateli požadovala, když tyto primárně tvoří základní podklad pro ověřování úvěruschopnosti konkrétního žadatele, když tím, že tento sdělí určité údaje je vytvořen podklad pro následné prověřování. Při posuzování splnění povinnosti úvěrové společnosti posoudit schopnost žadatele úvěr splatit nelze také pominout výši požadovaného úvěru. Jiné požadavky na splnění této povinnosti budou kladeny v případě žádosti o úvěr ve výši několika tisíc korun a jiné v případě statisícových částek. Zároveň platí, že po úvěrových společnostech nelze považovat stoprocentní míru obezřetnosti, nýbrž přiměřenou“... Na rozdíl od obviněného má Nejvyšší soud za to, že této povinnosti úvěrové společnosti dostaly, když jednak všechny požadovaly při sjednávání úvěrové smlouvy sdělení takových údajů, které byly pro rozhodnutí o uzavření úvěrové

smlouvy podstatné (údaj o výši příjmu, výši splátek, náklady na bydlení, výživné apod.)... je třeba uvést, že to byl právě obviněný, který při vědomí toho, že není schopen ze svého příjmu hradit předchozí splátky a že nemá dostatek příjmů na úhradu svých každodenních životních potřeb, úmyslně, aby získal další finanční prostředky na úhradu svých předchozích dluhů, úvěrovým společností zatajil při sjednávání úvěrů rozhodné skutečnosti týkající se výše jeho splátek (vždy), popř. uvedl nepravdivé výši svého měsíčního příjmu, přičemž tak činil proto, aby získal úvěr, neboť si byl vědom, že výše jeho splátek a nákladů na život převyšuje jeho příjmy a že pokud by skutečně uvedl pravdivé údaje, tak by úvěr nezískal.

Proto i zde by měla analogicky platit úvaha použitá Ústavním soudem, proč by měla státní moc poskytovat ochranu právům subjektu, který vědomě uvedl nepravdivé údaje s cílem získat finanční prostředky, které by jinak nezískal. Soudy by měly pečlivě u dlužníků rozlišovat, zda nepravdivé údaje dlužník uvedl omylem či z nevědomosti, nebo tak učinil úmyslně, když vědomému nepoctivému jednání dlužníka by rozhodně ochranu poskytnout neměly. Jistě Ústavní soud své závěry ve svém nálezu III. ÚS 4129/18 ze dne 26. 2. 2019 nemínil tak, že lhát se vyplatí, nálezy by tak neměly být ani vykládány. Jediné, co by bylo možné spravedlivě po věřiteli při ověřování výdajů dlužníka požadovat, je vznesení žádosti o vysvětlení výdajů žadatele výrazně nižších, než je obvyklé. V případě logického vysvětlení ze strany žadatele o úvěr nezbyvá, než mu i s odkazem na § 7 občanského zákoníku věřit. Jinak totiž lze téměř vždy dojít k závěru, že v případě nespláceného úvěru, úvěruschopnost nebyla dostatečně posouzena nebo že nebyly dostatečně správně posouzeny příjmy a výdaje žadatele. S takovýmto přístupem však mohou být poskytnuty úvěry pouze těm žadatelům, kteří prokáží, že vlastně úvěr poskytnout nepotřebují. ●

**Mgr. René Příhoda, advokátní koncipient,
JUDr. Ervín Perthen MBA, advokát
PPS advokáti s.r.o.**

(Ne)stavení promlčecí lhůty v případě zahájení rozhodčího řízení podle neplatné rozhodčí doložky

I v roce 2019 navazuje Ústavní soud na svou předchozí rozhodovací praxi související s posuzováním předpokladů pro úspěšné vymáhání nároků ze smluv o spotřebitelském úvěru obsahujících rozhodčí doložku. Nadále tak dochází k posilování právního postavení dlužníků oproti podnikatelským subjektům, které spotřebitelské úvěry poskytly.

Neplatnost rozhodčí doložky

Ke změně rozhodovací praxe soudů v otázce posuzování platnosti rozhodčí doložky, potažmo rozhodčí smlouvy, došlo již v roce 2011, a to na základě usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. 31 Cdo 1945/2010.¹ Tímto usnesením velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu sjednotil doposud neustálenou rozhodovací praxi obecných soudů, když dospěl k závěru, že pokud rozhodčí smlouva neobsahuje přímé určení rozhodce, popř. způsob jeho určení, je absolutně neplatná podle § 39 dřívějšího občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., a to včetně případů, kdy rozhodčí smlouva odkazuje na „rozhodčí řád“ vydaný soukromou právnickou osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona.

Neplatnost rozhodčích doložek, resp. rozhodčích smluv odkazujících na statut či řád soukromoprávního subjektu byla dovozena s odkazem na netransparentní způsob určení rozhodce, jehož výběr strany sporu (zpravidla primárně dlužník) nemohly žádným způsobem ovlivnit. Nezřídka tak záleželo čistě na vůli soukromé osoby, kterého rozhodce zvolí z jí vedeného seznamu rozhodců, jehož změny podléhaly výlučně vůli této soukromé osoby.

Dopady neplatné rozhodčí doložky v exekučním řízení

Výše uvedená změna rozhodovací praxe Nejvyššího soudu měla své důsledky také pro následně vedené exekuční řízení, zahájené na základě rozhodčího nálezu vydaného

rozhodcem, který nebyl určen v souladu se zákonem.

V usnesení ze dne 10. 7. 2013, sp. zn. 31 Cdo 958/2012, Nejvyšší soud dovodil, že rozhodčí nález vydaný rozhodcem, jehož výběr se neuskutečnil podle pravidel stálého rozhodčího soudu a strany jeho výběr nemohly žádným způsobem ovlivnit, nelze akceptovat jako způsobilý exekuční titul.² Z toho důvodu proto není možné podle takového rozhodčího nálezu nařídit exekuci, a byla-li již nařízena, je třeba ji zastavit podle § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu³ i v případě, že dlužník v průběhu předcházejícího rozhodčího řízení neplatnost rozhodčí doložky nenamítal.

Někteří poskytovatelé úvěrů se však i přes výše uvedenou judikaturu Nejvyššího soudu svých nároků ze spotřebitelských úvěrů nadále domáhali cestou rozhodčího řízení a následné exekuce. Poté, co bylo exekuční řízení zastaveno pro nezpůsobilost exekučního titulu, pokračovali cestou podání civilní žaloby, ve které uplatňovali dlužnou částku včetně příslušenství ve formě úroků z prodlení, které ve svém souhrnu nezřídka samotnou jistinu i několikanásobně převýšily, neboť prodlení dlužníka s úhradou dlužné částky bylo navyšováno v důsledku vedeného předchozího rozhodčího a exekučního řízení. V takovém případě se však vystavovali nebezpečí, že s ohledem na § 89 exekučního řádu budou hradit náklady zastaveného exekučního řízení podle zásady zavinění.⁴

V této souvislosti je zapotřebí poznamenat, že v rozhodovací praxi soudů bylo rovněž dovozeno, že rozhodčí nález vydaný rozhodcem, jenž neměl k vydání takového rozhodčího

nálezu pravomoc, nevytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté.⁵

Žaloba podaná po zastavení exekučního řízení

Při zahájení následného civilního řízení poté, co bylo exekuční řízení zastaveno pro vady rozhodčího nálezu vydaného na základě neplatné rozhodčí doložky, věřitelé nepochybně spoléhali také na to, že po dobu vedeného rozhodčího řízení a následně vedené exekuce došlo ke stavení promlčecí doby a jejich nárok tak k okamžiku podání civilní žaloby nebyl promlčen. Přitom se dovolávali zejména § 14 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení, podle kterého má podání rozhodčí žaloby tytéž právní účinky, jako kdyby byla ve věci podána žaloba u soudu.⁶

Argumentaci, podle které dochází ke stavení promlčecí lhůty také v případě zahájení exekuce na podkladě neplatného rozhodčího nálezu, podpořil bez dalšího Nejvyšší soud,⁷ který optikou analogie práv, která zákon o rozhodčím řízení přiznává věřiteli v případě zrušení rozhodčího nálezu soudem, dospěl k závěru, že ke stavení běhu promlčecí lhůty v důsledku exekučního řízení musí docházet i v případě, že v rámci exekuce vyjde najevo, že rozhodčí nález nemá žádné právní účinky.

Na základě výše uvedeného by se tedy mohlo jevit, že pokud věřitel uplatnil svůj nárok u příslušného soudu bez zbytečného odkladu poté, co absolvoval rozhodčí a následně vedené exekuční řízení, může tak učinit bez obav ve vztahu k případnému promlčení svého nároku. To však podle názoru Ústavního soudu, vyjádřeného ve dvou nedávných nálezech,⁸ neplatí bez dalšího.

Vědomost, resp. presumpce vědomosti o neplatném sjednání rozhodčí doložky

Ústavní soud předestřel,⁹ že obecný závěr Nejvyššího soudu, týkající se stavení promlčecí lhůty v případě vedení rozhodčího či exekučního řízení i tehdy, pokud je řízení zahájeno na základě neplatné rozhodčí doložky, nelze aplikovat v případě, že věřitel měl či v době podání rozhodčí žaloby musel mít vědomost o tom, že rozhodčí nálezy nemá právní účinky. Rozhodným okamžikem je přitom podle Ústavního soudu datum, kdy Nejvyšší soud vydal sjednocující usnesení sp. zn. 31 Cdo 1945/2010 ze dne 11. 5. 2011, kdy po tomto datu lze jen stěží dovodit legitimní očekávání věřitele v platně sjednanou rozhodčí doložku.

Pokud tedy věřitel zahájil rozhodčí řízení vědomě, resp. kdy si musel být vědom toho, že jím sjednaná rozhodčí doložka je v kontextu judikatury Nejvyššího soudu netransparentní, když osoba rozhodce má být určena nikoli stálým rozhodčím soudem, ale právníckou osobou podle jí určených pravidel, měl postupovat cestou podání civilní žaloby. Pokud však přes výše uvedené skutečnosti věřitel zahájil rozhodčí řízení, lze podle názoru Ústavního soudu, vyjádřeného ve výše uvedených nálezech, předpokládat, že jeho jednání bylo motivováno snahou získat na úkor spotřebitele ještě výhodnější postavení, přičemž v takovémto jednání lze nepochybně spatřovat znaky zneužití práva, kterému nelze poskytnout právní ochranu.

Naopak v případě, že věřitel podal rozhodčí žalobu ještě před vydáním sjednocujícího usnesení Nejvyššího soudu, bylo by v rozporu s principy legitimního očekávání a právní jistoty, pokud by věřitel byl zbaven svého nároku jen na základě nevyjasněné koncepce promlčitelnosti jeho práva, například souvisela-li tato nevyjasněnost se změnou judikatury.¹⁰

Ve shora uvedených souvislostech se Ústavní soud v nálezu sp. zn. II. ÚS 996/18 vyjádřil také k námitce promlčení nároku poskytovatele úvěru ze strany spotřebitele. Vznesenou námitku promlčení nepovažoval bez dalšího za rozpornou s dobrými mravy při zohlednění jednání dlužníka, kterým není schopen splácet své dluhy. S tímto názorem lze nepochybně souhlasit obzvláště za situace, kdy dlužník promlčení nároku věřitele nezavinil. Nelze pominout ani to, že účelem dlužníkem vznesené námitky promlčení je bezpochyby vždy docílit toho, aby věřitel nebyl při

uplatňování svého nároku úspěšný. Pouze z toho důvodu jistě nelze uplatnění námitky promlčení považovat za rozporné s dobrými mravy a k námitce promlčení by tak nemělo být přihlíženo pouze v případě, že na straně dlužníka jsou shledány specifické okolnosti svědčící o jeho nepoctivosti.

Co z výše uvedeného plyne?

Aktuální nálezy Ústavního soudu¹¹ navazují na předchozí judikaturu Ústavního soudu, která je vystavena na principu ochrany dlužníka – spotřebitele, který se oproti podnikatelům poskytujícím nebankovní úvěry nachází ve slabším postavení, které je odvozováno nejenom od méně výhodné ekonomické pozice, ale rovněž slabší orientace v právu obecně. Ve vztazích se spotřebiteli proto pro podnikatele dvojnásobně platí zásada *ignorantia legis non excusat* a neplní-li podnikatel právní požadavky, které pro něj z této zásady plynou,

jde to k jeho tíži. V kontextu výše uvedeného by zřejmě bylo možné ve vztahu k podnikateli úspěšně argumentovat i presumpcí znalosti aktuální judikatury vyšších soudů, lze-li po podnikateli takovou znalost požadovat s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu, tím spíše, jedná-li se o oblast, v rámci které podnikatel nabízí své služby veřejnosti. V případě, že podnikatel jedná v rozporu se závěry aktuální judikatury a takového jednání je vedeno na úkor spotřebitele jako slabší strany, je nutno počítat s negativními důsledky takového jednání, které v krajním případě mohou vést až k zamítnutí nároku soudem. ●

Mgr. Andrea Vrbková, advokátka
Vejmělka & Wünsch, s.r.o.

 VEJMELKA & WÜNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE

Poznámky:

- ¹ Velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu se tak odchýlil od právního názoru vyjádřeného v usnesení senátu Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2008, sp. zn. 32 Cdo 2282/2008, podle kterého si strany smlouvy „mohou platně dohodnout, že spory vzniklé z jejich smlouvy, budou rozhodovány vybraným rozhodcem žalující stranou ze seznamu rozhodců vedeného soukromým subjektem, jenž není stálým rozhodčím soudem zřízeným ve smyslu § 13 zákona č. 216/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a že rozhodčí řízení bude probíhat podle pravidel vydaných takovým soukromým subjektem“.
- ² Jedná se o usnesení velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia, ve kterém se Nejvyšší soud přiklonil k závěru, že rozhodčí nálezy vydané osobou, jejíž výběr se neuskutečnil podle transparentních pravidel, nemá v exekučním řízení žádné právní účinky, a to aniž by rozhodčí nálezy musel být formálně zrušen. Exekuční soud by proto měl zastavit exekuci i bez návrhu povinného, pouze na základě vlastního přezkumu o způsobilosti exekučního titulu.
- ³ Podle § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu (zákon č. 99/1963 Sb., v platném znění) musí být výkon rozhodnutí zastaven, jestliže je výkon rozhodnutí nepřipustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.
- ⁴ K tomu srovnej např. nálezy Ústavního soudu

- ze dne 16. 4. 2019, sp. zn. I ÚS 2117/18.
- ⁵ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 23 Cdo 4460/2014.
- ⁶ K tomuto výkladu se přiklonil i Ústavní soud, který jej podpořil také z důvodu ochrany autonomie vůle stran, u kterých lze jen stěží předpokládat, že by si sjednaly rozhodčí doložku v případě rizika, že by v případě shledané neplatnosti rozhodčího nálezu mohlo dojít k promlčení jejich nároků (nálezy ze dne 4. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 996/18).
- ⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2016 sp. zn. 29 ICdo 41/2014, ve kterém Nejvyšší soud uvedl, že pokud formálně nezrušený rozhodčí nálezy vydaný mimo rámec pravomoci rozhodce nemá v exekučním řízení žádné právní účinky, pak věřitel nemůže mít při takovém postupu – co do otázky promlčení nároku – méně práv, než kolik by se mu jich dostalo, kdyby byl rozhodčí nálezy odklizen pro nedostatek pravomoci rozhodce soudem v řízení vedeném podle zákona o rozhodčím řízení.
- ⁸ Nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 6. 2019, sp. zn. II ÚS 996/18 a ze dne 17. 7. 2019, sp. zn. I. ÚS 1091/19.
- ⁹ Nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2019, sp. zn. I. ÚS 1091/19.
- ¹⁰ Ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 25. 5. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2842/10.
- ¹¹ Nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 6. 2019, sp. zn. II ÚS 996/18 a ze dne 17. 7. 2019, sp. zn. I. ÚS 1091/19.

A hand in a dark suit sleeve with a striped shirt cuff points its index finger towards the center of a large, circular, black-and-white maze painted on a light-colored wall. The maze is complex, with many paths and dead ends. The hand is positioned on the right side of the frame, pointing towards the center of the maze.

Vždy najdeme řešení

a d v o k á t n í k a n c e l á ř

Pokorný /
Wagner /
& partneři

s í l a a r g u m e n t ů

Vybrané aktuální otázky institutu převzetí majetku v nemovitostních transakcích

Institut převzetí majetku byl v minulosti již několikrát označen za riziko při převodech vlastnického práva.¹ Současné s tím bylo konstatováno, že je jen otázkou času, než si institutu převzetí majetku jednotliví věřitelé všimnou, a začnou jej naplno využívat jako nástroje k vydobytí svých pohledávek.² Smyslem tohoto článku je upozornit nejenom na přetrvávající výkladové obtíže, ale i na možné negativní dopady institutu převzetí majetku na nemovitostní transakce, když tyto dopady jsou již nyní patrné a v praxi reálně narůstají.

Povaha a účel § 1893 Občanského zákoníku

Podle prvního odstavce § 1893 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „Občanský zákoník“) platí, že „převezme-li někdo od zcizitele veškerý majetek nebo jeho poměrně určenou část, stává se společně a nerozdílně se zcizitelem dlužníkem z dluhů, které s převzatým majetkem souvisí a o nichž nabyvatel při uzavření smlouvy věděl nebo musel vědět (...)“ Důsledkem transakce, která účinky institutu převzetí majetku zakládá, je zákonné přistoupení nabyvatele k dluhům zcizitele. Právní nauka tento následek označuje jako zákonnou kumulativní intercessi. Znamená to, že věřitel může splnění celého dluhu nebo jen jeho určitou část požadovat přímo po nabyvateli, a to bez toho, že by předtím musel ke splnění dluhu vyzvat dosavadního dlužníka. Není vyloučena ani situace, kdy nabyvatelův dlužníková majetku bude více,

v takovém případě budou závázání společně a nerozdílně. Ustanovení § 1893 Občanského zákoníku nelze ve vztahu k věřiteli účinně vyloučit. Kogentní povaha³ ustanovení § 1893 Občanského zákoníku pak odpovídá požadavku na ochranu třetích osob s ohledem na to, že důvodová zpráva jako účel institutu převzetí majetku stanoví ochranu věřitelů zcizitele. Strany transakce proto nemají možnost výše uvedenému následku ve vztahu k věřiteli zabránit. Odlišné ujednání zcizitele a nabyvatele není absolutně neplatné, ovšem prosadí se pouze mezi nimi a jen v jejich vzájemném poměru.⁴ Jestliže se nabyvatel majetku vůči zciziteli zaváže, že opatří plnění jeho věřitelům pro případ aplikace § 1893 Občanského zákoníku, je třeba takové ujednání posoudit jako převzetí plnění ve smyslu § 1889 Občanského zákoníku.⁵ Obsah závazku vzniklého v důsledku převzetí majetku se v takovém případě nemění. Podstatou převzetí plnění je pouze to, že třetí osoba (nabyvatel) vůči původnímu dlužníko-

vi (zcizitel) zajistí, aby zcizitel nemusel věřiteli plnit. Obdobně by pak mělo být odlišné ujednání posuzováno v případě, kdy stejné ujištění učiní zcizitel vůči nabyvateli.

Zákonné předpoklady převzetí majetku

Ustanovení § 1893 Občanského zákoníku stanoví jak předpoklady, tak i následky uplatnění institutu převzetí majetku. Na první pohled se jedná o stručné ustanovení, v praxi je s ním ovšem spojována řada složitých otázek a výkladových problémů. Zákon následky institutu převzetí majetku zakládá u nabytí „veškerého majetku“ nebo „jeho poměrně určené části“. Je nepochybné, že ustanovení § 1893 Občanského zákoníku v plném rozsahu dopadá na případy převodu veškerého majetku zcizitele. Z pohledu právní praxe je však mnohem komplikovanější posouzení, co se rozumí „poměrně určenou částí majetku“. Je přitom zřejmé, že zatímco k převodu, ať již

úplatného či neúplatného, veškerého majetku vlastníka dochází v právní praxi poměrně ojediněle, k převodu jednotlivých věcí už nikoli (jde o převážnou většinu transakcí). Vzniká tedy praktická otázka, kdy a za jakých podmínek převáděné jednotlivé věci spoluvytvářejí „poměrně určenou část majetku“ zcizitele a kdy takto určené věci vyvolávají zákonné účinky institutu převzetí majetku. Je zcela nežádoucí, aby obsah pojmu „poměrně určené části majetku“ zůstával nadále nesjednocen.

Pokud jde o posouzení, zda se může institut převzetí majetku uplatnit i na převod jednotlivé nemovité věci,⁶ lze (přestože zákon k uvedené otázce mlčí) vyjít ze dvou možných historických aplikačních přístupů, a to z historické německé doktríny nebo z historické rozhodovací praxe československých soudů. Zatímco německá soudní doktrína by aplikaci převzetí majetku na převod nemovité věci připustila tehdy, pokud by po realizaci nemovitostní transakce zciziteli zůstalo méně než 10 % jeho původního majetku,⁷ československá judikatura by institut převzetí majetku s převodem vlastnického práva k nemovité věci spojila bez dalšího (bez ohledu na zbývající část původního majetku) s ohledem na kvalitu nemovité věci jako funkční hospodářské jednotky.⁸

Bude-li soudy upřednostněna historická německá soudní doktrína, zůstává otázkou, jak bude hodnota (kvantita) majetku určována. Je zřejmé, že asi jediným možným způsobem je stanovit ji v porovnání k ostatnímu majetku, který zciziteli po uskutečnění transakce zůstane. Je však třeba poukázat na to, že u některých subjektů, a to zejména územně samosprávných celků, může uvedený postup činit obtíže. Jako příklad lze uvést situaci, kdy zcizitelem se záměrem převést nemovitou věc je městská část hlavního města Prahy. Platí totiž, že za zcizitele je právní teorií považován ten, jehož vlastnické právo v důsledku převodu věci zaniká. Takovým subjektem ovšem není městská část, nýbrž hlavní město Praha s ohledem na to, že městské části pouze vykonávají správu majetku,⁹ který jim byl hlavním městem Praha svěřen.¹⁰ Specifikem uvedeného případu je tedy skutečnost, že se osoba, jejíž vlastnické právo v důsledku převodu věci zaniká, liší od subjektu, který majetkoprávní jednání převodu věci činí.¹¹ Pro posouzení aplikace § 1893 může být přitom určení, zda bude převáděný majetek kvantitativně posuzován vůči zbylému majetku městské části nebo hlavního města Prahy, rozhodující.

Další zákonnou podmínkou § 1893 Občanského zákoníku je pak souvislost dluhů

s převáděným majetkem. V každém jednotlivém případě je proto nezbytné posoudit, existují-li dluhy související s převáděným majetkem či nikoli. V případě nemovitých věcí bude hospodářská souvislost dluhů dána například v případě (i) dluhů ze samotného pořízení či zhotovení nemovité věci (hypotéka, leasing, dlužné plnění ze smlouvy o dílo), (ii) dluhů spojených s údržbou nemovité věci, nebo (iii) nezaplacená daň z nemovitosti či (iv) nároků z náhrady škod vztahující se k nemovité věci.¹²

Limity odpovědnosti nabyvatele

Jak již bylo uvedeno, důsledkem transakce, která zakládá účinky institutu převzetí majetku, je zákonné přistoupení nabyvatele k dluhům zcizitele. Tento důsledek ovšem nenastává bez dalšího. V právní úpravě se odráží i prvky ochrany osoby nabyvatele, a důsledky institutu převzetí majetku proto zákon limituje jednak (i) vědomostí nabyvatele, a dále (ii) limitní výší rozsahu odpovědnosti.

Vědomost, respektive nutná vědomost, nabyvatele představuje subjektivní hledisko ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 Občanského zákoníku. Znamená to, že institut převzetí majetku se svými účinky vůči nabyvateli prosadí pouze tehdy, věděl-li nabyvatel o existenci dluhů zcizitele, respektive musel-li vědět, že „na něj přechází (téměř) veškerý majetek zcizitele“.¹³ Uvedené pravidlo je modifikováno v případě převodu na osobu blízkou.¹⁴ V takovém případě platí vyvratitelná domněnka vědomosti nabyvatele o existenci souvisejících dluhů. Platí přitom, že zákon zciziteli prostřednictvím ustanovení § 1893 Občanského zákoníku informační povinnost vůči nabyvateli ohledně existence a výše jeho dluhů nestanoví. Na nutnost sdělení všech právních a skutkových okolností před uzavřením smlouvy ovšem pamatuje ustanovení § 1728 Občanského zákoníku, které zakládá obecnou informační povinnost při sjednávání smlouvy. Nedodržení této povinnosti může založit právo na náhradu újmy podle § 2910. Zciziteli lze proto doporučit, aby součástí transakční dokumentace učinil prohlášení o existujících dluzích a aby v rámci právní prověrky (due diligence) došlo k předání dokumentů o existenci takových dluhů. V důsledku výše uvedených skutečností se institut převzetí majetku stává velmi podstatným i v transakčních dokumentech, zejména v prohlášeních a ujištěních (prodávajících, resp. zcizitelů).

V této souvislosti je nezbytné upozornit, že v praxi se věřitelé institutu převzetí majetku

naučili používat nejenom za účelem ochrany svých skutečných práv, ale také jako prostředek jistého obchodního tlaku ve vztahu ke sporným právům (často i domnělým). V praxi se tak lze setkat s případy, kdy jsou to právě věřitelé (a to i v případech sporných pohledávek), kteří zcizitele informují o možném dopadu účinků institutu převzetí majetku na zamýšlenou transakci, případně jsou to dokonce oni, kteří o existenci dluhů potenciální nabyvatele namísto samotných zcizitelů informují. V krajních případech se pak postavení věřitelů stane natolik silným, že vlivem aplikace § 1893 Občanského zákoníku (respektive její hrozbou) de facto dojde k omezení smluvní volnosti zcizitele či dobré víry nabyvatele.

V obdobných případech pak hrozí vznik sporu, a je proto na zciziteli, aby zvážil jednotlivé varianty řešení a přístupu k transakci. Rozhodnutí přitom není jednoduché, jde vždy o otázku ceny za převzetí rizika (tedy o snížení kupní ceny převáděných nemovitých věcí). První variantou je samozřejmě vyřešení sporu mezi zcizitelem a věřitelem, tedy odložení prodeje nemovitých věcí. Tato varianta je z právního pohledu transparentním řešením, bohužel v mnoha případech ji není možné realizovat s ohledem na (i) technický stav nemovitých věcí (např. rozestavěné budovy, kde by si jednání vyžádalo přerušování výstavby a došlo by k možným statickým vlivům nebo dalším nákladům na zabezpečovací práce atp.), (ii) možné změny na trhu (např. obecné ceny na trhu nemovitých věcí nebo ceny stavebních prací) a (iii) časovou náročnost prodejního procesu, neboť věřitelé zpravidla o možnosti aplikace institutu převzetí majetku informují až ve fázi, kdy je prodejní proces zahájen. Další variantou řešení je absolutní rezignace zcizitele na jakékoli alternativní řešení. V takovém případě se zákonná úprava § 1893 uplatní v plném rozsahu a výsledná kupní cena bude zřejmě nižší. Další variantou je zvláštní smluvní ujednání mezi zcizitelem a nabyvatelem, v jehož důsledku bude odpovědnost nabyvatele ve vztahu k věřiteli de facto vyloučena. Důsledkem takového ujednání ale s nejvyšší mírou pravděpodobnosti bude opět snížení ceny převáděné věci s rizikem, že věřitel svá práva vůči nabyvateli vůbec neuplatní a uplatní je napřímo ve vztahu k zciziteli. V úvahu přicházející variantou je rovněž v interním vztahu mezi zcizitelem a nabyvatelem zachování možnosti odpovědnosti zcizitele, avšak omezit její výši a sjednat podmínky pro případné soudní spory mezi nabyvatelem a věřitelem (např. zákaz uznání dluhu, vzájemná informační povinnost, ved-

lejší účastenství, převzetí právního zastoupení atp.).

Závěr

Vedle ochrany práv věřitelů může institut převzetí majetku vyvolat i negativní následky spočívající například ve snížení výnosu z prodeje nemovitých věcí. Jakkoli se může aplikace § 1893 Občanského zákoníku jevit jako nežádoucí a neodpovídající právnímu rámci moderních převodů nemovitých věcí, nelze ji s ohledem na současnou právní úpravu vyloučit. Je zřejmé, že § 1893 Občanského zákoníku může dopadnout nejenom na transakce nemovitostních portfolií, ale i na běžné převody rezidenčních nemovitých věcí (např. bytové jednotky). Lze proto uzavřít, že bude-li institut převzetí majetku soudy důsledně aplikován, což současná právní úprava § 1893 umožňuje, postihne nespočet nemovitostních transakcí. Viděno realisticky, ke zrušení insti-

tutu převzetí majetku v nejbližší době zřejmě nedojde. Nezbytnou se proto stane zvýšená obezřetnost k realitním transakcím, která se projeví nejenom ve zvýšených požadavcích na právní prověrku (due diligence) nemovitých věcí, ale i na rozsah prohlášení a ujištění v transakčních dokumentacích. Diskuse o institutu převzetí majetku v současné právní úpravě (když tento institut je postupně opouštěn i v zemích jeho původu)¹⁵ je více než aktuální a legitimní. ●

Mgr. Anna Rozmáňková

ACHOUR & PARTNERS advokátní kancelář, s.r.o.

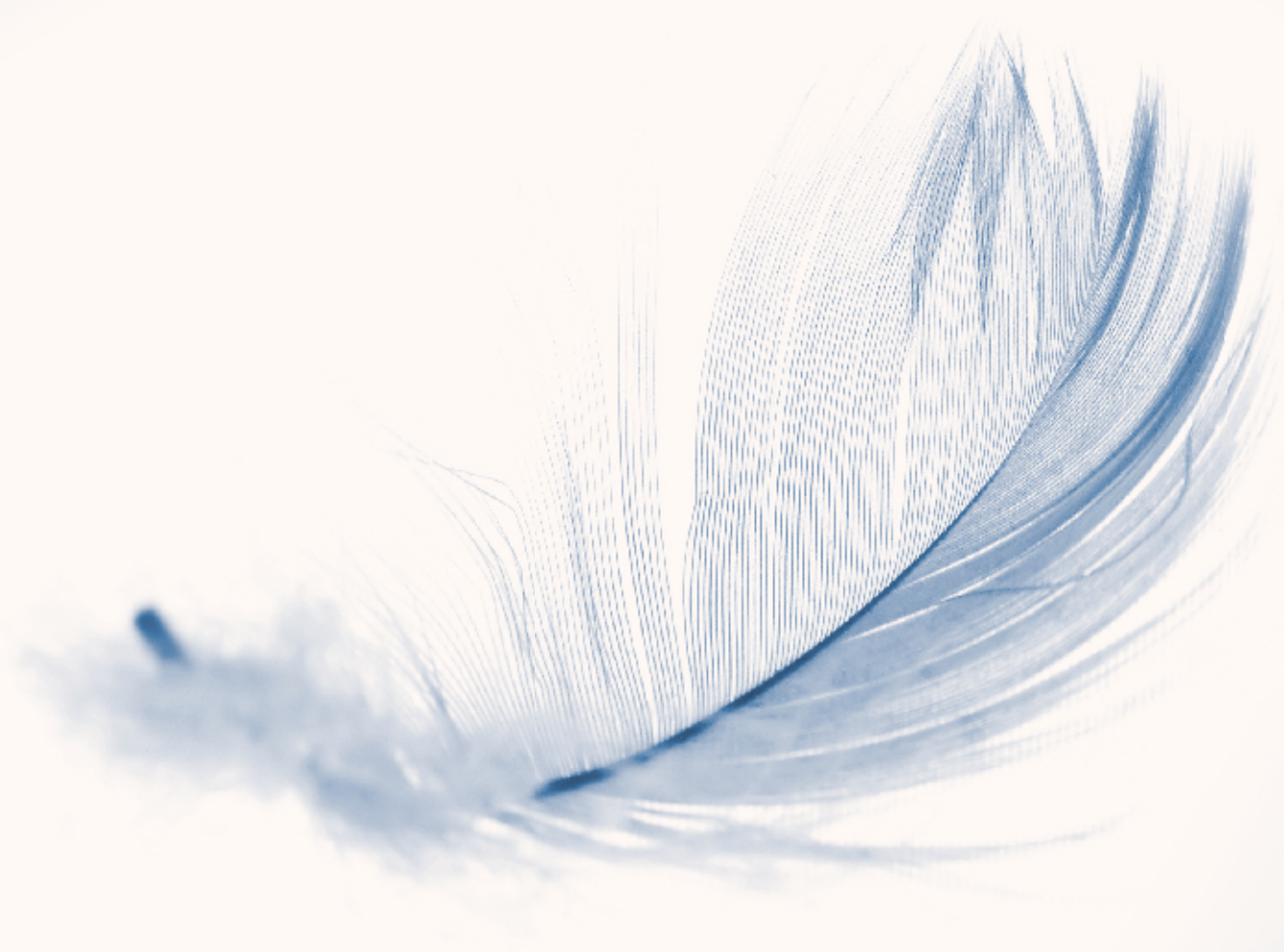
ACHOUR & PARTNERS

Poznámky:

- ¹ Viz ČECH, P., FLÍDR, J.: Převzetí majetku – neúměrné riziko i historický přežitek, Právní rádce 8/2014 nebo PELIKÁN, M.: Převzetí majetku: nové riziko při převodech vlastnického práva <http://www.achourpartners.com/upload/publikace/58b79dfc2f1d6.pdf>.
- ² V podrobnostech viz ČECH, P., FLÍDR, J.: Převzetí majetku – neúměrné riziko i historický přežitek, Právní rádce 8/2014.
- ³ Ustanovení § 1893 lze označit za kogentní pouze tehdy, jde-li o ochranu věřitelů zcizitele.
- ⁴ DVOŘÁK, B. § 1893 [J. In: HULMÁK, M., PETROV, J., LAVICKÝ, P., DVOŘÁK, B., ŠILHÁN, J., DÁVID, R., RICHTER, T., LA-SÁK, J. Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 786.
- ⁵ Tamtéž.
- ⁶ Viz MATULA, Z.: Převod nemovitých věcí ve světle § 1893 nového občanského zákoníku. Bulletin advokacie. 2014, č. 12, s. 44 – 46
- ⁷ ČECH, P., FLÍDR, J.: Převzetí majetku – neúměrné riziko i historický přežitek, Právní rádce 8/2014.
- ⁸ Nejvyšší soud České republiky ve svém rozhodnutí ze dne 9. října 1923, spis. zn. Rv I 572/23 uvádí „Pokud jde o námitku žalované, že nejde o převzetí podniku nebo jmění podle rozumu § 1409 obč. zák., byl-li jako v souzeném případě, převzat jen dům, přisvědčiti jest názoru prvního soudu, že tato námitka nemá opory v zákoně, ježto podle zákona není zapotřebí zcizení celého majetku

osoby, nýbrž stačí zcizení jen určité jeho kvóty nebo zcizení jen zvláštního majetku, tvořící hospodářskou jednotku.“

- ⁹ Viz § 19 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v platném znění.
- ¹⁰ Z konstantní judikatury vyplývá, že městské části hlavního města Prahy nejsou subjektem vlastnického práva k věci, ale pouze subjektem, kterému náleží právo se svěřeným majetkem hospodařit (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. června 1999, spis. zn. 28 Cdo 2056/2009).
- ¹¹ Viz § 3 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v platném znění.
- ¹² PELIKÁN, M.: Převzetí majetku: nové riziko při převodech vlastnického práva <http://www.achourpartners.com/upload/publikace/58b79dfc2f1d6.pdf>
- ¹³ ČECH, P., FLÍDR, J.: Převzetí majetku – neúměrné riziko i historický přežitek, Právní rádce 8/2014.
- ¹⁴ Ustanovení § 1893 odst. 2 odlišně stanoví „Převzme-li takový majetek osoba zciziteli blízka, stává se společně a nerozdílně se zcizitelem dlužníkem z dluhů, které s převzatým majetkem souvisí, bez omezení na hodnotu majetku, jež takto nabyla. To neplatí, prokáže-li, že o určitém dluhu věděla, ani vědět nemusela.“
- ¹⁵ V Německu byl institut převzetí majetku v roce 1999 zrušen a v Rakousku v roce 1982 omezen.

Dosáhněte lehce svého cíle. S námi.

ERHARTOVÁ VÍTEK
advokátní kancelář law offices

Nařízení (EU) č. 2018/389 – nová pravidla pro poskytovatele platebních služeb

Dne 27. listopadu 2017 bylo přijato Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/389, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366, pokud jde o regulační technické normy týkající se silného ověření klienta a společných a bezpečných otevřených standardů komunikace (Regulatory Technical Standards on Strong Customer Authentication, dále jen „Nařízení RTS SCA“). Nařízení RTS SCA s účinností od 14. září 2019 zavádí ve všech státech EEA řadu nových pravidel v oblasti poskytování internetových platebních služeb, např. při zpracovávání online plateb, což se významným způsobem dotkne nejen větších bankovních a platebních institucí, ale také poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu či vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu a jejich zákazníků.

Na které poskytovatele se Nařízení RTS SCA vztahuje?

Poskytovatelé platebních služeb, kteří uživatelům vedou platební účty přístupné prostřednictvím internetu, musí plnit povinnosti plynoucí z § 161 a 191 zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku (dále jen „ZPS“) a z Nařízení RTS SCA, nezáleží přitom ani na typu oprávnění uděleného poskytovateli, ani na skutečnosti, že se nemusí jednat o plnohodnotné internetové bankovníctví. U vydavatelů elektronických peněz tak např. bude podstatné, zda jsou vydávané elektronické peníze uloženy na platebním prostředku či na účtu elektronických peněz, který lze považovat za platební účet ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) ZPS. V souvislosti s vymezením pojmu platební účet lze odkázat např. na rozsudek SDEU ze dne 4. října 2018, C-191/17 ING-DiBa Direktbank Austria, ve kterém Soudní dvůr dospěl k závěru, že „základním znakem pojmu platební účet je možnost provádět z účtu platební transakce ve prospěch

třetí strany nebo být příjemcem takových transakcí od třetí strany.“ Jakmile tedy účet vedený poskytovatelem umožňuje uživateli být příjemcem transakcí od třetích stran ve smyslu citovaného soudního rozhodnutí na platební účet příjemce nebo zadávat platební příkazy, byť pouze na jeden konkrétní účet, jedná se o platební účet dostupný prostřednictvím internetu. Jedinou výjimku z výše popsaného postupu stanoví § 161 odst. 6 a § 191 odst. 6 ZPS, a to pouze pro situace, kdy platební účet není přístupný prostřednictvím internetu.

Co je obsahem nejdůležitějších změn?

Nařízení RTS SCA stanoví požadavky, jež musí splňovat poskytovatelé platebních služeb za účelem provádění bezpečnostních opatření, která jim umožní (i) uplatňovat postup silného ověření klienta, (ii) použít výjimky z uplatňování bezpečnostních požadavků na silné ověření klienta s výhradou sta-

novených omezených podmínek založených na míře rizika, částce a opakování platební transakce a způsobu platby použitým k jejímu provedení, (iii) chránit důvěrnost a integritu osobních bezpečnostních údajů uživatelů platebních služeb a nakonec (iv) stanovit společné a bezpečné otevřené standardy komunikace v souvislosti s poskytováním a používáním platebních služeb mezi poskytovateli platebních služeb, kteří vedou účet, poskytovateli služeb iniciování platby, poskytovateli služeb informování o účtu, plátcí, příjemci a dalšími poskytovateli platebních služeb.

K dalším nově zaváděným povinnostem poskytovatelů platebních služeb, kteří vedou účet a kteří nabízejí plátcí platební účet, patří např. (i) zavedení rozhraní pro umožnění přístupu tzv. poskytovatelů služeb třetích stran (poskytovatelé služeb iniciování platby, poskytovatelé služeb informování o účtu a poskytovatelé platebních služeb vydávající karetní platební prostředky), které bude splňovat požadavky dle ustanovení čl. 30 a násl.

Nařízení RTS SCA, (ii) zavedení nouzového mechanismu pro případ, že toto rozhraní nefunguje v souladu s požadavky Nařízení RTS SCA, nebo případné vyřízení výjimky z této povinnosti, (iii) rozšíření rozhraní pro zadávání platebních příkazů o další typy plateb jako trvalé platby, hromadné platby a inkasa, (iv) zavedení povinnosti monitoringu a auditu, kdy uplatňování bezpečnostních opatření poskytovatelem platebních služeb musí být pravidelně testováno, vyhodnocováno a kontrolováno auditory, kteří mají odborné znalosti v oblasti bezpečnosti informačních technologií a plateb a kteří jsou funkčně nezávislí na poskytovateli platebních služeb.

Jaké jsou přímé dopady na poskytovatele platebních služeb?

Největší dopady u poskytovatelů bude mít zřejmě (A) samotné pravidlo silného ověření uživatelů, vč. plnění navazujících povinností, jako např. sledování a hlášení incidentů, a dále pak (B) povinnost umožnit přístup tzv. poskytovatelům služeb třetích stran.

(A) Pravidlo silného ověření uživatelů:

Při zadávání plateb musí být ověření uživatele nově založeno na dvou či více prvcích z kategorie „znalost“ (předpokládající výlučnou znalost uživatele), „držení“ (předpokládající výlučnou dispozici uživatele) a „inherence“ (např. biometrický údaj). Nařízení RTS SCA zakotvuje povinnost poskytovatelů platebních služeb přijmout opatření ke zmírnění rizika toho, že prvky silného ověření klienta z výše uvedených kategorií budou odhaleny neoprávněnými stranami.

Silné ověření uživatele dle § 223 ZPS a Nařízení RTS SCA bude třeba provádět

nejen při přístupu k platebnímu účtu, ale i při dání platebního příkazu k elektronické platební transakci či provádění jiného úkonu, který je spojen s rizikem podvodu v oblasti platebního styku, zneužitím platebního prostředku nebo informací o platebním účtu. Výjimky z povinnosti silného ověření stanoví výhradně Nařízení RTS SCA, jejichž aplikace je možná při splnění všech stanovených podmínek.

Internetové platební služby tak budou muset být prováděny za použití technologií, které budou schopny zaručit bezpečné ověření platícího zákazníka a v maximální možné míře snížit riziko podvodu. Poskyvatelé platebních služeb budou muset zajistit během všech fází ověřování důvěrnost a integritu osobních bezpečnostních údajů uživatele, včetně ověřovacích kódů.

Postup ověření uživatele pak musí zahrnovat mechanismy sledování transakcí k odhalení pokusů o použití osobních bezpečnostních údajů uživatele platebních služeb, které byly ztraceny, odcizeny nebo zneužity. Postup ověření uživatele musí rovněž zajistit, aby byl uživatel platebních služeb oprávněným uživatelem, který tudíž udělil souhlas s převodem peněžních prostředků a s přístupem k informacím o jeho účtu prostřednictvím běžného použití osobních bezpečnostních údajů.

(B) Přístup třetích stran:

Přímý dopad na poskytovatele platebních služeb bude mít také povinnost umožnění přístupu tzv. poskytovatelů služeb třetích stran, která znamená nutnost zajistit možnost zapojení třetích stran přímo do provádění plateb. Aplikace provozované třetí stranou by tak měly získat přístup přímo k ovládání

platebních účtů uživatelů, kteří si tak nově budou moci např. ovládat více svých účtů vedených u různých poskytovatelů prostřednictvím jedné aplikace.

Jak už bylo uvedeno výše, Nařízení RTS SCA nabude účinnosti dnem 14. září 2019, avšak s výjimkou ustanovení čl. 30 odst. 3 a 5, které nabylo účinnosti již dnem 14. března 2019. Poskyvatelé platebních služeb tudíž měli od tohoto dne zajistit funkčnost testovacího rozhraní, které však nemusí nutně odpovídat Českému standardu pro Open Banking.

Co lze doporučit poskytovatelům?

Jaký postup lze tedy doporučit poskytovatelům platebních služeb s ohledem na shora popsané změny? V první řadě bude nutno zajistit odpovídající technické řešení, které umožní dodržování nových povinností vyplývajících z Nařízení RTS SCA. Druhým krokem pak bude vyhotovení kvalitního vnitřního předpisu (směrnice), který detailním způsobem popíše mechanismus fungování zvoleného technického řešení z pohledu dodržování povinností vyplývajících z Nařízení RTS SCA, stanoví principy bezpečnostní politiky pro internetové platební služby, popíše systém hodnocení a sledování rizik, určí odpovědné osoby pro sledování a hlášení incidentů, apod. ●

Mgr. Maxim Obuchov, advokát
Stuchlíková & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

STUCHLIKOVA & PARTNERS

VERONIKA ODROBINOVÁ

ŠKODA ZPŮSOBENÁ ZAMĚSTNANCEM

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Zrušení karenční doby, předstíraná práceneschopnost a možnosti zaměstnavatele

S účinností od 1. července 2019 se novelou zákoníku práce¹ zrušila tzv. třídní karenční doba. Zaměstnavatelé jsou povinni zaměstnancům v dočasné pracovní neschopnosti vyplácet náhradu mzdy již od první zameškané směny, a nikoliv až od čtvrté zameškané směny (či od 25. zameškané hodiny rozvržených směn), jako tomu bylo do účinnosti zmiňované novely.

Vsouvislosti s tím se množí obavy zaměstnavatelů, že dočasná pracovní neschopnost začne být ze strany jejich zaměstnanců častěji zneužívána. Jaké možnosti tedy mají či nemají zaměstnavatelé, aby případný nešvar fiktivní práceneschopnosti co nejvíce omezili?

Svobodný výběr lékaře k posouzení dočasné pracovní neschopnosti

Jedním z opatření, která se zaměstnavatelům můžou jevit jako řešení, je nařídit svým zaměstnancům, aby za účelem vyšetření zdravotního stavu a posouzení, zda u nich vznikla dočasná pracovní neschopnost, navštívili „závodního“ lékaře. Tímto způsobem však zaměstnavatel není oprávněn postupovat.

O vzniku dočasné pracovní neschopnosti a o jejím ukončení, případně o změně režimu dočasné práce neschopného pojištěnce rozhoduje ošetřující lékař. Tím je podle zákona o nemocenském pojištění² poskytovatel zdravotních služeb, který svými lékaři poskytuje ambulantní, lůžkovou nebo lázeňskou léčebně rehabilitační péči, s výjimkou poskytovatele zdravotnické záchranné služby a lékařské pohotovostní služby. Poskytovatel pracovnílékařských služeb, tj. „závodní“ lékař, je v tomto kontextu ošetřujícím lékařem pouze při ošetřování zaměstnance v rámci první pomoci, a to za podmínky, že získal oprávnění k poskytování zdravotních služeb. Samozřejmě není vyloučeno, aby „závodní“ lékař byl zároveň praktickým lékařem některých zaměstnanců; nicméně ani v takovém případě není zaměstnavatel oprávněn nařídit

zaměstnancům, aby ohledně dočasné pracovní neschopnosti v konkrétním případě zašli k zaměstnavatelem určenému lékaři.

Zaměstnancům, stejně jako jiným pacientům, je totiž v souladu s Listinou základních práv a svobod a § 28 odst. 3 písm. b) zákona o zdravotních službách³ garantováno právo svobodně si zvolit lékaře a zdravotnické zařízení, pokud zákon o zdravotních službách nebo jiné právní předpisy nestanoví jinak. Takovým právním předpisem je zákon o specifických zdravotních službách,⁴ který v § 56 vylučuje u zaměstnanců právo na svobodnou volbu lékaře v případě pracovnílékařských služeb. Jinými slovy, zaměstnavatel má právo určit zaměstnanci, kdo mu bude poskytovat pracovnílékařskou službu; jinak je zaměstnanec oprávněn si zvolit svého léka-

Váš specialista na:

- corporate governance
- fúze a akvizice
- pracovní právo
- řešení sporů

ŠPIČKOVÁ KVALITA
PRÁVNÍCH SLUŽEB

VYSOKÁ ODBORNOST
VŠECH ČLENŮ TÝMU

DLOUHOLETÁ
ZKUŠENOST

OSOBNÍ VZTAH
S KLIENTY
A POROZUMĚNÍ
JEJICH POTŘEBÁM

Váš partner na právním poli

Pomáhejte s námi. Podpořte náš PRO BONO projekt

www.detibezdluhu.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.
Husova 242/9, 110 00 Praha 1

T: (420) 222 220 775
F: (420) 222 220 804
E: info@vcv.cz

WWW.VCV.CZ

ře sám. Nicméně posuzování dočasné pracovní (ne)schopnosti zaměstnance pod pracovnělékařské služby nespadá. Žádný z typů pracovnělékařských prohlídek (vstupní, periodická, mimořádná, výstupní a následná) totiž neslouží k posuzování dočasné pracovní neschopnosti, jak vyplývá z účelu těchto prohlídek i z vymezení situací, za kterých je možné, příp. nezbytné tyto prohlídky zaměstnanci nařídít (viz zejména vyhláška č. 79/2013 Sb.).

Prověření důvodnosti dočasné pracovní neschopnosti

Ačkoliv zaměstnavatel není oprávněn nařídít zaměstnanci návštěvu „závodního“ lékaře ohledně posouzení jeho dočasné pracovní neschopnosti, nezůstává úplně bez možností. Má-li podezření, že uznaná dočasná pracovní neschopnost zaměstnance či její délka není zcela odůvodněná, je oprávněn obrátit se dle § 65 odst. 2 písm. a) zákona o nemocenském pojištění na orgán nemocenského pojištění, tj. na Českou správu sociálního zabezpečení, resp. na její místně příslušnou okresní správu s podnětem ke kontrole důvodnosti trvání dočasné pracovní neschopnosti jeho zaměstnance. Příslušná pobočka správy sociálního zabezpečení je v této souvislosti dokonce oprávněna dočasnou pracovní neschopnost ukončit svým rozhodnutím (§ 75 zákona o nemocenském pojištění). Záleží však na posouzení jejího lékaře, který může rovněž dočasnou pracovní neschopnost shledat důvodnou. V každém případě je místně příslušná okresní správa sociálního zabezpečení povinna podnět zaměstnavatele přešetřit, a to také po uplynutí prvních 14 kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance (§ 84 odst. 3 písm. e) zákona o nemocenském pojištění).

Kontrola dodržování režimu dočasné práce neschopného zaměstnance zaměstnavatelem

V první řadě kontrolu dodržování režimu dočasné práce neschopného zaměstnance může provádět sám zaměstnavatel (dle § 65 odst. 2 písm. c) zákona o nemocenském pojištění a § 192 odst. 6 zákoníku práce). Ten je k tomu oprávněn v období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance, a to, pokud jde o povinnost zaměstnance: (i) zdržovat se v místě pobytu, a (ii) dodržovat rozsah a dobu povolených vycházek. Zaměstnavatel není oprávněn kontrolovat dodržování léčebného reži-

mu zaměstnance, neboť není oprávněn znát jeho diagnózu.

Jak vyplývá z výše uvedeného, zaměstnavatel musí mít možnost znát místo pobytu (pro účely dočasné pracovní neschopnosti) a rozsah a dobu povolených vycházek zaměstnance. V případě, že zaměstnanec nesplní svoji povinnost a zaměstnavateli neprodleně neodevzdá rozhodnutí o uznání dočasné pracovní neschopnosti, kde jsou tyto údaje uvedené,⁵ je zaměstnavatel oprávněn se na tyto informace dotázat ošetřujícího lékaře zaměstnance, který pracovní neschopnost uznal (§ 65 odst. 2 písm. b) zákona o nemocenském pojištění a § 192 odst. 6 zákoníku práce).

Zaměstnavatel může provést kontrolu prostřednictvím svých zaměstnanců nebo k tomu pověřit jiný subjekt, například agenturu zabývající se tímto typem kontrol. V každém případě by však při kontrole mělo být dbáno dobrých mravů, a tedy by neměla být opakována příliš často (např. desetkrát za den) nebo by neměla být prováděna v nevhodných hodinách (např. v noci). Po samotné kontrole by pak měl být vypracován písemný, podepsaný a nejlépe datovaný záznam o kontrole, v němž bude uveden její výsledek. Dojde-li k porušení režimu dočasné práce neschopného zaměstnance, záznam by měl navíc obsahovat popis skutečností, které představují porušení tohoto režimu, například že zaměstnanec nebyl zastížen při kontrole doma nebo že byl spatřen na jiném místě v době, kdy neměl vycházku. Stejnopis záznamu konstatujícího porušení povinnosti zaměstnance by pak měl být doručen do vlastních rukou dotčeného zaměstnance, a dále okresní správě sociálního zabezpečení a ošetřujícímu lékaři zaměstnance (§ 192 odst. 6 zákoníku práce; § 76 odst. 4 ve spojení s odst. 2 zákona o nemocenském pojištění).

V případě, kdy kontrolující osoba nezastihne zaměstnance v místě pobytu, lze také doporučit opakování takové kontroly, a to za účelem skutečného prokázání porušení režimu dočasné práce neschopného zaměstnance. Zaměstnanec by se totiž mohl bránit, že v době kontroly spal nebo si šel pouze vyzvednout léky. Rovněž je vhodné zanechat v poštovní schránce zaměstnance oznámení o proběhnuté kontrole a o nezastížení zaměstnance. Zaměstnanec je totiž povinen oznámit zaměstnavateli důvody své nepřítomnosti v místě pobytu, a to nejpozději v pracovní den následující po dni kontroly,

nebo po dni, kdy se o ní dozvěděl (§ 64 odst. 1 písm. f) zákona o nemocenském pojištění).

Možné důsledky porušení režimu dočasné práce neschopného zaměstnance

V případě, že je zjištěno, že zaměstnanec porušil povinnost dodržovat stanovený režim dočasné práce neschopného pojištěnce v období prvních 14 kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti, je zaměstnavatel oprávněn:

- buď zaměstnanci snížit nebo neposkytnout náhradu mzdy podle závažnosti porušení povinnosti (§ 192 odst. 5 zákoníku práce); nebo
- dát zaměstnanci výpověď z pracovního poměru podle § 52 písm. h) zákoníku práce, jedná-li se o zvlášť hrubé porušení povinnosti. Výpověď musí být zaměstnanci dána nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy se zaměstnavatel o tomto důvodu k výpovědi dozvěděl, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy důvod k výpovědi vznikl. Pokud se jednání zaměstnance stane v průběhu běžící subjektivní 1měsíční lhůty zaměstnavatele předmětem šetření jiného orgánu (např. příslušné správy sociálního zabezpečení, pobočky úřadu práce, orgánů hygienické služby), tato lhůta zaměstnavateli přestává běžet a začíná běžet znovu ode dne, kdy se zaměstnavatel dozvěděl o výsledku předmětného šetření, opět v délce 1 měsíce. Pro tento výpovědní důvod přitom neplatí tzv. ochranná doba; výpověď však nelze dát těhotné zaměstnankyni, zaměstnankyni čerpající mateřskou dovolenou nebo zaměstnanci či zaměstnankyni, kteří čerpají rodičovskou dovolenou. Je-li v konkrétním případě výpověď z pracovního poměru dána, nelze pro totéž porušení snížit nebo neposkytnout náhradu mzdy.

Zda se jedná o zvlášť hrubé porušení povinnosti, je věcí výkladu, který v případě sporu závazně a s konečnou platností stanoví soudní orgány. Jistým vodítkem pro zaměstnavatele však může být stanovisko České správy sociálního zabezpečení, dle něhož pro závěr o zvlášť hrubém porušení nepostačuje jen jedna namátková kontrola u zaměstnance, naopak zvlášť hrubým porušením by mohlo být, pokud by zaměstnanec zneužil pracovní neschopnost k tomu, aby vykonával jinou výdělečnou činnost nebo aby se rekreoval na jiném místě, než je jeho místo poby-

tu po dobu dočasné pracovní neschopnosti. Zaměstnavatel při posuzování míry závažnosti porušení může využít také možnosti požádat o zhodnocení případu ošetřujícího lékaře zaměstnance (§ 192 odst. 6 zákoníku práce). V každém případě v otázce ukončení pracovního poměru doporučujeme postupovat opatrně a k výpovědi z důvodu porušení režimu dočasné práce neschopného zaměstnance přistupovat pouze v opravdu závažných a jednoznačných případech.

V případě porušení režimu dočasné práce neschopného pojištěnce zaměstnancem pracujícím na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti (je-li účasten na nemocenském pojištění) je možné aplikovat výše uvedené postihy obdobně, tj. krátit či neposkytnout náhradu odměny z dohody či vypovědět tomuto zaměstnanci pracovníprávní vztah.

Kontrola dodržování režimu dočasné práce neschopného zaměstnance ze strany OSSZ

Zaměstnavatel je oprávněn dle § 65 odst. 2 písm. a) zákona o nemocenském pojištění dát příslušnému orgánu nemocenského pojištění (okresní správě sociálního zabezpečení), jedná-li se o jeho zaměstnance, podnět ke kontrole dodržování režimu dočasné práce neschopného pojištěnce, včetně dodržování léčebného postupu, a to i po uplynutí prvních 14 kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti. Tomuto podnětu je orgán nemocenského pojištění podle § 76 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění povinen vyhovět, kontrolu provést do 7 dnů od obdržení podnětu a o výsledku kontroly neprodleně zaměstnavatele písemně informovat. Nicméně v případě zjištění porušení režimu dočasné práce neschopného zaměstnance po uplynutí prvních 14 kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti již zaměstnanci hrozí „jenom“ sankce v oblasti nemocenského pojištění, tj. krácení nebo odnětí dávky nemocenského. Zaměstnavatel již nemůže postihnout zaměstnance podle zákoníku práce, tedy mu snížit či neposkytnout náhradu mzdy/odměny nebo mu dát výpověď z pracovního poměru/z pracovníprávního vztahu založené dohodou.

Další možnosti zaměstnavatele

Určitou možností kontroly pro zaměstnavatele by mohla být povinnost součinnosti ošetřujícího lékaře zaměstnance vůči „závodnímu“ lékaři zaměstnavatele zakotvená v § 61

písm. s) a § 63 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění. Ošetřující lékař je totiž mj. povinen předat „závodnímu“ lékaři na jeho vyžádání zprávu o zdravotním stavu dočasné práce neschopného pojištěnce a o průběhu a předpokládané délce trvání dočasné pracovní neschopnosti. Prostřednictvím „závodního“ lékaře lze tedy vytvářet jistý psychologický tlak na ošetřující lékaře zaměstnanců.

Nakonec lze zaměstnavatelům rovněž doporučit, aby informovali své zaměstnance o tom, že budou probíhat kontroly dodržování režimu dočasné pracovní neschopnosti a v odůvodněných případech budou podávány podněty k České správě sociálního zabezpečení, a také o povinnostech zaměstnanců a možných důsledcích jejich porušení. Správné informování zaměstnanců totiž může alespoň některé z nich odradit od případného nepoctivého jednání.

Závěr

V souvislosti se zrušením třídní karenční doby mají někteří zaměstnavatelé obavu, že ze strany zaměstnanců bude docházet k častějšímu zneužívání institutu dočasné pracovní neschopnosti. Ačkoliv zaměstnavatelé nejsou oprávněni nařídít zaměstnancům návštěvu závodního, příp. jiného konkrétního lékaře k posouzení jejich možné dočasné pracovní neschopnosti, nejsou zcela bez možností. Zaměstnavatelé jsou totiž oprávněni podávat podněty orgánu nemocenského pojištění, tj. pobočce České správy sociálního zabezpečení k prověření důvodnosti dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance a její délky, ale také ke kontrole dodržování režimu dočasné práce neschopného pojištěnce, a to rovněž po uplynutí prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti. Do uplynutí této doby smí zaměstnavatelé rovněž provádět kontrolu dodržování režimu pracovní neschopného zaměstnance sami, a to ohledně jeho povinnosti zdržovat se v místě pobytu a dodržovat rozsah a dobu povolených vycházek. Zjistí-li se porušení na straně zaměstnance v prvních 14 kalendářních dnech jeho dočasné pracovní neschopnosti, zaměstnavatel je oprávněn přistoupit ke snížení nebo neposkytnutí náhrady mzdy podle závažnosti porušení, nebo alternativně k ukončení pracovníprávního vztahu výpovědí, jedná-li se o zvláště hrubé porušení povinnosti. Určitou možností kontroly pro zaměstnavatele by mohla být také povinnost součinnosti ošetřujícího lékaře zaměstnance se „závodním“ lékařem zaměstnavatele, kdy lze vytvářet na ošetřující lékaře zaměstnanců jistý psycholo-

gický tlak. Nakonec lze jako prevenci doporučit také správné informování zaměstnanců o jejich povinnostech a možných důsledcích jejich porušení, jakož i o možnostech kontroly a podnětů ze strany zaměstnavatele. ●

**JUDr. Michaela Lanátorová, advokátka
HOLEC, ZUSKA & Partneři**

□ □ **HOLEC, ZUSKA
& PARTNEŘI**

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Poznámky:

- ¹ Novela byla zavedena zákonem č. 32/2019 Sb.
- ² Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o nemocenském pojištění“); definice „ošetřujícího lékaře“ je zakotvena v ust. § 54 odst. 1 zákona.
- ³ Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁴ Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁵ Tato povinnost zaměstnance je stanovena v § 64 odst. 1 písm. p) zákona o nemocenském pojištění; nicméně s účinností od 1. 1. 2020, pravděpodobně také s ohledem na zavádění e-neschopenek, bude modifikována tak, že zaměstnanec bude nadále zaměstnavatele pouze informovat o rozhodnutí o uznání dočasné pracovní neschopnosti (nově § 64 odst. 1 písm. o) zákona).

Konsorciální spolupráce ve veřejných zakázkách z pohledu soutěžního práva

Jedním z nejzávažnějších porušení soutěžního práva jsou zakázané dohody soutěžitelů neboli kartely. Jejich zákaz je obsažen v § 3 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOHS“), jakož i v čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“).

V oblasti zadávání veřejných zakázek se lze s protisoutěžními dohodami setkat nejčastěji v podobě tzv. bid riggingu, tedy dohod o koordinaci nabídek mezi dodavateli v zadávacích řízeních s úmyslem ovlivnit výsledek zadávacího řízení ve prospěch dosažení předem dohodnutého cíle.

Vedle v praxi dostatečně známých případů bid riggingu však může znaky zakázané dohody za určitých okolností naplnit i v praxi rozšířené jednání soutěžitelů spočívající ve sdružování dodavatelů za účelem podání společné nabídky a následně i společné realizace příslušné veřejné zakázky, tedy tzv. joint bidding.

Pojem joint bidding či consortium bidding pokrývá horizontální spolupráci dodavatelů za účelem podání společné žádosti o účast/nabídky v zadávacím řízení a další spolupráci v realizační fázi veřejné zakázky.¹ Důvody ke sdružování mohou být různé, nejčastěji však půjde o neschopnost samostatného prokázání splnění podmínek účasti včetně kvalifikace, nedostatečné kapacity pro

realizaci zakázky (odborné, technologické, personální), případně o řadu jiných důvodů (ekonomická neschopnost realizace zakázky z důvodu enormních rizik či ohrožení schopnosti plnit závazky vůči jiným zákazníkům apod.).

Z pohledu zakázkového práva není spolupráce dodavatelů v rámci zadávacího řízení problematická – ostatně s ní počítá i sám zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“).² Ani tato zákonná aprobace však zcela nevylučuje rizika spolupráce dodavatelů z pohledu práva hospodářské soutěže, konkrétně riziko porušení zákazu kartelových dohod podle § 3 odst. 1 ZOHS.

S ohledem na tento potenciální protisoutěžní aspekt se již lze setkat s případy, kdy sami zadavatelé aktivně zkoumají důvody sdružení dodavatelů v jimi zadávaných veřejných zakázkách. Toto zkoumání nebývá samoúčelné, neboť zadavatelé jsou podle § 48 odst. 6 ZZVZ oprávněni vyloučit účastníka zadávacího řízení, pokud na základě věrohodných informací získají důvodné

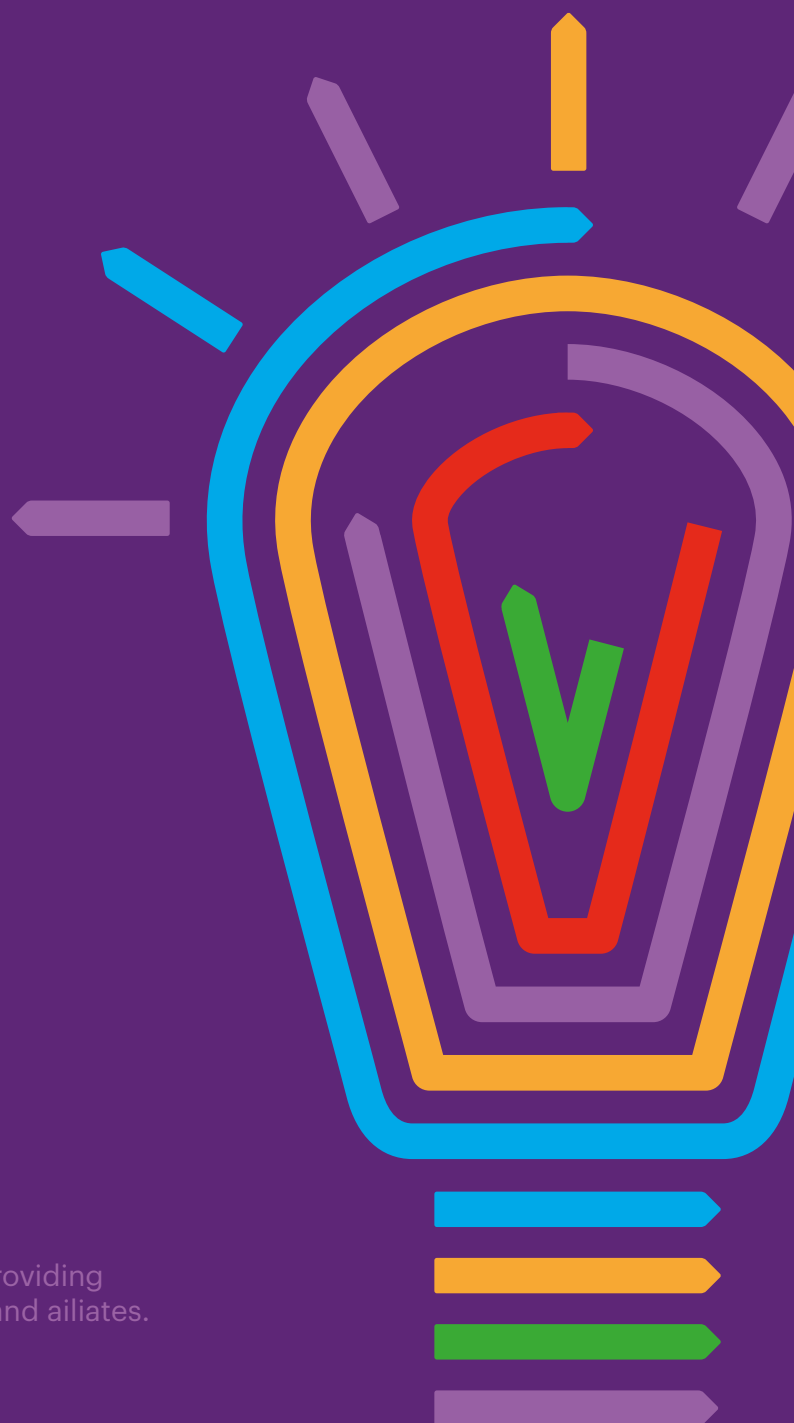
podezření, že účastník zadávacího řízení v souvislosti se zadávanou veřejnou zakázkou uzavřel s jinými osobami zakázanou dohodu dle ZOHS. Případné nevyužití této možnosti pak může být pro zadavatele problematické přinejmenším z pohledu dodržení zásad „3E“.³

Hodnocení sdružování dodavatelů perspektivou soutěžního práva přitom není jednoduché zejména z toho důvodu, že závisí vždy na okolnostech každého konkrétního případu,⁴ zda má spolupráce soutěžně právní relevanci, či nikoli, přičemž i pokud jde o případ spolupráce s potenciální soutěžně právní relevancí, mohou s ním být spojeny jak pro- tak protisoutěžní efekty. Ambivalentní charakter tohoto fenoménu může uvádět dodavatele jakožto (potenciální) zájemce o příslušnou zakázku do značné právní nejistoty tím spíše, pokud konzistentní postoj k problematice sdružování dosud nezaujala rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“). Určitá vodítka lze však nalézt v již existující zahraniční rozhodovací praxi, jakož i ve výkladových stanoviscích některých soutěžních orgánů⁵ či v odborné literatuře.

Dentons. Transforming the practice of law around the world.

Dentons.

The world's largest global elite law firm.*

大成 DENTONS

[dentons.com](https://www.dentons.com)

© 2018 Dentons. Dentons is a global legal practice providing client services worldwide through its member firms and affiliates. Please see [dentons.com](https://www.dentons.com) for Legal Notices

*Acritas Global Elite Law Firm Brand Index 2013-2017

Cílem tohoto článku je na základě dostupných zdrojů, ale i se zohledněním vlastních praktických zkušeností autorů, nastínit možné přístupy k problematice joint biddingu a (znovu-) otevřít odbornou diskusi na toto téma, neboť lze oprávněně předpokládat, že zájem o tento v praxi nikoli výjimečný fenomén poroste jak ze strany zadavatelů, tak i ÚOHS.

Kritéria posuzování legality joint biddingu

Jak již bylo uvedeno výše, sdružování dodavatelů může za určitých podmínek vést jak k posílení hospodářské soutěže na příslušném trhu, tak k jejímu oslabení. Typicky jsou jako nežádoucí popisovány situace, kdy společnou účastí na veřejné zakázce dojde ke snížení počtu potenciálních nabídek, které by jinak⁶ zadavatel mohl v konkrétním zadávacím řízení obdržet. Jako příklad ad absurdum, demonstrující potenciální protisoutěžní efekt sdružování lze uvést situaci, kdy by se za účelem účasti v příslušném zadávacím řízení sdružili všichni dodavatelé nabízející poptávané plnění, čímž by došlo k vyloučení jakékoli soutěže ve vztahu ke konkrétní veřejné zakázce.⁷ Dojde-li v důsledku takovéto spolupráce k podání menšího počtu nabídek, než kolik mohl daný zadavatel realisticky obdržet, existuje výrazně vyšší riziko vyhodnocení spolupráce jako narušující hospodářskou soutěž. Jak bude rozebráno dále v tomto článku, dopad sdružení dodavatelů na počet nabídek, které mohl zadavatel realisticky obdržet, zůstává leitmotivem posuzování zákonnosti sdružování.⁸

Za rizikové z pohledu práva hospodářské soutěže by tak zásadně neměly být považovány případy, kdy ke sdružování dodavatelů za účelem podání společné nabídky dochází proto, že jednotliví dodavatelé nejsou de facto v pozici konkurentů v soutěži o zakázku, a proto ani nedokáží samostatně naplnit podmínky účasti či realizovat určité veřejné zakázky (nedostatečný obrat či jiné finanční požadavky, nedostatečné předchozí zkušenosti, nedostatečná technická či personální kapacita).⁹

Hodnocení zákonnosti sdružení dodavatelů z pohledu § 3 odst. 1 ZOHS je tak několikavrstvý proces, v němž je třeba primárně posoudit, zda se sdružující se dodavatelé nachází v postavení skutečných či potenciálních konkurentů o danou zakázku (ve smyslu schopnosti samostatně danou zakázku splnit). V případě závěru o konkurenčním postavení je pak nutné posoudit, zda má sdružení dodavatelů za cíl či následek naru-

šení hospodářské soutěže a zda případně tyto negativní dopady na soutěž nejsou vyváženy prosoutěžními efekty spolupráce.

Posouzení konkurenčního postavení z hlediska relevantního trhu a zadávacích podmínek

Pro účely posouzení vzájemně konkurenčního postavení je možné vycházet z výkladu pojmu „soutěžitel“, jak jej podává odst. 10 Pokynů EK, kde se uvádí, že tento pojem zahrnuje „skutečné, tak i potenciální soutěžitele. Dvě společnosti se považují za skutečné soutěžitele, působí-li na stejném relevantním trhu. Společnost se považuje za potenciálního soutěžitele jiné společnosti, je-li při neexistenci dohody v případě malého, avšak trvalého zvyšování relativních cen pravděpodobné, že tato prvně uvedená společnost v krátké době uskuteční potřebné dodatečné investice nebo vynaloží jiné nezbytné náklady přechodu za účelem vstupu na relevantní trh, na němž působí jiná společnost. Toto posouzení musí být založeno na reálných důvodech, pouhá teoretická možnost vstupu na trh nepostačuje.“

Právě s odkazem na zmiňované „reálné důvody“ je třeba hodnocení, zda jde o „skutečné soutěžitele“ v případě sdružování dodavatelů modifikovat, a to primárně s přihlédnutím ke specifickým prostředí veřejných zakázek.

O přímé ani potenciální konkurenty zpravidla nepůjde v případech, kdy každý ze sdružujících se dodavatelů působí na jiném produktovém trhu, případně když dodavatelé působí na stejném produktovém trhu, avšak každý operuje v jiném místě a trhy se tak nepřekrývají geograficky. Tento ze soutěžního hlediska neproblematický případ je spojen zejména se zakázkami spojujícími plnění z vícero produktových relevantních trhů, kde má sdružení dodavatelů typicky komplementární charakter.¹⁰

Soutěžní riziko nenastává ani v případě, kdy jsou dodavatelé součástí tzv. jedné hospodářské jednotky či podniku, či přesněji pokud tvoří jednoho soutěžitele ve smyslu § 2 odst. 1 ZOHS. Ani v takových případech nejsou jednotliví dodavatelé vzájemnými konkurenty a mohou z hlediska soutěžních rizik spojených se sdružováním dodavatelů bezpečně podat společnou nabídku.¹¹

Vedle otázky působení na totožném relevantním produktovém a geografickém trhu nelze odhlížet ani od skutečnosti, že každé

konkrétní zadávací řízení zahrnuje implicitní překážky vstupu na trh o příslušnou konkrétní zakázku v podobě zadávacích podmínek, zejm. podmínek účasti v zadávacím řízení,¹² jakož i od významných časových faktorů v podobě lhůt v zadávacích řízeních či harmonogramu realizace. Rovněž tyto překážky jsou pro posuzování konkurenčního postavení soutěžitelů v soutěži o danou zakázku podstatné. Je totiž zřejmé, že dodavatel, který sice působí na produktovém i geografickém relevantním trhu, do něž spadá i předmět veřejné zakázky v jeho místních souvislostech, avšak není objektivně schopen splnit být jedinou z podmínek účasti, nemůže být považován za konkurenta zájemců o danou zakázku, kteří všechny podmínky účasti splňují. Z pozice tohoto non-konkurenta je tak úsilí o vytvoření konsorcia s dodavateli v obdobném postavení zcela legitimní a z pohledu soutěžního práva neproblematické (necháváme-li stranou otázku výměny informací).

Ve vztahu k problematice sdružování dodavatelů lze zjednodušeně uvést, že pokud je každý ze sdružujících se dodavatelů schopen ucházet se v intencích stanovených kritérií o příslušnou zakázku sám a sám ji i realizovat, jedná se o skutečné konkurenty. Pokud sice dodavatelé aktuálně nejsou schopni sami zakázku realizovat, avšak realisticky mohou relativně snadno (v intencích lhůt zadávacího řízení) dosáhnout stavu, kdy toho schopni budou (typicky v případě nedostatečných materiálních kapacit, pokud je relativně snadné tyto kapacity v disponibilním čase rozšířit do stavu, který daná zakázka vyžaduje), jde o potenciální konkurenty. Důležitý je tedy faktor potenciality – reálné možnosti se o danou zakázku ucházet. Přitom nezáleží na tom, zda má konkrétní dodavatel skutečný úmysl tak učinit, ale na tom, zda je to s ohledem na své kapacity, zkušenosti, vybavení a dodávané produkty či služby v reálných možnostech dodavatele.¹³

Reálná schopnost plnit zakázku v kontextu kapacit a ekonomických faktorů

V případě závěru o tom, že sdružující se dodavatelé působí na totožném relevantním trhu a splňují (či alespoň potenciálně mohou realisticky splňovat) samostatně podmínky účasti, je třeba za účelem finálního závěru o jejich konkurenčním postavení ve vztahu k dané zakázce posoudit otázku jejich disponibilních kapacit a s tím spojené schopnosti zakázku fakticky realizovat. Posouzení zákonnosti sdružení dodavatelů z důvodu

nedostatku vlastních kapacit je však podstatně složitější než v případě prostého posouzení splnění podmínek účasti.

I pro toto posouzení je klíčová analýza faktických dopadů sdružení na množství podaných nabídek a tím i na úroveň soutěže o zakázku. U posuzování kapacit však budou soutěžní orgány konfrontovány s o poznání vyšší složitostí dokazování. V této souvislosti je třeba podotknout, že vyhodnocení reálné schopnosti plnit samostatně danou zakázku, jako jeden z dílčích kroků v rámci posuzování zákonnosti sdružení, je plně na straně soutěžních orgánů,

kteří v tomto ohledu nesou plné důkazní břemeno.¹⁴

K otázce vlivu kapacit na zákonnost sdružování dodavatelů pochopitelně ZOHS s ohledem na svou obecnou úpravu mlčí. Rovněž rozhodovací praxe soutěžních orgánů a navazující judikatura správního soudnictví napříč Evropou nepřináší dostatečně spolehlivá vodítka. Při posuzování vlastních kapacit disponibilních k realizaci dané zakázky jistě bude možné od celkové kapacity odečíst kapacity, u nichž je na základě existujících smluv v době přípravy nabídky zřejmé, že budou vyvážány na realizaci souběžných projektů.

Složitější je posuzování situace, kdy dodavatel dopředu počítá s alokací kapacit na souběžné projekty, které však k okamžiku přípravy nabídky nejsou zasmulovány a dodavatel jejich realizaci pouze očekává (resp. z obchodního hlediska nepovažuje za únosné vsadit veškeré své kapacity „na jednu kartu“). V rozhodovací praxi se zde střetává akademické hledisko, dle něž ze soutěžního hlediska nehraje roli úmysl soutěžitele ohledně rozložení kapacit, a praktičtější pohled, který by optimálně měl zohlednit chování stejně efektivního konkurenta v posuzované situaci. Náznaky aprobace druhého ze jmenovaných hledisek lze vysledovat např. v druhoinstančním soudním rozhodnutí ve věci *Cementa AB og Aalborg Portland A/S mod Konkurrenter*, kde soud přihlédl k tomu, že konsorciální spolupráce byla jedinou realistickou možností, jak se mohli dodavatelé o danou zakázku ucházet s ohledem na její velikost, nároky na zkušenosti, know-how, ekonomické zdroje, řízení rizik a další faktory.¹⁵ Autoři tohoto článku zastávají názor, že případný striktní pohled soutěžních orgánů odpírající možnost dodavatelů zohlednit při kalkulaci kapacit i rozložení podnikatelských rizik by narážel na povinnost obchodního vedení jednat s péčí řádného hospodáře. Na druhou stranu však lze doporučit v tomto ohledu zdrženlivost, neboť je pravděpodobné, že minimálně do doby ustálení rozhodovací praxe se soutěžní orgány budou přiklánět právě k tomuto striktnímu pohledu.

Důvodem sdružení dodavatelů může být také ekonomická neudržitelnost samostatného plnění příslušné zakázky. Lze očekávat, že soutěžním orgánům nebude postačovat sám o sobě argument, že důvodem sdružení je prosté snížení ekonomického rizika jeho rozložením na členy sdružení. Na druhou stranu, pokud by samostatná realizace zakázky jediným dodavatelem znamenala takové ekonomické riziko, že by mu to s přihlédnutím k povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře bránilo v podání nabídky, nutně by jedinou alternativou k tomu, jak se na takové zakázce podílet, byla právě spolupráce s jiným dodavatelem v obdobném postavení.¹⁶

Specificky je třeba v rámci tohoto kritéria dále vždy posoudit otázku, zda bylo možné za tržních podmínek panujících v daném čase a místě po dodavateli spravedlivě požadovat navýšení vlastních kapacit (personálních, technických) jako alternativu ke sdružování s konkurenty. Aby bylo možné sdružení považovat za zákonné, je třeba v rámci analýzy dospět k závěru, že takové navýšení po doda-

vatelů spravedlivě požadovat nelze. Pokud přitom došlo ke sdružení pouze v nezbytném rozsahu s cílem zajistit splnění podmínek účasti v zadávacím řízení (žádný ze sdružených soutěžitelů sám o sobě nebyl schopen účasti v zadávacím řízení), přičemž po žádném z dodavatelů nebylo možné spravedlivě požadovat navýšení vlastních kapacit, patrně sdružení nepovede k omezení soutěže.

Co se týká počtu členů sdružení, střetává se praktický, odborný a do jisté míry i akademický přístup. Literatura i rozhodovací praxe obsahují poměrně podrobný postup pro posouzení této otázky (včetně např. posuzování záměru účastnit se příslušného zadávacího řízení).¹⁷ Dle našeho názoru by však měly soutěžní orgány brát v úvahu mj. také soutěžní praxi a omezené možnosti sdružujících se společností tyto otázky relevantně posuzovat. Odpovědní dodavatelé formují sdružení na principech informační obezřetnosti a zákazu sdělování citlivých informací mimo nezbytný rozsah. Obvykle tak není, a způsobem konformním se soutěžními pravidly ani dost dobře nemůže být, v jejich možnostech posoudit např. samostatnou schopnost sdružujících se protistrany realizovat zakázku. I vzhledem k této nemožnosti posoudit situaci sdružujících se konsorciálních partnerů tak dle názoru autorů nelze činit paušálně odpovědného za porušení soutěžních pravidel takového dodavatele, jehož účast ve sdružení je pro účely účasti na zakázce nezbytná, avšak další sdružující se dodavatel je schopen nabídku podat sám, což však v danou chvíli první z dodavatelů nedokáže posoudit.

V takovém případě totiž bude obtížné dovodit jakýkoli protisoutěžní cíl či následek, tím spíše, když v takové situaci typicky ani nedojde ke snížení (byť potenciálnímu) počtu podaných nabídek (tato eventualita a její relevance pak bude vždy na zjištění a posouzení soutěžního orgánu). Jak již bylo uvedeno, právě otázka dopadu sdružení na počet nabídek, jež mohl zadavatel realisticky obdržet, je pro posouzení zákonnosti sdružování klíčová. Naopak lze stěží přijmout jako per se protisoutěžní situaci, kdy se sdruží více dodavatelů, než by bylo objektivně nutné, pokud by nižší počet členů sdružení zároveň nevedl k vyššímu počtu podaných nabídek (autoři připouští i alternativní doktrinální názory, ty však mohou být částečně výsledkem přílišného zobecnění, jež by však v oblasti posuzování sdružování dodavatelů bylo nežádoucí).

Posouzení kapacit a ekonomických hledisek jako důvodů konsorciální spolupráce pro

svou složitost a absenci dostatečně určitých východisek rozhodovací praxe představuje v určitém ohledu „šedou zónu“. I z tohoto důvodu lze dodavatelům, kteří se ke konsorciální spolupráci přiklonili z důvodu nedostatku kapacit či z ryze ekonomických důvodů, doporučit, aby již při přípravě nabídky zvážili existenci argumentů pro budoucí „Efficiency Defense“, o níž bude pojednáno v další části.

Efficiency Defense u dodavatelů v konkurenčním postavení

Rovněž v případech, kdy jsou sdružení dodavatelé konkurenty a shora uvedené předpoklady nejsou naplněny, tj. zejména není nutné sdružovat se z důvodu nemožnosti plnit zakázku samostatně, je za určitých podmínek přesto možné, že takové sdružení bude v souladu se zákonem. Právním základem této výjimky je čl. 101 odst. 3 SFEU, resp. § 3 odst. 4 ZOHS.

Pokud je dodavatel alespoň teoreticky schopen účasti v zadávacím řízení sám bez nutnosti sdružení s jiným dodavatelem, představuje to závažnou překážku sdružení, neboť tak hrozí, že dojde ke snížení počtu potenciálních nabídek. Pokud však dodavatel chce¹⁸ či je nucen přesto z různých důvodů participovat na plnění zakázky jako člen sdružení, musí na své straně posoudit (a v případě potřeby ex post i doložit), zda budou protisoutěžní efekty takového sdružení spočívající ve snížení počtu potenciálních nabídek vyváženy efekty prosoutěžními. Důkazní břemeno ve vztahu k uplatnění této výjimky ze širšího zákazu koordinace soutěžitelů leží na straně subjektu, který se jí dovolává, tedy typicky na straně sdružujících se dodavatelů.

Sdružení by tak zejména mělo mít pozitivní vliv na efektivitu poskytování plnění (např. díky kombinaci komplementárních prostředků potřebných k efektivnější realizaci zakázky v podobě specializovaného strojního vybavení na jedné straně a na straně druhé v dostatku volných pracovních sil). Zároveň sdružení musí mít přiměřený pozitivní efekt pro spotřebitele, resp. spotřebitelé musí mít přiměřený podíl na výhodách plynoucích ze zvýšené efektivity (jinými slovy, dodavatelé musí být schopni doložit, že sdružení se promítlo ve schopnosti nabídnout nižší celkovou cenu, případně schopnosti splnit zakázku podstatně dříve, kvalitněji apod.).¹⁹ Jakékoliv omezení soutěže pak musí být nezbytné pro dosažení účelu a pozitivních dopadů na efektivitu plnění. Dodavatelé se navíc musí sdružit právě v takovém rozsahu, který umožní dosáhnout identifikovaných prosoutěžních efektů, nikoli ve větším rozsahu.

A konečně společná nabídka nesmí vyloučit ani závažně omezit soutěž v rámci konkrétního zadávacího řízení ani na jiných trzích. Počet nabídek tak musí i nadále vytvářet prostředí pro cenové soutěžení mezi dodavateli.

Posouzení pro- a protisoutěžních efektů je třeba vždy provádět vzhledem ke specifickým konkrétního zadávacího řízení, zejména počtu podaných nabídek a přítomnosti cenové konkurence (dopady sdružení konkurentů na úroveň soutěže bude možné snáze vyvážit v případě relativně vyššího počtu ostatních nabídek v zadávacím řízení). Rovněž lze doporučit řádnou dokumentaci tohoto posuzování již při uzavírání dohody o sdružení za účelem autentického využití v případě budoucí obrany proti zpochybnění zákonnosti sdružení.

Závěr

Sdružování soutěžitelů je jev, který se zejména v oblasti zadávání veřejných zakázek vyskytuje poměrně často a zcela jistě tomu tak bude i do budoucna. Zvýšená aktivita soutěžních orgánů, jakkoliv ji lze prozatím vysledovat zejm. v zahraničí, naznačuje, že do budoucna půjde o důležité téma.

Přestože je sdružování dodavatelů z pohledu zakázkového práva zcela zákonný způsob účasti v zadávacím řízení, právo hospodářské soutěže na tento typ spolupráce dodavatelů klade zvýšené nároky zejm. co se týká prevence případného koluzního jednání.

Při posuzování soutěžních aspektů joint biddingu lze vycházet prozatím převážně ze zahraničních zkušeností. Pokud by ÚOHS po vzoru zahraničních soutěžních institucí vydal metodiku obsahující jeho stanovisko k této problematice, jistě by to znamenalo pozitivní posun z hlediska předvídatelnosti práva z jeho strany. Lze však zároveň předpokládat, že by takový materiál nebyl s to vystihnout specifika všech konkrétních případů.

Každý případ sdružení za účelem podání společné nabídky mezi dodavateli, kteří působí v konkurenčním nebo potenciálně konkurenčním postavení tak představuje výzvu, s níž se dodavatelé musí vypořádat primárně sami. Posouzení vzájemně konkurenčního postavení a případné zákonnosti sdružení přitom vyžaduje zevrubné právní hodnocení navázané na detailní multikriteriální analýzu vlastní tržní pozice ve vztahu ke každé konkrétní zakázce a jejím konkrétním specifickým (věcným,

Prémiové funkce

Vyladíte si systém přesně podle vašich potřeb.
Praetor umí více, než tušíte.

Z NOVINEK DOPORUČUJEME

- Klientský webový přístup
 - Byznys reporting
 - Propojení s ASPI

*Uživatelé systémů ASPI a Praetor
získají výrazné úspory času
a zjednodušení práce*

DOMLUVTE SI PREZENTACI
A ZDARMA VYZKOUŠEJTE

<https://praetor-systems.cz/aspi>

geografickým a časovým). Vzhledem k hro-
zícím sankcím²⁰ přitom lze dodavatelům
doporučit, aby problematice zákonnosti
sdružování věnovali náležitou pozornost
včas a se značným důrazem na prevenci.
Obdobně musí dodavatelé věnovat nále-
žitou péči i pravidlům ochrany informací
při jednání a spolupráci s konsorciálními

partnery. Tato otázka by však zasluhovala
samostatný článek. ●

Mgr. Jan Měkota, senior Associate

Mgr. Bc. Ondřej Špičák, junior lawyer

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

¹ Samotná spolupráce dodavatelů v rámci
zadávacího řízení probíhá typicky formou
společnosti dodavatelů (sdružení či konsor-
cia) bez právní subjektivity, a to na základě
smlouvy o společnosti dle § 2716 a násl. zákona
č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění
pozdějších předpisů.

² Podle § 5 platí, že: „Dodavatelem se rozumí
osoba, která nabízí poskytnutí dodávek, služeb
nebo stavebních prací, nebo více těchto osob
společně.“

³ Hospodárnost, efektivnost a účelnost použití
veřejných prostředků. Srov. např. § 2 zákona
č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné
správě a o změně některých zákonů, ve znění
pozdějších předpisů.

⁴ A to jak na straně zadavatele a zadávacích pod-
mínek příslušné veřejné zakázky, tak na straně
situace sdružujících se dodavatelů v tržních
podmínkách panujících v daném čase.

⁵ Viz např. Joint bidding under competition law –
Konkurrence-og Forbrugerstyrelsen Guidelines
2019; dostupné z: <https://www.en.kfst.dk/vejledninger/kfst/engelsk/2019/20190117-joint-bidding-under-competition-law/> (navštíveno 17. 9. 2019) nebo Consortium Bidding – How to comply with competition law when tendering as part of consortium: A Guide for Small and medium Enterprises 2014; dostupné z: <https://www.ccpic.ie/business/help-for-business/guidelines-for-business/consortium-bidding-guide/> (navštíveno 17. 9. 2019).

⁶ Za předpokladu, že by ke sdružení dodavatelů
nedošlo.

⁷ Viz např. situaci, k níž došlo v zadávacím řízení
na přepravu pacientů ve správní oblasti jižní
a severní Follo, zadávaném Univerzitní nemoc-
nicí Oslo. V tomto zadávacím řízení obdržel
zadavatel jedinou nabídku od společného pod-
niku dvou samostatně působících taxislužeb
Ski Taxi a Follo Taxi. Blíže viz odst. 11 a násl.
rozsudku Soudního dvora Evropského sdružení
volného obchodu ze dne 22. 12. 2016 ve věci
E-3/16Ski Taxi SA, Follo Taxi SA and Ski Follo
Taxidrift AS v Norsko (dále jen „Rozsudek
Ski Taxi“). Dostupné z: https://eftacourt.int/wp-content/uploads/2019/01/3_16_Judgment_EN.pdf.

⁸ V této souvislosti lze odkázat na bod 237
Pokynů Evropské komise k použitelnosti článku
101 Smlouvy o fungování Evropské unie na
dohody o horizontální spolupráci (dále jen
„Pokyny EK“), kde se v souvislosti s dohodami
o spolupráci mezi soutěžiteli při prodeji, dis-
tribuci nebo propagaci (kam spadá i konsor-
ciální spolupráce soutěžitelů) uvádí: „Dohoda
o obchodním využití obvykle nevyvolává obavy
z narušení hospodářské soutěže, je-li objektivně
nezbytná, aby se jedné straně umožnil přístup
na trh, na nějž by jinak samostatně vstoupit
nemohla.“

⁹ Rovněž podle odst. 237 Pokynů EK: „Zvláštním
použitím této zásady by byly dohody o konsor-
ciu, které zúčastněným společností umožňují
účastnit se projektu, jež by jinak nebyly schop-
ny jednotlivě provést. Jelikož strany dohody
o konsorciu nejsou potenciálními soutěžiteli
při provádění projektu, neexistuje ani omezení
hospodářské soutěže ve smyslu čl. 101 odst. 1.“

¹⁰ V obecné rovině lze jako příklad uvést zakázku
na komplexní projekt určený k elektronizovanému
výkonu správních agend, jehož
součástí je vývoj a implementace SW nástrojů
a současně dodávka, instalace a zprovoznění
projektovým řízením. Potenciální dodavatelé
uskupení zahrnující vývojáře SW, dodavatele
HW a projektového manažera (když žádný ze
subjektů se nezabývá podnikáním ve zbylých
dvou oblastech) se vyznačuje tímto komple-
mentárním charakterem a jeho členové zjevně
nemají postavení konkurentů s ohledem na
působení na různých produktových relevant-
ních trzích.

¹¹ Otázku soutěžního významu samostatné účasti
více subjektů tvořících jednoho soutěžitele v té-
mže zadávacím řízení ponecháváme pro účely
tohoto článku stranou.

¹² Srov. § 37 odst. 1 ZZZVZ.

¹³ Viz např. Joint bidding under competition
law – Konkurrence-og Forbrugerstyrelsen
Guidelines 2019, str. 11. Dostupné z: <https://www.en.kfst.dk/vejledninger/kfst/engelsk/2019/20190117-joint-bidding-under-competition-law/> (navštíveno 17. 9. 2019).

¹⁴ Otázka faktické schopnosti realizovat zakázku

s ohledem na kapacity je nedílným předpokla-
dem posouzení sdružení dodavatelů z hlediska
zákazu podle § 3 odst. 1 ZOHS, přičemž se
nejedná o otázku spojenou s tzv. efficiency
defense ve smyslu § 3 odst. 4 ZOHS, kde nese
důkazní břemeno soutěžitel, jak ukládá § 21d
odst. 1 ZOHS.

¹⁵ Viz rozhodnutí švédského soudu druhého
stupně (Marknadsdomstolens afgørelse) ze dne
8. října 1997 ve věci Cementa AB og Aalborg
Portland A/S mod Konkurrenter. Dostup-
né z: http://www.konkurrenter.se/upload/filer/konkurrenter/vagledning/MD_1997-15_Cementa.pdf.

¹⁶ Srov. Zohlednění ekonomických rizik v bodě
25. rozhodnutí Evropské komise ze dne
13. července 1990 ve věci IV/32.009 – Elopak/
Metal Box Odin. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A31990D0410> (navštíveno 17. 9. 2019).

¹⁷ Viz např. Cyril Ritter – Joint Tendering under
EU Competition Law. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2909572 (navštíveno 17. 9. 2019).

¹⁸ V této části článku vycházíme z předpokladu, že
cílem sdružujících se dodavatelů není narušení
hospodářské soutěže, tedy že může jít nanejvýš
o výsledek sdružení.

¹⁹ Ilustrativně lze odkázat na rozhodnutí italského
soutěžního úřadu z 12. prosince 2018, v němž
vyslovil závěr, že společně podaná nabídka
farmaceutických společností Grifols a Kedrion
na dodávky produktů vyráběných z krevní plaz-
my neměla protisoutěžní účinky, ale naopak
měla pozitivní vliv na italské zdravotnictví.
Rozhodnutí bylo založeno na argumentaci,
že sdružení dodavatelé nebyli skutečnými
soutěžiteli a že spolupráce mezi dodavateli byla
ospravedlnitelná zvýšenou efektivitou plnění.
Dále italský soutěžní úřad uznal, že ačkoli měly
obě sdružené společnosti teoreticky možnost
účastnit se zadávacího řízení samostatně, jedna
z nich neměla ani minimální reálnou šanci
tendr skutečně získat. Rozhodnutí dostupné
na: https://www.agcm.it/doccmsDOC/allegati-news/I819_avvio.pdf (navštíveno 16. 9. 2019).

²⁰ Srov. § 22a odst. 2 ZOHS a související metodiku
ÚOHS.

BRODEC & PARTNERS

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

KORPORÁTNÍ PRÁVO
ZÁVAZKOVÉ PRÁVO
VEŘEJNÉ ZAKÁZKY
VEŘEJNÁ PODPORA
ČERPÁNÍ Z FONDŮ EU
INSOLVENČNÍ PRÁVO

SPORTOVNÍ PRÁVO
FÚZE A AKVIZICE
MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ
PRÁVO MEZINÁRODNÍHO OBCHODU
PRÁVO NEMOVITOSTÍ
STAVEBNÍ PRÁVO

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

BRODEC&PARTNERS, s.r.o., advokátní kancelář, Rubešova 162/8, 120 00 Praha,
Tel.: +420 224 247 215, Fax: +420 224 247 215, Email: info@akbrodec.cz,
Web: www.akbrodec.cz

Uznání dluhu částečným plněním

Uznání dluhu je nástrojem utvrzení dluhu, tedy nástrojem posilujícím právní postavení dlužníka, přičemž na rozdíl od zajištění dluhu při utvrzení dluhu nevzniká věřiteli možnost realizace pohledávky z náhradního majetku.¹ Pokud dlužník uzná dluh, zakládá tím dle § 2053 občanského zákoníku² vyvratitelnou právní domněnku, že dluh v době a v rozsahu uznání trvá. Současně má uznání dluhu účinky na běh promlčecí lhůty, kdy dochází zásadně k přetržení promlčecí lhůty, přičemž právo věřitele se dle § 639 občanského zákoníku promlčí za deset let ode dne, kdy k uznání dluhu došlo.

O občanský zákoník upravuje tři způsoby uznání dluhu, a to výslovné uznání dluhu v obligatorní písemné formě dle § 2053, uznání dluhu placením úroků dle § 2054 odst. 1 a uznání dluhu částečným plněním dle § 2054 odst. 2. Právě na poslední ze způsobů uznání dluhu se zaměřuje tento příspěvek.

Konkludentní uznání dluhu

Uznání dluhu částečným plněním se společně s uznáním dluhu placením úroků označuje jako tzv. konkludentní uznání dluhu.³ Jedná se o právní úpravu převzatou z bývalého obchodního zákoníku,⁴ kdy dlužník nečiní výslovné formální uznání, ale jinak právně jedná (platí úroky, částečně plní dluh), přičemž zákon s takovým jednáním spojuje

nevyvratitelnou právní domněnku uznání dluhu.⁵ Konkludentně nelze uznat dluh v případě, kdy pohledávka věřitele je již promlčena. Případné plnění úroků či částečné plnění dluhu sice i v tomto případě povede k zániku příslušné části dluhu, nicméně nepovede k uznání dluhu.

Částečné plnění

Konkludentně lze podle § 2054 odst. 2 občanského zákoníku uznat dluh pouze částečným plněním, nikoliv tzv. dílčím plněním. Judikatura i právní věda oba pojmy zásadně důsledně rozlišuje. O plnění částečné jde pouze tehdy, poskytne-li dlužník věřiteli na plnění svého dluhu pouze část předmětu plnění, aniž by z dohody stran, z právního předpisu nebo z rozhodnutí soudu či jiného

státního orgánu rozdělení na takové části vyplývalo. Naopak v případě, kdy je dluh dle dohody stran, ze zákona nebo rozhodnutím soudu či jiného státního orgánu rozdělen na několik relativně samostatných, zřetelně oddělených plnění, která samostatně dospívají, jedná se o plnění dílčí.⁶

Pokud byl tedy například v kupní smlouvě či ve smlouvě o úvěru ujednán způsob úhrady dluhu v pravidelných splátkách, představují jednotlivé splátky dílčí plnění, v jejichž důsledku nemůže dojít k uznání dluhu. Situace se však změní v okamžiku, kdy dojde k zesplatnění celého dluhu a ztrátě výhody splátek na straně dlužníka. Pokud i tehdy dlužník nadále hradí splátky dle původní dohody, jedná se již ve vztahu k celému dluhu pouze o plnění částečné, se kterým jsou

zásadně spojeny účinky uznání zbylé části dluhu.⁷

Okolnosti částečného plnění

Částečné plnění má účinky uznání zbytku dluhu pouze v případě, lze-li z okolností usoudit, že tímto plněním dlužník uznal i zbytek dluhu. Při hodnocení toho, zda lze usuzovat, že plněním dlužník uznává i zbytek dluhu, je třeba vycházet z celkového jednání dlužníka.⁸ Dlužník není povinen projevovat či jinak vyjadřovat svůj nesouhlas s celkovou výší dluhu přímo v souvislosti s částečným plněním.⁹ Pokud dlužník dal před částečným plněním jasně najevo, že nehodlá doplatit celou zbývající částku dluhu, nelze tak usuzovat, že částečným plněním uznává i zbytek dluhu. K zabránění účinků uznání dluhu částečným plněním přitom není vyžadováno ani vyjádření výslovného nesouhlasu. Postačí, pokud lze z celkového jednání dlužníka a okolností předcházejícím částečnému plnění dovodit alespoň implicitní nesouhlas dlužníka s dluhem či záměr dlužníka, že nehodlá uhradit celkovou výši dluhu (např. pokud dlužník uplatnil vady plnění).¹⁰

Z hlediska účinků uznání dluhu je třeba posuzovat zejména okolnosti částečného plnění do okamžiku tohoto plnění. Nejvyšší soud sice nevylučuje zpochybnění účinků částečného plnění jakožto uznání zbytku dluhu ani námitkami proti dluhu učiněnými až po částečném plnění, nicméně zde již hrozí, že takové námitky budou v celkovém kontextu posouzeny jako účelové, a tedy nezpůsobilé zpochybnit konkludentní uznání závazku, a to zejména za situace, kdy dlužník učiní takové námitky až delší dobu od částečného plnění.¹¹

V případě, že dlužník proti dluhu nevznese žádné námitky a ani z okolností nijak nevyplývá, že by dlužník nehodlal uhradit celý dluh, dojde částečným plněním ke konkludentnímu uznání dluhu již bez dalšího. Nejvyšší soud k závěru, že dlužník částečným plněním uznává i zbytek dluhu, nevyžaduje jiné aktivní jednání dlužníka či důkaz toho, že kromě částečného plnění existovaly jiné okolnosti, které by nasvědčovaly souhlasnému postoji dlužníka vůči dluhu. Pokud tedy dlužník částečně plní na svůj dluh, aniž by zpochybnil zbytek dluhu a současně ani z okolností nevyplývá nesouhlas dlužníka, uznává tím dluh v celé jeho zbývající výši.¹²

Okolnosti plnění mají význam i pro posouzení, zda dlužník plněním uznává zbytek

závazku včetně jeho příslušenství, či nikoliv. Uznání zbytku dluhu dle § 2054 odst. 2 nemusí vždy znamenat uznání zbytku dluhu i s jeho příslušenstvím. V případě, že z okolností plnění vyplývá, že částečným plněním je uznávána toliko jistina pohledávky, nedojde tím ke konkludentnímu uznání příslušenství. Nicméně naopak, pokud dojde k (částečnému) splnění jistiny a okolnosti takového plnění nenásvědčují tomu, že dlužník uznává toliko jistinu pohledávky, lze usoudit, že takovým plněním dlužník uznal i příslušenství dluhu.¹³

Plnění třetí osobou

Uznání dluhu je jednostranným právním jednáním dlužníka, přičemž toto právní jednání musí být projevem skutečné vůle dlužníka, pro něž se dlužník rozhodne sám, dobrovolně a vědomě.¹⁴ V případě, že třetí osoba částečně plní za dlužníka, nelze takové plnění zásadně považovat za konkludentní uznání dluhu. Toto platí zejména v případě, kdy částečné plnění je projevem vůle věřitele, a to i tehdy, pokud dlužník s takovým jednáním neprojevil výslovný nesouhlas (např. inkaso z účtu dlužníka).¹⁵

Výjimkou jsou však případy, kdy dlužník částečně plní pomocí třetí osoby či třetí osoba částečně plní se souhlasem dlužníka. Pokud tedy třetí osoba částečně plní dluh na pokyn dlužníka, přičemž současně dlužník nedá výslovně najevo, že ve zbývajícím rozsahu pohledávku zpochybňuje, dojde i tehdy ke konkludentnímu uznání dluhu.¹⁶

Uznání dluhu započtením

Dle § 2054 odst. 2 občanského zákoníku dochází k uznání dluhu v případě, že dlužník zčásti plní dluh. Systematika občanského zákoníku přitom rozlišuje mezi zánikem závazku splněním a jinými způsoby zániku závazku, mezi které patří i započtení. K otázce vztahu započtení a uznání dluhu existuje poněkud komplikovaný vývoj judikatury,¹⁷ z něž lze dle mého názoru učinit níže uvedené obecnější závěry:

- i) V případě, kdy dojde k zániku části dluhu započtením a současně lze z okolností usoudit, že tímto jednáním dlužník uznal i zbytek dluhu, má takové započtení účinky uznání zbytku dluhu.¹⁸
- ii) V případě, že právním jednáním dlužníka směřujícím k započtení nedojde k zániku části dluhu (např. neplatné prohlášení o započtení), nelze takovému jednání přiřítit účinky dle § 2054

odst. 2 občanského zákoníku. Aby bylo možné považovat takové jednání za uznání dluhu, musela by v něm být kromě vůle směřující k započtení (zániku dluhu) i jasně a určitě vyjádřena vůle dlužníka směřující k uznání dluhu ve smyslu § 2053 občanského zákoníku.¹⁹ Při posuzování, zdali je v právním jednání vyjádřena i vůle k uznání závazku, je pak třeba postupovat dle ustanovení o výkladu právního jednání.

Uznání dluhu, který se řídí starým občanským zákoníkem

Jak již bylo uvedeno výše, současná právní úprava konkludentního uznání dluhu byla do občanského zákoníku přejata z obchodního zákoníku. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, částečné plnění nebo placení úroků za uznání dluhu nepovažoval. Uznat dluh bylo možné pouze výslovným písemným právním jednáním, v němž byl vyjádřen příslib zaplatit dluh.²⁰ V souvislosti s účinností (nového) občanského zákoníku se pak objevila otázka, zda je možné podle § 2054 občanského zákoníku konkludentně uznat i dluh, který se primárně řídí starým právem. Nejvyšší soud však možnost uznání takového dluhu dle § 2054 občanského zákoníku nepřipustil.²¹

Při svých úvahách vycházel Nejvyšší soud z účinku uznání dluhu na běh promlčecí lhůty (dříve promlčecí doby), tedy že platným uznáním dluhu dochází k přerušení běhu promlčecí lhůty. Dle přechodného ustanovení § 3036 občanského zákoníku se podle dosavadních právních předpisů posuzují všechny lhůty a doby, které začaly běžet přede dnem nabytí účinnosti občanského zákoníku, jakož i lhůty a doby pro uplatnění práv, která se řídí dosavadními právními předpisy. Toto ustanovení je dle Nejvyššího soudu třeba vykládat tak, že podle dosavadních předpisů je nutno posuzovat i okolnosti rozhodné pro počátek běhu promlčecí doby, pro její běh i její konec. Vzhledem k tomu, že uznání dluhu je ve vztahu k promlčecí době okolností vázících se ke konci jejího běhu, je třeba jej posuzovat podle dosavadních právních předpisů, tedy aplikace § 2054 občanského zákoníku je zde vyloučena.²²

Závěr

Konkludentně uznat dluh dle § 2054 odst. 2 občanského zákoníku lze pouze v případě částečného plnění, tedy poskytnutím pouze

části plnění, aniž by z dohody stran, z právního předpisu či z rozhodnutí soudu (či jiného státního orgánu) vyplývalo rozdělení dluhu na takové části. Plněním dohodnutých splátek dluhu tedy ke konkludentnímu uznání zbylé části dluhu nedochází. Účinky uznání dluhu dle § 2054 odst. 2 nastávají rovněž jen tehdy, jestliže z celkového jednání dlužníka před či po částečném plnění nebo z okolností tohoto plnění nevyplyvá, že dlužník nehodlá uhradit celou částku dluhu.

I částečné plnění dluhu třetí osobou, která takto jednala na pokyn dlužníka, může mít účinky uznání dluhu dlužníkem. Ke konkludentnímu uznání zbylé části dluhu může pak dojít i při částečném zániku dluhu, k němuž došlo na základě jednostranného započtení dlužníkem či dohody o započtení. Naopak samotný projev vůle dlužníka k započtení nelze bez dalšího interpretovat jako implicitní uznání dluhu. Dluhy ze závazků, které se řídí zákonem č.40/1964 Sb., občanský zákoník,

nelze konkludentně uznat částečným plněním dle občanského zákoníku. ●

**Michaela Bastlová, advokátní koncipientka
Glatzová & Co., s.r.o.**

GLATZOVÁ & Co.

Poznámky:

- ¹ K pojmům zajištění a utvrzení dluhu viz též sněmovní tisk č. 362/0, důvodová zpráva k návrhu občanského zákoníku, Parlament ČR, Poslanecká sněmovna, 2011.
- ² Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění.
- ³ LASÁK, Jan in HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1303. Shodně BRIM, Luboš. K procesněprávním účinkům konkludentního uznání dluhu částečným plněním. Právní rozhledy. Praha: C. H. Beck, 2017, roč. 25, č. 4, s. 133.
- ⁴ Ustanovení § 323 odst. 2 ve spojení s § 407 odst. 2 a 3 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.
- ⁵ ČERNÁ, Stanislava. Může být neplatné započtení alespoň uznáním závazku? Obchodněprávní revue. 2012, roč. 4, č. 2, s. 33.
- ⁶ Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. března 2010, sp. zn. 32 Cdo 1008/2009, rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. března 2006, sp. zn. 32 Odo 616/2005 či rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. října 2002, sp. zn. 29 Odo 847/2001, publikovaný

- pod č. R 36/2003 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek.
- ⁷ Viz např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. března 2018, sp. zn. 32 ICdo 157/2017.
- ⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 6. prosince 2018, sp. zn. 23 Cdo 3740/2018.
- ⁹ Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. dubna 2011, sp. zn. 23 Cdo 1336/2010.
- ¹⁰ Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. února 2009, sp. zn. 23 Cdo 4777/2008 nebo usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. ledna 2016, sp. zn. 23 Cdo 2914/2015.
- ¹¹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. ledna 2016, sp. zn. 23 Cdo 2914/2015 či usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 6. prosince 2018, sp. zn. 23 Cdo 3740/2018.
- ¹² Např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. dubna 2017, sp. zn. 33 Cdo 1377/2017 či výše uvedené usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 6. prosince 2018, sp. zn. 23 Cdo 3740/2018.
- ¹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. října 2018, sp. zn. 23 Cdo 1137/2018 a následně usnesení Ústavního soudu ze dne 2. května 2019, sp. zn. III. ÚS 588/19.
- ¹⁴ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové

- ze dne 5. května 2005, sp. zn. 26 Co 20/2005.
- ¹⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. srpna 2007, sp. zn. 29 Odo 1236/2005.
- ¹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. února 2014, sp. zn. 23 Cdo 405/2013.
- ¹⁷ K tehdejší judikatuře viz též ČECH, Petr. Započtení – rovnocenná alternativa splnění? Právní rádce. 2008, roč. 16, č. 7, s. 4–10.
- ¹⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. listopadu 2005, sp. zn. 32 Odo 901/2004, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. října 2018, sp. zn. 23 Cdo 1137/2018 či usnesení Ústavního soudu ze dne 2. května 2019, sp. zn. III. ÚS 588/19.
- ¹⁹ Např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. července 2009, sp. zn. 23 Cdo 3549/2007, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. září 2016, sp. zn. 23 Cdo 1107/2016.
- ²⁰ Ustanovení § 558 zákona č.40/1964 Sb., občanský zákoník. K příslibu zaplatit dluh viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. února 2002, sp. zn. 33 Odo 507/2001.
- ²¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. března 2019, sp. zn. 21 Cdo 292/2018.
- ²² Ibidem.

PAVLA VOŘÍŠKOVÁ

PRÁVO STAVBY A VĚCNÁ BŘEMENA

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

PPS
advokáti

Důvěra a podpora našich klientů, stejně jako pracovní nasazení a výsledky celého našeho týmu jsou hlavními faktory dosavadního úspěšného fungování završeného ziskem ocenění **» Právnická firma roku pro regionální kancelář «** v soutěži pořádané společností EPRAVO.CZ

Na trhu právních služeb od roku 2002

Hradec Králové

Velké náměstí 135/19
500 03 Hradec Králové
Tel: +420 495 512 831-2

Praha

Římská 14
120 00 Praha 2
tel. +420 224 237 905

Vysoké Mýto

Jiráskova 154
566 01 Vysoké Mýto
tel. +420 465 423 200

Rychnov nad Kněžnou

Poláčkovo náměstí 85
516 01 Rychnov nad Kněžnou
tel.+420 494 321 351

Kolín

Chelčického 1380
280 02 Kolín
tel. +420 777 783 098

www.ppsadvokati.cz

Změna právní formy obchodní společnosti a den, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní formy

V souvislosti s přeměnami obchodních společností formou změny právní formy se setkáváme s pojmem „den, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní formy“, který je specifickým pro tento druh přeměny a u ostatních forem přeměn se nepoužije. Cílem tohoto článku je popsat hlavní specifika, která se s tímto dnem pojí, a to zejména s ohledem na sestavování účetních závěrek.

Rozhodný den vs. den, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní formy

Zatímco u přeměn obchodních společností formou fúze, rozdělení nebo převodu jmění na společníka se v souladu s § 10 zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, v platném znění („ZOP“) určuje rozhodný den, u přeměn obchodních společností formou změny právní formy se dle § 361 písm. d) ZOP určuje den, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní formy. Definici dne, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní formy – na rozdíl od definice rozhodného dne – v právních předpisech nenajdeme. Rozhodným dnem se pak dle § 176 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění, rozumí den, od něhož se jednání zanikající právnické osoby považuje z účetního hlediska za jednání usku- tečněné na účet nástupnické právnické osoby.

Rozhodný den, jakož i den, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní formy, je třeba odlišovat od dne vyhotovení projektu přeměny. Ačkoliv jsou tyto výrazy velmi jazykově podobné, je mezi těmito pojmy třeba rozlišovat, jelikož každý z nich má zcela jiný význam. Den vyhotovení projektu přeměny ve smyslu § 15 odst. 2 ZOP znamená den, kdy projekt přeměny splňuje všechny náležitosti právního jednání vyžadované ZOP. Tímto dnem se zpravidla rozumí den podpisu projektu přeměny.

Hlavním rozdílem mezi rozhodným dnem a dnem, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní formy, je skutečnost, že den, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní formy, musí vždy předcházet dni vyhotovení projektu přeměny nebo připadat na stejný den, avšak jako rozhodný den může být v projektu přeměny určen i den, který bude následovat po dni vyhotovení projektu přeměny.

V souladu s ustanovením § 10 odst. 3 ZOP nemůže rozhodný den předcházet o více než 12 měsíců den, v němž bude podán návrh na zápis přeměny do obchodního rejstříku a jako rozhodný den může být stanoven nejpozději den zápisu fúze, rozdělení nebo převodu jmění na společníka do obchodního rejstříku. Určí-li projekt přeměny den pozdější, považuje se za rozhodný den zápisu přeměny do obchodního rejstříku.

Změna právní formy a účetní závěrky

a) Den, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní formy

Obchodní společnost je povinna ke dni, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní formy, sestavit v souladu s § 365 odst. 1 ZOP mezitímní účetní závěrku, není-li tento den rozvahovým dnem. Dle § 19 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění, se rozvahovým dnem rozumí den, ke kterému účetní jednotky sestavují účetní závěrku. Tentýž paragraf pak dále stanoví, že řádnou účetní závěrku sestavují účetní jednotky k poslednímu dni účetního období a v ostatních případech sestavují mimořádnou účetní závěrku.

V souvislosti s povinností sestavit mezitímní účetní závěrku dle § 365 ZOP se tak nabízí jako praktické řešení stanovit jako den, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní formy, rozvahový den a vyhnout se tak povinnosti sestavovat mezitímní účetní závěrku. Jako mezitímní účetní závěrka tak v tomto případě poslouží řádná účetní závěrka obchodní společnosti sestavovaná k rozvahovému dni. Jako příklad lze uvést následující: Obchodní společnost sestavuje řádnou účetní závěrku k 30. 6. a do projektu změny právní formy tedy uvede jako den, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní

formy, 30. 6. 2019. Tímto postupem obchodní společnost ušetří náklady za sestavení účetní závěrky, které by byla jinak povinna vynaložit v případě, že by se tyto dny neshodovaly. Jelikož odst. 3 téhož paragrafu stanoví, že údaje, z nichž je sestavena účetní závěrka, nesmí být starší než 6 měsíců počítáno ke dni, v němž bude změna právní formy schválena, je nezbytné, aby v našem případě byla změna právní formy schválena nejpozději do 30. 12. 2019.

b) Den zápisu změny právní formy do obchodního rejstříku

Další povinností obchodní společnosti je dle § 366 ZOP povinnost sestavit konečnou účetní závěrku ke dni předcházejícímu den zápisu změny právní formy do obchodního rejstříku. Tuto povinnost má pouze veřejná obchodní společnost a dále společnosti a družstva, které ke dni předcházejícímu den zápisu změny právní formy do obchodního rejstříku podávají daňové přiznání. V ostatních případech se sestavuje pouze mezitímní účetní závěrka ke dni předcházejícímu den zápisu změny právní formy do obchodního rejstříku.

Jak uvádí JUDr. Jan Hejda „Obecným principem je, že při změně právní formy kapitálové společnosti nebo družstva na jinou kapitálovou společnost nebo na družstvo povinnost sestavovat konečnou účetní závěrku nevzniká, zatímco při změně právní formy z osobní obchodní společnosti na kapitálovou obchodní společnost nebo družstvo naopak vzniká.“¹

V souvislosti s podáním návrhu na zápis přeměny do obchodního rejstříku je třeba dodat, že v případě změny právní formy společnosti ZOP nestanoví maximální dobu ode dne, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní formy, ve které je obchodní

společnost povinna podat návrh na zápis přeměny do obchodního rejstříku. Naproti tomu v případě ostatních forem přeměn (fúze, rozdělení nebo převod jmění na společníka) se projekt přeměny v souladu s § 15b ZOP zrušuje dnem, kdy uplyne lhůta 12 měsíců od rozhodného dne, pokud v tomto období nebude podán návrh na zápis přeměny do obchodního rejstříku.

Navážeme-li na výše uvedený příklad s obchodní společností, která sestavuje řádnou účetní závěrku k 30. 6. a vycházíme-li z předpokladu, že obchodní společnost je ochotna vyčkat na právní účinky přeměny 12 měsíců (právní účinky přeměny nastávají dnem zápisu přeměny do obchodního rejstříku), jeví se znovu jako praktické řešení použití řádné účetní závěrky jako konečné resp. mezitímní účetní závěrky, kterou je obchodní společnost povinna sestavit ke dni předcházejícímu den zápisu změny právní formy do obchodního rejstříku. Obchodní společnost by tedy podala návrh na zápis přeměny do

obchodního rejstříku s požadovaným dnem zápisu ke dni 1. 7. 2020.

Závěrem

Výběr vhodného dne, k němuž bude vyhotoven projekt změny právní formy, jakož i dne, kdy bude přeměna zapsána do obchodního rejstříku při přeměně společnosti formou změny právní formy, může obchodním společnostem ulehčit starosti se sestavováním až dvou, pro účely změny právní formy, nezbytných účetních závěrek. ●

Šimon Žlotíř

Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

 Weinhold Legal

Poznámky:

- ¹ Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-056-0, s. 1050 a 1051.

Česká advokátní komora a EPRAVO.CZ vyhlašují

15. ROČNÍK PRESTIŽNÍ CELOJUSTIČNÍ SOUTĚŽE PRÁVNÍK ROKU 2019

Společně jsme založili tradici, kterou si právnický svět zaslouží!

Ceny sv. Yva budou předány na slavnostním galavečeru se společenským programem 31. ledna 2020 v Brně. Pro rezervaci vstupenek a ubytování sledujte Bulletin advokacie č. 11/2019.

Celojustiční soutěž **Právník roku**
naleznete:
www.pravnikroku.cz

epravo.cz

Vybrané aspekty problematiky přídatného spoluvlastnictví

Institut přídatného spoluvlastnictví, který do českého právního řádu s účinností od 1. ledna 2014 zavedl občanský zákoník č. 89/2012 Sb. ("OZ"), lze využít jako užitečný nástroj k řešení potenciálně složitých vztahů v případě výskytu plurality vlastníků v developerských projektech. Přídatné spoluvlastnictví s sebou však přináší i řadu praktických problémů, na něž se článek pokusí upozornit.

Pro výklad článek využije modelového příkladu, kdy vlastníci jednotlivých rodinných domů v uzavřeném areálu budou v rámci developmentu zároveň spoluvlastníky sousedících pozemků tvořících účelovou komunikaci vedoucí k projektu a spoluvlastníky souvisejících inženýrských sítí.

Podstata přídatného spoluvlastnictví

OZ pracuje s institutem přídatného spoluvlastnictví jako se zvláštním druhem podílového spoluvlastnictví. Právní úprava je obsažena v ust. § 1223 a násl. OZ; na práva a povinnosti související s přídatným spoluvlastnictvím se použije též obecná úprava podílového spoluvlastnictví v ust. § 1115 a násl. OZ.

Přídatné spoluvlastnictví OZ vymezuje jako spoluvlastnictví věci („podřízená věc“), která slouží k užívání jiných samostatných věcí („nadřízená věc“), se kterými tvoří místně i účelně vymezený celek, přičemž užívání

nadřízených věcí není bez užívání podřízené věci dobře možné.

Vznik a povaha přídatného spoluvlastnictví

Z právní úpravy obsažené v OZ vyplývá, že přídatné spoluvlastnictví vzniká při splnění následujících podmínek:

- a) existence podřízené věci a nadřízených věcí tvořících místně i účelem vymezený celek (např. areál rezidenčního projektu);
- b) podřízená věc slouží společnému účelu všech vlastníků nadřízených věcí (např. příjezd k jednotlivým rodinným domům po společné cestě);
- c) nemožnost dobrého (účelného) užívání nadřízených věcí bez užívání věci podřízené (např. rodinné domy nelze dobře užívat bez přístupu přes společný pozemek – komunikaci); a
- d) podřízená věc je vlastněna společně vlastníky jednotlivých nadřízených věcí (již tedy existuje prosté podílové spoluvlastnictví k podřízené věci).

Z gramatického výkladu OZ plyne, že při splnění uvedených podmínek vzniká přídatné spoluvlastnictví automaticky ze zákona. Není třeba právního jednání ze strany spoluvlastníků (např. smlouvy o založení přídatného spoluvlastnictví).

Přídatné spoluvlastnictví k nemovité věci vzniká rovněž nezávisle na zápisu do katastru nemovitostí. Případný zápis má pouze deklaratorní povahu a je tedy možné, aby věc byla v přídatném spoluvlastnictví, aniž by tak byla zapsána v katastru nemovitostí. U podřízené věci se pak v katastru nemovitostí namísto údaje o osobě vlastníka (jako v případě běžného podílového spoluvlastnictví či výlučného vlastnictví nemovité věci) eviduje údaj o nadřízených věcech, se kterými jsou podíly na podřízené věci spojeny.

Z povahy institutu vyplývá, že přídatné spoluvlastnictví může vzniknout teprve v momentě, kdy je podřízená věc již v podílovém spoluvlastnictví vlastníků jednotlivých nadřízených věcí. Nemůže tedy vzniknout, pokud je podřízená věc vlastněna pouze jed-

BusinessLife *FamilyLife* *YourLife* SwissLife

Firemní, rodinné i osobní finance si
žádají rozdílný přístup. Ve Swiss Life
pro Vás vždy najdeme to nejlepší řešení.
Swiss Life Select, finanční poradenství
pro život podle vlastních představ.

www.swisslifeselect.cz

SwissLife
Select

nou osobou (např. pokud pozemek tvoří příjezdovou komunikaci k areálu rodinných domů vlastní pouze jeden z vlastníků rodinných domů). V rámci developmentu pak takový závěr znamená, že přídatné spoluvlastnictví může vzniknout až po převodu spoluvlastnických podílů k podřízené věci na prvního nabyvatele.

Vzhledem k tomu, že přídatné spoluvlastnictví vzniká automaticky ze zákona, bude vždy nezbytné posoudit, zda veškeré podmínky pro vznik přídatného spoluvlastnictví byly skutečně splněny. Jako problematické se jeví zejména posouzení splnění podmínek b) a c) výše. Tj. zdali podřízená věc opravdu slouží společnému účelu všech vlastníků nadřízených věcí a není-li bez užívání podřízené věci dobře možné užívat nadřízenou věc. Na modelovém příkladu by bylo nutné posoudit, jestli např. každý pozemek, jehož součástí je příjezdová cesta vedoucí areálem, skutečně slouží společnému účelu vlastníků všech rodinných domů, či jen některým z nich. Stejně tak je otázkou, jestli např. pozemek, na kterém je umístěno dětské hřiště, skutečně splňuje podmínku uvedenou pod bodem c) výše. Zmíněný problém by bylo možné vyřešit tím, že se podřízená věc převede na samostatnou správcovskou společnost, a teprve její podíl pak bude v přídatném spoluvlastnictví vlastníků jednotlivých rodinných domů. Otázkou, která je hodna samostatné úvahy zůstává, zda vůbec je takové uspořádání právem aprobované (např. s ohledem na to, zda a jakým způsobem by rejstříkový soud přídatné spoluvlastnictví k podílu byl schopen zapsat).

Převod a zastavení podílu na podřízené věci

V rámci developmentu přídatné spoluvlastnictví v praxi dále naráží dvě zásadní otázky – a to jaké jsou podmínky pro převod a zřízení zástavy. Podíl na věci v přídatném spoluvlastnictví lze převést jen společně s převodem vlastnického práva k nadřízené věci. Naopak, pokud se převádí vlastnické právo k nadřízené věci, platí, že je zároveň automaticky převáděn podíl na podřízené věci. Nelze tedy převést nadřízenou věc či podíl na podřízené věci, samostatně. Ač tedy dochází společně s převodem nadřízené věci k automatickému převodu podílu na podřízené věci nelze než doporučit, aby taková skutečnost byla v převodní smlouvě výslovně zmíněna (především s ohledem na právní jistotu a katastrální řízení).

Stejně pravidlo platí i pro zřízení zástavního práva (a dalších zatížení, která by mohla vést ke změně vlastnictví – např. předkupního práva). Samostatně zastavit podíl na podřízené věci není možné (takové zástavní právo by ostatně nebylo možné realizovat vzhledem k nemožnosti následného samostatného převodu podílu/nadřízené věci). Z textu zákona lze dovodit, že v případě vzdání se zástavního práva k nadřízené věci bez dalšího dochází též ke vzdání se zástavního práva k podílu na podřízené věci. I v tomto případě však lze doporučit, aby v zástavních smlouvách byl podíl na podřízené věci vždy přesně uveden.

V případě, že tatáž osoba vlastní více nadřízených věcí a z tohoto titulu má několik spoluvlastnických podílů na jedné podřízené věci, lze s každou z nadřízených věcí spolu s jí odpovídajícím podílem na podřízené věci nakládat samostatně. Pokud je tedy např. zastavována jedna z nadřízených věcí, vznikne zástavní právo pouze k jí odpovídajícímu podílu na věci podřízené, ne zároveň k ostatním podílům téhož spoluvlastníka (přídatné spoluvlastnictví je založeno na věcném propojení osudu věci nadřízené a podílu na věci podřízené, nikoliv na propojení osoby vlastníka s podřízenou věcí). Obdobně, pokud se zástavní věřitel vzdá zástavního práva pouze k jedné z nadřízených věcí, zanikne zástavní právo pouze ve vztahu k podílu odpovídajícímu této nadřízené věci, nikoliv ke všem podílům vlastněných zástavcem.

Dispozice s podřízenou věcí jako celkem

O dispozici s podřízenou věcí jako celkem rozhodují všichni spoluvlastníci společně, přičemž na jejich rozhodování se s určitými odchylkami použije obecná úprava podílového spoluvlastnictví (ust. § 1128 a násl. OZ, o běžné správě tedy spoluvlastníci rozhodují prostou většinou hlasů, o významných záležitostech dvoutřetinovou většinou, o zatížení společné věci v zásadě jednomyslně).

Nad rámec obecné úpravy OZ stanovuje, že každý ze spoluvlastníků podřízené věci má právo užívat ji způsobem odpovídajícím společnému účelu (např. k příjezdu ke svému rodinnému domu) a nesmí v takovém užívání bránit ostatním spoluvlastníkům. Účel podřízené věci nemůže být změněn proti vůli některého spoluvlastníka a podřízená věc jako celek nesmí být zatížena způsobem, který by bránil jejímu využití pro tento účel (pozemek tvořící příjezdovou komunikaci tak například nelze zatížit věcným břemenem

či právem stavby, pokud by takové zatížení vedlo ke znemožnění příjezdu k nadřízeným věcem).

Spoluvlastníci ze svých řád zvolí jednu osobu jako správce pro běžnou správu podřízené věci. Pokud k volbě nedojde do tří měsíců (a zároveň není dohodnut jiný způsob správy), jmenuje správce na návrh kteréhokoli ze spoluvlastníků soud. Pokud se některý ze spoluvlastníků ujme správy sám a žádný z ostatních spoluvlastníků tomu po dobu tří měsíců neodporuje, hledí se na takového spoluvlastníka jako na řádně zvoleného správce. Z právních jednání správce týkajících se běžné správy jsou spoluvlastníci oprávněni i zavázáni společně a nerozdílně. Spoluvlastníci jsou povinni přispívat na náklady na správu podřízené věci v poměru podle svých podílů, přičemž za tímto účelem mají správci též skládat přiměřenou zálohu (o jejíž výši rozhodují spoluvlastníci prostou většinou hlasů).

Zánik přídatného spoluvlastnictví

Přídatné spoluvlastnictví automaticky zanikne, pokud podřízená věc pozbude svůj účel (např. pozemek přestane sloužit jako příjezdová komunikace). Jak je však uvedeno výše, změnit účel podřízené věci je možné jen se souhlasem všech spoluvlastníků. V důsledku zániku se právní režim věci bude nadále řídit pouze obecnou úpravou podílového spoluvlastnictví (spoluvlastnické podíly tedy např. bude opět možné samostatně převádět či zatěžovat bez současné dispozice s dříve nadřízenou věcí), spoluvlastníkům však nadále zůstanou stejné podíly na společné věci jako před zánikem přídatného spoluvlastnictví. Přídatné spoluvlastnictví pochopitelně zaniká též v případech, kdy zaniká spoluvlastnictví obecně (např. v případě zániku věci či pokud veškeré podíly na věci splynou u jediné osoby). Vedle zániku přídatného spoluvlastnictví OZ upravuje ještě oddělení se z přídatného spoluvlastnictví a zrušení účasti spoluvlastníka v přídatném spoluvlastnictví. ●

Daniel Navrátil, partner
Matouš Bém, advokátní koncipient
Wilsons s.r.o., advokátní kancelář

Wilsons

Prokurista a péče řádného hospodáře

Požadavek péče řádného hospodáře na prokuristu je reflexí zákonodárce na široké zástupčí oprávnění, které je prokuristovi ze zákona poskytováno. Tento požadavek standardu péče tak má zajišťovat podnikateli určitou míru ochrany při provozu obchodního závodu či pobočky. Při analýze právní úpravy však vyvstává několik otázek, které nabourávají právní jistotu aplikace institutu péče řádného hospodáře na výkon prokury. V tomto článku některé z nich v krátkosti zmíníme.

Právní úprava prokury je obsažená v ustanovení § 450 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obč. zák.“) a navazuje na obecnou úpravu smluvního zastoupení (§ 441–449 obč. zák.), která se na prokuru uplatní, nestanoví-li ustanovení o prokure v § 450–456 obč. zák. jinak.

Prokura je zvláštní druh obchodněprávní plné moci, kterou může pouze podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku zmocnit prokuristu ke všem právním jednáním, ke kterým dochází při provozu obchodního závodu či pobočky. Tímto rozsahem zmocnění však není prokurista automaticky oprávněn zcizovat nebo zatěžovat nemovité věci podnikatele – tak může prokurista činit jen na základě výslovného zmocnění.¹

Nejčastějším způsobem udělení prokury je prostřednictvím příkazní smlouvy, která je upravena v § 2430 a násl. obč. zák. Prokurista jako příkazník tak musí obstarávat záležitosti příkazce (podnikatele) dle jeho pokynů, a to poctivě a pečlivě podle svých schopností. Standard péče při výkonu prokury je obsažen především v ustanovení § 454 obč. zák., který stanoví, že prokurista vykonává prokuru s péčí řádného hospodáře. Požadavek na prokuristu jednat s péčí řádného hospodáře a pravidlo podnikatelského úsudku doplňuje dále ustanovení § 58 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů, (dále „ZOK“). Mohlo by se tedy zdát, že požadavek péče řádného hospodáře kladený na prokuristu je postaven najisto. Nicméně zde vznikají určité výkladové obtíže.

Podle důvodové zprávy je zákonný požadavek na prokuristu, aby jednal s péčí řádného hospodáře, pouze dispozitivního charakteru. Podnikatel a prokurista tak mohou standard péče pro výkon prokury jak zmírnit, tak zpřísnit. Dispozitivní povahu bude mít v tomto kontextu pravděpodobně ve vztahu k prokuristovi i ustanovení o příkazu upravené v § 2432 odst. 1 obč. zák. Vzhledem k výše uvedenému je pak s odka-

zem na § 58 odst. 1 ZOK sporné ustanovení § 53 odst. 2 ZOK, podle kterého se nepřihlíží k právním jednáním obchodní korporace, která omezují odpovědnost člena jejích orgánů (ustanovení se vztahuje i na prokuristy). Otázka tedy spočívá v tom, zda s ohledem na ustanovení § 58 ZOK má požadavek péče řádného hospodáře skutečně dispozitivní povahu či je nutné ustanovení § 53 odst. 2 ZOK spíše neaplikovat. Pokud dojde k zmírnění či zpřísnění standardu péče prokuristy, na jednání prokuristy by se i přesto mohlo aplikovat pravidlo podnikatelského úsudku zakotvené v § 51 odst. 1 ZOK a dále upravené v § 52 a 53 ZOK. V kontextu ujednané péče z ustanovení vyplývá, jakým způsobem bude výkon prokuristy posuzován, jak bude v řízení před soudem řádnost výkonu prokazována či jakou ponese prokurista za sjednanou péči odpovědnost.²

Další výkladový oříšek spočívá v tom, že požadavek péče řádného hospodáře je v obč. zák. i ZOK upraven především pro členy orgánů právnické osoby. V § 159 odst. 1 obč. zák. se členové volených orgánů právnické osoby zavazují vykonávat svou funkci s nezbytnou loajalitou, s potřebnými znalostmi a pečlivostí, tj. s péčí řádného hospodáře, která je v § 454 obč. zák. požadována po prokuristech. Ustanovení § 58 ZOK pak vztahuje požadavek péče řádného hospodáře a pravidlo podnikatelského úsudku týkající se členů orgánů obchodních korporací na prokuristy. Podle Mgr. Jana Najmana, LL.M. však není tento požadavek na výkon prokury v zákoně příliš dobře uchopen, neboť zákonodárce postavení prokuristy a orgánů právnické osoby ve své podstatě připodobňuje a zakládá prokuristovi spíše odpovědnost bez kompetencí. Mezi prokuristou a statutárním orgánem panují totiž značné rozdíly. Požadavek péče řádného hospodáře je spíše vlastní členům volených orgánů obchodní korporace, kteří mají rozhodovací pravomoc, náleží jim obchodní vedení korporace a mají značné nezávislé postavení (např. § 195 odst. 2 ZOK u s.r.o. a § 435 odst. 2 ZOK u a.s.). Prokurista toto oprávnění nemá (například nemá v rámci svého postavení ani přístup ke všem relevantním informa-

cím a dokumentům) a naopak plní pokyny podnikatele (příkazce).³ Prokurista tak může spíše pokyny od podnikatele s péčí řádného hospodáře vyhodnocovat.⁴ Z tohoto důvodu lze dovodit, že prokurista dle zákona sice nese odpovědnost vymezenou požadavkem péče řádného hospodáře, nicméně nemá dostatečné pravomoci, aby se na něj mohl tento požadavek zcela aplikovat.

Z výše uvedeného tak vyplývá, že některé otázky ohledně požadavku péče řádného hospodáře ve vztahu k prokuristovi nejsou v zákoně zcela jednoznačné a dalo by se o nich polemizovat. V praxi tak vzniká určitá nejistota ohledně toho, jaká rizika podnikatel a jakou odpovědnost fyzická osoba, které je prokura udělena, nese. Nabízí se tak možnost ustanovení § 454 obč. zák. a § 58 ZOK novelizovat či přímo zrušit, což navrhuje jako nejlepší řešení i Mgr. Jan Najman, LL.M.⁵ Judikatura v těchto otázkách prozatím mlčí. ●

**Mgr. Iveta Vondrášková, advokátní koncipientka
Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.**

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ VYCH & PARTNERS

Poznámky:

- ¹ § 450 zák. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- ² HURYCHOVÁ, Klára: Prokura v novém občanském zákoníku. Bulletin advokacie. 2014, č. 9, s. 35–42.
- ³ NAJMAN Jan, Mgr., LL.M.: K odpovědnosti prokuristy. Soukromé právo. Statě. 1/2018.
- ⁴ HURYCHOVÁ, Klára: Prokura v novém občanském zákoníku. Bulletin advokacie. 2014, č. 9, s. 35–42.
- ⁵ NAJMAN Jan, Mgr., LL.M.: K odpovědnosti prokuristy. Soukromé právo. Statě. 1/2018.

Nový systém evidence přepravy nebezpečných odpadů a omezení možnosti převzetí odpadu mezi mobilními zařízeními

V květnu 2018 došlo k zavedení nového systému evidence přepravy nebezpečných odpadů (dále jen „SEPNO“), který provádí ust. § 40 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOdP“). V reakci na sdělení Ministerstva životního prostředí (dále jen „MŽP“) ze dne 12. 12. 2017 s názvem „Sdělení odboru odpadů Ministerstva životního prostředí k možnosti předávání odpadů mezi mobilními zařízeními ke sběru odpadů podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění“ (dále jen „Sdělení“) není do daného systému možné zadat možnost předání nebezpečného odpadu mezi jednotlivými mobilními zařízeními ke sběru odpadů.

Na základě výše zmíněného Sdělení a v současnosti fungujícího systému SEPNO by tak již nemělo být možné převzít odpad převážený v jednom mobilním zařízení ke sběru odpadu do jiného mobilního zařízení. MŽP tento svůj názor vyjádřeny ve Sdělení dovozuje z definice sběru odpadu vymezené v § 4 odst. 1 písm. m) ZOdP: „soustřeďování odpadů právnickou osobou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání od jiných osob včetně jejich předběžného třídění a předběžného skladování za účelem jejich přepravy do zařízení na zpracování odpadu.“ Dle MŽP totiž z definice vyplývá, že mobilní zařízení má souhlas výhradně

ke sběru odpadů a dále pouze k jeho následnému předání do zařízení k využití nebo odstranění odpadů, ale nikoliv k předání do jiného mobilního zařízení. Definice sběru odpadu v ZOdP přitom obsahově odpovídá i definici sběru odpadu ve Směrnici Evropského parlamentu a Rady (ES) 2008/98/ES o odpadech (dále jen „Směrnice“).

Dle názoru autora ovšem ze zákonné definice a ani definice obsažené ve Směrnici nevyplývá, že by se na sběru, resp. přepravě odpadu od subjektů, které odpad vyprodukovaly, do zařízení, které odpad zpracovává, nemohlo podílet vícero osob. V případě, že

se na přepravě odpadu podílí vícero osob, tak z logiky věci může dojít i k předání odpadu mezi těmito osobami a je tedy otázkou, zda by se toto předání mělo vůbec ještě posuzovat jako sběr odpadu a nikoliv pouze jako jeho převzetí.

Pojem převzetí odpadu

Převzetí odpadu není přitom ZOdP ani Směrnicí nijak blíže regulováno a definováno. Bohužel se k tomuto pojmu zatím neměla možnost vyjádřit ani soudní praxe, a je tak možné se zabývat pouze rozhodovací praxí samotného MŽP. Ta je přitom sama

Překonáváme

s vámi překážky
již více než 20 let

JELÍNEK

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

REGIONÁLNÍ PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

www.advokatijelinek.cz

☎ +420 724 794 986

Pardubice ■ Praha

VYTRVALOST | TRADICE | ODHODLÁNÍ

značně nekonzistentní, což lze demonstrovat na dvou rozhodnutích vydaných v rámci zhruba 15 měsíců. V obou případech se MŽP zabývalo spácháním správního deliktu spočívajícího v pochybení při vedení průběžné evidence odpadů dle § 39 odst. 1 ZODp a uvedení (v rámci této evidence) osoby, která ve skutečnosti vůbec s dotčeným odpadem nemanipulovala. Jinými slovy se měnil pouze vlastník odpadu. Konkrétně se jedná o rozhodnutí MŽP ze dne 5. 4. 2013, č.j. 111/52/13 (dále jen „Rozhodnutí 2013“) a rozhodnutí MŽP ze dne 18. 7. 2014, č.j. 2687/500/13 (dále jen „Rozhodnutí 2014“).

V Rozhodnutí 2013 došlo MŽP k závěru, že pojem převzetí odpadu nelze oddělit od fyzické dispozice s ním a do evidence dle § 39 odst. 1 ZODp, tak nemůže být zapsána osoba, která s odpadem skutečně nemanipulovala. Tento závěr ovšem není možné považovat za správný, neboť je v rozporu s institutem obchodníka s odpadem, který je definován v § 4 odst. 1 písm. z) ZODp jako „právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, které nakupují nebo prodávají odpad a jednají přitom na vlastní odpovědnost včetně osob, které nemají odpady skutečně v držení.“ V případě, že bychom totiž přistoupili na názor MŽP uvedený v Rozhodnutí 2013, tak by nebylo možné do evidence zapsat osobu, která je přitom dle zákona odpovědná za řádné nakládání s takovýmto odpadem.

Naopak v Rozhodnutí 2014 došlo MŽP k názoru, že převzetí odpadu nemusí být spojeno s fyzickou manipulací s odpadem a může dojít k převodu vlastnictví odpadu, aniž by došlo k jeho fyzickému převzetí. Tento názor je již naopak s institutem obchodníka s odpadem plně slučitelný a zároveň z něho dle názoru autora vyplývá, že i předávání odpadů mezi dvěma mobilními zařízeními, nyní omezené Sdělením, by mělo být v souladu se zákonem.

Soulad takového postupu se zákonem navíc podporuje i judikatura Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu týkající se zákonosti jednání adresátů norem v případě, kdy jsou tyto normy nejasné či nejednoznačné. Dle názoru Nejvyššího správního soudu vyjádřeného v rozsudku ze dne 23. 11. 2004, sp.zn. 2 Afs 122/2004 by totiž neměla nesrozumitelnost a nejednoznačnost právní normy jít k tíži jejího adresáta: „Pokud je osvobození od povinnosti platit místní poplatek za odpady upraveno v obecně závazné vyhlášce nesrozumitelně a nepředvídatelně, musí jít

negativní následky této právní úpravy k tíži autora, a nikoliv adresáta právního předpisu.“ Tento závěr byl navíc již dříve dovozen i Ústavním soudem v jeho nálezu ze dne 11. 4. 2001, sp.zn. II. ÚS 487/2000: „Nelze se totiž ztotožnit s tím, aby negativní důsledky nedostatku v právní úpravě, ať už jde o absenci příslušných norem..., nebo jejich nesrozumitelnou formulaci, pokud jsou jimi ze strany státu ukládány povinnosti občanům (jednotlivcům), nesly právě tyto subjekty.“

Z výše zmíněného tak lze dovodit, že Sdělení není v souladu se ZODp ani s dosavadní rozhodovací praxí MŽP. Naopak lze pochybovat o možnosti MŽP takovým způsobem omezit předání odpadů mezi dvěma mobilními zařízeními.

Možnost MŽP omezit předávání odpadů

Sám ZODp žádným způsobem neomezuje předávání odpadů, pokud jsou splněny podmínky dle § 12 odst. 3 ZODp. Tedy k předání odpadů může dojít předpokladu, že provozovatel mobilního zařízení disponuje řádným oprávněním k jeho provozování.

ZODp ve svých ustanoveních § 39 odst. 1 a § 40 odst. 10, která se zabývají evidencí odpadů, sice dále zmocňuje MŽP k vydání podzákoných předpisů ohledně vedení evidence, ohlašování odpadů, stanovení rozsahu ohlašovacího listu a rozsahu informací podle tohoto ohlašovacího listu, ale nijak nezmocňuje MŽP k možnosti omezení převzetí odpadů nad rámec ZODp. Omezení přepravy pak neobsahuje ani vyhláška MŽP č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (dále jen „Vyhláška“). Sama Příloha 26 této Vyhlášky a v ní obsažené pokyny pro vyplňování ohlašovacího listu pro přepravu nebezpečného odpadu v rámci ČR přitom počítá s tím, že se na přepravě může podílet více osob a logicky tak může dojít i k předání odpadu.

Přitom dle čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 3 odst. 2 Listiny základních práv a svobod lze uplatňovat státní moc pouze v mezích zákona a způsobem, jaký stanoví zákon, a MŽP tak potřebuje k takovému omezení předávání odpadů zákonné zmocnění, které ovšem v ZODp není.

Je tak otázkou, jakým způsobem má být Sdělení vůbec pro oprávněné osoby dle § 12 odst. 3 ZODp závazné a ze strany MŽP vymahatelné.

Závěr

Lze tedy shrnout, že vydání Sdělení ze strany MŽP a omezení předávání odpadů mezi jednotlivými mobilními zařízeními ke sběru odpadů je minimálně velmi kontroverzní, a to i s ohledem na dosavadní rozhodovací praxi MŽP ohledně převzetí odpadů a na nejasnou závaznost Sdělení. Přitom z pohledu dostatečné ochrany životního prostředí, která by měla být u ZODp základním účelem a jeho smyslem, nelze předpokládat, že by tato ochrana nebyla zajištěna či byla snížena, když ZODp předpokládá i přepravu odpadů zajišťovanou pouhým dopravcem, tedy přepravu, kdy nedochází k převodu vlastnického práva. Naopak předáním mezi dvěma mobilními zařízeními pro sběr odpadů, která mají stejná povolení ke sběru odpadu, by nemělo k žádnému ohrožení životního prostředí dojít. Navíc tímto způsobem není dotčena ani evidence nakládání s odpady, když i provozovatel mobilního zařízení je povinen tuto evidenci vést. ●

Mgr. Adam Novák,
doktorand KŽP na Právnické fakultě UK
Rada & Partner advokátní kancelář, s.r.o.

Rada
& Partner
advokátní kancelář

**Vaši právníci pro český,
slovenský a mezinárodní business.**

Jeden mezinárodní tým. Jedno kontaktní místo.
Jedna kvalita služeb.

Chambers
AND PARTNERS

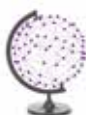
The
LEGAL
500

Praha:

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., Pobřežní 394/12, Karlín, 186 00 Praha 8
T: +420 255 706 500 | E: paha@eversheds-sutherland.cz | www.eversheds-sutherland.cz

Bratislava:

Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o., Cintorínska 3/a, 811 08 Bratislava
T: +421 232 786 411 | E: bratislava@eversheds-sutherland.sk | www.eversheds-sutherland.sk

69 kanceláří | **34** zemí | **5000** lidí

Client Commitment. Innovative Solutions. Global Service.

Je používání dynamického biometrického podpisu v rozporu s GDPR?

Tento stručný příspěvek je ve své podstatě upozorněním na problém, který vyděsil řadu již dlouholetých provozovatelů dynamického biometrického podpisu a který spočívá v jednom, ryze individuálním rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen ÚOOÚ). To bylo vydáno za nepříliš jasných okolností a neprošlo testem ani v podobě řízení o rozkladu, zejména pak ani v podobě soudního přezkumu. Současně je avízem na podrobný rozbor, který autoři tohoto expoé zpracovali a který vyjde v zářijovém čísle Bulletinu advokacie.

Podstatou problému je to, že ve svém rozhodnutí č.j. ÚOOÚ-10138/18-8 ze dne 21. března 2019 ÚOOÚ konstatoval mj., že (kráceno autory):

1. Účastník řízení je pobočkou zahraniční banky, kde klienti mohou zažádat o úvěr osobně na pobočce, příp. při nákupu zboží na splátky u obchodního partnera účastníka řízení, nebo online prostřednictvím webového portálu účastníka řízení či u obchodního partnera (klient je automaticky přesměrován na webový portál účastníka řízení).

2. V rámci žádosti o úvěr je od klienta vyžadováno vyplnění a podpis rámcové smlouvy, přičemž od klienta je v souvislosti s uzavíráním smlouvy vyžadováno poskytnutí údajů v rozsahu: identifikační údaje – jméno, příjmení, datum a místo narození, rodné číslo, pohlaví; kontaktní údaje – adresa trvalého bydliště, korespondenční adresa, způsob bydlení, telefonní číslo, e-mailová adresa, kontakt do zaměstnání; údaje o dokladu totožnosti – druh, číslo, datum a místo vydání, platnost; ostatní údaje – rodinný stav, počet a věk vyživovaných dětí, zaměstnání, údaje o zaměstnavateli, základní mzda, čistá mzda, výdaje, typ bydlení, informace o bankovním účtu, informace o dalších příjmech klienta (sociální dávky, příjmy z pronájmu včetně celkového příjmu domácnosti). Účastník řízení v souvislosti s uzavřením smlouvy pořizuje kopii občanského průkazu klienta, kterou následně uchovává. V případě sjednání úvěru prostřednictvím webového portálu shromažďuje a dále uchovává též kopii druhého dokladu totožnosti.

3. Při podpisu smluvní dokumentace v elektronické podobě prostřednictvím nespecifikovaného zařízení dochází k vytvoření elektronického podpisu zaznamenávajícího kromě grafické podoby podpisu klienta též biometrické prvky. Ze souhlasu se zpracováním osobních údajů předloženého účastníkem řízení vyplývá, že biometrický podpis je

zpracováván za účelem uzavření a uchování smluvní dokumentace a zjednodušení tohoto procesu, kdy v případě nutnosti odborník v porovnání s jiným podpisem určí, zda podpis učinila táž osoba či nikoliv.

4. Souhlas se zpracováním biometrického podpisu se uděluje na 1 rok, a je-li s klientem uzavřena smlouva, je udělen tento souhlas na dobu jejího trvání a na dobu dalších 10 let od splnění veškerých závazků vůči účastníkovi řízení.

5. Ze shromážděné dokumentace vyplývá, že po podpisu dochází k šifrování dat v [neuveďeno] a k jejich následnému připojení k pdf dokumentu.

6. V případě, že klient odmítne během uzavírání smluvní dokumentace zpracování osobních údajů za účelem vytvoření biometrického podpisu, je elektronická smlouva stornována a následně je uzavřena smluvní dokumentace v listinné formě. Údaje o klientech jsou uchovávány v elektronické i listinné podobě.

Souhrnně řečeno, právní stav byl takový, že pobočka banky uzavírala úvěrové smlouvy s klienty, získala od nich nejrůznější identifikační a další osobní údaje a na závěr tohoto procesu, za účelem zvýšení právní jistoty o tom, zda byla smlouva podepsána a zda tak učinila ve smlouvě uvedená osoba, byl použit k podpisu dynamický biometrický podpis.

V nám dostupném rozhodnutí mj. ÚOOÚ uvedl, že:

a) Účastník řízení na základě povinností vyplývajících mu z právních předpisů, jakož i z jeho vnitřních předpisů, osobní údaje klientů shromažďuje, ukládá na nosiče informací, dále používá, předává a likviduje, tedy naplňuje definici zpracování osobních údajů dle nařízení (EU) 2016/679, a to i ve vztahu k biometrickým podpisům a záznamům telefonických hovorů, neboť dochází

nejméně k jejich shromažďování a ukládání, popř. výmazu, to vše za účelem jejich možného pozdějšího použití.

b) Účel zpracování osobních údajů klientů účastník řízení vymezuje zejména v dokumentech nazvaných Souhlas se zpracováním osobních údajů a Informace o zpracování osobních údajů a o ochraně bankovního tajemství, dále ve všeobecných obchodních podmínkách a ve svých vnitřních předpisech. Primárním účelem, pro který účastník řízení osobní údaje klientům, jimž je poskytován úvěr, zpracovává, je uzavření smlouvy o finanční službě a její spravování. Z tohoto primárního účelu (tj. uzavření smlouvy o finanční službě) vyplývají též další související účely zpracování, např. řádná identifikace a ověření totožnosti klienta, posouzení jeho úvěruschopnosti, plnění povinností v oblasti účetnictví, předcházení legalizace výnosů z trestné činnosti apod.

c) Osobní údaje, které účastník řízení zpracovává v tomto režimu, jsou identifikační údaje v rozsahu jméno, příjmení, rodné číslo, datum a místo narození, místo trvalého pobytu, státní občanství, druh, číslo a platnost průkazu totožnosti a orgán, který jej vydal, včetně dalších osobních údajů uvedených na kopii dokladu totožnosti (při uzavírání smluvní dokumentace online dokonce kopie dvou dokladů totožnosti) a údaje nezbytné k posouzení úvěruschopnosti klienta (rodinný stav, počet a věk vyživovaných dětí, údaje o zaměstnavateli, výše příjmů a výdajů aj.).

d) Nad rámec těchto osobních údajů účastník řízení dále zpracovává v případě uzavření smlouvy v elektronické formě též biometrické podpisy klientů, kteří s tímto zpracováním vyslovili svůj souhlas. Jak vyplývá zejména z předloženého dokumentu nazvaného Souhlas se zpracováním osobních údajů, má být biometrický podpis zpracováván za účelem uzavření a uchování smluvní dokumentace a zjednodušení tohoto procesu.

Na tomto výchozím konstatování se lze zřejmě shodnout. S čím už ale nelze souhlasit, je další tvrzení ÚOOÚ o tom, že: „Jsou-li biometrické údaje zpracovávány za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby, jako je tomu zcela zjevně v případě účastníka řízení, jedná se o zpracování zvláštní kategorie osobních údajů dle čl. 9 odst. 1 nařízení (EU) 2016/679.“ Z ničeho, co je uvedeno výše a dále v cit. rozhodnutí, nevyplývá, že by DBP byl používán pro identifikaci fyzické osoby, natož jedinečnou. Je nepochybné, že ve smlouvě jako takové již před jejím podpisem se nachází více než dostatečné množství údajů, které klienta identifikují.

Podle našeho názoru k jednání v rozporu s čl. 9 odst. 1 GDPR nedochází. Podepisující osoba je identifikována údaji uvedenými v otevřené formě v dokumentu, který podepisuje. DBP – tedy biometrické údaje neslouží tedy k identifikaci, ale pouze naplňují požadavky ust. § 561–562 občanského zákoníku o právním jednání učiněném v písemné formě. Pokud není k dispozici databáze vzorů (šablon) DBP a nedochází k jejich porovnávání za účelem identifikace osoby, pak lze hovořit i o tom, že v takovém případě DBP vůbec nesplňuje pojmové znaky podle čl. 4 bod 14 GDPR a není biometrickým údajem.

Touto problematikou se druhý z autorů zabýval již dříve před vydáním cit. rozhodnutí. V článku uveřejněném v roce 2017 v Revue pro právo a technologie¹ dospěl k následujícím závěrům:

„DBP snímá „surová“ biometrická data, která jsou využívána pouze pro podepsání dokumentu, jejich využití nebude spojeno s dalším automatickým zpracováním biometrických údajů a DBP není používán pro identifikaci subjektu údajů. U dynamického biometrického podpisu se nejedná o identifikaci, neboť je to právě daná osoba, která podpisem stvrzuje svoji identifikaci (uvedením jména podepisující osoby, případně dalších údajů, k nimž je podpis připojen) při určitém úkonu, což dokládá vytvořením svého podpisu.

Biometrické údaje jsou šifrovány, chráněny proti neoprávněnému přístupu a jsou zpřístupněny třetí osobě (soudnímu znalci) pouze v případě sporu o pravost podpisu, a to velmi formalizovaným postupem obsahujícím vysoké záruky – viz výše.

Stále jde tedy o postup, který odpovídá dřívějšímu názoru ÚOOÚ z roku 2016, podle kterého dochází k použití DBP ve stejném práv-

ním režimu, jako při zpracování klasického podpisu, tj. že nejde o zpracování biometrických údajů za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby. Podle názoru autora by tedy nemělo dojít k přehodnocení výše citovaného stanoviska ÚOOÚ v souvislosti s použitím DBP pro podepisování dokumentů po nabytí účinnosti GDPR, neboť DBP bude využíván stejně jako podpis klasický, tzn. jeho využití nebude spojeno s dalším automatickým zpracováním biometrických údajů a nebude používán pro identifikaci subjektu údajů.“

ÚOOÚ dále sice konstatuje, že výjimku z obecného zákazu zpracování zvláštní kategorie osobních údajů pak představuje splnění alespoň jednoho z taxativně vyčtených právních důvodů obsažených v čl. 9 odst. 2 písm. a) až j) GDPR a že zároveň je vždy nezbytné mít pro zpracování osobních údajů také obecný právní titul pro zpracování dle čl. 6 odst. 1 GDPR. Nepopírá, že právním titulem pro zpracování osobních údajů klientů při poskytování úvěru je primárně plnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů dle čl. 6 odst. 1 písm. b) GDPR, a ve vztahu ke zpracování biometrického podpisu, jakožto zvláštní kategorie osobních údajů, se pak uplatní právní důvod dle čl. 9 odst. 2 písm. a) ve spojení s čl. 6 odst. 1 písm. b) GDPR, neboť klienti dali výslovný souhlas se zpracováním této zvláštní kategorie osobních údajů pro účely uzavření a uchování smluvní dokumentace a zjednodušení tohoto procesu též biometrický podpis klientů.

Dalo by se říci, že je tedy všechno v pořádku. ÚOOÚ ale následně vyjádřil velmi překvapivý a současněmu stavu vědy a techniky neodpovídající názor, že „Správní orgán neshledal, že by biometrický podpis klienta byl pro účely uzavření a uchování smluvní dokumentace či zjednodušení tohoto procesu nezbytný, neboť v případě uzavírání smluv v listinné podobě není také vyžadován. Správní orgán považuje za dostatečné pro výše uvedené účely zpracovávat účastníkem řízení pouze prostý obraz podpisu klienta na dematerializované smluvní dokumentaci, který je srovnatelný s podpisem na smluvní dokumentaci v listinné formě. Tento závěr správního orgánu ohledně nadbytečnosti zpracování biometrického podpisu pak potvrzuje i skutečnost, že účastník řízení v praxi shromažďuje a uchovává biometrické parametry podpisu, avšak de facto využívá pouze prostý elektronický obraz podpisu klienta a biometrické parametry podpisu není schopen bez technologií dodavatele vytežit. Správní orgán zdůrazňuje, že skutečnost, že si účastník řízení jako správce osobních údajů

nebyl ani vědom toho, že dochází ke zpracování biometrického podpisu i po bezprostředním vytvoření elektronického obrazu podpisu sama o sobě dostačuje ke konstatování nadbytečnosti takto zpracovávaných údajů.“

Je nepochybné, že v daném případě chtěl správce zvýšit právní jistotu (svou i subjektu údajů) o tom, že dokument byl skutečně podepsán osobou, jež je na něm uvedena. Lze se domnívat, že tento postup je v souladu s obsahem bodu 47 recitálu GDPR, podle kterého „Oprávněným zájmem dotčeného správce údajů je rovněž zpracování osobních údajů nezbytně nutné pro účely zamezení podvodům“. Obyčejný obrázek, který požaduje ÚOOÚ, neposkytuje ani řádově stejné bezpečnostní záruky jako DBP, když zejména neumožňuje provedení dostatečně průkazného znaleckého posudku posuzujícího pravost podpisu v případě pochybností, či v případě rozporování jeho pravosti podepsanou osobou. Použití DBP je tedy podle názoru autorů ve vztahu k danému účelu oprávněné a plně legitimní. Podle názoru autorů je to právě ÚOOÚ, který svým požadavkem na návrat k zastaralému postupu zvyšuje rizika podvodu a tedy snižuje bezpečnost celé podpisové, resp. smluvní operace, a to aniž by pro tento svůj požadavek poskytl odůvodnění opírající se o platnou právní úpravu. Tím snižuje právní sílu podpisu, jehož zpracování je nezbytné pro určení, výkon nebo obhajobu právních nároků podle čl. 9 odst. 2 písm. f) GDPR.

Tím ale všechna překvapení obsažená v cit. rozhodnutí ÚOOÚ nekončí. K argumentaci účastníka řízení, že toto zpracování nemělo dopad na práva subjektů údajů, neboť bylo prováděno s jejich souhlasem, ÚOOÚ uvedl, že ani souhlas subjektu údajů se zpracováním konkrétních osobních údajů nezabývá účastníka řízení povinnosti dodržovat všechny základní zásady zpracování osobních údajů, neboť soulad sledovaného účelu a k němu se vztahujícího minimálního rozsahu osobních údajů je nutno hodnotit objektivně, nikoli subjektivně (tj. jako možný předmět dohody uzavřené mezi účastníkem řízení a subjektem údajů).

GDPR obecně klade na souhlas vyšší požadavky, nežli tomu bylo u předchozí právní úpravy, jak vyplývá především ze čl. 7. Musí se jednat o souhlas nejen svobodný, ale také informovaný, který tak subjekt údajů poskytuje při plném vědomí toho, s čím souhlasí, kromě toho má být odlišitelný od jiných skutečností a srozumitelný. GDPR v čl. 7 odst. 2 výslovně stanoví důsledek porušení těchto požadavků na souhlas tak, že jakákoli část

prohlášení, která by představovala porušení GDPR, „není závazná“.

Základní zásady GDPR, včetně zásady minimalizace údajů, podle které musí být osobní údaje „přiměřené, relevantní a omezené na nezbytný rozsah ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovávány“, se aplikují na každé zpracování, bez ohledu na jeho právní základ. Použijí se tak i na zpracování založené na souhlasu subjektu údajů. Způsob použití této zásady v rozebíraném rozhodnutí ÚOOÚ, který je ve svém důsledku de facto zpochybněním práva osoby jinak svéprávně souhlas poskytnout, považují autoři za nesprávný a postrádající oporu v platné právní úpravě GDPR. Dle hodnocení autorů platí, že jsou-li splněny požadavky kladené GDPR na souhlas a účel zpracování, k němuž byl souhlas udělen, je legitimním, nadále trvá a zpracování daných kategorií osobních údajů je k danému účelu potřebné, pak není možno udělený souhlas bagatelizovat závěrem o nadbytečnosti zpracování. Autoři navíc považují za zcela nesprávné dovodit nadbytečnost zpracování osobních údajů z existence alternativní možnosti zpracování, kterou správce nabízí těm osobám, které souhlas dobrovolně neposkytly.

Bod 42 recitálu GDPR mj. uvádí, že „Lze předpokládat, že souhlas není svobodný, není-li možné vyjádřit samostatný souhlas s jednotlivými operacemi zpracování osobních údajů, i když je to v daném případě vhodné, nebo je-li plnění smlouvy, včetně poskytnutí služby učiněno závislým na souhlasu, i když to není pro toto plnění nezbytné.“ Podobně uvádí čl. 7 odst. 4 „Při posuzování toho, zda je souhlas svobodný, musí být důsledně zohledněna skutečnost, zda je mimo jiné plnění smlouvy, včetně poskytnutí služby, podmíněno souhlasem se zpracováním osobních údajů, které není pro plnění dané smlouvy nutné.“

Právě alternativní možnost je základní podmínkou skutečně svobodného souhlasu. Posouzení její existence jako důkazu o nadbytečnosti zpracování založeného na souhlasu pak autoři neváhají označit jako zcela absurdní. Platná právní úprava GDPR ani zákona č. 110/2019 Sb. o zpracování osobních údajů nedává dle hodnocení autorů ÚOOÚ oprávnění zpochybnit zpracování kategorií údajů zahrnutých v poskytnutém souhlase, pro účely v souhlase vymezené, v situaci, kdy se jedná o zpracování legitimní, pro daný účel přiměřené, relevantní a omezené na nezbytný rozsah a také souhlas splňuje požadavky stanovení GDPR. Autoři jsou přesvědčeni, že v případě zpracování založeném na souhlasu,

resp. výslovném souhlasu subjektu údajů, je obecně aplikace zásady minimalizace do jisté míry limitována právě poskytnutým souhlasem, a tedy nemožností ingerence orgánu dozoru do právního jednání učiněného svéprávnou fyzickou osobou; posuzování přiměřenosti, relevantnosti a nezbytného rozsahu se tak zaměří především na aspekt časový, tedy na to, zda zpracovávané údaje ještě stále tato kritéria splňují. Opačný závěr by totiž v praxi vedl k absurdním situacím, kdy by orgán dozoru byl oprávněn de facto negovat právní jednání svéprávně fyzické osoby, kterýmžto oprávněním ho zákonodárce (ani evropský zákonodárce) vybavit zajisté nemínil a ani z textu GDPR či jiného relevantního předpisu tak nelze usuzovat. V posuzovaném případě však autoři nepovažují za nutné tuto úvahu dále rozvíjet, když podpis, v případě dokumentů v elektronické formě DBP, je dle hodnocení autorů zcela jednoznačně údajem přiměřeným, relevantním a omezeným na nezbytný rozsah ve vztahu k účelu zpracování, a to zvláště v případě, kdy je DBP zpracováván na základě výslovného souhlasu podepisující osoby. Ostatně i zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník je postaven na zásadě uplatňující se na posuzování soukromoprávních jednání, vyjádřená v § 574, dle které „Na právní jednání je třeba spíše hledět jako na platné, než jako na neplatné.“

Jak je uvedeno výše, návrat k používání pouhého obrázku, navíc v digitální formě, kde nelze rozlišit originál a kopii, extrémním způsobem zvyšuje riziko zhotovení padělku nebo popírání pravosti vlastního podpisu. Požadavek na náhradu DBP prostým obrázkem podpisu na základě důvodu jeho údajné „nadbytečnosti“ je v rozporu s požadavky na snižování rizika a zvýšení spolehlivosti podepisovacího procesu. Proto je třeba tento krok hodnotit jako požadavek, který je v rozporu nejen se zájmy smluvních stran, ale i se současným požadavkem na zvyšování právní jistoty a bezpečnosti transakcí.

Nelze samozřejmě vyloučit, že se jedná o hluboké nedorozumění způsobené nedostatečným seznámením s technickou stránkou DBP, a to na straně účastníka řízení a následně ÚOOÚ a z toho vyplývajícím závěrem o tom, že DBP je biometrickým údajem ve smyslu čl. 4 odst. 14 GDPR na základě pouhého výskytu slova „biometrický“ v názvu DBP. Mohla by tomu nasvědčovat i skutečnost, že jde o ryze české národní rozhodnutí, které se neopírá o žádné z autorů známých doporučení Evropského sboru pro ochranu osobních údajů. Tím spíše je třeba věnovat

tomuto rozhodnutí a jeho analýze mimořádnou pozornost.

Závěrem považují autoři za vhodné ocitovat rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, které souvisí s podepisováním.² Ve svém rozhodnutí NSS poměrně přiléhavě uvedl k podpisu jako takovému: „Podpis, není-li úředně ověřen, totiž za běžných okolností není nic víc než omezeně spolehlivý autentifikační prostředek – jeho přítomnost na podání obvykle zvyšuje pravděpodobnost, že jej učinil vskutku ten, kdo v něm je za podatele označen, ale málokdy o tom dává jistotu. Za normálních okolností, chovají-li se lidé rozumně a poctivě, z čehož je nutno vycházet, je nepochybně jakousi „originální značkou“ toho, kdo se podepsal. Není však příliš obtížné běžný (neověřený) podpis padělat, napodobit či vytvořit (ať ve zlém či dobrém úmyslu) podání pouze navenek vypadající jako učiněné osobou, jež je v něm za podatele deklarována, a toto podání podepsat zcela jiným podpisem, než jaký skutečně užívá osoba, jíž je podání přičítáno.“ Právě proto, že – jak konstatuje NSS – je podpis pouze omezeně spolehlivý autentifikační prostředek, je tím plně odůvodněno v zájmu zvýšení právní jistoty všech smluvních stran používání DBP místo obvyčejného obrázku, když DBP výrazně zvyšuje možnost ověření jeho pravosti. Pokus o zamezení používání DBP, který by se dal dovozovat z předmětného rozhodnutí ÚOOÚ, tedy dle názoru autorů není v souladu s celospolečenskými zájmy.

JUDr. Martin MAISNER, Ph.D., MCI Arb,
advokát, člen představenstva České advokátní
komory, předseda Odborné skupiny ČAK pro
právo informačních technologií a GDPR
Prof. Ing. Vladimír SMEJKAL, CSc., LL.M., DrSc.,
mezinárodně uznávaný odborník, vysoko-
školský pedagog (Fakulta podnikatelská
VUT v Brně) a soudní znalec v Praze, člen
Legislativní rady vlády v letech 2004–2014
JUDr. Miroslav UŘÍČAŘ,
LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o., rozhodce,
člen Komise pro správní právo Legislativní rady
vlády ČR a rozkladové komise ERÚ

Poznámky:

¹ Smejkal, V. Dynamický biometrický podpis a nařízení GDPR. Revue pro právo a technologie, VIII., 2017, č. 16, s. 89–112. ISSN 1804-5383 (Print), ISSN 1805-2797 (Online).

² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017, spis. zn. 2 As 80/2017.

NEDELKA KUBÁČ ADVOKÁTI

Specialisté na hospodářskou soutěž.

hospodářská soutěž

energetika

veřejné zakázky

compliance

Praha Bratislava

www.nklegal.eu

Nájem bytu

Neobsahuje-li výpověď z nájmu bytu poučení nájemce o jeho právu vznést proti ní námitky, není z tohoto důvodu neplatná. Tento závěr nezhoršuje ani postavení nájemce, jehož obrana proti výpovědi z nájmu bytu je dostatečně zajištěna právem domáhat se přezkoumání její oprávněnosti soudem.

Odpovědnost státu za škodu

Nárok na odškodnění nemajetkové újmy způsobené v důsledku nesprávného úředního postupu spočívajícího v nevydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě, a nárok na odškodnění nemajetkové újmy způsobené porušením povinnosti učinit úkon v zákonem stanovené lhůtě představují dva nároky se samostatným skutkovým základem, které je třeba vzájem-

ně odlišovat. Stát může požadovat regresní úhradu až poté, co poškozený úspěšně uplatní nárok na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu v předchozím odškodňovacím řízení (popřípadě při předběžném projednání nároku), a stát mu v důsledku toho toto zadostiučinění poskytne. Výrok pravomocného rozsudku vydaného v odškodňovacím sporu mezi poškozeným a státem není závazný pro účastníky regresního řízení, a proto žalovaný v regresním řízení může uplatňovat všechny námitky, jež by bylo možno uplatnit vůči poškozenému v původním odškodňovacím řízení.

Podnik

Pod pojmem „část závodu“ užitým v § 190 odst. 2 písm. i) z. o. k. je třeba rozumět samostatnou organizační složku závodu (a nikoli-

liv jakoukoliv materiálně významnou složku závodu). Jde-li o převod, podléhá souhlasu valné hromady pouze převod samostatné organizační složky podle § 2175 až 2183 o. z., a to pouze za podmínky, že by znamenal podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo předmětu podnikání či činnosti společnosti. Oba předpoklady musí být splněny současně. Bude-li tudíž například převáděna jedna z mnoha poboček společnosti, které působí v témže předmětu podnikání a mají přibližně stejný obrat, nebude zpravidla naplněna materiální podmínka. Přestože půjde o převod samostatné organizační složky, nebude souhlas valné hromady převádějící společnosti potřebný. Souhlasu valné hromady podléhají také transakce, jimiž v souhrnu dochází (fakticky) k převodu samostatné organizační složky, je-li splněna podmínka významnosti takové pobočky. Jednatelé

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)
se slevou 15 % při použití slevového kódu SC0Mjd1 v našem eshopu
a žádný judikát Vám již neuteče.

www.epravo.cz/eshop

se povinnosti předložit převod ke schválení valné hromadě nevyhnu pouze tím, že převod pobočky „rozloží“ do více smluv.

Trvalý pobyt

I když na udělení některé z forem přechodného (dlouhodobého) pobytu není právní nárok, pak za situace, kdy příslušné orgány České republiky udělily na základě vlastního uvážení cizinci oprávnění k přechodnému (dlouhodobému) pobytu, pak při splnění zákonných podmínek (např. nepřetržitého oprávněného pobytu cizince po určenou dobu na území České republiky) na udělení oprávnění k trvalému pobytu již cizinci právní nárok vzniká.

Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění

Pachatelem přečinu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3 tr. zákoníku může být kterákoli fyzická (nebo i právnická) osoba, která má k dispozici příslušné účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady, a nevyžaduje se její zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení ve smyslu § 114 tr. zákoníku. Může to být i osoba, jež je na podkladě smluvního vztahu s určitou účetní jednotkou povinna vést a zpracovávat její účetnictví. Pachatelem tohoto přečinu tedy může být i statutární orgán nebo člen statutárního orgánu obchodní společnosti, která zpracovává účetnictví jiné účetní jednotky, pokud úmyslně odmítne předat jí účetní doklady a znemožní podání daňového přiznání této účetní jednotky a vyměření daně finančním úřadem. Účetní doklady nemohou být předmětem zástavního práva, jímž by měl být zajištěn závazek mezi účetní jednotkou a tím, kdo vede a zpracovává její účetnictví.

Loupež

Z ustanovení o trestném činu loupeže nevyplývá bezprostřednost časové návaznosti na užití násilí nebo pohrůžku bezprostředního násilí ke zmocnění se cizí věci. Základním znakem trestného činu loupeže je, že pachatel jedná v úmyslu zmocnit se cizí věci a tudíž se z hlediska nastalého následku jedná o trestný čin předčasně dokonaný. Z toho plyne, že v momentu, kdy pachatel v úmyslu zmocnit se práva svěřícího poškozenému se vůči němu dopustí násilného jednání anebo jeho bezprostřední pohrůžky, již dokoná trestný čin loupeže a samotná okolnost, zda k následnému zmocnění se takového práva poškozeného pachatelem skutečně dojde, již může

mít vliv pouze na konkrétní stupeň společenské škodlivosti spáchaného činu.

Pravomoc soudu

K projednání věci, v níž se obec domáhá vůči dobrovolnému svazku obcí peněžité náhrady za užívání majetku do něj vneseného k plnění úkolů veřejné správy podle smlouvy o založení dobrovolného svazku obcí, aniž by po jejím případném vystoupení z dobrovolného svazku obcí došlo ke smlouvou předpokládanému vypořádání takto vneseného majetku, není dána pravomoc soudů, nýbrž pravomoc správního orgánu (§ 169 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád).

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Vedlejší účastník

Práva a povinnosti z vedlejšího účastnictví nejsou předmětem jakékoliv sukcese; vstupem nabyvatele pohledávky do insolvenčního řízení (postupem podle § 18 a 19 insolvenčního zákona) se nabyvatel pohledávky nestává vedlejším účastníkem v incidenčním sporu namísto původního věřitele, který vedlejším účastníkem byl (chtěl být). Vedlejší účastnictví v incidenčním sporu o určení pravosti, výše či pořadí přihlášené pohledávky se neodvozuje od účasti v insolvenčním řízení a vedlejším účastníkem může být i jiná osoba, která věřitelem v insolvenčním řízení není, pokud má na výsledku sporu právní zájem. Ustanovení § 19 věty druhé insolvenčního zákona, podle něhož nabyvatel pohledávky vstupuje na místo původního věřitele i do incidenčních sporů, které se týkají jím nabyté pohledávky, se u vedlejšího účastnictví neuplatní.

Výpověď z nájmu bytu

Poctivost představuje standard jednání v právním styku, spočívající zejména v povinnosti zohlednit oprávněné zájmy ostatních zúčastněných osob s tím, že čestné jednání předpokládá zachovávaní povinností, jejich porušování či zanedbávání je naopak nečestné. Odchýlení se od příkazu „jednat v právním styku poctivě“ by představovalo rozpor se zákonem, který může v některých případech představovat současně i rozpor s dobrými mravy. Ve vztahu k dobrým mravům

lze poctivost chápat jako výjimečné pravidlo, které se aplikuje nad jejich rámec s tím, že jde o přísnější požadavek. Poctivost však není kritériem platnosti právního jednání a z toho důvodu nezpůsobuje neplatnost právního jednání. Nelze hovořit o nepoctivosti jednání ze strany pronajímatele jako vlastníka nemovitosti, jestliže postupoval v souladu se zákonem, využil příslušného zákonného ustanovení a vypověděl nájem bytu, když žalobce měl jinou možnost bydlení.

Právní jednání

Sanke neplatnosti právního úkonu podle § 37 odst. 1 obč. zák. se váže k náležitostem projevu vůle; projev vůle je neurčitý, je-li po jazykové stránce sice srozumitelný, avšak nejednoznačný zůstává jeho obsah, tj. když se jednajícím nepodařilo obsah vůle jednoznačným způsobem stanovit. Závěr o neurčitosti právního úkonu předpokládá, že ani jeho výkladem nelze dospět k nepochybnému poznání, co chtěli účastníci projevit. Projev vůle musí být vykládán podle interpretačních pravidel určených ustanovením § 35 odst. 2 obč. zák., a to i tehdy, obsahuje-li zákonný termín nebo odkaz na ustanovení zákona. Podle ustanovení § 35 odst. 2 obč. zák. je třeba právní úkony vyjádřené slovy vykládat nejenom podle jejich jazykového vyjádření, ale zejména též podle vůle toho, kdo právní úkon učinil, není-li tato vůle v rozporu s jazykovým projevem; vznikne-li pochybnost o obsahu právního úkonu, je třeba pomocí výkladu právního úkonu objasnit skutečný záměr účastníků tímto způsobem vyjádřený. Výklad právního úkonu může směřovat jen k objasnění toho, co bylo projevem. Pomocí výkladu právního úkonu není dovoleno měnit smysl a obsah jinak jasného právního úkonu. I jednostranné právní úkony podléhají pravidlům o výkladu projevů vůle zakotveným v § 35 odst. 2 obč. zák. Je nepochybné, že ve vyhotovení listin dochází (může dojít) k pozměnění jejich obsahu (oproti vůli jednajícího) v důsledku chyby v psaní nebo v počtech anebo jiné zřejmé nesprávnosti; nebylo by proto odpovídající, aby bylo z každé takové chyby nebo nesprávnosti bez dalšího dovozováno, že je vždy bez právních účinků listina, která je jimi postižena. Chyba nebo jiná nesprávnost může na druhé straně ovlivnit chování (jednání) toho, komu je listina adresována, a nebylo by správné, aby nesl následky pochybení, kterého se dopustil původce listiny. Ve snaze nalézt vyvážené řešení následků chyb a jiných zřejmých nesprávností je pokládán za odpovídající závěr, že případné chyby v psaní

nebo počtech anebo jiné zřejmé nesprávnosti ve vyhotovení listin nemají žádné právní následky, je-li jejich obsah (význam) navzdory takovým chybám nebo jiným zřejmým nesprávnostem nepochybný. Ustanovení § 37 odst. 3 obč. zák. z okruhu neurčitých a nesrozumitelných projevů vůle vyděluje případy, kdy je obsah právního úkonu nepochybný, pouze jsou sníženy jeho vyjadřovací kvality zjevnými a smyslu ujednání jinak neodporujícími chybami vzniklými v procesu vytváření textu či při výpočtech – např. překlepy, jiné technické nedostatky v psaní, matematické chyby, apod. Je třeba vycházet z principu priority výkladu smluv, reflektujícího autonomii smluvních stran v soukromoprávních vztazích a společenskou a hospodářskou funkci soukromoprávní smlouvy, prioritou takového výkladu nevede k závěru o neplatnosti smlouvy, je-li takový výklad možný. Postup upřednostňující výklad vedoucí k závěru o neplatnosti smlouvy je rozporným s principy právního státu.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Politické strany

Dospěje-li soud v řízení podle § 16a zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích k závěru o důvodnosti návrhu na zahájení řízení, jímž se dotčený člen domáhá soudní ochrany proti rozhodnutí orgánu politické strany o jeho vyloučení (o zrušení jeho členství), vysloví neplatnost všech rozhodnutí, jimiž orgány politické strany rozhodly o jeho vyloučení (o zrušení jeho členství), popř. rozhodne za analogické aplikace § 242 o. z. tak, že vyloučení člena strany je neplatné. Vyslovit neplatnost pouze „konečného“ rozhodnutí orgánu strany o vyloučení člena ze strany (o zrušení

jeho členství) lze pouze tehdy, plyne-li ze stanov politické strany, že v důsledku takového rozhodnutí pozbývají bez dalšího účinky i všechna předchozí rozhodnutí orgánů strany o vyloučení člena ze strany (o zrušení jeho členství).

Rozhodčí řízení

Obsahem ustanovení § 5 Pravidel o nákladech rozhodčího řízení pro vnitrostátní spory, tvořících přílohu Řádu pro vnitrostátní spory Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky je závazek Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky vrátit žalobci 50 % rozdílu zaplaceného poplatku z hodnoty žaloby a minimálního poplatku v případě, kdy žalobce vezme zpět žalobu ve lhůtě alespoň 7 dnů před (byť opakovaně) nařízeným prvním jednáním.

Soudní poplatky

Jelikož je žádost o osvobození od soudních poplatků podle § 138 o. s. ř. procesním úkonem se všemi důsledky z takového institutu vyplývajícími, je nutno žádost ve smyslu § 57 odst. 3 o. s. ř. nejpozději poslední den lhůty doručit soudu či odevzdat orgánu, který má povinnost ji doručit. Pokud by takto včasné podané žádosti o osvobození od soudních poplatků nebylo vyhověno, soud by stanovil žalobci (navrhovateli) lhůtu novou.

Mediace

Nařídí-li soud účastníkům první setkání se zapsaným mediátorem a ti se prvního setkání zúčastní, není tím ještě mediace zahájena; mediace je zahájena teprve uzavřením smlouvy o provedení mediace (§ 4 odst. 1 zákona o mediaci), k němuž na prvním setkání s mediátorem může, ale nemusí dojít. První setkání s mediátorem tedy ještě není samotnou mediací ve smyslu § 2 písm. a) zákona

o mediaci a jeho účelem „není provedení mediace coby neformálního procesu směřujícího k uzavření dohody mezi stranami sporu, ale toliko seznámení účastníků řízení s principy, výhodami a účelem mediace a zjištění, zda by případně účastníci řízení byli nakloněni možnému provedení mediace“.

Zpronevěra

Podle obvyklých výkladů se chápá postavení pachatele (§ 22 tr. zákoníku) jako přísnější, než je postavení účastníka (§ 24 tr. zákoníku). Tato zásada neplatí absolutně, a to zejména právě u organizátora (§ 24 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku]. Organizátor se zpravidla podílí na spáchání trestného činu rozhodujícím způsobem ve skupinových věcech, aniž by se ho přímo účastnil jako spolupachatel. Za zosnování trestného činu je třeba považovat činnost spočívající v iniciování dohody o spáchání trestného činu, vymýšlení plánu jeho spáchání, vyhledávání osob, které by se na něm podílely, zajišťování jejich vzájemného styku, rozdělení úkolů jednotlivým osobám před spácháním trestné činnosti, zabezpečování utajené trestné činnosti, utajení jednotlivých osob na ní se podílejících apod. Za řízení je třeba považovat úkony spočívající v usměrňování všech osob na trestné činnosti se podílejících, vydávání konkrétních pokynů jednotlivým osobám, vyžadování jejich splnění apod. Je přitom nerozhodné, do jaké míry si osoby, které jsou organizovány, uvědomují činnost organizátora.

Náhrada škody

Vznik nároku na jednorázové odškodnění pozůstalých (pohledávky z tohoto důvodu) může nastat nejdříve okamžikem smrti osoby blízké. Vzhledem k tomu, že zákon nestanoví, které konkrétní újmy jsou jednorázovým odškodněním poškozeným odškodňovány, je zřejmé, že pohledávka z důvodu tohoto nároku vzniká bez ohledu na to, zda oprávněný pozůstalý nějakou újmu vůbec tvrdí

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)

se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1 v našem eshopu**

a žádný judikát Vám již neuteče.

www.epravo.cz/eshop

LIFTING BEZ OPERACE V ÚSTAVU LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

Jasným trendem současné moderní estetiky je kombinace vždy několika různých ošetření. Protože v ÚLK je naším cílem dosáhnout svěžího a přirozeného efektu při všech ošetřeních, sestavujeme pro každého takový individuální program, který bere v potaz typ pleti, její problémy či věk klienta. Mezi nejčastěji kombinované zákroky patří: **zpevnění kontury čelisti** 3D liftingovými vstřebatelnými nitěmi, **kanylová modelace přírodní kyselinou hyaluronovou** ke kompenzaci propadů pod očima a na lících, **kanylová modelace tělu vlastní kyselinou hyaluronovou** do vrásek periorálně, a to bez nepřírozeného vyšpulení rtů. Dále **rejuvenace epidermis**, **barevné sjednocení a redukce rozšířených žilek**, to vše systémem laserových ošetření.

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nej kvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

www.ulk.cz

Ústav lékařství a kosmetiky
Vyšehradská 49 – Emauzy
128 00 Praha 2
e-mail: prijem@ulk.cz

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

nebo označí. Vznik této pohledávky se váže pouze na objektivní skutečnost usmrcení a pro její vznik není třeba ani vědomosti ani žádného aktivního jednání oprávněných osob. Tyto skutečnosti mohou mít význam až v případech uplatnění práva z takto vzniklé pohledávky. Z pohledu ustanovení § 42a obč. zák. je věřitelem dlužníka osoba uvedená pod písm. a) až f) v ustanovení § 444 odst. 3 obč. zák. a pohledávkou, která z osoby blízké dělá tohoto věřitele, je nárok definovaný jako „jednorázové odškodnění“ v ustanovení § 444 odst. 3 obč. zák. Není přitom významné, zda vůbec a kdy nárok podle ustanovení § 444 odst. 3 obč. zák. oprávněná osoba také uplatnila. Otázka, zda se skutečně tato pohledávka stala také vykonatelnou, je významná až v okamžiku rozhodování soudu o žalobě podle ustanovení § 42a obč. zák. Pro posouzení, zda věřitel měl vůči dlužníku pohledávku v době, kdy učinil odporovaný úkon (jednání), postačuje že v době učinění odporovaného úkonu (jednání) již došlo k usmrcení osoby blízké oprávněnému uvedenému v ustanovení § 444 odst. 3 obč. zák., tím došlo ke vzniku nároku (pohledávky) oprávněných osob na „jednorázové odškodnění“ vůči dlužníku (škudci).

Chybné poučení

Pokud je stěžovatel veden chybným poučením odvolacího soudu a nepodá dovolání, znamenalo by odmítnutí stěžovatelovy ústavní stížnosti pro nepřipustnost porušení jeho práva na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Namísto je proto zrušení rozhodnutí odvolacího soudu tak, aby se

stěžovateli otevřela možnost podat dovolání k Nejvyššímu soudu.

Legitimní očekávání a náklady řízení

Odkloní-li se odvolací soud od výkladu Nejvyššího soudu v otázce určení výše odměny advokáta ve sporu o poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu v důsledku nesprávného úředního postupu, aniž vysvětlí, z jakého důvodu tak vzdor očekávání žalované postupuje, poruší čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Advokátní tajemství

Povinnost mlčenlivosti není výsadou advokáta, nýbrž jde o povinnost uloženou advokátovi v zájmu jeho klientů a pro jejich ochranu. Proto také profesionální tajemství a jeho dodržování advokátem požívá příslušné ochrany, a to zejména v situacích, kdy tato povinnost může být ohrožena v případech, jako je domovní prohlídka u advokáta nebo v jeho kanceláři, prováděná podle ustanovení § 85b trestního řádu. Svým významem je tedy advokátní mlčenlivost součástí práva na spravedlivý proces. Institut advokátní mlčenlivosti, potažmo poskytování právních služeb, však na druhé straně nesmí být zneužíván k páčání trestné činnosti. Tím by totiž došlo k nepřipustnému a účelovému nadřazování uvedené „procesní“ hodnoty nad hodnoty základních práv, k jejichž naplňování a ochraně má stát pozitivní povinnost, jež se realizuje též v trestním řízení.

Zastavení exekuce

Doloží-li oprávněný řádné potvrzení o vykonatelnosti exekučního titulu ve smyslu čl. 24 odst. 1, 2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 až po podání exekučního návrhu, není na místě exekuci podle § 268 odst. 1 písm. a) o. s. ř. zastavit s odůvodněním, že řádné potvrzení o vyko-

natelnosti nebylo přiloženo již k exekučnímu návrhu, jestliže podle tohoto potvrzení byl exekuční titul vykonatelný již v době podání exekučního návrhu.

Insolvence a podnikání

Prerušení provozování živnosti nemá vliv na status dané osoby coby podnikatele.

Udělení státního občanství cizinci

Ustanovení § 26 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů, které vylučuje ze soudního přezkumu toliko ta rozhodnutí, kterými byla zamítnuta žádost o udělení státního občanství z důvodu utajované informace o ohrožení bezpečnosti státu, nelze považovat za projev svévole zákonodárce. Napadené ustanovení nelze považovat za rozporné ani s principem demokratického právního státu ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ústavy.

Nemajetková újma

Podle § 2971 o. z., odůvodňují-li to zvláštní okolnosti, za nichž škůdce způsobil újmu protiprávním činem, zejména porušil-li z hrubé nedbalosti důležitou právní povinnost, anebo způsobil-li újmu úmyslně z touhy ničit, ublížit nebo z jiné pohnutky zvláště zavrženíhodné, nahradí škůdce též nemajetkovou újmu každému, kdo způsobenou újmu důvodně pociťuje jako osobní neštěstí, které nelze jinak odčinit.

Pro aplikaci tohoto výjimečného ustanovení musí k újmě poškozeného dojít za zvláštních okolností, přičemž základním předpokladem je, že újma byla způsobena protiprávním činem. Uvedené ustanovení vyjmenovává zvláštní okolnosti způsobení újmy pouze demonstrativně, přičemž výslovně mezi ně řadí porušení důležité právní povinnosti z hrubé nedbalosti. Za porušení důležité povinnosti lze považovat i umožnění úniku

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

**Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)
se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1** v našem eshopu
a žádný judikát Vám již neuteče.**

www.epravo.cz/eshop

psa na veřejné prostranství, neboť při něm hrozí napadení jiného psa, ale i lidí včetně dětí, jejichž obrana proti útoku psa je prakticky vyloučena; důsledky útoku psa a jeho nekontrolovaného pohybu na veřejně přístupných místech mohou být i tragické.

Postoupení věci jinému orgánu

Pokud soud podle výsledků dokazování shledá, že nejde o trestný čin, avšak zažalovaný skutek by mohl být jiným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění, pak postoupí věc orgánu, který je příslušný o takovém skutku rozhodnout. Ve výroku takového usnesení je třeba popsat skutek, jehož se postoupení týká, tak, aby tento popis v souladu se skutečnými zjištěními vyplývajícími z důkazů obsahoval pouze okolnosti odůvodňující podezření, že byl spáchán přestupek, a nikoli okolnosti převzaté ze zahájení trestního stíhání, případně obžaloby, jež původně odůvodňovaly podezření ze spáchání trestného činu, které se v průběhu dokazování nepotvrdilo. Postoupení věci podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. z důvodu uvedeného v § 222 odst. 2 tr. ř. se týká vždy skutku a nikoli jeho možného právního posouzení. Z výroku usnesení proto musí být zřejmé, o jaký skutek se jedná a jaký skutek bude předmětem rozhodování jiného příslušného orgánu. Pokud tedy soud po provedeném dokazování zjistí jiné skutkové okolnosti, než na základě kterých byla podána obžaloba, nestačí nová skutková zjištění uvést jen v odůvodnění rozhodnutí, protože orgán, jemuž se věc postupuje, bude rozhodovat o tom skutku, který vzešel z výsledků dokazování před soudem a nikoli o tom skutku, pro který byla podána obžaloba. Přestože § 222 odst. 2 tr. ř. užívá pojem „zažalovaný skutek“, nelze z toho dovozovat, že je tím myšlen v přesné a nezměněné podobě ten skutek, který je uveden v obžalobě. V případě takového výkladu by zcela postrádalo smysl to, že orgán, jemuž byla věc postoupena, rozhoduje o skutku, jak byl vymezen v usnesení o postoupení věci. V opačném případě by i tento orgán musel rozhodovat znovu o skutku, který však dokazováním u soudu prokázán takto nebyl, neboť v něm soud na základě jiných skutkových okolností neshledal trestný čin. Pokud by soud neučinil jiné skutkové závěry na základě dokazování, byly by naplněny znaky trestného činu na základě skutkových okolností, ze kterých vycházela obžaloba. Pak by nebyl důvod postupovat věc jinému orgánu. Ve výroku jímž se podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. (§ 222 odst. 2 tr. ř.) postupuje věc jinému orgánu, je nutné uvést

skutek, jak byl zjištěn soudem, bez ohledu na to, jak byl popsán v obžalobě. Přitom je třeba zachovat totožnost skutku. Skutek, pro který se věc postupuje, musí odpovídat výsledkům soudem provedeného dokazování a zjištěným skutečnostem, protože jen tento skutek vytváří podklad pro orgán, jenž se má věci dále zabývat. Takovým podkladem nejsou úvahy a závěry uvedené v odůvodnění tohoto usnesení. Postoupení věci jinému orgánu podle § 171 odst. 1, § 188 odst. 1 písm. b), § 222 odst. 2, nebo § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. je v tomto směru odlišné od zproštění obviněného obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř., kdy soud zprošťuje pro skutek uvedený v žalobním návrhu bez ohledu na to, že by dokazováním byl případně prokázán poněkud odlišný průběh skutkového děje, právě z toho důvodu, že podle výsledků dokazování dospěl k závěru, že se ve skutku označeném v žalobním návrhu nejedná o trestný čin a není ani namístě postoupit věc jinému orgánu k projednání, neboť se nemůže jednat ani o přestupek nebo kárné provinění.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Vyměřovací a doměřovací řízení

Vyměřovací a doměřovací řízení tvoří v rámci řízení nalézacího materiálně jeden celek; jejich společným cílem je správné stanovení daně. Institut doměření daně je pak ve vztahu k obecným oprávným prostředkům specifickým nástrojem daňového řízení, jímž lze změnit (doplnit) výsledek již pravomocně ukončeného (dílčího) řízení. I když tedy existuje rozhodnutí, které nabylo formálně právní moci a nebylo následně cestou mimořádných oprávných prostředků či nástroji dozorcího práva odstraněno, daňový subjekt i správce daně mohou činit další zákonem předjímané úkony k nalezení změny poslední známé daně, tj. k zahájení a provedení dalšího dílčího řízení vedeného za účelem doměření daně.

Zajišťovací příkaz

Samotná výše předpokládané doměřené daně nemůže bez dalšího založit důvodnou obavu budoucí nedobytnosti daně či značných obtíží s jejím vybráním. Ani skutečnost, že by byl součástí podvodného řetězce – tedy byla by zde naplněna podmínka, že daň bude skutečně stanovená, nemá žádnou souvislost s tím,

zda je či není stěžovatel schopen daň zaplatit. To je třeba posuzovat na základě skutečností zohledňujících jak jeho dosavadní daňovou kázeň, tak jeho majetkovou strukturu, solventnost, dosavadní výsledky hospodaření (ziskovost či ztrátovost), jeho postavení na trhu, ekonomický vývoj, atd.

Veřejné zdravotní pojištění

Definice pojmu zaměstnavatel v zákoně o pojistném na sociální zabezpečení ve spojení se zákonem o nemocenském pojištění je založena nejen na podmínce existence zdani-
telných příjmů ze závislé činnosti (jak je tomu v zákoně o daních z příjmů), ale též na podmínce, že tyto příjmy plynou ze „zaměstnání“, tedy z činnosti zaměstnance pro zaměstnavatele. K totožnému závěru je nutno dospět i ve vztahu k veřejnému zdravotnímu pojištění. I z hlediska zdravotního pojištění tedy zákon kromě podmínky plátcovství příjmů ze závislé činnosti ve smyslu zákona o daních z příjmů stanoví, že zaměstnavatelem je ten, kdo „zaměstnává zaměstnance“.

Změna exekučního titulu

Rozhodnutí o změně exekučního titulu vydávané podle § 169 daňového řádu je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. a není vyloučeno ze soudního přezkumu.

Daň

Obecně lze konstatovat, že při stanovení daně za použití pomůcek je v odvolacím řízení a následně v řízení před správními soudy omezený rozsah přezkumu. Při stanovení daně podle pomůcek může daňový subjekt v zásadě uplatnit dva okruhy námitek: 1. může brojit proti zvolenému způsobu stanovení daně a tvrdit, že bylo možné stanovit daň na základě dokazování, nebo 2. může brojit proti dostatečné spolehlivosti stanovení daňové povinnosti a namítat kvalitu pomůcek, jejich hodnocení nebo procesní pochybení. V rámci zmíněného 2. okruhu námitek, směřujícího proti volbě samotných pomůcek lze konstatovat, že na stěžovateli leží břemeno tvrzení a důkazní břemeno o tom, že daňový základ a daň, kterou mu správce daně vyměřil podle pomůcek, byly zřejmě nepřiměřené. Odvolací orgán a následně ani správní soudy pak dále nejsou oprávněny přezkoumávat konkrétní volbu a použití pomůcek správcem daně, pokud se správce daně pohyboval v mezích jemu svěřené správní úvahy, tedy pokud nepoužil zcela zjevně nesprávný či nelogický postup při stanovení daně, který

by za pomůcku nebylo možné označovat. Skutečnost, že daňový subjekt nemá právo účastnit se procesu výběru pomůcek ani právo navrhnout konkrétní pomůcky, představuje zákonné omezení práva daňového subjektu na součinnost se správcem daně při úkonech v daňovém řízení. Daňovému subjektu však nelze upřít právo na dostatečně spolehlivé určení daňového základu a daně. Jakkoliv je obtížné obecně vymezit „dostatečnou spolehlivost“ stanovení daně, podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je třeba tuto dostatečnou spolehlivost vztáhnout výhradně k celkovému výsledku stanovení daňové povinnosti. Daňový subjekt musí tvrdit, že výsledná daňová povinnost, která mu byla stanovena, je v hrubém nepochybnosti s tou, která mu měla být (byť odhadem) stanovena. Svá žalobní tvrzení je také povinen podložit odpovídajícími důkazy.

Spotřební daň

Takový výklad § 5 zákona o spotřebních daních, který by zcela vylučoval možnost přihlídnout k jiným skutečnostem a důkazům, než je daňový či jiný v tomto ustanovení uvedený doklad, a to i tehdy, pokud by tyto skutečnosti jednoznačně svědčily pro zdanění vybraných výrobků spotřební daní, by nebyl racionální a neodpovídal by smyslu ani účelu daného ustanovení, jímž je vytvořit podmínky pro splnění povinnosti prokázat, že byly vybrané výrobky řádně zdaněny spotřební daní.

Úrok z prodlení

Úrok z prodlení se sice stává splatným přímo ze zákona (vzniká a je splatný bez ohledu na to, zda správce daně vydá platební výměr), správce daně však nemůže vydat platební výměr na úrok z prodlení, pokud není pravomocně rozhodnuto o tom, že daňový subjekt včas neodvedl daň. Nemůže-li správce daně bez existence pravomocného rozhodnutí o dani předepsat úrok z prodlení, resp. tvrdit,

že vznikl, nemůže jej ani vymáhat – otázku splatnosti úroku z prodlení má postavenou najisto – bez ohledu na to, zda byla úhrada daně předtím zajištěna či nikoliv – teprve tehdy, když je pravomocně rozhodnuto o nedoplatku na dani.

Správní uvážení

Ani v případě správního uvážení není orgán finanční správy oprávněn postupovat libovolně nebo nahodile. Daňový řád výslovně stanoví, že osoby zúčastněné na správě daní mají rovná procesní práva a povinnosti (§ 6 odst. 1 daňového řádu), že správce daně dbá na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly (§ 8 odst. 2 daňového řádu). Limitem pro správní uvážení týkající se § 153 odst. 3 daňového řádu by přitom měla být účelnost vyrozumění o nedoplatku.

Výdajový paušál

Živností je podle § 2 živnostenského zákona soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem. Základní podmínkou vyplývající ze živnostenského zákona je oprávnění provozovat živnost v souladu s vydaným živnostenským oprávněním (§ 10 odst. 1). Ustanovení § 21 pak upravuje, jakým způsobem lze v případě řemeslných živností prokazovat odbornou způsobilost, na rozdíl od živností volných, u kterých není třeba odbornou ani jinou způsobilost prokazovat (§ 25). Je plně v souladu se zněním zákona a plně logické, pokud zákonodárce svazuje oprávnění uplatnit výdajový paušál v maximální výši tam, kde výkon živnostenského podnikání předpokládá dosažení určité kvalifikace. Ta pak skýtá předpoklad určité úrovně při výkonu živnostenského podnikání, při výkonu řemesla. Právě živnostenské oprávnění deklaruje, že řemeslnou činnost provádí osoba, která má k této činnosti kvalifikační

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

předpoklady. Na druhou stranu nelze nalézt rozumný důvod, pro který by předmětného zvýhodnění měli požívat rovněž ti, kteří tuto kvalifikaci buď nemají, nebo minimálně nejsou držiteli živnostenského oprávnění k výkonu konkrétní řemeslné živnosti. Těm pak nezbyvá než případně postupovat podle § 7 odst. 7 písm. b) zákona o daních z příjmů a uplatnit paušální výdaje v menším rozsahu.

Zajišťovací příkaz

V hraničních případech je nutno mít na paměti, že vydání zajišťovacího příkazu obvykle představuje velmi vážný zásah do práv a postavení daňového subjektu a může ohrozit jak jeho hospodářskou činnost, tak jeho samotnou existenci. Proto je-li na místě pochybnost, zda je vůbec dána alespoň slabá intenzita některého předpokladu požadovaného ustanovením § 167 odst. 1 daňového řádu (která musí být vyvážena o to silnější intenzitou zbývajících předpokladů), je nutno postupovat ve prospěch daňového subjektu a zajišťovací příkaz nevydat.

Ústavní stížnost

Proti rozhodnutí, které vydal krajský soud ve správním soudnictví poté, co jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, a při jehož vydání byl krajský soud vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu jen v části hodnocení, které krajský soud v tomto rozhodnutí činil, kdežto na zbylou část hodnocení závazný právní názor Nejvyššího správního soudu nedopadal, lze z hlediska § 75 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, přípustně podat ústavní stížnost, aniž by

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

**Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)
se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1** v našem eshopu
a žádný judikát Vám již neuteče.**

www.epravo.cz/eshop

stěžovatel nechal takový rozsudek krajského soudu napadený ústavní stížností přezkoumat Nejvyšším správním soudem v řízení o kasační stížnosti. Aby ústavní stížnost byla podle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu přípustná, musí být splněny tyto podmínky: 1) v ústavní stížnosti byla uplatněna alespoň jedna námitka, kterou nebylo možno dle § 104 odst. 3 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, přípustně uplatnit v kasační stížnosti proti takovému rozhodnutí krajského soudu, a 2) proti rozhodnutí krajského soudu stěžovatel nepodal souběžně ústavní stížnost a kasační stížnost.

Z hlediska požadavků vyplývajících z čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je nezbytné, aby krajský soud v poučení o oprávněném prostředku, které poskytuje ve svém rozhodnutí, jež vydal poté, co jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, poučil o obecném pravidlu přípustnosti kasační stížnosti (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní) a výluce z přípustnosti kasační stížnosti dle § 104 odst. 3 písm. a) soudního řádu správního.

Posuzování vlivů prioritních staveb na životní prostředí (EIA)

Zvláštní postup podle § 23a zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, podle kterého nemusí u tzv. prioritních dopravních záměrů znovu proběhnout celý proces posuzování vlivů záměru na životní prostředí – Environmental Impact Assessment („EIA“), včetně aktivní účasti dotčené veřejnosti, za účelem vydání závazného stanoviska podle uvedeného zákona, nýbrž postačí existující souhlasné stanovisko podle předchozí právní úpravy při splnění dalších podmínek vymezených napadeným ustanovením, neporušuje dělbu moci, požadavek na obecnost zákona ani právo na příznivé životní prostředí podle čl. 35, příp. ani práva občanů podílet se na správě věcí veřejných podle čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a v důsledku není v rozporu s ústavním pořádkem.

Nahlížení do vyšetřovacího spisu

Právo na život, zaručené čl. 6 Listiny základních práv a svobod, musí být chráněno trestním právem a hájitelná tvrzení svědčící o porušení práva na život musí být podrobena účinnému vyšetřování. Účelem práva na nahlédnutí do spisu je mimo jiné, aby oběť mohla sama zhodnotit, zda šetření bylo důkladné a dostatečné

a nebylo tak porušeno její právo na účinné vyšetřování. Proto oběť musí mít přístup do spisu alespoň po skončení šetření a v takovém rozsahu, aby mohla posoudit, zda vyšetřování splňovalo všechny dílčí aspekty účinného vyšetřování, a to bez ohledu na to, v jaké fázi ke skončení šetření dojde.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Restituce

Měla a mohla-li určitá osoba vědět, že v době rozhodné pro uplatnění restitučního nároku ve vztahu k určité nemovitosti je osobou oprávněnou k jeho uplatnění a že některý z restitučních důvodů výslovně dopadá na její situaci, nelze považovat bez ohledu na další vývoj judikaturního výkladu těchto restitučních důvodů za porušení jejího práva na soudní ochranu dle čl. 36 odst. 1 Listiny či na ochranu vlastnictví dle čl. 11 odst. 1 Listiny, jestliže obecné soudy zamítnou její žalobu na určení vlastnického práva k nemovitosti s odkazem na to, že by tím byl obcházen účel a smysl daného restitučního právního předpisu.

Náhrada nemajetkové újmy

Pro stanovení výše náhrady za duševní útrapy sourozence jako další blízké usmrčené osoby podle § 2959 o.z. lze vycházet z předchozí právní úpravy (§ 444 odst. 3 obč. zák.). Výše odškodnění pro sourozence stanovená předchozí právní úpravou byla přibližně o jednu čtvrtinu nižší než u nejbližších osob. Takto stanovený základ lze posléze modifikovat podle dalších kritérií tak, aby bylo dosaženo spravedlivé náhrady. Tam, kde jsou sourozenecké vztahy intenzivnější (např. u dětí žijících společně či z jiných důvodů), může se výše náhrady dostat na úroveň základu osob nejbližších.

Plná moc

Jestliže zmocněnec nebo zmocnitel do doby jednání zmocněnce neprokáží pravost a správnost plné moci zmocněnce k jednání na základě předložené plné moci, má osoba, vůči níž zmocněnec jedná, právo takový průkaz požadovat s tím, že do doby jeho předložení není tato osoba povinna plnit zmocněnci

dluh, který od ní zmocněnec má podle plné moci jménem oprávněné převzít. Povinnost k průkazu pravosti a správnosti plné moci přitom má zmocněnec, případně zmocnitel, není záležitostí osoby, vůči níž zmocněnec jedná, aby pravost a správnost plné moci aktivně zjišťovala.

Pracovní poměr a doručování

Řádné doručení písemnosti do vlastních rukou zaměstnance je (vedle písemné formy tohoto právního jednání) jednou ze zákonem stanovených podmínek platnosti odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance. Ustanovení § 334 odst. 1 zák. práce, stanoví-li pravidlo, že odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance musí být zaměstnanci doručeno do vlastních rukou, nerozlišuje případy tzv. vnitřního jmenování (jmenování provedeného zaměstnavatelem) a případy tzv. vnějšího jmenování (jmenování provedeného podle zvláštních předpisů nebo zákoníku práce orgánem odlišným od osoby zaměstnavatele). Zákonem stanovený zvláštní způsob doručení písemnosti dopadá na všechny případy odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance bez ohledu na to, kdo zaměstnance na vedoucí pracovní místo jmenoval a následně z tohoto pracovního místa odvolal. I když jmenováním na vedoucí pracovní místo nevzniká mezi zřizovatelem a zaměstnancem pracovněprávní vztah a zřizovatel se ani nestává třetí stranou pracovněprávního vztahu, je třeba na doručování odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance, jako písemnosti ve smyslu ustanovení § 334 odst. 1 zák. práce doručované zaměstnanci zřizovatelem, aplikovat pravidla o doručování písemností zaměstnanci zaměstnavatelem.

Směnky a ručení

Z blankosměnky (podpisu žalovaného jako směnečného rukojmího) nelze usuzovat na (současný) vznik ručitelského závazku (§ 546 obč. zák.) žalovaného za zaplacení směnkou zajištěné pohledávky.

Státní služba

Práva zaměstnanců z kvalifikačních dohod podle ustanovení § 234 zák. práce (představujících provázaný komplex práv a povinností zaměstnance a zaměstnavatele při prohlubování a zvyšování kvalifikace) zůstávají státním zaměstnancům po vzniku služebního poměru zachována v podobě odpovídající ustanovením § 107 zákona o státní službě [prohlubování vzdělání (kvalifikace)] a § 109 až 111 zákona

o státní službě [zvýšení vzdělání (kvalifikace)], za jejichž podmínek se také nadále naplňují.

Soudci

Předseda soudu, má-li za to, že přisedící nesplňuje předpoklady pro ustanovení přisedícím, může postupem podle § 97 odst. 1 zákona o soudech a soudcích navrhnout zastupitelstvu, které přisedícího zvolilo, odvolání z funkce (byť zákonodárce asi spíš předpokládá, že přisedící přestane předpoklady pro ustanovení do funkce splňovat až následně, nikoliv že předseda soudu tento postup bude používat jako svého druhu opravný prostředek proti volbě, s níž z jakéhokoliv důvodu nesouhlasí). V souvislosti s podáním návrhu na odvolání z funkce může předseda soudu postupem podle § 101 zákona o soudech a soudcích přisedícího i dočasně zprostit funkce. Jestliže však zastupitelstvo na jeho návrh přisedícího neodvolá, je takovým rozhodnutím předseda soudu nepochybně vázán, zaniká i dočasné zproštění funkce a předseda soudu je povinen přisedícímu umožnit další výkon funkce, což mj. zahrnuje i odpovídající úpravu rozvrhu práce (v rámci níž pak předseda soudu může zohlednit i své případné obavy z budoucí spolupráce přisedícího s některým soudcem jako předsedou senátu).

Jistota

Lhůta ke složení jistoty na náklady řízení incidenčního sporu určená ustanovením § 202 odst. 3 insolvenčního zákona je při platbě jistoty prováděné na základě bezhotovostního příkazu k úhradě prostřednictvím banky (poskytovatele platebních služeb) zachována, jen je-li stanovená částka (jistota) nejpozději posledního dne lhůty připsána na účet příslušného insolvenčního soudu.

Nemajetková újma

Nárok na náhradu nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou délkou exekučního řízení

uplatňuje (vymáhá) správce konkursní podstaty (místo úpadce, coby věřitele povinného). Nárok na poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu z titulu nepřiměřené délky soudního řízení je majetkovým nárokem, který bude (v případě úspěchu ve sporu) použit k uspokojení pohledávek konkursních věřitelů.

Odpovědnost státu za škodu

I pro účely stanovení počátku běhu promlčecí lhůty podle § 32 odst. 3 věty druhé zákona č. 82/1998 Sb. se ve vztahu k dosavadnímu účastníku řízení, jehož účast na řízení končí, považuje za rozhodující právní moc usnesení o procesním nástupnictví vydaného podle § 107a o. s. ř.

Provádění důkazů

Podmínkou procesní účinnosti a tím i soudní využitelnosti důkazu – s výjimkou upravenou v § 55b odst. 4 tr. ř. – je to, že takový důkaz byl řádně procesně zajištěn. Při výslechu svědka u hlavního líčení dochází k tomuto procesnímu zajištění zaprotokolováním jeho výpovědi postupem upraveným v § 55b tr. ř. Neobsahuje-li vyhotovený protokol takový zápis, který by odrážel svědkem sdělené údaje v jejich obsahové celistvosti a shodě, nýbrž jen jejich dílčí segmenty (např. pro nemožnost vyhotovení protokolu protokolujícím či vyšším soudním úředníkem, jenž byl přibrán jako zapisovatel, v důsledku během úkonu nezjištěné poruchy záznamového zařízení), nelze z takového důkazu (zaznamenané části) vycházet při rozhodování soudu. Takový důkaz je zatížen podstatnou procesní vadou, která způsobuje jeho procesní neúčinnost.

Právní jednání

Pro výklad právního jednání je určující skutečná vůle (úmysl) jednajícího (která byla anebo musela být známa adresátovi), již je

třeba upřednostnit před jejím vnějším projevem (např. objektivním významem užitých slov). Teprve tehdy, nelze-li zjistit skutečnou vůli (úmysl) jednajícího, postupuje soud podle pravidla vyjádřeného v § 556 odst. 1 věty druhé o. z. Ustanovení § 556 odst. 2 o. z. pak uvádí demonstrativní výčet okolností, k nimž soud při výkladu právního jednání přihlíží. Řečené přitom platí jak pro vícestranná, tak i pro jednostranná adresovaná právní jednání.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Předkupní právo

Jestliže je předmětem převodu spoluvlastnický podíl k pozemku nebo ke stavbě na něm zřízené za situace, že by jeho nabytí vlastníkem pozemku či stavby nevedlo ke sjednocení vlastnictví pozemku a stavby, pak jejich vlastníkům předkupní právo podle § 3056 odst. 1 o. z. nenáleží.

Zajištění dluhu

Spor o pořadí, v jakém zajištěnému věřiteli vzniklo právo na přednostní uspokojení, nepovažuje insolvenční zákon za spor o pořadí pohledávky, jak je definován v § 195 insolvenčního zákona. Popření pohledávky s argumentem, že jde o pohledávku přednostní, tj. o pohledávku za majetkovou podstatou nebo pohledávku postavenou ji na roveň (§ 168 a 169 insolvenčního zákona) či o pohledávku s právem na uspokojení ze zajištění, popřením pořadí podle § 195 insolvenčního zákona není (popírat pořadí pohledávky nelze s argumentem, že pohledávka má lepší pořadí, než s jakým byla uplatněna). ●

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

**Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)
se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1** v našem eshopu
a žádný judikát Vám již neuteče.**

www.epravo.cz/eshop

Nové BMW řady 8 Gran Coupé

Modelová řada BMW řady 8 se rozšířila o čtyřdveřové sportovní kupé. Nové BMW řady 8 Gran Coupé se svým jedinečným konceptem a technikou pohonu a podvozku, poskytující nejvyšší dynamiku, ztělesňuje sportovní styl značky BMW, který je v luxusním segmentu jedinečný.

Gran Coupé, jež je třetím modelem řady 8, doplňujícím BMW řady 8 Coupé a BMW řady 8 Cabrio, má svůj jedinečný charakter, vyvolávající úsměv na tváři díky své výkonnosti a nadšení z působivého designu, který propojuje dynamiku a eleganci s výrazně větším prostorem pro cestující na zadních sedadlech. Exkluzivní prvky výbavy a nejnovější inovace v oblastech řízení/ovládání, asistenčních systémů a konektivity současně představují ukázkový příklad moderního luxusu.

Nové BMW řady 8 Gran Coupé je jedním modelem svého segmentu, který přímo vychází ze dvoudveřového sportovního vozu. Výsledný dynamický potenciál, delší rozvor kol a pro tento model specifické naladění podvozku vytvářejí nezaměnitelnou rovnováhu mezi sportovní výkonností a jízdním komfortem. To znamená, že majitelé řady 8 Gran Coupé se mohou těšit na vysokou úroveň každodenní praktičnosti a na schopnost doslova polykat množství kilometrů.

Světová premiéra vozu BMW 8 Gran Coupé proběhla v září 2019.

Interiér: dynamika a luxus v dokonalé harmonii

Výrazný styl nového BMW řady 8 Gran Coupé je vyjádřen také designem jeho interiéru. Řidičský zážitek jak v přední, tak i zadní části, je definován bezchybnou symbiózou dynamiky a luxusu. Díky rozvoru a velkoryse tvarovaným nástupním otvorům si cestující na zadních sedadlech mohou vychutnat na kupé od BMW nebývale velký

prostor pro nohy, současně se jim do vozu snadněji nastupuje a vystupuje z něj. Ve srovnání s dvoudveřovými verzemi BMW řady 8 je pro cestující na zadních sedadlech rovněž podstatně více prostoru v oblasti ramen a hlavy. Tím je ve druhé řadě sedadel připraveno nesrovnatelně více komfortu.

Design exteriéru: sportovní exkluzivita, individuální přitažlivost

Kombinace přesně vedených linií a rozměrných ploch, které vytvářejí nový designový jazyk značky BMW, pomáhá exteriéru nového BMW řady 8 Gran Coupé dosáhnout jedinečné rovnováhy mezi dynamikou a elegancí. Koncept čtyřdveřového kupé se proměnil v karoserii jedinečné okázalosti a progresivity. Rozvor čtyřdveřového modelu dosahuje 3023 milimetrů, což oproti modelu BMW řady 8 Coupé představuje nárůst o 201 milimetrů, na délku nový model měří 5082 milimetrů (+231 mm), na šířku 1932 milimetrů (+30 mm) a na výšku 1407 milimetrů (+61 mm). Přední část Gran Coupé je až po A-sloupky shodná s BMW řady 8 Coupé. Široká, nízko posa-

žená přední část vyzařuje sportovní ambice a sebevědomou přítomnost. Součástí standardní výbavy jsou adaptivní LED světlomety. Volitelné laserové světlomety BMW Laserlight s funkcí Selective Beam nabízejí dosvit světelného kuželu až 600 metrů. ●

Přijďte k nám.

Rádi Vám v Brně nebo v Praze připravíme individuální nabídku dle Vašich přesných požadavků a představ.

BMW Renocar

Renocar Praha – Lipová 280, Praha Čestlice (D1, EXIT 8) Tel.: 261 393 600

BMW Urban Store – 5. května 1640/65, Praha 4 Tel.: 261 393 696

Renocar Brno – Řípská 5c, Brno-Slatina (D1, EXIT 201) Tel.: 548 141 548

Email: info@renocar.cz

Nechte se okouzlit komfortem luxusních lodí

V minulosti naprosto běžné cestování lodí si dnes vydobylo punc neobvyklosti a unikátnosti. Přitom jde o úžasný způsob dopravy, během kterého máte možnost zpomalit a trochu si před cílovou destinací odpočinout. Díky luxusnímu ubytování a zajímavým trasám se navíc vaše cesta může proměnit v plnohodnotnou dovolenou. Travel designérka Jitka Kolmanová z Exclusive Tours, která se na luxusní plavby specializuje, si pro vás připravila výběr těch nejlepších.

Windstar Cruises potěší hlavně hosty, kteří prahnou po soukromí. Zdroj: Windstar Cruises

Životní dobrodružství se Seabournem

Do míst vašich snů

Lodě Seabourn brázdí světové oceány už od roku 1986. Původní myšlenkou, jež stála za vznikem této společnosti, bylo dopřát hostům neformální uvolněnou eleganci a luxus, které do té doby byly přístupné pouze majitelům nejluxusnějších privátních jacht. Právě proto se lodě Seabourn někdy jako větší luxusní jachty označují. Na jejich palubách jsou vyhrazena místa pro 450 až 600 pasažérů, kteří si mohou užívat nejen ubytování nejvyšší kvality, ale také perfektní servis.

Antarktida? Žádný problém

Seabourn je určený především pro dobrodruhy, kteří chtějí zažít neobvyklé zážitky a dostat se na netradiční destinace, zároveň ale mají vysoké nároky na servis a ubytování. Jako jediná společnost luxusních lodí svého druhu dopraví své hosty i do mrazivé

Antarktidy, kde se mohou vylodit a po tomto unikátním místě se projít. Nepřijdete zkrátka ani pokud nejste tak velcí příznivci zimy. Na palubách lodí Seabourn můžete prozkoumat například Amazonii nebo různé části Asie.

Pro opravdu náročné cestovatele se zde nabízí také možnost cest kolem světa. Během 146 dní dlouhého dobrodružství navštívíte pět kontinentů a zhruba 36 zemí.

Kudy z nudy

Vzhledem k různě dlouhým trasám a vysokým nárokům na palubách lodí nesmí chybět ani široký výběr aktivit, kterými se hosté mohou zabavit.

Pro ty, kteří preferují klid a relaxaci, je tu k dispozici Spa & Wellness podle programu doktora Andrew Weila, který se zabývá integrativní medicínou. V rámci jedinečného konceptu jsou pod vedením edukovaného wellness poradce pro hosty připraveny holistické procedury a aktivity. Jedním z hlavních bodů programu jsou každodenní lekce

jógy a meditace pro posílení harmonie těla a duše. V nabídce Spa & Wellness jsou samozřejmě také masáže, kosmetika či fitness.

Večer jsou pak hostům otevřeny dveře kasina, stejně tak mohou ale strávit příjemné chvíle na kabaretním vystoupení nebo na show, která byla připravena ve spolupráci se samotným sirem Timem Ricem, autorem legendárních muzikálových hitů a držitelem prestižních cen Emmy, Grammy, Tony a Oscara.

Intimní atmosféra Windstar Cruises

Míň znamená víc

Tato americká společnost je známá svou nadstandardní péčí o hosty, kterou dovoluje omezený počet cestujících. Její flotila čítá šest menších luxusních lodí, které průměrně hostí na svých palubách okolo 200 pasažérů. Díky klidné intimní atmosféře a prvotřídní péči o hosty jsou Windstar Cruises pravidelně oceňované jako nejlepší „Small Luxury Cruise Ship in the World“.

Na palubách lodí Seabourn vás čeká Spa & Wellness podle programu doktora Andrew Weila.
Zdroj: Seabourn

Jedinečnost neprobádaných destinací

50 zemí a 150 přístavů – právě to je destinační síť, dle které plánují Windstar Cruises své trasy. Kromě tradičních destinací nabízí tyto lodě svým hostům tematické plavby. Můžete s nimi tedy cestovat po stopách dobrého jídla a vína, nebo zavítat také na Monte Carlo Grand Prix do Monaka.

Oproti velkým cestovním lodím se mohou ty od Windstar Cruises dostat i do míst a zátok, které slibují ničím nerušené soukromí a zároveň dávají hostům poznat neprobádané krásy tamních zemí. Kromě toho na vás v jednotlivých destinacích čekají jedinečné zážitky autentické kultury, kterou Windstar Cruises zprostředkovávají. V malých skupinách tak můžete vyrazit za místními, kteří vás rádi pohostí a zavedou do tamních zvyků.

Malé, ale šikovné

Navzdory tomu, že se nemohou Windstar Cruises měřit s velkými loděmi velikostně, nabízejí pro své hosty spoustu možností, jak se na palubě zabavit. Hosté mohou zajít na relaxující masáž do WindSpa nebo si dát trochu do těla ve fitness centru. Navštívit také můžete nejrůznější přednášky nebo kulinářské ukázky, týkající se jednotlivých destinací, které navštívíte. A pokud vás přestane bavit výřivka, můžete skočit přímo do moře ze speciální platformy na zádi lodě. Můžete si také vypůjčit vybavení na nejrůznější vodní sporty, díky kterým si oceánu užijete naplno.

Sofistikovanost britského Cunardu

Legenda zaoceánské dopravy

Cunard – to jsou honosné interiéry inspirované legendárním Titanikem, špičkový servis a pestrý program. Britsko-americká společnost patří v zaoceánské dopravě mezi legendy a v roce 2018 oslavila 177. výročí založení. Její flotila čítá tři velké lodě, všechny pojmenované podle velkých britských panovnic – Queen Elizabeth, Queen Victorie a Queen Mary 2.

Svou kulturní barevnou kombinací černé, modré a červené jsou od ostatních luxusních lodí snadno rozpoznatelné a v každém přístavu přitahují pozornost mnoha nadšenců, kteří si pohled na tyto perly britské zaoceánské dopravy nechtějí nechat ujít.

Kolem světa za tři měsíce

Všechny tři lodě Cunardu kotví v britském Southamptonu, jehož přístav je jim domovem. Z něj se pak vydávají do nejrůznějších koutů světa. Hosté si mohou vybírat i z tak krátkých plaveb, jako je ta čtyřdenní do Hamburku. Legendární je však sedmidenní plavba přes Atlantik do New Yorku na palubě Queen Mary 2.

Pro opravdu náročné cestovatele je připravena tříměsíční cesta kolem světa. Životní dobrodružství můžete zažít za svěží vůně moře, skvělého ubytování, pestrého programu a špičkového servisu. Vydat se můžete buď na celou plavbu, nebo je tu také možnost vybrat pouze určitou část.

Cunard se nechá v interiérech inspirovat legendárním Titanikem. Zdroj: Cunard

Bílé rukavičky i fish & chips

Atmosféru Velké Británie si budete moci užít kdykoliv, ať už si zajdete na čaj o páté, který se podává v bílých rukavičkách, nebo zavítáte do restaurace ve stylu typického britského podnikání, ve kterém nesmí chybět ani legendární fish & chips. Hosté se určitě nemusí bát, že by se při plavbě na těchto lodích nudili. Flotila Cunard je světoznámá svými bohatými programy. Aktivnější pasažéři ocení kurzy tance, šermu nebo fitness, ti umělečtější založení se zase mohou zúčastnit zajímavých aktivit spojených s uměním – od přednášek, přes kurzy až po diskuse.

Vytříbenost nezapomenutelného galavečera

Jako na Titaniku se budete cítit díky formálnímu galavečeru, který se pořádá na všech trasách plaveb lodí Cunard. Slavnostní atmosféru podpoří formální dresscode – ženy jsou oděné do večerních toalet, muži zase dodržují zásady black tie dresscodu.

Potom, co si vychutnáte lahodné vícedodé menu v luxusní restauraci, si můžete zajít na některý z večírků, jež se na lodi pořádají, zhlédnout představení souboru Royal Court Theatre nebo se vydat na ples, který se koná ve velkolepých prostorech těchto luxusních lodí. Nebude na něm chybět ani skvělá hudba, takže zbytek večera můžete protančit na parketu za tónů tradičního waltze.

Inspirovali jsme vás? Vydejte se s Exclusive Tours na další nezapomenutelné dobrodružství a nechte se hýčkat na palubách těchto luxusních lodí. ●

Wellness & spa hotel

Villa Regenhart

Wellness & spa hotel Villa Regenhart v Jeseníku nabízí luxusní pobyt v romantickém prostředí a k tomu možnost navštívit řadu turistických cílů. Přijďte a přesvědčte se!

Pouhých tři sta metrů vzdušnou čarou z jeseníckého náměstí prosvítá na samém úpatí Zlatého Chlumu mezi exotickými jehličnany architektonický skvost, neobarokní Villa Regenhart z roku 1898. V současné době, od roku 2016, slouží dílo místního stavitele Nietzscheho podle návrhu vídeňských architektů Mayrederů, jako luxusní wellness hotel.

Vilu dal postavit Ernst Regenhart pro svoji rodinu, která se do Jeseníku, tehdy Frývaldova, přistěhovala z Vídně, kde dosud sídlilo obchodní oddělení firmy R+R. Díky spojení velmi schopných mužů z místního rodu Raymannů s firmou Regenhartů, která poskytla investice ke změnám v době průmyslové revoluce a řídila dopravu a obchod, vyrostl z původně nevelké tkalcovské manu-

faktury na březích jesenícké říčky Bělé obrovský výrobní komplex, jehož výrobky svého času dobývaly světové trhy i zdobily komnaty císařského dvora. Až do odchodu německy mluvícího obyvatelstva po 2. světové válce byla tedy vila sídlem vídeňských textiláků, kteří po několik generací ovlivňovali rozvoj Jesenicka.

Citlivě zrekonstruovaná vila stojí v zahradě anglického stylu. Z každé strany je fotogenická, a to nejen pro svoji zdobnou architekturu, ale pro tu jedinečnou scenerii tvořenou terénními stupni, kompozicemi žulových balvanů, staletými jehličnany, ostrůvky kvetoucích azalek a barevných javorů.

Dobový interiér je citlivě propojen s moderním čtyřhvězdičkovým luxusem. V pro-

storách recepcce můžete obdivovat původní schodiště i efektní repliku původního lustru. Všechny pokoje a apartmány disponují vysokorychlostním wi-fi připojením, satelitní televizí, minibarem a koupelnou vybavenou buď vanou nebo sprchou. Vybírat si mohou jednotlivci, páry, rodiny s dětmi i skupiny přátel.

V přízemí objektu je stylová restaurace s barem, šachovým stolem i pohodlnými křesílkami a pak jídelna se starožitnými komodami určená pro snídani formou švédských stolů. Stylový interiér je ideálním místem pro konání romantických svateb, slavnostních setkání i firemních akcí. Výběr pokrmů sleduje trendy moderní české gastronomie. Největším labužníkům nabízí několikadodá degustační menu. Restaurace je za

slunných dní rozšířena o venkovní terasu s výhledem do zeleně přilehlého parku. Posezení u kvalitní kávy na prosluněné terase zdobené květinami je jedinečným zážitkem.

Ve spodním podlaží historické budovy je nově vybudováno wellness centrum, jemuž dominuje bazén s perličkovými lavicemi, vodopádem a masážními tryskami. Prosklená odpočinková zóna je otevřena do zahrady s lehátky a s venkovní vířivkou. Příjemnou koupel v ní oceníte po návratu z hor, a to i v době, kdy zahradu pokrývá

sníh. Saunový svět nabízí finskou, solnou i parní saunu s ochlazovacím bazénkem. Pro ty, kteří preferují spíše soukromí, bude tou správnou volbou privátní wellness, které poskytne diskrétní odpočinek s unikátní trojkombinací hydromasážní whirlpool vany, finské sauny a vyhřívaného vodního lůžka. Uvolnit se můžete během různých masáží a relaxačních rituálů. V intimní atmosféře se Vám budou věnovat vyškolení terapeuti a masérky.

Výhodná poloha Villy Regenhart umožňuje seběhnout do města a prohlédnout si centrum, Vodní tvrz, v níž je muzeum, areál kláštera s kaplí nebo Katovnu, kde funguje moderní IC. Nebo můžete od vily parkem projít na autobusové nádraží, odkud je spojení na velké množství turistických cílů. Autobus vás vyveze na protější kopec do Priessnitzových léčebných lázní, jiný na Červenohorské sedlo, na Rejvíz s rašeliníšti a jezírky nebo na Ramzovou s lanovkou na Šerák. Ze vzdálenějších zajímavostí dopo-

ručujeme výstup na Praděd údolím Bílé Opavy, lázně Karlovu Studánku, areál Kouty nad Desnou s pokračováním na horní nádrž elektrárny Dlouhé Stráně, zámek a ruční papírnu v lázních Velké Losiny s novými termály, charismatickou obec Branná nebo jedinečný samoobslužný Lesní bar. Za zmínku stojí prohlídka zámku Jánský vrch v Javorníku spojená s návštěvou nedaleké unikátní Tančírny v Račím údolí, nebo návštěva poutního místa Marie Pomocné či Zlatorudných mlýnů u Zlatých Hor.

Areál vily má dostatek parkovacích míst a pro sportovce je zde možnost úschovy lyží a kol. Pokud dáte přednost krátkým vycházkám, tak v blízkém okolí Villy Regenhart objevíte v parku grandiózní sousoší – pomník zakladateli místních lázní Vincenzu Priessnitzovi a Alžbětin pramen zasvěcený císařovně Sissi, která v Jeseníku založila nemocnici. Pár set metrů od Villy Regenhart, v soukromé zahradě, stojí krásná Weisssova vila, unikátní ukázka anglické secese. Hned nad vilou můžete vystoupat na Křížový vrch. Za necelých čtyřicet minut jste u vyhlídky s kapličkou nebo se můžete vydat na tři kilometry vzdálenou rozhlednu na Zlatém Chlumu, na jehož svazích spatříte zbytky štol po dobývání zlata.

Villa Regenhart je tedy ideálním místem pro odpočinek i nezapomenutelné zážitky. Prožijte svoji dovolenou či víkend na kouzelném místě s perfektním servisem a špičkovými službami. Nechte se hýčkat v rukou profesionálů. ●

VILLA REGENHART

Villa Regenhart

Josefa Hory 673

790 01 Jeseník

Ing. Petr Polák

předseda představenstva Villa Regenhart a.s.

tel.: +420 602 783 999

e-mail: management@villaregenhart.cz

www.villaregenhart.cz

POMOZTE NÁM NAKRMIT DĚTI JÍDLEM A LÁSKOU

VĚDĚLI JSTE, ŽE V ČESKÉ REPUBLICE SI
KAŽDÁ 10. RODINA

NEMŮŽE DOVOLIT PLATIT SVÝM DĚTEM ŠKOLNÍ OBĚDY?

TYTO DĚTI PŘÍCHÁZEJÍ O DŮLEŽITOU SOUČÁST PRAVIDELNÉ STRAVY
A NAVÍC ZAŽÍVAJÍ POCIT VYČLENĚNÍ Z DĚTSKÉHO KOLEKTIVU, COŽ
MŮŽE MÍT VELMI NEGATIVNÍ DOPAD NA JEJICH PSYCHICKÝ ROZVOJ.

SOUHLASÍTE S TÍM, ŽE BY V ČR NEMĚLO ŽÁDNÉ DÍTĚ TRPĚT HLADEM?

POKUD ANO, POMOZTE TĚMTO DĚTEM LIBOVOLNOU ČÁSTKOU.
VŠECHNY PŘÍSPĚVKY DO KORUNY POUŽIJEME NA ZAPLACENÍ OBĚDŮ
KONKRÉTNÍM DĚTEM!

ČÍSLO TRANSPARENTNÍHO ÚČTU:

888 555 999 / 5500

WWW.OBEDYPRODETI.CZ

WOMEN FOR WOMEN
CHARITATIVNÍ PROJEKT IVANY A PAŮLA TYRÁČOVÝCH

SE ZÁŠTITOU

S PODPOROU

HLAVNÍ PARTNER

OBĚDY PRO DĚTI S FINANČNÍ PODPOROU MŠMT NA ROKY 2016–2019.

Praha se stává evropskou metropolí coworkingu

Coworkingové a flexibilní servisované kanceláře hýbou trhem kancelářských nemovitostí a řadí se mezi významné trendy současnosti. Mezi nejpočetnější ekonomicky aktivní skupinu obyvatel již nyní patří mileniálové, tzn. lidé narození mezi léty 1974 a 2004. Tato generace stále více upřednostňuje individuální přístup, kvalitní služby a budování kontaktů, které nachází právě v coworkingových centrech. Ta velmi rychle rostou po celé České republice.

Podle statistik realitně-poradenské společnosti CBRE se od roku 2017 navýšil počet pronajatých metrů čtverečních v pražských administrativních budovách za účelem coworkingu o celých 150 % (z 25 000 m² na 65 000 m²). Podíl pronájmů coworkingových prostor na nových pronájmech kancelářských ploch vzrostl ze 2 % v roce 2017 na 10 % v polovině roku 2019. A stále strmě stoupá: podle vývoje v 1. pololetí 2019, kdy bylo pronajato přes 13 000 m² za účelem coworkingu a další prostory jsou ve finálních fázích vyjednávání, lze očekávat, že podíl coworkingových kanceláří na celkovém objemu nově pronajatých administrativních ploch v letošním roce pokoří hranici 15 %. Praha se proto již nyní řadí s více než 30 centry mezi evropské coworkingové metropole.

Motivace pro freelancery: vlastní pracovní prostředí a nové kontakty

Coworkingová centra vznikají v České republice od roku 2009. Daří se jim především ve větších městech, kde je využívá čím dál více nezávislých profesionálů. „Z našeho průzkumu vyplývají čtyři hlavní důvody, které firmy motivují k volbě coworkingu: zvládnutí krátkodobého navýšení poptávky (48 %), redukce nákladů (43 %), otestování alternativního pracovního prostoru (39 %) a snaha přilákat nové talenty (28 %). Právě poslední důvod nabývá na stále větší důležitosti s ohledem na přístup generace mileniálů k práci a dlouhodobě nízkou míru nezaměstnanosti. V průběhu posledních dvanácti měsíců vzrostl jeho význam o deset procentních bodů,“ říká Lenka Hrudíková, Coworking and Flexible Office Specialist společnosti CBRE. A jakou motivaci pro coworking hledají samotní freelancery? Mají své vlastní pracovní prostředí umožňující jim se soustředit, a přitom netrpí pocitem izolace jako při práci z domova. V neposled-

ní řadě mohou navazovat zcela nové kontakty a dále tak rozvíjet svůj byznys.

Coworking jako odraz měnícího se stylu práce

Provozovatelé coworkingových center a flexibilních servisovaných kanceláří reagují na rostoucí počet nezávisle pracujících odborníků, kteří hledají inspiraci mimo klasickou kancelář, a trh je díky tomu na rekordním vzestupu. „Oblíbenost flexibilních kanceláří každým rokem stoupá. Tento trend potvrzuje i náš každoroční celosvětový průzkum Global Workspace Survey. Způsob, jakým pracujeme, se změnil. Průzkum uvádí, že více než polovina lidí dnes pracuje na dálku nejméně 2,5 dne v týdnu,“ uvádí Karel Pelán, Country Manager International Workplace Group (IWG), která provozuje síť flexi kanceláří Regus a Spaces, a dodává: „85 % respondentů v průzkumu uvedlo, že produktivita práce v jejich firmě vzrostla, když umožnili zaměstnancům pracovat flexibilně.“

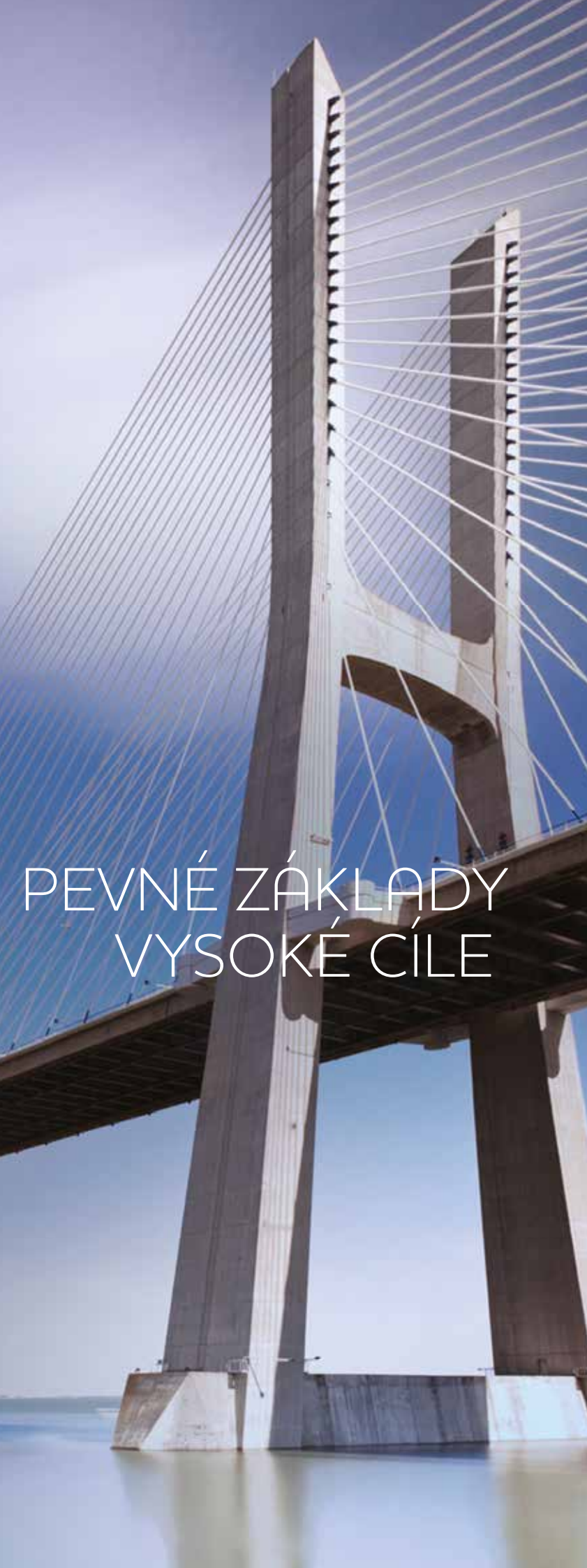
Pražskému trhu dominují tři lídři

Zajímavostí je, že pražský trh s coworkingovými centry a servisovanými kancelářemi je poměrně vyrovnaný. Z pohledu velikosti prostor, které si provozovatelé pronajímají a dále nabízejí svým členům, se na pomyslné špičce nacházejí hned tři společnosti. I ty ovšem od sebe dělí pouze jednotky procent: IWG má se Spaces 25% podíl na trhu a s Regus 17% podíl na trhu, New Work má 14 %. V těsném závěsu za nimi následují firmy Scott & Weber, WeWork, HubHub Czech Republic, BusinessLink, které drží podíl na trhu mezi 8 až 12 %. Z pohledu největších nově uzavřených smluv z poslední doby zabodovala společnost WeWork, která si za účelem coworkingu pronajala 5755 m² v budově Drn v Praze 1, a také společnost IWG – Spaces, která si za posledních tři čtvrtě roku pronajala prostory v rozmezí 3 300 – 4 000 m² napříč Prahou (konkrétně v budovách Parkview na Praze 4, Nile House na Praze 8, Albatros na Praze 1 a SmichOFF na Praze 5). ●

Coworking a flexi kanceláře na rekordním vzestupu

Zdroj: CBRE Research

PEVNÉ ZÁKLADY
VYSOKÉ CÍLE

**DUNOVSKÁ
& PARTNERS**

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY**

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěřit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Okna od Gočára zůstanou. I tak Akademie výtvarných umění v Praze ušetří přes 3 miliony korun ročně za energie

Unikátní projekt jako první v Česku kombinuje metodu energetických úspor se zárukou (EPC) s dotacemi podle nových pravidel Operačního programu životní prostředí (OPŽP). Realizace je náročná i vzhledem k tomu, že probíhá v památkově chráněných objektech, kde je nutné postupovat mimořádně citlivě. Poskytovatelem projektu je společnost ENESA, dceřiná společnost ČEZ ESCO.

Nejznámější česká umělecká vysoká škola z veřejných prostředků během 10letého projektu uspoří nejméně 31,6 milionu korun. ENESA toho dosáhne zejména zlepšením tepelných vlastností objektů a renovací technologie. Projekt bude mít zároveň i významně pozitivní ekologický dopad.

Modernizací projde například vzduchotechnika a dohledové nebo řídicí systémy. Výraznou změnou k lepšímu bude i výměna osvětlení. Celkem 920 žárovek a zářivek bude nahrazeno úsporným LED osvětlením s vhodným indexem podání barev. Nové osvětlení ušetří až 60 % současných nákladů.

Část stavebních prací bude hrazena z dotace Operačního projektu životní prostředí (OPŽP). Zvýhodnění představuje 5 % dotace navíc k základní dotaci a mají na něj podle nových pravidel nárok žadatelé, kteří

úspory ve svých budovách realizují dnes již známou metodou EPC. Projekt v Akademii výtvarných umění (AVU) je tak prvním, který reálně prověří nově nastavené dotační podmínky zvýhodňující projekty, kde jsou díky metodě EPC jasně prokazatelné úspory energie.

Citlivý přístup k památkám

Při využití EPC dodavatel za dosažení úspor smluvně ručí, jinak rozdíl sám doplácí. Zákazník nemusí na modernizaci dávat peníze ze svého rozpočtu, náklady na instalaci úsporných opatření se postupně uhradí z dosažených úspor energie.

„Kombinace EPC a dotace pro nás byla jasnou volbou. Jen z úspor bychom výměnu oken nebo izolaci střechy nezaplatili, s tím nám pomůže dotace, která je díky spojení s EPC vyšší. Navíc díky EPC se nám náklady na modernizaci energetického hospodářství budov vrátí ve smluvně zaručených a transparentních úsporách,“ říká Tomáš Vaněk, rektor AVU.

Do konce roku budou repasovány nebo nahrazeny replikami stovky oken, které by zaplnily třetinu fotbalového hřiště. Původní rámy atypických ateliérových oken, které tvoří nezaměnitelný vzhled těchto budov, zůstanou, pouze budou osazeny novými izolačními dvojskly. „Každá historická budova vyžaduje individuální a ohleduplný přístup. Podobně tomu bylo například v Národním divadle nebo v Rudolfinu, kde EPC úspěšně funguje už pátým rokem,“ vysvětluje Václav Taubr, generální ředitel společnosti ENESA.

Akademie výtvarných umění v Praze využívá celkem pět budov, postavených na přelomu 19. a 20. století. Jedná se o registrované

kulturní památky, na nichž se architektonicky podíleli mimo jiné i Jan Kotěra a Josef Gočár. Modernizace probíhá mimořádně šetrně právě s ohledem na historický i umělecký význam těchto objektů. Rekonstrukce se dotkne i bočních dveří na zahradu a dvoukřídlých dvojířných dveří do ateliéru, kde byla mj. dokončena socha koně svatého Václava z Václavského náměstí. Vše by mělo být hotovo do konce roku 2019. První výsledky projektu budou známy v polovině roku 2020.

I památky mohou ušetřit

Provoz památkových budov bývá často finančně velmi náročný. Firmy zaměřené na projekty se zárukou úspor dokáží náklady snížit o miliony korun. Například očekávaná úspora v Akademii výtvarných umění za celou dobu trvání projektu je 25 360 GJ tepla a 3910 MWh elektřiny. Škola ušetří díky novým moderním zařízením, jejichž obsluha je levnější, také 6,8 mil. Kč na ostatních provozních nákladech. Emise CO₂ budou o 6547 tun nižší v porovnání se současným stavem.

V Praze úpravami zaměřenými na úspornější provoz prošlo např. Národní divadlo, Rudolfinum, Stavovské divadlo, Státní opera, či Kongresové centrum. Kromě toho díky EPC projektům šetří peníze i přes 30 škol na Praze 13 a dalších 15 škol na Praze 3. Metodu EPC využívají čím dál častěji i další veřejné budovy: nemocnice, pečovatelské a léčebné ústavy, ale i radnice, lázně apod. Jen loni projekty EPC od ENESA uspořily českým obcím a veřejným institucím 215 milionů korun. Zároveň uspořily celkově 34 000 tun ekvivalentu emisí CO₂, což se rovná zhruba 14 dnům provozu běžného elektrárenského uhelného bloku o výkonu 100 MW. ●

■ ■ ■ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **AllyLaw** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právnická firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kanceláří zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora
- Obchodní právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

AllyLaw

Nový projekt prémiových bytů ve viladomech na Třebešíně

Developerská společnost AFI EUROPE odstartovala prodej rodinných bytů v dispozicích od 3+kk do 4+kk v rámci nového konceptu prémiového bydlení ve viladomech, které vzniknou jako součást rezidenčního projektu Tulipa Třebešín v Praze 3 – Strašnicích. Pět elegantních viladomů o třech nadzemních podlažích bude tvořit přechod mezi novými bytovými domy a původní vilovou zástavbou v ulici Na Třebešíně. Nový koncept zahrnuje celkem 25 velkých bytů o ploše 90-120 m², které splňují požadavky nejnáročnější klientely. Výstavba byla zahájena v červenci, předpokládaný termín dokončení je v závěru roku 2020.

etap. První fáze byla dokončena v lednu 2017. Nyní se staví již třetí a čtvrtá fáze. Po kompletním dokončení bude projekt čítat kolem 750 bytů. Jeho součástí je i mateřská škola pro 60 dětí, která je v provozu od loňského září, a v neposlední řadě komerční jednotky a zelené plochy.

Tulipa Třebešín se nachází v širším centru Prahy u autobusové zastávky Třebešín zhruba 5 minut jízdy od stanice metra A Želivského. V blízkosti projektu leží Malešický park, který se díky revitalizaci v posledních letech stal oblíbeným místem pro sport a další volnočasové aktivity. Nedaleko je také obchodní centrum Atrium Flora se 130 obchody a multikinem, Olšanská poliklinika a řada restaurací i obchůdků pro drobné nákupy. ●

Tulipa Třebešín je nová městská čtvrť, která nahradila bývalý brownfield a svou soudobou koncepcí dotvořila tuto převážně rezidenční lokalitu. Proto není překvapením, že se těší velkému zájmu nových obyvatel – zejména mladých rodin s dětmi. Kromě standardních bytů jsme zájemcům chtěli nabídnout také exkluzivnější koncept, který bude přirozeným pokračováním původní vilové zástavby. Větší dispozice bytu a prostornou terasu ocení nejen děti, ale především jejich rodiče, kteří v Tulipě Třebešín naleznou potřebné zázemí včetně mateřské školy. Parkování je řešeno formou garáží v suterénu jednotlivých viladomů,“ komentuje Elena Pisotchi, obchodní a marketingová manažerka AFI EUROPE.

Tulipa Třebešín je rozsáhlý rezidenční projekt, jehož výstavba je rozdělena do několika

Hledá se PRÁVNÍK se znalostí NJ

Chceš pracovat ve společnosti, která je 100 let světovou jedničkou v právní ochraně?

Služba, kterou poskytujeme již 24 let v České republice, pomáhá lidem v běžném životě i při podnikání. Budeš poskytovat právní pomoc našim klientům a spolupracovat s obchodním týmem. Budeš důležitým členem našeho týmu a spolupodílet se na našem společném úspěchu. K tomu od nás dostaneš naši plnou podporu a dle tvých potřeb budeme budovat a rozvíjet tvou kariéru. Máme pro tebe připravenou spoustu seminářů, workshopů, interní i externí lektory, tvého vedoucího a kolegy, kteří tě budou hned od začátku podporovat.

- Baví tě právo a věříš, že právní ochrana má v dnešní době smysl?
- Jsi schopen zvednout telefon a poradit klientům?
- Rád pomáháš lidem?
- Máš dobrý proklientský přístup a umíš poradit?

Přesně o tom je naše práce.

Co tě u nás bude čekat? Budeš:

- aktivně vyřizovat případy z různých oblastí práva (náhrada škody, pracovní právo, závazkové právo, sousedské právo atd.) – likvidace pojistných případů
- zpracovávat právní stanoviska a jiné právní dokumenty
- poskytovat právní servis klientům po telefonu
- uplatňovat nároky klientů u jiných subjektů
- jednat s externími právními zástupci

Co máme pro tebe připravené?

- Budeš pracovat v silné mezinárodní společnosti s dlouhou tradicí na trhu
- Získáš zodpovědnou a zajímavou práci s možností seberealizace
- Vážíme si každého našeho zaměstnance. Proto pro tebe máme přichystanou pestrou škálu benefitů: prémie, dovolenou navíc, sick days, firemní akce, příspěvek na doplňkové penzijní pojištění, stravenky, MultiSport, Flexi pasy, školení, slevu na firemní služby a mnoho dalšího

Co potřebuješ?

- Navážeme na magisterské studium na VŠ, obor právo, dalším rozvojem
- Německý jazyk máš na dobré úrovni
- V Excelu výborně zvládáš tabulky a grafy a ve Wordu formátování textů, ostatní IT programy tě baví
- Umíš přirozeně a profesionálně komunikovat
- K lidem a novým věcem se stavíš pozitivně

Dává ti to smysl? To je možná práce tvých snů...

Teď jsi dočetl inzerát, který může změnit nebo posunout tvůj profesní život.

Co stačí udělat?

Napiš na brinkova@das.cz.

D.A.S. Rechtsschutz AG
pobočka pro ČR, největší evropský
specialista na právní ochranu

BRÁNÍME SLUŠNÉ

Rezidence Neklanka: městské bydlení s lesem za okny

Dlouhodobá situace na pražském trhu rezidenčních nemovitostí způsobila, že lidé v hlavním městě tráví velkou část svého času v dopravních prostředcích – jízdou do práce, s dětmi do školy či převážením mezi různými koníčky.

Z analýzy Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy vyplývá, že ačkoli má Praha hustotu zalidnění pouhých 25 obyvatel na jeden hektar, čímž je mezi evropskými metropolemi

pomyslnou vesnicí, většina obyvatel bydlí na periferiích s dojezdovou vzdáleností do centra minimálně půl hodiny. Navíc podíl lidí každodenně dojíždějících za prací z lokalit zcela mimo metropoli tvořil v roce 2017 celých 20 %. Na zlepšení této situace nepracuje pouze město Praha, ale také přímo developéři, kteří své projekty staví v širším a lépe dostupném centru. Cíl vrátit život do původních městských částí má také právě vznikající projekt Rezidence Neklanka v Praze 5, jehož výstavbu zahájila developerská společnost Geosan Development.

Jedním z řešení současného neutěšeného stavu pražského rezidenčního trhu je zabydlování bývalých brownfieldů, které v širším centru města tvoří plochu o velikosti kolem 1000 hektarů. Tyto oblasti ale často vyžadují rozsáhlou a časově náročnou sanaci, navíc jsou vhodné spíše pro rozsáhlé celky. V Praze je však stále řada opomenutých míst a zákoutí, kde se dá stavět bez zbytečných odkladů – přitom jde o lokality poblíž přírody a s kompletní občanskou vybaveností. Právě na ty se zaměřujeme. Příkladem je Rezidence Neklanka, kterou stavíme čtyři minuty jízdy od Anděla v mírném svahu nad Radlickým údolím v místě, kde končí původní vilová zástavba a začíná les,“ říká Jiří Baloun, vedoucí prodeje a marketingu společnosti Geosan Development.

Rezidence Neklanka leží v blízkosti tramvajové zastávky Laurová nedaleko stanic metra B Radlická a Anděl. Tento elegantní komorní projekt zahrnuje dva bytové domy s celkem 31 bytovými jednotkami v dispozicích

od 1+kk do 4+kk. Předpokládaný termín dokončení je v závěru roku 2020. V nabídce převažují na jih orientované rodinné byty s výhledem do zeleně. Ke každému bytu náleží balkon nebo v případě posledních podlaží prostorná terasa, součástí bytů v přízemí jsou předzahrádky. V suterénu domů jsou umístěny sklepy, parkovací stání a kolárna. Chybět nebude ani maloobchodní jednotka. Areál bude mít vlastní společnou zahradu, takže se stane zárukou klidu a soukromí.

Pražský Anděl, v jehož blízkosti se Rezidence Neklanka nachází, vyniká skvělou dopravní dostupností i občanskou vybaveností včetně obchodního centra Nový Smíchov. V těsném okolí projektu jsou k dispozici mateřská škola, základní škola a gymnázium. Zájemci mohou využívat sportovní areál s plaveckým bazénem, fitness centrem, tenisovými kurty a hřištěm pro florbal i futsal, vzdálený pár minut chůze. Několik minut jízdy autem zabere cesta na golfové hřiště v Motole. ●

Léto s významnými kodexy Wolters Kluwer

Nejaktuálnější komentáře na trhu

Soudní řád správní. Komentář

Jasně a přehledně strukturovaný komentář; díky judikatuře zapracované přímo do textu výkladu se čtenář rychle zorientuje v problematice jednotlivých ustanovení. Drobnějším písmem jsou pak uvedeny doplňující informace, které čtenář ocení při hlubším zájmu o dané téma. Právní stav k 31. 5. 2019.

Občanské soudní řízení. Soudcovský komentář. Komplet (kniha I až V) - 3. vydání

Úspěšný „soudcovský komentář“ občanského soudního řízení vychází již ve 3., aktualizovaném a doplněném vydání. Komentář si získal oblibu především díky praktickému výkladu, který se opírá o dlouholetou každodenní aplikaci o. s. ř. a o výběr více než 2 000 judikátů. Přehlednosti výkladu napomáhá řada grafů, tabulek, příkladů a vzorových dokumentů.

Všech pět svazků vychází v průběhu léta

Občanský zákoník. Komentář. Svazek IV. (dědické právo) - 2. vydání

Druhé, aktualizované vydání IV. svazku komentáře občanského zákoníku přináší poznatky z praxe a odborných konferencí po 5 letech účinnosti zákona. Komentář je doplněn i o výklad k řízení o pozůstalosti s přesahem do souvisejících zákonů.

Komentáře budou také dostupné v ASPI a jako e-knihy

Objednávejte již nyní výhodně na www.wolterskluwer.cz/obchod

Wolters Kluwer

Když si musíte být jistí

Letectví je krásné životní poslání i koníček mnoha Čechů, ale pozor na rizika

Podnikání v letectví je jedno z nejnáročnějších, co se týče bezpečnosti a získání příslušných certifikací. Nejen pro výrobní firmy, ale i pro podnikatelské subjekty v letectví je nutné sjednat kvalitní a efektivní pojistnou ochranu. RENOMIA samozřejmě nepojišťuje jen výrobce letadel a komponentů, ale veškeré podnikatele i jednotlivce, kteří mají své letadlo.

Pojištění se tak týká domácích přepravců, privátních provozovatelů letadel, vrtulníků, provozovatelů a vlastníků letišť, nebo poskytovatelů služeb souvisejících s letectvím – ať už je to servis či hangárování letadel, provoz letiště, plnění paliva do letadla, dodávky cateringu na paluby letadel.

Kromě ochrany samotného majetku se nejčastěji pojišťuje odpovědnost za způsobenou škodu, konkrétněji pak za škodu způsobenou provozem letadla. Důležité je samozřejmě stanovit adekvátní pojistnou částku. Jednu věc sice říká zákonný předpis, ale důležité je nezapomenout také na pojistné plnění na újmu na zdraví či život pasažérů. A pokud jsou na palu-

bě cizí státní příslušníci, je nutné počítat s případnými vysokými nároky na odškodnění.

Letadlo vlastníka také často provozuje – spravuje jiný provozovatel, letadlo se nepoužívá jen pro soukromé lety, ale na letadle létají cizí piloti, piloti-žáci ve výcviku (riziková skupina). Havarijním pojištěním se tak eliminují významné finanční škody, které mohou vlastníka letadla při nehodě letadla zasáhnout, a to ať v případě totální škody a/nebo i v případě dílčích škod na letadle, kde rozhodujícím faktorem na výši pojistného plnění je mimo jiné také sjednaná spoluúčast. Ale i s tímto kritériem lze v pojištění účelně pracovat, a nastavit tak vhodnou spoluúčast i s ohledem na cenu pojištění.

Výhodou spolupráce s pojišťovacím makléřem, jako je RENOMIA, je, že makléř pracuje vždy v zájmu klienta. Naši klienti si na nás cení klientský přístup, kdy máme nejen perfektní znalost daného oboru, ale diskutujeme s nimi do detailu jejich potřeby, co by bylo „hezké mít v pojištění“, a pomáháme jim tak jak s řízením rizik, tak i s likvidací případných škod. Samozřejmostí je pak předložení celé řady nabídek a u robustních pojistných programů spolupracujeme s partnery na celém světě, abychom našli to nejlepší řešení na míru potřebám každého klienta. ●

R RENOMIA

LIT·FIN

LITIGATION FINANCIERS

FINANCOVÁNÍ SOUDNÍCH SPORŮ ŠITÉ NA MÍRU

PRO FIRMY I ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE

NENECHTE TO PLAVAT

WWW.LITFIN.CZ

V areálu bývalých papíren v Bubenči vznikne nová rezidenční čtvrť

Developerská a stavební skupina T.E koupila areál bývalých bubenečských papíren v Praze 6 a chystá se tento městský brownfield proměnit v moderní rezidenční čtvrť. Na území v sousedství pražské Stromovky plánuje v následující letech postavit nové byty i komerční prostory. Celková výše investice dosáhne 2,8 miliardy korun.

Současná podoba areálu bývalých papíren v Praze 6-Bubenči

Jedná se o územně dosud největší akvizici skupiny T.E, kterou navazuje na loňskou koupi rozlehlých pozemků na pražském Jarově a v brněnském Starém Lískovci. Chátrající areál o rozloze více než 5 hektarů hodlá zrevitalizovat nejen pro účely bydlení: součástí projektu budou i komerční prostory pro obchody a služby a také velké plochy zeleně. Na pozemcích se nachází několik původních průmyslových objektů, v nichž se ještě v minulém století

vyráběl papír. Tyto budovy projdou odborným posouzením. Pokud to jejich technický stav dovolí, developer je plánuje zachovat a podtrhnout tak genius loci místa. Výstavba bude zahájena pravděpodobně v roce 2021, po obdržení všech potřebných povolení. Stávající projekt má již vydané územní rozhodnutí.

„Areál starých papíren má neobyčejné kouzlo – nachází se vedle Stromovky,

u řeky, s výhledem na Troju. Spolu s architekty pracujeme na nové studii, abychom mohli vytvořit projekt podle našich představ a standardů. S ohledem na lokalitu předpokládáme, že se budeme soustředit na rodinné bydlení s většími byty, doplněné o obchody, menší kanceláře i prvky občanské vybavenosti. O jejich konkrétní podobě budeme jednat s městskou částí,“ říká Martin Hubinger, partner skupiny T.E.

Lokalita Císařského mlýna, ve které se zanedbaný areál papíren nachází, již dlouho vybízí k vytvoření rezidenčního projektu. Praha 6 a speciálně Bubenč totiž patří mezi nejlukrativnější adresy, kde mají sídlo i ambasády a velvyslanectví. Areál ze severu přímo navazuje na největší pražský park Stromovka, oblíbené místo pro relaxaci a sportovní aktivity. Na protilehlém Císařském ostrově by po rekonstrukci čistíčky odpadních vod měla vzniknout nová rekreační oblast. Bohatá občanská vybavenost v přímém sousedství projektu zahrnuje školy, obchody, restaurace i kavárny. Milovníci sportu ocení cyklostezky a tenisové kurty.

Developerská a stavební skupina T.E se soustředí na výstavbu prémiových nemovitostí. Již dokončila rezidenční projekty Barrandovská zahrada, Truhlárna a Milhouse. Aktuálně má ve výstavbě projekty Sakura, Bleriot a Barrandezvous. Zároveň má v přípravě několik dalších projektů čítajících dohromady zhruba 3000 bytů. Vloni například koupila pozemek původního pražského areálu Inklemo na Jarově, kde postaví byty, obchody a kanceláře, a také uzavřela akvizici rozsáhlých pozemků v Brně, kde plánuje postavit byty rovněž doplněné o další funkce. ●

České žezlo ukované z rodinného stříbra - X. a XI. setkání vlastníků rodinných firem

V prostředí moderního butikového hotelu Nutrend World se v dubnu letošního roku pod záštitou Asociace rodinných firem a vydavatelství C.O.T. media uskutečnilo jubilejní desáté setkání vlastníků rodinných firem pod tradičním názvem České žezlo ukované z rodinného stříbra.

X. setkání vlastníků rodinných firem, Nutrend World Olomouc

Hosty první debaty byli zleva - Ivo Valenta, SYNOT, Zdeněk Pelc st., GZ MEDIA, Libor Musil, LIKO-S, Libor Suchánek, Sulko

Význam jednotlivých setkání ARF spočívá především v příležitosti rodinných firem se osobně vzájemně poznat, sdílet informace, zkušenosti, příběhy a obchodní příležitosti.

Aktuálními hlavními cíli ARF je zachování hodnot a stabilní rozvoj rodinných firem, řešení výzev jako jsou nástupnictví, předání či převzetí rodinného majetku.

V rámci dubnového setkání jsme diskutovali na téma Odkazy našich otců – jak udržet firmu nejen v kondici, ale i v rodině. O praktické zkušenosti a vlastní příběhy se podělili pánové Libor Musil, LIKO-S, Zdeněk Pelc, GZ Media, Libor Suchánek, SULKO a Ivo Valenta, SYNOT.

V duelu na téma „Profesionální management a rodinná firma“ společně vystoupili dva vlastníci největších distributorů vozidel v ČR Miloš Vránek, RENOCAR a Jiří

Tůma, TUKas, a to společně s manažerem Petrem Lehkým, TUKas, který po duelu vnesl pohled z druhé strany profesionálního managementu.

V odpoledním programu jsme čerpali zahraniční zkušenosti od Antje Schwemberger-Swarovski, Swarovski a Dietera Vyncke, Vyncke na téma „Jak se předává rodinná firma v dalších generacích, jaký je rozdíl mezi prvním a „pátým“ mezi-generačním předáním a jaká úskalí ukázal a přinesl čas“?

Závěr čtvrtého dne se nesl v duchu Baťova odkazu. Témata „Jak vypadá v praxi implementovaný odkaz Bati, jaké jsou jeho přínosy, výhody, ale i obstrukce, sociální zodpovědnost a podnikání“ nám představil Ivan Bařka ze společnosti Fosfa.

Páteční dopoledne patřilo workshopům „Stop šikaně“ a Zaměstnanec 4. 0.

V červnu se rodinné firmy sešly v pohodlí velkolepého historického sídla Chateau Herálec, kde se o své zkušenosti na téma „Jak udržet firmu v kondici“ podělili Zdeněk Blažek, REPLAST PRODUKT, František Hála, TESLA a Petr Zelík, OXALIS.

Odpolední program byl završen následujícími workshopy:

- Jak uplatnit přednosti rodinné firmy při práci s lidmi? (SevenIN)
- Budoucnost české ekonomiky a jak se připravit na (nadcházející) krizi? (Moore Stephens)
- Jak se ziskem investovat do hotelu a s lehkostí generovat příjem a nebo jak hotel zase prodat za nejvyšší nabídku? (JAN Hospitality, Hotelmax)
- Sebevědomí českých a slovenských firem při expanzi na zahraniční trhy (Deluvis Advisory).

Zájem rodinných firem o tato setkání je enormní. V Olomouci se potkalo sto rodinných firem a na Chateau Herálec jich bylo padesát.

V červenci na Colours of Ostrava jsme se neformálně sešli s dvaceti zástupci nastupující generace vlastníků rodinných firem (tzv. NextGen), v srpnu se uskutečnilo Regionální setkání vlastníků v Plzni, v září se odehrálo Regionální setkání vlastníků v Brně a v říjnu jsme se setkali s vlastníky rodinných firem ve Znojmě.

Rádi na našich akcích potkáme i Vás, v případě zájmu nás, prosím, kontaktujte na info@asociac erf.cz. ●

1) Vzácný host ze zahraničí Antje Schwemberger-Swarovski, Swarovski.

2) Druhý host zahraničního panelu Dieter Vyncke, Vyncke.

3) Letošní jubilejní X. ročník se uskutečnil v prostorách pětihvězdičkového hotelu Nutrend World.

4) Součástí doprovodného programu byla

i přehlídka armádní výzbroje Vojenského technického ústavu.

5) Zástupci rodinných firem.

6) XI. ročník se uskutečnil v prostorách pětihvězdičkového boutique hotelu Chateau Herálec.

7) Úvodní slovo měl Jan Pavelka, předseda Asociace rodinných firem a Eva Frindtová

společně s Gabrielou Ben Ahmed, vydavatelky C.O.T. media.

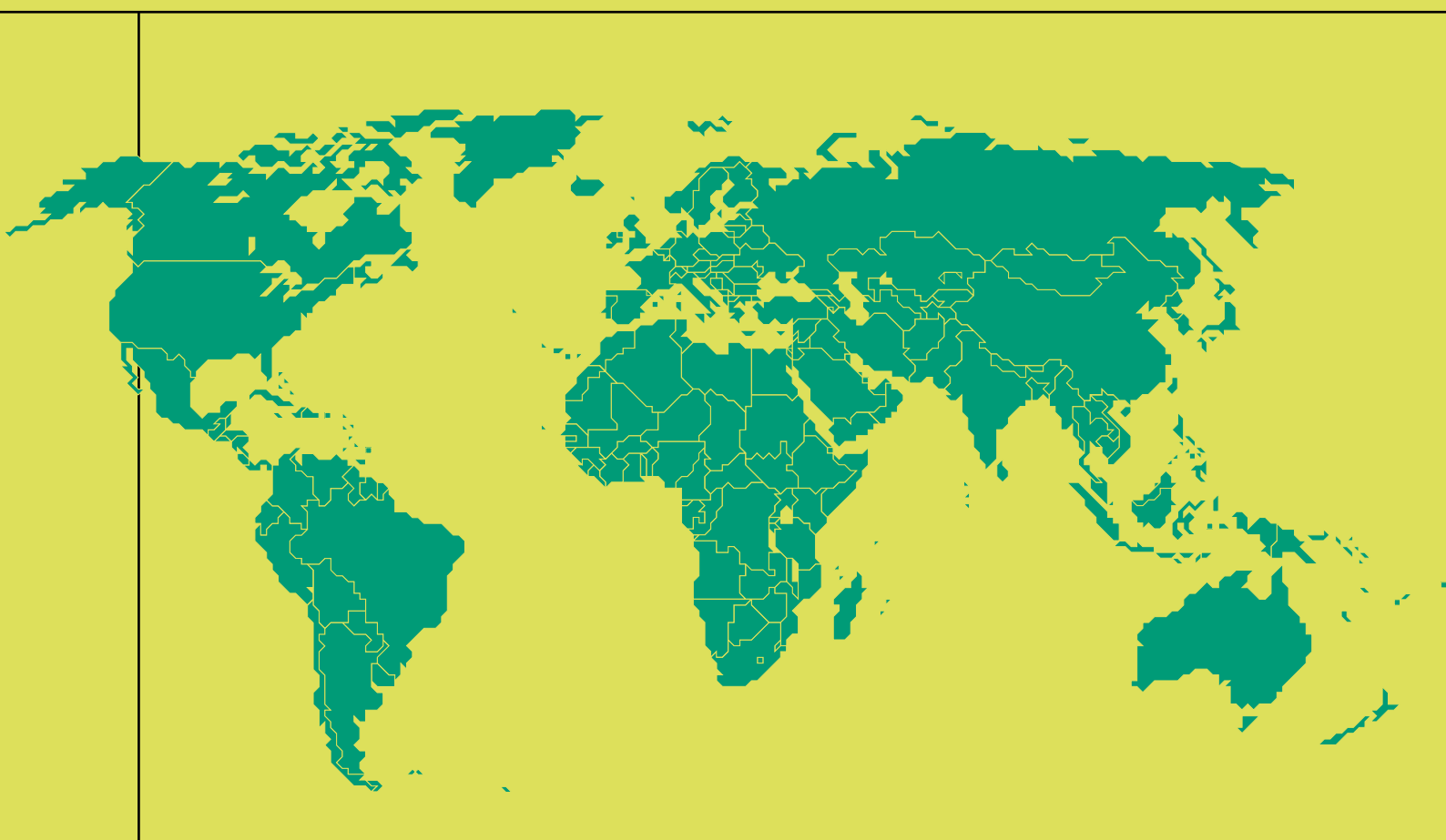
8) V rámci moderované diskuze vystoupil Zdeněk Blažek, REPLAST PRODUKT.

9) V rámci moderované diskuze vystoupil také František Hála, TESLA.

10) O své zkušenosti na téma „Jak udržet firmu v kondici“ se podělil také Petr Zelík, OXALIS.

ROSTEME SPOLEČNĚ

- Právní poradenství
- Daňové poradenství
- Audit
- Business process outsourcing
- Management & business consulting

Právníková firma
roku 2012–2018

www.roedl.com/cz

CEVRO Institut zakládá Centrum blízkovýchodních vztahů

CENTRUM
BLÍZKOVÝCHODNÍCH VZTAHŮ
CEVROINSTITUT

Centrum blízkovýchodních vztahů (Prague Centre for Middle East Relations; PCMR) bylo založeno v září 2019 jako interní výzkumná a vzdělávací instituce vysoké školy CEVRO Institut věnující se regionu Blízkého východu. Projekt tak navazuje na úspěšné Centrum transatlantických vztahů při CEVRO Institutu, které působí již od roku 2009.

Tomáš Kaválek

Ředitel Centra blízkovýchodních vztahů při VŠ CEVRO Institut

Tomáš Kaválek je ředitelem Centra blízkovýchodních vztahů CEVRO Institutu v Praze. Předtím působil jako přednášející na Technical University of Ostrava/Erbil Campus v Erbilu v Iráckém Kurdistanu. Pracoval jako analytik pro Blízký východ a severní Afriku pro Asociaci pro mezinárodní otázky (AMO). Dále působil v Middle East Research Institute (MERI) v Erbilu v Iráckém Kurdistanu. V roce 2015 strávil šest měsíců na Marmara University Research Centre for International Relations (MURCIR) v Turecku a rovněž jako research intern pro International Crisis Group (ICG). V současnosti dokončuje doktorské studium politologie na Masarykově univerzitě v Brně.

V PCMR usilujeme o prohloubení porozumění současnému dění na Blízkém východě. Chceme formulovat doporučení ohledně vývoje na Blízkém východě a přispět tak k formování české i středoevropské zahraniční politiky ve vztahu k regionu. Naším cílem je přispět do současné akademické, politické i veřejné debaty o aktuálních příležitostech a výzvách, kterým region Blízkého východu čelí, a jejich dopadech.

PCMR bude pravidelně organizovat veřejné akce, kulaté stoly, diskuse a konference za účasti předních domácích i zahraničních expertů specializujících se na problematiku Blízkého východu. PCMR bude také publikovat odborné texty orientované na politickou praxi a analýzy týkající se vývoje v regionu.

Prioritní témata:

- Geopolitika Blízkého východu
- Vnitropolitický vývoj zemí Blízkého východu
- Ozbrojené konflikty na Blízkém východě
- Vztahy mezi Evropou a státy Blízkého východu
- Surovinová, environmentální a ekonomická bezpečnost na Blízkém východě

Pro více informací o PCMR navštivte: <https://cevroinstitut.cz/cs/clanek/centrum-blizkovychodnich-vztahu-pcmr/>

Pro přihlášení k odběru newsletteru s informacemi o událostech a činnosti PCMR se obraťte na email: pcmr@vsci.cz a sledujte nás na facebook.com/PCMR.VSCI. ●

CEVRO Institut

je soukromou vysokou školou práva, politologie, mezinárodních vztahů, ekonomie a bezpečnostních studií.

Na českém vysokoškolském trhu působí více než dvanáct let. Nabízí prestižní vzdělání, individuální přístup a špičkové vyučující. Vybrat si lze z bakalářských, magisterských i postgraduálních programů.

Přednáší zde elitní profesori i experti přicházející z praxe justice, veřejné správy a byznysu.

www.cevroinstitut.cz
[www.facebook.com/CEVROInstitut.cz](https://facebook.com/CEVROInstitut.cz)
[www.instagram.com/cevro_institut/](https://instagram.com/cevro_institut/)

Ochrana vody je životní nutnost i odpovědná investiční příležitost

Administrativní budova AFI Karlín
Foto © Tomáš Malý

Letošní léto, jako již poněkoli káté, byl opět palčivým problémem nedostatek vody. Chyběla voda povrchová, ale ubývá i vody spodní. A její nedostatek se nedaří vyrovnat ani v průběhu dalších ročních období. Jedná se o problém komplexní, který netrápí jen české zahrádkáře a zemědělce.

Celá zeměkoule se potýká s přehříváním a je jen otázkou času, kdy bude nutné přikročit k radikálním opatřením. Vzhledem k tomu, že vše souvisí se vším, je důležité si uvědomit, že jen celkově odpovědný přístup nám umožní přežít i v budoucnu.

S nedostatkem vody se pere i Čína

Z globálního pohledu je značně vyhrocená vodohospodářská situace v Číně. Problematika tamní ekologie se dostává do začarovaného kruhu a je nyní na jednotlivých firmách, aby se pokusily situaci napravit. Postavit čelem se k tomu musí i investoři. Právě jejich rozhodování může mít zásadní vliv na odpovědnější chování firem k planetě. Nejbohatší a nejlidnatější oblasti – města jako Peking nebo Tchien-ťin – čelí obrovskému riziku, ohroženému přístupem k pitné

vodě. Její zásoby jsou v Číně nízké, dosahují pouze asi třetiny celosvětového průměru, přepočteno na počet obyvatel. Čína je přitom nejlidnatější zemí světa a zůstává i jednou z nejrychleji se rozvíjejících velkých ekonomik. Nedostatek vody by mohl zastavit nebo ohrozit tento vývoj.

Čínské problémy s vodou jsou výsledkem mnoha faktorů, například rychlé a nezodpovědné urbanizace a industrializace. Nová nařízení a předpisy vytvářejí závazky pro společnosti od zřejmých spotřebitelů vody, jako jsou producenti plodin, elektrárny a pivovary, až po méně jasné spotřebitele vody, jakými jsou výrobci mikročipů a textilní továrny. „Agresivní vládní výdaje na zlepšení nakládání s odpadními vodami a zajištění čisté pitné vody zároveň vyvolávají obrovskou poptávku po ekologických technologiích a souvisejících službách. Pro

investory je klíčovou otázkou, jak využít příležitosti,“ upozorňuje Neil Gough, Asia Editor ve Fidelity International. Řada nadnárodních firem v oblasti vodohospodářských služeb a služeb v oblasti životního prostředí jako Suez Environment, Veolia Environment nebo Xylem dosáhla v Číně významných úspěchů. Ale zatímco zahraniční firmy mají technologické know-how, místní firmy mají výhodu znalosti trhu a licencí k provozu. Mnoho zahraničních společností proto vytváří společné podniky s lokálními hráči na trhu. Patří mezi ně firmy jako Peking Enterprises Water nebo China Everbright International. „Jedná se o vysoce fragmentovaný a rychle se rozvíjející trh a společnosti se na něm snaží zaujmout výhodná postavení. Celé odvětví je pochopitelně vystaveno obvyklým rizikům investování na takovýchto trzích. Investoři by v tomto sektoru měli zaujmout globál-

Střešní zahrada budovy DELTA v areálu BB Centrum

ní pohled na udržitelné investování, ale je užitečné tento postup doplnit pečlivým výzkumem, který pomůže identifikovat potenciálně úspěšné společnosti,“ shrnuje Marion O'Donnell, Associate Director, ESG ve Fidelity International.

Dešťovka

Vrátíme-li se ale do české kotliny, vidíme zde zejména v poslední době snahy mnohem lépe hospodařit s vodními zdroji, realizují se programy pro zadržení vody v krajině a její efektivní využití, dochází postupně k opravám a modernizaci vodovodní sítě. Státní správa činí konkrétní kroky tímto směrem a vedou ji k tomu zejména výsledky průzkumu České geologické služby z let 2010–2016. Z hlediska množství použitelných zásob sladké vody na jednoho obyvatele skončilo totiž Česko na třetím nejhorším místě z celé Evropy. Ministerstvo pro životní prostředí a Státní fond životního prostředí tak např. nabízejí nejen městům a obcím, ale i majitelům rodinných domů dotace pro efektivní hospodaření s dešťovou vodou – Program Dešťovka. Program podporuje systémy pro zadržení a další využití srážkové vody a recyklaci odpadní vody z domácnosti. Města a obce dešťovou vodu zachytávají v nádržích, místo aby otekla do kanalizace. Využívají ji pak k zavlažování zeleně či jako šedou vodu ve veřejných budovách.

Jak investovat do vody?

Investoři, kteří chtějí své portfolio zaměřit na odpovědné investice a chtějí participovat na vývoji vodohospodářského sektoru, mají možnost přímé investice do akcií společností, které se zabývají čištěním či distribucí

vody. V Evropě patří mezi lídry v tomto oboru francouzské firmy Veolia Environnement či Suez, které působí i v České republice a jejichž akcie jsou obchodovány ve Francii a Německu. Další možností jsou burzově obchodovatelné fondy, tzv. ETF, jejichž podkladem jsou desítky akcií různých firem z oboru. Jak říká Bertrand Lecourt Portfolio manager fondu Fidelity Funds – Sustainable Water and Waste Fund: „Příběh vody a odpadů je starý už jako civilizace sama, přesto jsou možnosti v této oblasti stále ještě investory poměrně neobjevené. Investiční příležitosti jsou v těchto sektorech poháněny rostoucí poptávkou po čisté vodě a jejím znovuzískávání, stejně jako lepší schopností zpracovávat odpady produkované stále rostoucí populací, bohatší a koncentrovanou ve městech. Není žádná ekonomika, která by fungovala bez vody, a není ani žádná udržitelná ekonomika, která by se nepokoušela zvládnout nakládání s odpady.“

Hospodaření s vodou v budovách a okolí je zásadní aspekt pro jejich nájemce

Toho jsou si vědomi i investoři a developeři rezidenčních či administrativních komplexů. Nakládání s dešťovou i odpadní vodou, s využíváním zeleně či budováním udržitelného veřejného prostoru řeší již od architektonického návrhu v první fázi projektu. Zejména u administrativních areálů jde navíc o ostře sledovaný aspekt environmentálního hodnocení budov a jak říká Eduard Forejt, CRE Business Development Director, PASSERINVEST GROUP, ekologie a dlouhodobá udržitelnost je velice akcentovaným hlediskem takřka každého nájemce kancelářských prostor i zájemce o koupi bytu.

„Jako dlouhodobý a odpovědný investor se chováme při developmentu racionálně, proto je například práce s dešťovou vodou stabilní součástí našich projektů. V námi realizovaných i plánovaných projektech ji zachycujeme a používáme k zalévání střešních zahrad, rozsáhlé zeleně a parků v našem areálu. Navíc pracujeme s dešťovou vodou i bez našeho přímého využití, kdy například výměnou asfaltových chodníků za pražskou mozaiku v BB Centru nedocílujeme jen hezčího a příjemnějšího městského prostředí, ale i lepšího propuštění vody do spodních vrstev, tedy jejího navracení do půdy,“ dodává Eduard Forejt. Zajímavý systém využila na svém kancelářském projektu AFI Karlín společnost AFI Europe. Fasáda budovy je pokryta 40 000 živých rostlin, které tak tvoří jednu z nejrozsáhlejších vertikálních zahrad ve střední Evropě. Automatický závlahový systém využívá dešťovou vodu z podzemní retenční nádrže. Zeleně přirozeně izoluje stavbu, chrání ji před přehříváním a v zimě snižuje úniky tepla.

Ani rezidenční developeři nezůstávají pozadu. Ve svých projektech maximalizují množství zeleně, využívají odpadní, dešťovou a podzemní vodu. Příkladem dobré praxe je stále víc: fasádu nejzelenějšího českého rezidenčního projektu (Sakura od developerské skupiny T.E z dílny architektonického studia Jestico+Whiles) lemuje 1.3 km květníků. Celkem 32 000 různých květin, bylin, keřů a stromů v květnících, v přilehlém parku, na předzahradkách, v dešťových zahradách a na střeše trumfne i známé milánské věže Bosco Verticale. Společnost Skanska Reality zase v projektu Botanica využívá technologii recyklace odpadní vody z koupelen na tzv. šedou vodu, kterou se poté splachují toalety. Díky tomu se v projektu snížila spotřeba pitné vody o 26 %. Dalších 14 % ušetřil developer instalací úsporných armatur. Dalším projektem hodným zmínky je Koivu Zličín od developerské společnosti YIT: ten se totiž stal vůbec prvním bytovým areálem v ČR s komplexním systémem odvodu dešťových vod pomocí tzv. měkké infrastruktury: důmyslného systému akumulací, vsaků, retencí a odpařovacích ploch, který efektivně využívá srážkovou vodu a zabraňuje, aby bez účinku stékala do kanalizace. Zadržená voda slouží mj. k zavlažování celého areálu o ploše téměř 30 000 m².

Jak je vidět, možností, jak pracovat s heslem „voda, základ života“ je celá řada. Jen si vybrat, začít a nepolevit. ●

Čapí hnízdo, osobitý resort pro rodinnou dovolenou či romantický výlet ve dvou

Blízko Prahy, v srdci malebné krajiny Benešovska, objevíte prostředí, které bylo navrženo s citem pro každý detail. Neopakovatelná inspirace francouzského venkova a vysoký standard současného designu zajistí, že se budete cítit příjemně jako doma.

Aktivní odpočinek

Nádherná krajina, pobyt v blízkosti zvířat, pestré volnočasové aktivity od projížďky na koni přes tenis, golfové hřiště, bowling, vyjížďky na loďce až po plavání v bazénu, relax ve vířivce či rybaření zaručí, že na pobyt na Čapím hnízdě nikdy nezapomenete.

Unikátnost

Čapí hnízdo Vás překvapí svými kontrasty. Nabízí výbornou gastronomii i možnost nechat si připravit venkovní piknik. Má moderní wellness i možnost zarybařit si.

Hotel

K dispozici je 31 komfortně zařízených pokojů, každý s terasou či balkonem. Všechny pokoje mají televizor se satelitním příjmem, telefon, minibar a trezor. Některé pokoje lze propojit a vytvořit tak klidné zázemí pro rodinu s dětmi. Domácí mazlíčci jsou také vítáni. Cena ubytování začíná na 3 120 Kč pro dvě osoby včetně snídaně.

SPA & WELLNESS Centrum

Na Čapím hnízdě lze kromě aktivního odpočinku zažít i sladké nicnedělání, ležet v trávě pod širým nebem nebo relaxovat ve Spa & Wellness centru, které čítá pestrými škálami špičkových služeb a procedur od tradičních masáží a saunového světa až po wellness speciality jako jsou hammam rituál či marocká masáž. O harmonii těla i mysli bude postaráno.

Romantic SPA

Jedinečným privátním prostorem pro romantickou atmosféru chvíle ve dvou je Romantic Spa s manželskou vodní postelí, plápolajícím krbem, venkovní vířivkou, finskou saunou s ochlazovací kádí včetně prostorné terasy s výhledem na okolí. Cena za pronájem Romantic Spa na 3 hodiny je 6000 Kč včetně párové masáže.

Gastronomie

Milovníci prvotřídní kuchyně si pochutnají na čerstvých rybách, steaku či domácích dezertech v gurmánské restauraci Lihovar, která se zaměřuje na mezinárodní kuchyni s důrazem na čerstvé lokální suroviny. O gastronomický zážitek se stará šéfkuchař Ladislav Douša.

Aktivity pro děti

Čapí hnízdo je místem stvořeným pro dovádění a rodinnou dovolenou. Výčet aktivit pro děti je opravdu pestrý a zahrnuje např. dětská hřiště, stromové domky, lanové prolézačky, jízdu na ponících, golfovou akademii, bowling, pétanque, tenis či aktivní prohlídku hospodářských zvířat nejen ve stájích. V letních měsících je k dispozici i venkovní bazén a dětské brouzdaliště.

Ekocentrum

Součástí areálu farmy Čapí hnízdo je Ekocentrum, jehož lektori zajišťují průvodcovství a ekologickou výchovu jak pro školy

a veřejnost, tak pro hotelové hosty. Součástí prohlídky areálu je Naučná stezka procházející biotopy, expozicemi hospodářských zvířat, volně žijících živočichů a také Labyrint, kde našli útočiště nejen poranění ptáci ze širokého okolí, ale třeba i vydra, liška či divočák. Expozice je rozšířena o pavilony s exotickými zvířaty. ●

ČAPÍ HNÍZDO
PLACE WITH A GREAT SPIRIT

Čapí hnízdo
Dvůr Semtín 1,
259 01 Olbramovice

Tel.: +420 317 716 211
Mob.: +420 725 593 712

reservation@capihnizdo.cz
www.capihnizdo.cz

Energetické centrum recyklace Rapotín má první výrobu biometanu v České republice

Pro investory je poslední dobou čím dál důležitější faktor ESG – tedy, jestli je investice odpovědná, zda splňuje environmentální, sociální aspekty a chová se odpovědně při řízení společnosti. Energy financial group (EFG) je příkladem společnosti, která naplňuje cirkulární ekonomiku v praxi a řídí se heslem „Vše, co se přírodě vezme, se do ní má vrátit“. Dlouhodobě se věnuje získávání energie z přírodních zdrojů, ale i zpracování biologicky rozložitelného odpadu. Ročně zpracovává v Energetickém centru recyklace v Rapotíně (ECR Rapotín) 16 000 tun tohoto odpadu a v bioplynové stanici jej přemění na bioplyn. Nyní zavádí EFG v ECR Rapotín významnou novinku – upgrading bioplynu na biometan (BioCNG), palivo budoucnosti. Díky membránové separaci využívané pro úpravu bioplynu na biometan může ECR jako první v republice vtlačet vyprodukovaný biometan do plynárenské distribuční soustavy.

Biometan, zušlechtěný bioplyn obsahující alespoň 95 % metanu, je často prezentován jako jedna z forem paliva budoucnosti. V případě využití v dopravě se jedná o pokročilé biopalivo, kterým lze v ČR nahradit pěstování řepky. Má nejnižší emise skleníkových plynů a v porovnání s ostatními konvenčními biopalivy i nejnižší spotřebu energie v celém životním cyklu, zejména je-li produkován z odpadní biomasy. Jeho zdroj, bioplyn, lze získat hned několika způsoby. Například z biologicky rozložitelného odpadu, který ale ještě i dnes ve velké míře končí na skládkách. Zde se bez kontroly rozkládá a do ovzduší uniká převážně metan a oxid uhličitý – skleníkové plyny.

Příkladem ekologického přístupu k využívání biologicky rozložitelného odpadu jako energetického zdroje je Energetické centrum recyklace v Rapotíně (ECR Rapotín). Zpracovává biologicky rozložitelný odpad včetně obalů, které díky unikátní technologii dokáže oddělit, následně jsou zlikvidovány dle platné legislativy. Ze samotného biologického odpadu získává bioplyn, který následně v kogenerační jednotce mění na elektrickou energii a teplo využívané i částí obce Rapotín. Nadbytek získaného bioplynu je nově upraven na biometan, ekologický zdroj energetické suroviny identický se zemním plynem. Spuštěním jednotky upgradingu se ECR Rapotín stala první bioplynovou stanicí v České republice distribuující biometan z odpadu přímo do sítě.

„S myšlenkou výroby a distribuce biometanu přišel zakladatel společnosti Ivo Skřenek již před více než 8 lety. Ivo již v té době viděl budoucí směr rozvoje bioplynových stanic. Bohužel trh v ČR ještě nebyl připravený, preferovanou metodou využití bioplynu byla kombinovaná výroba energie a tepla v kogeneračních jednotkách. Nicméně žijeme v době, kdy se technologie velice rychle vyvíjejí a uvádějí do komerčního provozu. Nyní je naopak výroba biometanu preferovaným využitím bioplynu. Důkazem je počet nových instalací v EU a u nás připravovaná změna zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie,“ vysvětluje Martin Vrtiška, ředitel společnosti EFG Green gas.

Společnost EFG Green gas se ve skupině Energy financial group (EFG) zaměřuje na efektivní získávání a využití bioplynu vyprodukovaného v bioplynových stanicích. Primárně se zabývá úpravou bioplynu na biometan, jeho prodejem a distribucí. Vlajkovým projektem společnosti je právě spuštění upgradingu v ECR Rapotín. „Technologie úpravy bioplynu na biometan pomocí membránové separace je založena na propustnosti molekul jednotlivých plynů polymerovým vláknem. Tím dochází k oddělení metanu (CH₄) od ostatních složek plynů – oxid uhličitý (CO₂), kyslík (O₂), atd. V bioplynové stanici v Rapotíně jsme zapojili třístupňovou separaci, která zaručuje nejvyšší efektivitu výroby s nízkými

provozními náklady. Lepší technologie na trhu neexistuje,“ doplňuje Vrtiška.

Využití biometanu je stejné jako zemního plynu. Po vtlačení do distribuční soustavy může být spotřebován na kterémkoliv místě EU, ať už se jedná o využití v energetickém zařízení nebo v dopravě. „Právě možnost „uložení“ biometanu v distribuční soustavě je velkou výhodou tohoto, pro ČR nového, obnovitelného zdroje. Náklady na uložení elektrické energie jsou vysoké a možnosti jsou v současnosti velice omezené. Plynárenská soustava sama o sobě v případě vtlačení biometanu funguje jako úložiště, jeho zobchodování probíhá virtuálně v kterémkoliv místě EU. Oproti elektrické energii má plyn tuto obrovskou výhodu,“ uzavírá Vrtiška.

„V červenci letošního roku proběhl v Rapotíně audit ISCC (International Sustainability and Carbon Certification), mezinárodní systém certifikace biomasy a biopaliv, na jehož základě jsme získali certifikát výrobce pokročilých biopaliv. Výsledkem této certifikace je vyjádření množství úspory skleníkových plynů pomocí ekvivalentu CO₂. Jako první bioplynové stanici v republice se nám podařilo splnit kritéria tohoto náročného auditu. ECR Rapotín je příkladem, že jsme schopni začít nahrazovat biopaliva první generace tzv. pokročilými biopalivy, biopalivy vyro-

benými z odpadů,“ shrnuje další prvenství ECR Rapotín Martin Vrtiška.

Celková investice upgradingu v Rapotíně je 45 mil. Kč, přičemž návratnost je 5 let. V rámci energetického sektoru se jedná o velice dobře hodnocený ukazatel ROI. „Získané zkušenosti s realizací projektu v Rapotíně jsme připraveni uplatnit i na dalších bioplynových stanicích v ČR, které o upgradingu uvažují. Biometan je právem považován za důležitý nástroj při snižování emisí skleníkových plynů, pro investory jsme jistě zajímavou příležitostí,“ uzavírá Martin Vrtiška, ředitel společnosti EFG Green gas.

Odpovědnost může být dobrým komplementem k tradičním nástrojům při výběru vhodných investic. Investoři, kteří chtějí své portfolio zaměřit na odpovědné investice, mohou jít cestou burzovních obchodovatelných fondů, tzv. ETF, jejichž podkladem jsou desítky akcií různých firem z oboru, nebo mohou investovat přímo do společností zabývajících se zpracováním a využitím odpadu. ●

www.efg-group.cz

MARTIN MAISNER

POSKYTOVÁNÍ PRÁVNÍCH SLUŽEB ONLINE

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

PETERKA PARTNERS

THE CEE LAW FIRM

CEE

Střední a východní
Evropa

Od roku 2000

9 poboček

TerraLex, ILN,
Globaladvocaten

Jedna firma

100% plně vlastněné
pobočky

150 právníků
a poradců

2000+
klientů

200 světových lídrů

www.peterkapartners.com

Česká republika

Rusko Polsko

Slovensko

Rumunsko

Ukrajina

Bělorusko

Bulharsko

Maďarsko

Rozvedeni, ale stále rodiče

Když se rodina rozpadá, obvykle to znamená těžkosti pro všechny její členy. Rozchod, nebo rozvod rodičů je bolestný proces pro všechny, kteří jsou do něj zapojeni. Nejčastěji ale trpí nejvíce děti, které nemají možnost podílet se na rozhodování. V mnohých případech rozvod neprobíhá tiše a hladce. Spíše se stává, že manželé k němu dospějí po delším, či kratším období plném konfliktů a zvratů, emočních bouří a zklamání, hádkách, do kterých mohou být nešťastně vtaženy i děti, ať už přímo, nebo jako svědci.

Vztah mezi rodiči je devastovaný, jsou zahlceni pocity vzteku a nepřátelství jeden vůči druhému. Nevšimnou si, a v jejich emočním stavu je to i pochopitelné, co se děje s jejich dětmi a jak tato těžce narušená rodinná situace působí na jejich psychiku. Pokud na to rodiče někdo neupozorní a neposkytne jim průvodcovství při zvládnutí a projití konfliktu, nemají sami kapacitu na to, aby si uvědomili potřeby svých dětí. Děti potřebují v těchto chvílích obzvláště být ujištěny, že i když máma s tátou se rozhodli žít odděleni, tak je mají stejně oba rádi a že se o ně oba dál budou starat. Uvědomění si potřeby dětí může rodičům pomoci vypořádat se se situací rozvodu klidněji a konstruktivněji. K tomu, aby zvládli připravit děti na nový styl života

a nedělali situaci ještě těžší, se musí vypořádat s vlastními emocemi.

Výchova založená na tom, že se na ní podílí otec a matka ve své mužské a ženské roli, je pro vývoj dítěte nenahraditelná. Dítěti poskytuje vztahy, na jejichž základě si tvoří svou identitu, a to nejen v prvních letech života, ale i na prahu vstupu do vlastního dospělého života. Vychovává se ve dvou, a to v alianci mezi matkou a otcem. Tato aliance je často zpochybňována a narušována, když se vztah páru rozpadá a rodiče se oddělí. Často dochází nejen k manželskému odloučení, ale i k odloučení od rodičů. Zatímco však manželské odloučení je psychologicky možné, odloučení od rodičů psychologicky možné není. Nelze odloučit od osoby, na které je dítě bytostně závislé a od které si

utváří svou vlastní identitu. Nelze oddělit od rodiče.

Tato vztahová složitost rodiny vyžaduje mnoho úsilí nejen v oblasti práva, ale i na poli psychologie, sociální práce, edukace, mediace, aby zároveň při rozpadu manželství nebyla poškozena práva dětí na oba rodiče. Nelze považovat za samozřejmé, že rodičovská spoluzodpovědnost bude automaticky zaručena ve dvojicích, které žijí v konfliktních situacích.

Všichni rodiče sdílejí jednu stejnou hodnotu, a tou je láska k dětem. Jednají pro dobro svých dětí. Sdílení tohoto citu a ideálu je jádrem aliance mezi otcem a matkou a vytváří solidní základ vzájemné důvěry nutné ke spolupráci. Toto, co je za normál-

ních okolností zřejmé, působí hlavní potíže rozvádějícím se a rozvedeným pářům. Je proto potřeba věnovat mnoho času na budování vzájemné výchovné harmonie, na hledání společných odpovědí na otázky týkající se vzdělávání dětí, sdílení očekávání, obav, radostí a společně se rozhodovat na vzdělávací perspektivě.

Pro mnohé rozvádějící je vskutku obtížné vzít v úvahu, že bývalý partner, který je v současné chvíli považován za zdroj vlastních těžkostí a strastí, zůstane ale navzdory tomu všemu nejdůležitější osobou v životě dětí. Je potřeba oddělit vlastní pocity a zkušenost od pocitů a zkušeností dětí. Bývalý partner je často při rozvodu vnímán jako destruktivní osoba, které by se měli všichni vyhýbat. Toto vnímání ale nemusí být vnímáním dětí. K tomu, aby rodič byl schopen oddělit svůj manželský život od potřeb svých dětí, je zapotřebí, aby byl schopen převzít odpovědnost za vlastní selhání. Musí si uvědomit, že nebyl schopen ovlivnit vztah, aby z něj udělal harmonický a šťastný svazek. Pro mnohé je to obtížné přiznání, zejména v prvních letech po odloučení, kdy tendence je především soustředit se na selhání a chyby druhého.

Psychologická podpora v mnoha případech může rozvádějícímu páru nalézt řešení, jak zvládnout přechodné období rozvodu tak, aby byl pro všechny co možná nejméně bolestivý. Zejména by tato pomoc měla posílit vědomí, že lze skončit jako manželé, ale ne jako rodiče. Děti musí vědět, že oba rodiče pro ně stále zůstávají matkou a otcem. Být rodičem znamená vědět, jak převzít zodpovědnost. Můžeme se oddělit, ale děti zůstanou ve spojení s druhým rodičem po zbytek svého života, a v konečném důsledku za to, aby zůstaly zachovány vztahy s oběma rodiči, nesou opět odpovědnost oba dva rodiče. To znamená zůstat v roli rodiče, i když jako pár jsme selhali.

Praxe ukazuje, že klasické řešení právní cestou je z hlediska pohledu na situaci dětí zcela nedostatečné. Klasický model, kdy se rodiče s pomocí advokáta obrací na soud, aby za ně rozhodl a aby rozhodl i za jejich děti, které jsou ve věci nezúčastněné, nijak nezmiňuje partnerský konflikt, spíše jej často prohlubuje. Vynesené rozsudky, byť mohou být legislativně správné, mohou velmi necitlivě zasáhnout do života dětí. Válka mezi rodiči se vyostřuje a každý je zaslepen dosažením vlastních práv a nemá kapacitu na to, aby se zamyslel nad psychickým dopadem na děti.

Alternativní cestou je pracovat s oběma rodiči i dětmi, a to již od samého počátku, nejčastěji od podání žádosti k soudu. Jedním z prostředků může být rodinná mediace. Mediace není párová terapie, ale prostor pro setkání a řešení konfliktů pomocí třetí nezúčastněné osoby. Dalšími možnostmi jsou služby rodinných konzultantů, terapeutů, dětských terapeutů, edukační kurzy pro rodiče. Tyto formy práce zahrnuje například tzv. Cochemský model, který vznikl v Německu, nebo organizace Cafcass ve Velké Británii. Oba tyto modely jsou zaměřené na dítě, jádrem veškerého snažení a snažení všech zúčastněných profesí je otázka jak snížit riziko dopadu rozpadu rodiny pro dítě. Práce s rodiči má vést k uvědomění si svých rodičovských rolí a kompetencí v těžké životní situaci a nespolehat se na neúčinné řešení „rozhodne za nás soudce“.

Hlavní úkol rodiče spočívá ve výchově dětí. Výchova zahrnuje kromě mnoha jiného také utváření vztahu ke světu, k druhým a k sobě samému. Toto je zcela závislé na vztahu s rodiči a kvalitě těchto vztahů. Výchova dětí je umění, v němž výuka a učení jdou ruku v ruce. Je to příležitost k růstu nejen pro děti, ale také pro rodiče. Zdravý výchovný přístup respektuje hlubokou povahu dětí, jejich jedinečnost a neopakovatelnost. Vychovávání znamená pomáhat jim v tom, aby se jejich potenciál mohl plně projevit. Výchova se odehrává v každodenním životě zúčastněných. Dospělí v tomto procesu zanechávají svou stopu a podněcují rozvoj osobností svých dětí. Výchova a vzdělávání dětí neznamená jednat přímo a lineárně, vytvářet specifické následky jednání a chování. Znamená to především vytvářet příznivé prostředí, podmínky a souvislosti, tvořené emocionálními vztahy schopnými podporovat změnu a vývoj dětí.

Člověk je vztahová bytost. Rozvíjí se pouze ve vztahu s ostatními. Každý z nás od prvních let života prožívá vztah s ostatními a zejména se svými rodiči jako prostor, ve kterém je naše jedinečnost, naše neopakovatelná individualita rozpoznána a akceptována. Lze říci, že rodina jako vztahový prostor je pro člověka zásadní. Do vztahu dospělý dává své vlastní já, svou zkušenost, svou osobu, své znalosti; díky tomu je autoritativní, důvěryhodný, schopný podporovat růst dítěte.

Děti potřebují prostřednictvím svých rodičů zažít pocit bezpečí, blízkosti, pravidla a důležité hodnoty pro svůj růst. Rodičovství zna-

Zásadní pilíře práce:

Poskytování praktické pomoci samoživitelům prostřednictvím našich projektů, jako např. Program psychosociální pomoci a podporovaného bydlení pro matky s dětmi, Obědy pro děti, Ambulantní sociální poradna, vzdělávací programy – The Bridge, The Career Bridge a Vědomé rodičovství, atd.

Upozorňovat na témata a problematiku, které se týkají samoživitelů i úplných rodin a hledat řešení, která by jim umožnila zlepšení jejich situace v České republice.

Svou činnost spatřuje v konkrétní práci s jednotlivci, ale i v celospolečenském působení a osvětě v oblasti samoživitelství a podpory rodin. V roce 2015 vydala knihu Jak přežít první (k)rok – Praktický průvodce nejrizikovějším obdobím samoživitelství. Každý rok pořádá Den rodiny v Grébovce. Poslední ročník (2018) navštívilo 8000 lidí.

mená doprovázení dětí od úplné závislosti k autonomii za naslouchání potřebám dítěte.

Výchova dětí je společným závazkem rodičů nevyhnutelně spojeným s kvalitou jejich vztahu. Je přirozené, že je snazší dosáhnout dohody mezi dvěma rodiči, kteří žijí šťastným partnerským životem, nežli u rodičů, jejichž vztah je konfliktní, nebo ukončený. V těchto případech je nejen problematičtější porozumět si navzájem, ale existuje riziko, i když mnohdy neúmyslné, zatažení dětí do konfliktu páru. Toto přispívá k dalšímu utrpení dětí. I v krizových situacích by měli rodiče odlišit svůj partnerský vztah od rodičovských kompetencí a zodpovědnosti a usilovat v zájmu dětí o nalezení dohody ohledně další výchovy dětí.

Děti mají právo zůstat vně konfliktu rodičů, mají právo svobodně milovat každého z obou rodičů, aniž by se cítili podmiňováni jedním z nich, mají právo na výchovu směřující k jejich pohodě. Je především v jejich zájmu dosažení dohody mezi rodiči. Umět rozpoznat tato práva dětí, ze strany rodičů, kteří již nejsou manžely, je výrazem otcovské a mateřské lásky.

Jen málo dětí si přeje rozvod rodičů. To se stává, když násilí a hádky jsou nepřetržité

a děti jsou dostatečně staré, aby pochopily, že neexistuje jiná cesta ven. Ve všech ostatních případech děti trpí tímto rozhodnutím rodičů. Utrpení se prohlubuje zejména, pokud je jeden z rodičů obtížně dosažitelný, pokud nepřátelství pokračuje a děti jsou využívány jako nositelé nepřijemných zpráv, pokud jsou podněcovány proti jednomu nebo druhému rodiči. Děti pak mohou prožívat mnoho nepříjemných emočních stavů: živé pocity úzkosti, viny, hanby. Pokoušejí se dát dohromady otce a matku, chránit je, řešit jejich problémy, a to mnohdy na úkor vlastních psychických potřeb. To vše způsobuje mnoho problémů ve zdravém a harmonickém rozvoji osobnosti. Intenzita emocí se však liší v závislosti na akcích a reakcích dospělých. Tento strach se může vystupňovat, když dojde k silnému konfliktu a rodiče s dětmi nekomunikují o situaci a o svých rozhodnutích a to co nejvíce chybí je, že je nepřesvědčují, že se s nimi budou i nadále vídat.

Děti potřebují jasné a srozumitelné vysvětlení o rozpadu rodiny a o tom, jak bude dál vypadat jejich život. Dětem je třeba pomoci

pochopit důvod odloučení, jinak budou mít tendenci klást ho za vinu samy sobě. Jde o to, že nejde o to prozradit podrobnosti o intimním životě rodičů. To, co potřebují, je být neustále ujišťovány o lásce a náklonnosti svých rodičů, která se nemění ani po odloučení.

Je třeba také ověřit, že vysvětlení pochopily a přijaly. Pokud k tomu dojde, jsou obvykle ochotny o tom mluvit, jinak se raději uzavrou. Mnohé děti si myslí, že rodiče se dříve či později znovu spojí. Tato myšlenka je jakýmsi popíráním reality a má za cíl zmírňovat bolestivé pocity, nepomáhá ale dítěti přizpůsobit se realitě.

Rodiče musí být připraveni na to, že budou čelit smutku svých dětí. Je třeba se tomu přizpůsobit, protože je nutné dát jejich bolesti hlas, poslouchat jejich obavy, umožnit hněv. Mnoho rodičů místo toho má tendenci je ignorovat, nebo dokonce i podceňovat význam společné diskuse s dětmi. Tito rodiče si neuvědomují problémy svých dětí a jsou příliš zahlceni vlastními problémy a emocemi. Od samého počátku se rodiče musí

snažit udržet své pocity odděleně od pocitů svých dětí.

Je nutné, aby rodiče vynaložili úsilí a pokusili se překonat vzájemné obviňování nebo vzájemné pocity hněvu a pomsty, které často postihují děti více, než by měly. Rány, které jsou v důsledku rozpadu rodiny nevyhnutelné tak mohou být omezené. Rodiče musí být schopni přizpůsobit se novým potřebám svých dětí. Z jejich reakcí má být zřejmá schopnost flexibility a pokračující snaha o vyjádření náklonnosti a vytvoření pocitu bezpečí. Výchova bude efektivnější a úspěšnější, pokud existuje základní dohoda mezi rodiči, pokud se jim oběma podaří dobře komunikovat, sdílet praktické úkoly a každodenní problémy.

Naše doba i přes všechny své krize a mimořádné události generuje novou pozornost vůči růstu péče o lidskou osobnost a její výchově k lidskosti. Zhruba polovina manželství se v dnešní době rozpadá. V sázce jsou osudy mnoha dětí. Nelze očekávat, že děti se samy automaticky přizpůsobí a samy zvládnou v tichosti své pocity bolesti. Nelze také očekávat od dospělých lidí, kterým se právě rozpadnul jeden z jejich životních projektů, že budou schopni za této obtížné životní situace oddělit vlastní pocity a potřeby od pocitů a potřeb svých dětí. Řešení těchto sporů čistě po normativní linii se ukazuje z hlediska lidskosti jako nedostatečné. Je proto nadějí, že služby a přístupy orientované na dítě, které se snaží prosadit svou vizi při rozvodových a opatrovnických řízeních, přestanou být alternativní a stanou se běžnou součástí praxe. ●

WOMEN FOR WOMEN
CHARITATIVNÍ PROJEKT IVANY A PAVLA TYKAČOVÝCH

WOMEN FOR WOMEN, o.p.s.

Společnost byla založena v roce 2012 manželkou Ivanou a Pavlem Tykačovými a pomáhá především ženám s dětmi, které se ocitly v tíživé životní situaci, nedokážou ji vlastními silami řešit, ale přistupují k řešení svých problémů aktivně.

www.women-for-women.cz,
www.obedyprodeti.cz,
www.adoptujmarii.cz

Krejčovství Blažek

Oblek či košile na míru jsou v pánském šatníku malým pokladem. Jsou vrcholem krejčovského umění. Svému majiteli sedí jako druhá kůže. Jsou doladěny do posledního knoflíčku na rukávech. A co je nejlepší, na jejich vzniku se výrazně podílíte i vy. Vy jste ten, kdo má poslední slovo ve výběru materiálu, střihu i ve volbě detailů. Dobrý krejčí je vám průvodcem na cestě za dokonalým kouskem vašeho šatníku.

Obleky na míru

Obleky na míru jsou originální kousky, které jsou vytvořeny přesně pro vás a vaše potřeby. Základem mohou být látky top kvality od takových výrobců, jako je Ing. Loro Piana C., Lanificio F.lli Cerruti či Solbiati. Oblek je ušit na míru vaší postavě. Ve všech směrech má správnou délku a ladně kopíruje vaši siluetu. Kvalitní oblek na míru je základem vašeho osobního image.

Košile na míru

Dobře ušitá košile na míru by měla být jasnou volbou pro muže, který umí ocenit kvalitu a především pohodlí. Nemusí to být pouze košile určená do business obleku.

I košile pro méně formální chvíle vám mohou dokonale sedět. Košile na míru může být prostorem pro vyjádření vašeho osobitého stylu. Je originální a jedinečná. Pro košile na míru jsou připraveny prvotřídní látky od výrobců Albini, Tlohomason či D & J Anderson.

Luxusní prostory pánského klubu

Pro oblek na míru vás pozveme do krejčovství Blažek v Praze a Brně. V Praze vznikl nový prostor, který byl inspirován klasickým pánským klubem. Příjemné prostory navozují uvolněnou atmosféru. Ač je krejčovství Blažek na dobré adrese v centru metropole, vládne v něm klid. Dovolte si i vy na krátký čas vypnout a nechat se unášet tvůrčím

duchem místa. Váš krejčí vám bude průvodcem na cestě za oblekem či košilí na míru.

Šetříme váš čas

Na schůzku s krejčím se můžete objednat přes internet nebo nám zavolat. Krejčí tak bude v daný čas k dispozici pouze pro vás. Respektujeme časové vytížení našich klientů. Přímo v budově můžete zaparkovat na vyhrazeném parkování.

Vše začíná rozhovorem

Dobrý krejčí ví, na co se zeptat, aby poznal vaše skutečné potřeby. Během čtvrt hodinky zjistí, jaký styl preferujete i k jaké příležitosti oblek či košili potřebujete. Odhadne váš

životní styl a navrhne vám to nejlepší pro danou příležitost, zatímco bude stále respektovat vaši osobnost.

Výběr střihu i materiálů

Obleky na míru šijeme metodou Made to Measure. V krejčovství Blažek jsou připraveny vzorové kusy, které můžete vyzkoušet. Najdeme střih, který bude nejlépe vyhovovat vaší postavě i osobnímu stylu. Dalším krokem je výběr materiálu. Zkušený krejčí vám představí materiály, které jsou pro váš oblek nejvhodnější. Navrhne vám i barevnost, která souzní s využitím obleku i typem vaší osobnosti. Látky top kvality uvidíte přímo

ve vzornících. Vyzkoušíte, jaké jsou na omak i jak vypadají na denním světle.

Míry

Podstatou obleku na míru samozřejmě je, že vám dokonale padne. Proto přichází fáze, kdy vám vezmeme míry, podle kterých oblek ušijeme. Přizpůsobíme všechny důležité proporce, aby oblek bezvadně seděl a vy jste se v něm cítil maximálně pohodlně.

Mít svého krejčího se vyplatí

Navazujeme na tradici krejčovských domů, kde krejčí znal klienta osobně. I naši krejčí vás chtějí poznat. Vědět, co máte v odívání rádi, jaký je váš životní styl. A samozřejmě si zaznamenají vaše míry. Příští schůzka tak už může být kratší.

Termíny

Oblek na míru pro vás ušijeme během 5 týdnů, košili pak za 4–5 týdnů. Před převzetím proběhne finální zkouška. Při té se ujistíme, že vše perfektně sedí. Během krátké chvilky odcházíte s novým originálním oblekem nebo jedinečnou košilí na míru. ●

KREJČOVSTVÍ
BLAŽEK

Nekázanka 11, Praha 1

2 absolutní vítězství / 12 ocenění celkem

Sportovní právo
Energetika a energetické projekty
Telekomunikace a média
Bankovníctví a Finance
Právo hospodářské soutěže
Řešení sporů a arbitráže
Duševní vlastnictví Daňové právo
Veřejné zakázky Fúze a akvizice
Právo informačních technologií
Právo obchodních společností

“

**Bud'te i za pět let
advokátem,
kterého lidé chtějí.**

”

Jana Sedláková

SEDLAKOVA
—LEGAL—

SingleCase, pro právníky budoucnosti
www.singlecase.cz Přidejte se.

SingleCase

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „z právní praxe“

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Sokolská třída 60
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu
www.akbsn.eu

CERHA HEMPEL

Kališ & Partners

CERHA HEMPEL Kališ & Partners

Týn 639/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 111 711
Fax: +420 221 111 725
e-mail: office@cerhahempel.cz
www.cerhahempel.com

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice - Dražkovice
Tel.: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

DIAMANT & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

Karlovo náměstí 288/17
120 00 Praha 2
Tel.: +420 212 247 232
e-mail: info@diamantpartners.com
www.diamantpartners.com

Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 229 287-9
Fax: +420 224 229 290
e-mail: office@p-w.cz
www.p-w.cz

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37
120 00 Praha 2
Tel.: +420 244 912 463
Fax: +420 244 912 803
e-mail: ak@dbkp.cz
www.dbkp.cz

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz
www.ak-vych.cz

DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

Palác Archa
Na Poříčí 24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz

ACHOUR & PARTNERS

ACHOUR & PARTNERS advokátní kancelář, s.r.o.

Kaunický palác
Panská 7
110 00 Praha 1
Tel.: +420 270 006 111
Fax: +420 270 006 122
e-mail: office@achourpartners.com
www.achourpartners.com

EVERSHEDS SUTHERLAND

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: paha@eversheds-sutherland.cz
www.eversheds-sutherland.com

ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.

V Jámě 699/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 731 773 563
e-mail: janosek@arws.cz
www.arws.cz

GLATZOVA & Co.

Glatzová & Co., s.r.o.

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 401 440
Fax: +420 224 248 701
e-mail: office@glatzova.com
www.glatzova.com

HAVEL & PARTNERS
USPĚCH SPOJUJE

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelpartners.cz
www.havelpartners.cz

■ ■ ■ **HOLEC, ZUSKA
& PARTNERI**
ADVOKATI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

HOLEC, ZUSKA & Partneři

Palác Anděl
Radlická 1c/3185
150 00 Praha 5
Tel.: +420 296 325 235
Fax: +420 296 325 240
e-mail: recepcie@holec-advokati.cz
www.holec-advokati.cz

HSP / & PARTNERS
advokátní kancelář

HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz
www.akhsp.cz

LEGALITÉ
LAWYERS

LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.

Václavská 12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 200 700
e-mail: office@legalite.cz
www.legalite.cz

Mališ Nevřkla Legal
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Mališ Nevřkla Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

Kovářů 554/24
150 00 Praha 5
Tel.: +420 296 368 350
e-mail: law.office@mn-legal.eu
www.mn-legal.eu

M V A
Moreno Vlk & Asociados
Advokátní kancelář / Abogados / Attorneys at Law
Praha | Madrid | Bratislava

MORENO VLK & ASOCIADOS

advokátní kancelář
Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8
Tel.: +420 224 818 736
Fax: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu
www.moreno-vlk.eu

MT LEGAL

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

PAVELKA
advokátní kancelář

Pavelka s.r.o., advokátní kancelář

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 734 240 302
e-mail: office@pavelkapartners.cz
www.pavelkapartners.cz

PPS
advokáti

PPS advokáti s.r.o.

Velké náměstí 135/19
500 02 Hradec Králové
Tel.: +420 495 512 831-2
Fax: +420 495 512 838
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

P / R / K
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Jáchymova 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
Fax: +420 224 235 450
e-mail: prague@prkpartners.com
www.prkpartners.cz

**Rada
& Partner**
advokátní kancelář

Rada & Partner advokátní kancelář, s.r.o.

Na Příkopě 988/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 810 088
e-mail: info@radapartner.cz
www.radapartner.cz

R ROWAN | LEGAL

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

GEMINI Center
Na Pankráci 1683/127
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 216 212
Fax: +420 224 215 823
e-mail: praha@rowanlegal.com
www.rowanlegal.com

Rödl & Partner

Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Platněřská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prag@roedl.com
www.roedl.net/cz/cz

RANDA HAVEL ■ LEGAL

ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

Truhlářská 13-15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 537 500 – 501
Fax: +420 222 537 510
e-mail: office.prague@randalegal.com
www.randalegal.com

STUCHLIKOVÁ & PARTNERS

**Stuchlíková & Partners,
advokátní kancelář, s.r.o.**

Kaunický palác
Panská 890/7
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 767 393
e-mail: info@stuchlikova.com
www.stuchlikova.com

TaylorWessing

TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.

U Prašné brány 1078/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 819 216
e-mail: prag@taylorwessing.com
www.taylorwessing.com

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

**TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní
kancelář, s. r. o.**

Trojanova 12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: ak@iustitia.cz
www.iustitia.cz

advokátní kancelář

**Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.**

Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4
Tel.: +420 270 005 533
Fax: +420 270 005 537
e-mail: info@tdpa.cz
www.tdpa.cz

VEJMELKA & WÜNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW PRACOVNÍK NĚLIT

Vejmelka & Wünsch, s.r.o.

Italská 27
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 253 050
e-mail: prague@vejwun.cz
www.vejmelkawuenssch.cz

Weinhold Legal

Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Florentinum
Na Florenci 15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 225 385 333
Fax: +420 225 385 444
e-mail: wl@weinholdlegal.com
www.weinholdlegal.com

Wilsons s.r.o., advokátní kancelář

Revoluční 655/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 277 779 211
e-mail: info@wilsonscee.com
www.wilsonscee.com

R

WELLNESS & SPA HOTEL
VILLA REGENHART

*Darujte
wellness pobyt*

- Výhodné pobytové balíčky
 - Stylová restaurace
 - Wellness & Spa
- Firemní a rodinná setkání
 - Dárkové poukazy

Spojení **intelligence** a **krásky**

Zcela nová generace SynopsisIS propojuje

minimalismus - jednoduchý, ale mocný nástroj

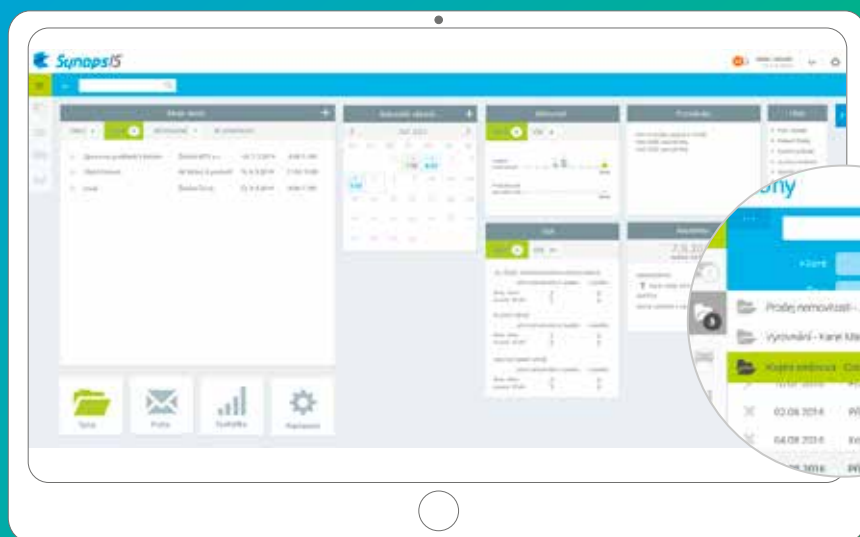
individuální přístup - přizpůsobuje se vám, ne vy jemu

rychlost - nové technologie a důraz na rychlost

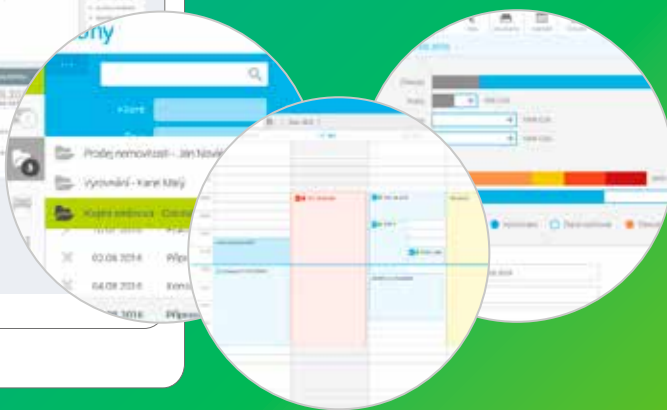
zabezpečení - bezpečnost především

přizpůsobivost - pracujte na různých zařízeních

Vše, co moderní advokát k práci potřebuje

grafy, kalendář, časové osy

Aktivní pracovní plocha, postranní lišta pro odkládání

Vyzkoušejte zdarma svoji budoucnost

Zjistěte více: obchod@synopsis.cz | 537 020 820

Nebojte se kombinovat s námi to dokážete...

TISK

Díky modernímu technickému vybavení dokážeme zpracovat všechny typy tiskovin např. vizitky, hlavičkové papíry, obálky, letáky, plakáty, prospekty, katalogy, časopisy, knihy, štítky, nálepky a i atypické tiskoviny.

SCODIX

Scodix je povrchové zušlechtnění tiskovin reliéfním polymerem. Můžeme ho aplikovat na veškeré tiskoviny jako jsou vizitky, letáky, prospekty, katalogy, časopisy, knihy. Scodix lze použít pouze do formátu 700 x 500 mm.

LAKY

Nabízíme několik druhů voňavých laků, kterými mohou vaše tiskoviny vonět. Již několik let se naši zákazníci těší na vánoční papír vonící po skořici.

VELKOPLOŠNÝ TISK

Tato forma tisku je vhodná pro realizaci bannerů, samolepek, roll-upů, plakátů, fotografií i pláten do expozic. Tisk na vybrané druhy materiálů je vhodný pro dlouhodobou aplikaci v interiéru či exteriéru.

KNIHÁRNA

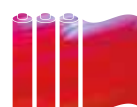
Vaše prospekty, katalogy, knihy, brožury a další tiskoviny dokážeme zpracovat do různých typů vazeb. S volbou vhodného typu vazby Vám rádi poradíme.

OBALY

Vyrábíme různé druhy standardních obalů, krabiček, stojánků, ale také speciální podle zadání klienta.

Stačí si vybrat

Více informací na tiskap.cz, nebo na tel.: 267 216 800

TISKAP
— Tisk na dotek —

TISKAP

— Tisk na dotek —

PORADÍME
VYMYSLÍME
NAVRHNEME
VYTISKNEME
ZABALÍME
DOVEZEME

TISKNEME

pro vás již téměř **30 let**

Firma Tiskap vznikla v září roku 1990. Dnes je významnou a nedílnou součástí polygrafického trhu nejenom v Praze. Zaměřuje se na náročné a něčím výjimečné tiskové produkty. O Vaše zakázky se vždy bude dokonale starat tým padesáti šesti zaměstnanců, kteří vždy Vaše zakázky zpracují tak, že se k nám budete rádi vracet.

Firma se zabývá kompletní polygrafickou výrobou, od grafického návrhu až po finální zpracování, včetně dopravy. Od roku 2000 pracujeme ve třísměnném provozu na tiskových strojích Heidelberg. Našimi zákazníky jsou mimo jiné renomované reklamní agentury a významné firmy v regionu.

Zpracujeme pro Vás všechny typy tiskovin včetně nestandardních zakázek. Provedeme ražbu, výseky i knihařské zpracování. Jako finální úpravu si můžete zvolit různé typy laků včetně voňavých, které jsou ideální pro upoutání pozornosti zákazníka. Zajistíme nejen rychlou a precizní realizaci zakázky, ale také dopravu hotových výtisků na místo určení.

V našem grafickém studiu si můžete nechat zhotovit návrhy a předtiskovou přípravu tiskovin, od vizitek až po knihy, včetně firemního merkantilu či produktových obalů. Pracujeme na platformách PC i Mac, s Adobe Creative Cloud, a výsledkem práce jsou kvalitní tisková data pro následné polygrafické zpracování.

Více informací na tiskap.cz
nebo na tel.: 267 216 800

TISKAP
— Tisk na dotek —

An aerial photograph of a tropical beach. The top half of the image shows a sandy beach with several palm trees and large, dark, thatched umbrellas. A person is standing in the shallow, turquoise water. The bottom half of the image is a solid dark brown color.

měníme sny ve vzpomínky

EXCLUSIVE TOURS

excellence in travelling

Radost z jízdy

NEJDOSTUPNĚJŠÍ SUV.

BMW X1 od 599 000,- bez DPH

Limitovaná edice Renocar.

RENOCAR

Renocar Praha, Lipová 280, Praha-Čestlice (D1, EXIT 8), Tel.: 261 393 600

Renocar Brno, Řípská 5c, Brno-Slatina (D1, EXIT 201), Tel.: 548 141 548

www.renocar-bmw.cz